לך על בטוח
לוח מעריב
ראה עמודים 8, 11, 31, 32, 33, 34
ובמוסף „שווקים" עמודים 7–47

מזג אוויר

● הטמפרטורות:
מעונן חלקית עד בהיר.
ירושלים 12–24;
תל־אביב 18–25;
חיפה 16–24; אילת 20–36.
הטמפרטורות בארץ ובעולם בעמוד 11.

מעריב
העתון הנפוץ ביותר במדינה ♦ MAARIV ♦
לגליון זה מצורף: שווקים מעריב ת"א

דחפון
מודעות לוח ומשפחתיות
לוח מעריב
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

75 | היום 190 עמוד
יום ו' 30.5.86 | כ"א באייר תשמ"ו
גליון מס' 11734 — שנה ל"ט
המחיר 75 אג' (כולל מע"מ)
המחיר באילת (ללא מע"מ) 65 אג'
המייסד העורך הראשון ע. קרליבך ז"ל
כל הזכויות שמורות ל„מעריב" © 1986

זמיר: אם ראש שב"כ וכמה מעוזריו יתפטרו אסכים לשקול ביטול החקירה ● בממשלה חוששים:

צפויה פרישת בכירים מהשב"כ אם ראש השירות יאלץ להתפטר

לקראת שובו של המפכ"ל מחו"ל בשבוע הבא פועל הדרג המדיני בקדחתנות למנוע חקירה ● זמיר: מכתבי למפכ"ל הוא הוראה לפתוח בחקירה משטרתית ● רפול: חקירה מקיפה עלולה לגרום לפירוק שב"כ ● אלוף (מיל.) זורע: „שקר בדיווחי הבטחון הוא בעיני סוף המדינה" ● ח"כ אולמרט: זמיר נכשל בטיפול בפרשה; לראשונה נעשה פוטש בשב"כ

מאת סופר „מעריב"

לקראת שובו של מפכ"ל המשטרה דוד קראוס בשבוע הבא לישראל ופתיחתה האפשרית של החקירה המשטרתית בתלונה שהגיש היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, נגד ראש השב"כ אברהם שלום, עושים
(סוף בעמוד 11)

רחוק מהכותרות: שני ישובים חדשים

● ראש הממשלה וממלא מקומו מתבאים זמן גם לחנוך ישובים חדשים: פרס בגן נר שלרגלי הגלבוע ושמיר את קדים שבשומרון. (צילום: לע"מ)

„תיק ואלדהיים" של או"ם הגיע ל„מעריב" ותכנים מתוכו מתפרסמים לראשונה:

נתלשו 7 דפים מתיק ואלדהיים; הראיות בו מסווגות כ„חותכות"

ואלדהיים מואשם בהן ברצח ובהמתת בני ערובה ★ ליוגוסלאוויה התיקים שיכולים לחרוץ את גורלו

UNITED NATIONS WAR CRIMES COMMISSION

YUGOSLAV ... CHARGES AGAINST ... GERMAN ... WAR CRIMINALS
0240 4|14 ... CASE No. R/N/684

Name of accused, his rank and unit, or official position. (Not to be translated) — Kurt(?) WALDHEIM, Oberleutnant. Abwehroffizier with the Ic - Abteilung des Generalstabes der Heeresgruppe E from April 1944 until ... the capitulation of Germany.

Number and description of crime in war crimes list. — II. Putting Hostages to Death. I. Murder.

References to relevant provisions of national law. — Violation of Articles 23 b & c, 46 and 52, of the Hague Regulations, 1907, and Article 3, para. 3 of the Law concerning Crimes against the People and the State, 1945.

מאת רן דגוני, סופר „מעריב" בניו יורק

יש מקום לחשוד, שמסמכים או נספחים שהיו מצורפים לתיק וא... לדוחיים של ועדת או"ם לפשעי מלחמה, נתלשו בידי אלמונים, קודם שנמסר התיק לממשלות ישראל, ארצות הברית ואוסטריה. „מעריב" מפרסם היום, בפר...
(סוף בעמוד 11)

● זהו קטע מ„מסמך ואלדהיים" של האו"ם אשר הגיע לידי „מעריב"; בחלקו התחתון (מוקף בעיגולים) מצויינות שתי האשמות כנגד מזכיר או"ם לשעבר: הריגת בני ערובה ורצח

הדלקת הנרות
פרשת השבוע: בחוקותי

	עו"ש	מוצ"ש
ירושלים	7.00	8.20
תל־אביב	7.18	8.23
חיפה	7.12	8.23
באר־שבע	7.16	8.14
אילת	7.12	8.15

מאחורי החדשות

„אנו עלולים לאבד השכפ"ץ של המדינה"

מאת יעקב ארז

משבר רגיל קשה שורר בין אנשי שירות הבטחון הכללי. ישנה ... הפועל כעת. ההתגוננות, המתמשכת מזה שבעה ימים בפרשה,
(סוף בעמוד 11)

ראובן חזק — המשנה לראש שב"כ

חזק אמר לשלום: אם לא תתפטר — לא אני אשב בכלא

מאת גיל קיסרי

ראובן חזק, ששימש כמשנה לראש שב"כ, היה הבכיר בין שלושת המתלוננים, ניסה להפעיל מתמנות כלפי הממונה עליו,
(סוף בעמוד 11)

„שרותי הבטחון מצותתים לבכירים במשרד המשפטים"

מאת ברוך מאירי

אישים בכירים במשרד המשפטים הביעו אמש את חשדם, בשיחה עם סופר „מעריב", כי שרותי הבטחון מקיימים האזנה
(סוף בעמוד 11)

קונסול ארה"ב מזהיר תיירים אמריקנים המבקרים בישראל

ועם אצל מלונאי הבירה על דברי הקונסול ★ ביקש מהתיירים להזהר מהטרור הלובי

מאת בן אריקן

הקונסול הכללי של ארה"ב בירושלים ביקש מהמבקרים האמריקניים שעליהם „לנקוט משנה זהירות בגלל האיום הנשקף להם מפני הטרור הלובי". מכתבו זה של הקונסול עורר תרעומת רבה אצל המלונאים בבירה, המודיעים שהדברים האלה, כש...
(סוף בעמוד 11)

חדש כשר למהדרין
טקסידו
אולמות ארועים יוקרתיים ומסעדות בבית הטקסטיל
(מול הדולפינריום)
בהנהלת יוחאי פלג, מנהל אולמי בני ברית
להזמנות טל' 03-664303-5

מחר בטלוויזיה ב־21.00
איטליה — בולגריה
מוגש ע"י Gillette

מבצע מבצע
פסנתרי דניאל
פסנתר־היצוא של ישראל בכל ארצות אירופה
עכשיו במבצע מודיעים מיוחד, לתקופה מוגבלת
החל מ־3,340. ש"ח כולל מע"מ
תצוגות והסברים — בביתן 27 ביריד אדם ומעונו
כפר דניאל: 08-224418

נעלה
בעמודים 20, 21
במוסף הפוליטי
מתפרסמת רשימת הקלפיות ליום הבחירות
התנועה הדתית לאומית

מכירת חיסול תקליטי יבוא קלאסיים וג'אז
מבחר גדול של תקליטי יבוא קלאסיים החל מ־7 ש"ח
קומפקטדיסקים במבחר עצום!
אלחוט אבן גבירול 21 ת"א

מבצע מיוחד
שמעוני — שיש וגרנים
אזור התעשיה ב' נס ציונה
טל' 08-467447
אריחי שיש לריצוף וציפוי אמבטיות
במחיר: 42 ש"ח למ"ר בלבד

נעלה
למצביעי התנועה הדתית־לאומית!
... של האשה ...
תנו לה קולכם!

עשה לך מנהג — קח עמך מייל לדרך

אז לא "מכרו
... גביע בבירה
... ית לארגון ... לנים
... ים להפגין בת"א
... תחת רכבת"

صكذا من الاصل

هكذا من الأصل

בעקבות רצח קצין ו־5 חיילי צד"ל ע"י נאמני ה„חיזבאללה"

צה"ל פועל למנוע נקמת־דם על־ידי צד"ל

מאת מנחם רהט ויוסף ולטר, סופרי הצבאי של „מעריב"

חמישה חיילי צד"ל ובהם מפקד־כתה, נהרגו בידי קיצוניים שיעים מנאמני „חיזבאללה", בכפר הנטוש רומן שעל גבול רצועת הבטחון בגיזרה המזרחית בדרום־לבנון.

בשעות הצהריים אתמול, גילה סיור של צבא דרום־לבנון ג'יפ נטוש. לאחר סריקה, נמצאו הגופות. על הכפריים בסביבה הוטל הסגר ואנשי צד"ל החלו בסריקות מדוקדקות.

הכפר רומן הוא נטוש למחצה ומאוכלס ברובו בבני העדה השיעית. האיזור ידוע כמוקד לפורענות, ומשמש כבר־פעילות לחוליות מחבלים שחודרות מעבר לאיזור הבטחון לדרום־לבנון, כדי לפגוע בחיילי צד"ל ואף ליירות קטיושות לעבר ישובי הגליל.

צה"ל פתח במאמצים להרגיע את הרוחות שנסערו אתמול בקרב אנשי צד"ל. בהיוודע טבח חמשת הבריים, רבים קראו לבצע ניקמת־דם בכפרים השיעים באזור. הוסבר להם, כי מבצעי הרצח ציפו לקטוף פירות בהפרת הרגיעה הבינערתית בדרום־לבנון והחזרת רצועת הבטחון הרגועה למצב של תוהו ובוהו ואנרכיה השלימה של צד"ל במצב.

מפקד צד"ל הגנרל לחאד אמר אתמול, כי באחרונה נעשו מגעים להחזרת תושבי כפר רומן לבתיהם וחמשת חייליו שנהרגו אתמול, התכוונו לפגוש בכפר את נציגי התושבים שברחו מהמקום לפני כשנה. ההרוגים, נצורים מכפר עיישיה הסמוך לרומן.

לחאד אמר, כי שיגר את המג"ד שבאחריותו היחידה המרחבית של צד"ל באזור זה לרומן, כדי לשאת ולתת עם נציגי התושבים על שובם. דבר המיפגש נודע למחבלים קיצוניים מ„חיזבאללה", ואלה ארבו לחיילי צד"ל בבית שבו אמור היה המיפגש להתקיים.

מפקד צד"ל אמר, כי „הטבח הבוגדני" לא ימנע ממנו להמשיך בפעילות למען איכלוס כל הכפרים שבגבול רצועת הבטחון, על־מנת להבטיח חיי רווחה ורגיעה באזור ולהרחיק המחבלים ממנו.

במפד"ל „התפקדו" גם נפטרים

מאת אבי בטלהיים

בית־אבות שלם על יושביו „גוייס" למיפקד המפד"ל, וחבריו התפקדו כביכול, במיפקד הארצי של המפלגה. לא זו בלבד שאיש לא שאל את הישישים אם הם חפצים להתפקד, אלא שגם כאלה שכבר הלכו לעולמם צורפו למיפקד. חלקם מופיעים עדיין בדפי המחשב המעודכנים של מיפקד המפד"ל. (ראה כתבה בעמוד 16)

מדובר בבית־האבות „פנסיון להורים בית־שלום" בקרית־ויז'ניץ בבני־ברק. מישהו הצליח להשיג את רשימות המשתכנים בבית־האבות, והעבירו לאחד מפוקדי המפד"ל. הלה, כנראה לא בדק כלל באילו אנשים מדובר, אף שידוע כי רק מיעוטם של הזקנות והזקנים בבית־האבות זה הם חברי הפועל־המזרחי, וגם הם – אינם פעילים עוד או מתעניינים בפוליטיקה.

הפוקד העביר לוועדת המיפקד שמות 115 מתפקדים חדשים, למרות שבבית־האבות ישנם כיום רק 70 אנשים. העניין נתגלה על־ידי מועמדים אחרים של המפד"ל בבני־ברק, ואחד מהם, המשפטן שמואל אפל, פנה לוועדת המיפקד ודיווח על הפרשה.

בעקבות פנייתו, צומצמה רשימת המתפקדים כביכול, מבית האבות של ויז'ניץ, אולם גם כך נותרו 90 שמות, ביניהם שמות נפטרים: מטילדה ניסל, בת־שבע שיק, הלל שטוצר, ברכה מילר ומלכה שיף – כולם ז"ל.

יו"ר ועדת המיפקד והבחירות של המפד"ל, עו"ד ישעיהו פרי־בס, אמר אתמול בתגובה: „דנו בכל ערעור שהוגש לנו לגבי אדם שהוכנס שלא כדין לרשימות המתפקדים. לא יעלה על הדעת שנמחוק אנשים לפי שמועות. אם קיבלנו הוכחות – מחקנו. אין לנו כל אפשרות לבדוק בעצמנו כל אדם שמגיש טופס התפקדות. אני, כמובן, מתייחס בחומרה רבה לכל מקרה של אדם שהוכנס שלא כדין למיפקד".

ביום שלישי יתקיימו ברחבי הארץ הבחירות הפנימיות בסניפי המפד"ל, וייבחרו אלף הצירים שישתתפו בוועידת המפלגה שתיערך בעתיד הקרוב.

מנחם רהט מוסר:

המחלוקת בין חסידיו של הרב שלמה שיק, המכונה מנהיגם של חסידי ברסלב, לבין יריביו בקהילת חסידי ברסלב שאינם מכירים בתוארו זה – עוברת היום לצפת, ומתמקדת בשאלת ההשתתפות בבחירות למפד"ל בשבוע הבא.

היום אמור להגיע מארה"ב ישירות לצפת, הרב שלמה שיק, שהתפרסם כשביקש להקים את חצרו ביבנאל.

באחרונה התברר לרב שיק, המגדיר עצמו בלתי ציוני, כי חלק מחסידי ברסלב בצפת התפקדו כחברים במפד"ל ומתכוונים להשתתף בבחירות.

משנודע על כך לחסידיו, הזעיק הרבי מחו"ל. חסידיו הודיעו, כי רבם הורה להם להפעיל צלם שיארוב ביום הבחירות סמוך לקלפי ולצלם כל חסיד ברסלב שיגיע כדי להשתתף בבחירות.

אזכרה במגרש הכדורגל אוהדי קבוצת הכדורגל האיטלקית „יובנטוס" נושאים זרי־פרחים לזכר 39 אוהדי הכדורגל, רובם איטלקים, אשר נרמסו למוות בעת המהומות שהיו באיצטדיון הייסל בבריסל בתום המשחק בין יובנטוס לליוורפול לפני שנה בדיוק – ב־29 במאי 1985. האזכרה נערכה ערב פתיחת משחקי אליפות העולם בכדורגל במכסיקו. מבריסל נמסר, כי בלגיה פנתה לבריטניה בבקשה להסגרתם של 26 אוהדי כדורגל בריטיים החשודים בהשתתפות במהומות. בתצלום נראה מימין: תומאס נידרברגר, גרמני התומך בליוורפול על רקע נראה האיצטדיון. (תצלום א.פ.)

שופט בניו־יורק הורה לשחרר בערבות את תא"ל ברעם

עירעור התביעה יישמע היום ★ בשבוע הבא – דיון בבקשה לשחרר בערבות את ישראל וגורי אייזנברג ★ משרד הפנים סירב לתת תעודת־מסע ישראלית לוויליאם נורתרופ

מאת רן דגוני ועודד גרנות, סופרי „מעריב" בארה"ב

בהחלטה מפתיעה קבע אתמול שופט פדראלי בניו־יורק, כי יש לשחרר את תת־אלוף אברהם ברעם בערבות של 750 אלף דולר. ההחלטה הדהימה את התביעה, שהודיעה מיד כי היא מערערת. שמיעת הערעור תתקיים היום. תת אלוף ברעם נשאר בינתיים בכלא.

השופט קבע, כי ברעם, החשוד בקשר למכור נשק לאיראן בניגוד לחוקי ארצות הברית, אינו חייב להפקיד מזומנים וכי בית המשפט יסתפק ב„מישכון נכסים" של ברעם בישראל או בארצות הברית, להבטחת הערבות".

מקורות המקורבים לברעם מסרו ל„מעריב", כי המשפחה כבר החלה בהליכים פורמליים להבטחת הערבות. נודע, כי אשתו של ברעם מתכוננת לבוא לארצות הברית בקרוב.

פרקליטו של ברעם מסר, כי ברעם שרוי ב„מצב רוח מצויין".

דיון בבקשה לשחרור בערבות של ישראל וגורי אייזנברג, החשודים אף הם בקשר למכור נשק לאיראן, יתקיים בניו־יורק בשבוע הבא.

מקורות בתביעה אמרו, כי החוקרים יעמידו את חקירתם בשאלה, האם נכונה טענת ברעם, שקיבל את אישורה של ישראל לקיים את עיסקת הנשק עם איראן.

„ברעם האיש מעניין אותנו, אך האפשרות של מעורבות ישראלית רשמית מעניינת אותנו עוד יותר", אמר מקור המקורב לתביעה.

התובע רודולף ג'וליאני טוען, כי ברעם, ישראל וגורי אייזנברג, וויליאם נורתרופ מתל־אביב וסמיואל אוואנס, עורך דין אמריקני – באו לברמודה כדי להשלים עיסקה למכירת טילים, מטוסים, טנקים ומטוסי־קרב טילוניים למשטר של חומייני, תוך הפרת חוקים אמריקניים.

על חמשת „עצורי ברמודה", העצורים במיתקן כליאה בדרום־מנהטן, מופקדת שמירה קפדנית ביותר. אמצעי בטחון יוצאי־דופן ננקטו כאשר הובא ברעם לבית המשפט. עורך דין, הורבה לשהות בבית המשפט, אמר כי מעודו לא ראה אמצעי בטחון כאלה בבית.

יוסף ולטר, סופרו הצבאי של „מעריב" מוסר:

משרד הפנים סירב להעניק תעודת־מסע ישראלית לסוחר הנשק וויליאם נורתרופ, העצור בברמודה יחד עם תת־אלוף אברהם ברעם, בפרשת נסיון הברחת הנשק לאיראן. זאת בעקבות התנגדותם של פקידים בכירים במשרד החוץ, שחוששים מהסתבכותה של ישראל בפרשה.

רעייתו של נורתרופ, פאולינה, ופרקליטה עו"ד אריאל שוהם, טוענים שהענקת תעודת מסע לוויליאם היתה מגדילה את סיכוייו לצאת מברמודה ולהגיע לישראל.

„המדינה חייבת זאת לוויליאם, יהודי ציוני, שתרם רבות לעידוד הייצור הבטחוני של ישראל" – אמרה הרעיה במרירות.

בשיחה טלפונית לאשתו בארץ, סיפר נורתרופ, כי התנאים בכלא במנהטן הם גן עדן בהשוואה לתנאים שהיו בברמודה.

היא טוענת, כי בעלה מאוכזב מהתנכרות ישראל אליו, אף שהוא תושב קבע בארץ, נשוי לישראלית ומתגורר זה כמה שנים ב[illegible].

„וויליאם הוא ציוני שמאמין ביייעוד של עבודתו. וויליאם הבטיח לי, כי בארצות־הברית יספר את האמת, אף שהוא יודע כי הדבר יעלה לו ביוקר" – אומרת האשה.

הנגיד החדש ייבחר כנראה עד יום א'

מאת שרגא מקל ויצחק דיש

הנגיד החדש של בנק ישראל עשוי להיבחר בסוף שבוע זה בהתייעצות בין פרס, שמיר ונסים. הבחירה תהיה, קרוב לוודאי, בין סגן שר האוצר עזרי אמוראי לבין פרופ' מיכאל ברונו.

אמוראי הוא המועמד המועדף על המערך, אך שמיר ונסים מעדיפים את ברונו. הליכוד עשוי להסכים למינויו של אמוראי אם „התמורה" שיקבל תהיה הולמת, כגון תפקיד סגן שר האוצר.

נגיד בנק ישראל ד"ר מ. מנדלבום יגיש היום לממשלה את הדו"ח השנתי של הבנק לשנת 1985. ד"ר מנדלבום עומד להגיש את התפטרותו מתפקיד הנגיד, אך המועד עדיין לא ברור.

ביום שני יופיע הנגיד בפני ועדת הכספים של הכנסת עפ"י הזמנתה, כדי לסקור את הדו"ח ואת מצב המשק.

ישראל הסכימה לשינוי־נוסח בשטר הבוררות של טאבה

מאת רפאל מן, סופרו המדיני של „מעריב"

ישראל הסכימה להכניס שינוי בנוסח המוצע של שטר הבוררות בעניין טאבה, ולוותר על דרישתה כי בשאלה שתוצג לבוררים יתבקשו לקבוע את „המיקום הנכון" של הגבול.

מקורות מדיניים הסבירו, כי מדובר בשינוי בניסוח בלבד וכי ישראל לא ויתרה על תביעתה כי הבוררים יבדקו היכן אמור הגבול לעבור על בסיס קו התיחום המנהלי משנת 1906. הדבר יובטח בארצעות נספח לשטר הבוררות.

הנוסח המחודש אושר אתמול בהתייעצות שקיימו רה"מ פרס, מ"מ רה"מ ושר החוץ שמיר ושר הבטחון רבין, לאחר דיונים שקיימו צוותי משפטנים מארה"ב ומישראל.

היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקני, אברהם סופר, העושה עתה במסע דילוגים בין קהיר וירושלים, מילא תפקיד מרכזי בגיבוש הנוסח החדש. סופר יצא אתמול לקהיר להמשך שיחותיו עם פקידים מצרים.

בעוד שבמשרד ראש הממשלה הביעו אופטימיות לגבי הסיכוי להשלים את נוסח השטר בזמן הקרוב, העריכו פקידים במשרד החוץ כי ספק רב אם מצרים תקבל את ההצעה החדשה.

אם תושג התקדמות בשיחות על מצבה האפשר יהיה להשלים את ניסוח שטר הבוררות, עשוי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ לבוא בקרוב למזה"ת.

תת־אלוף חדש: אורן שחור

● תת־אלוף אורן שחור

אל"מ אורן שחור מתמנה היום למפקד יחידות הקישור לצבאות זרים ומועלה לדרגת תת־אלוף.

הוא בא במקומו של תא"ל דב שיאון העומד להשתחרר משירות פעיל בצה"ל.

תא"ל אורן שחור, נשוי ואב לשתי בנות, יליד 1946, בעל תואר ראשון בהיסטוריה כללית באוניברסיטת ת"א. ב־1964 התגייס לצה"ל. מילא שורה של תפקידים בכירים במודיעין הקרבי ובאמ"ן, ובין השאר, היה קצין המודיעין של פיקוד הדרום.

את רוב תפקידי השדה מילא בגיזרה הדרומית. נטל חלק במלחמת־יום־הכיפורים, במלחמת ההתשה בצפון ובמלחמת שלום הגליל. בוגר קורס קצינים, קורס מ"פים שריון, קורס מחט"ים, המיכללה הבין־זרועית לפיקוד ומטה (פו"מ ארוך) והמיכללה לבטחון לאומי.

השחמטאי היהודי־רוסי גולקו בוינה – בדרכו לישראל

מאת מרטין אנגלברג, סופר „מעריב" בוינה

לאחר שבע שנות ציפיה ומאבק בשילטונות הסובייטיים, זכה אלוף השחמט לשעבר בוריס גולקו לאשרת יציאה והגיע באמצע השבוע, עם משפחתו לוינה בדרכו לישראל.

גולקו, אשתו אנה ובנו בן השבע דוד, זכו לקבלת פנים על־ידי אנשי הסוכנות היהודית והשגרירות בנמל התעופה של וינה. אנה חייכה חיוך רחב ואמרה „אנחנו מאושרים". לשאלת כתבים באשר לתכניותיו של גולקו, אמר: „זוהי שאלה קשה".

גולקו מסר לכתבים, כי הוא עומד להמשיך בדרכו לישראל ביום א' אך לא מסר היכן ישהה עד אז.

על־פי דיווחים, משפחת גולקו היא הראשונה בקבוצת משפחות שעלייתן ישראל אשרה העתידות להגיע בימים הקרובים.

חטיבת הצנחנים משחררי ירושלים

במלאת 19 שנה לשחרור ירושלים ע"י חיילי החטיבה מזמינה מפקדת החטיבה את חיילי החטיבה בעבר ובהווה לקחת חלק באירועים לציון חלקה של החטיבה בקרב ולהעלאת זכרם של הנופלים.

האירוע יתקיים ביום ה', כ"ו באייר תשמ"ו, ה־5 ביוני 1986.

סדר היום:

שעה	מקום	ארוע
14.30	הר־הרצל	אזכרה לנופלים
15.30	אנדרטאות בזרחות	טכס התייחדות עם נופלי הגדוד
17.00	גבעת־התחמושת	עצרת ממלכתית
18.00	גבעת־התחמושת (בחורשה מאחורי אתר הנצחה)	מפגש רעים במסגרות גדודיות וחוליות המיבצעות

להתראות
מפקדת החטיבה

דרושים משוגעים לדבר

אם אתה רואה בחינוך ענין האתגר, בעל גישה לילדים ולנוער, בעל כושר ביטוי טוב בעל־פה ובכתב, בעל יכולת מנהיגות ויכולת הסתגלות לעבודה בצוות, אוהב את הארץ ואת הטבע ומוכן להקנות אהבה זו גם לאנשים אחרים...

אם יש בך את כל אלה, אתה מחפש עבודה מעניינת ואינך נרתע מקשיים, — אתה האיש הדרוש לנו!

בוא והיה מדריך בחברה להגנת הטבע
קורס הכשרה יפתח בקרוב (עדיפות לאקדמאים)
פנה לרינה רונן, מחלקת כוח אדם, השפלה 4 תל־אביב 66183, טל. 03-375063/240
בימים א־ד בשעות הבוקר.

החברה להגנת הטבע

פתיחת המרכז הקולנועי החדש ב־ 30/5/86

בתי קולנוע דיזנגוף
דיזנגוף סנטר ת"א

מכירת כרטיסים לשבוע הראשון בקופת הקולנוע ובמשרדי הכרטיסים

ספרית מעריב
נועה כבר גרה כאן
מאת חלמה אדמון

מעריב

תל־אביב: מערכת, הנהלת, מודעות, דפוס: „בית מעריב", רח' קרליבך 2 (מיקוד 61200), ת.ד. 20010 טלפון 439111.

ירושלים: המערכת – רח' הלל 14 (מיקוד 94581) טלפון 221151, הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טלפון 231769, מרכז הפצה: טלפון 521159.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד 33104) טל. 674764. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32 טל. 673254.

באר־שבע: מערכת, מודעות ושיווק: רח' קקל 90 טלפונים 74850, 74973, 37553.

אלוף מרדכי: עשינו הכל כדי להציל את נוסעי האוטובוס בקו 300

ראש מה"ד, שעמד בראש הכוח שהשתלט על האוטובוס החטוף, השתתף אמש באזכרה לחיילת שנהרגה על-ידי המחבלים

מאת עזרא יגוב

אלוף יצחק מרדכי, ראש מחלקת הדרכה במטכ"ל, שפקד לפני שנתיים על הכוח הצבאי שחילץ את חטופי האוטובוס בקו 300 ליד דיר אל באלח, השתתף אמש בערב זכרון לחיילת אירית פורטוגז ז"ל שהיתה בין נוסעי האוטובוס ונהרגה.

הטקס נערך במועדון החברים של מושב כרכב מיכאל בחבל לכיש, בו מתגוררים הוריה. האלוף מרדכי אמר: „אני משוכנע שאני, הלוחמים, המפקדים וכל מי שהיה שותף לחילוץ חטופי האוטובוס עשה כל שאפשר וכל שניתן, כדי לחסוך חיי אדם. לצערנו, לא הצלחנו להציל את חייה של אירית ז"ל. מה שנשאר לנו עתה, זה להיות שותפים-של-כבוד עם משפחת פורטוגז, לשאוב עוצמה ממשפחה מופלאה זו ולהנציח לעד את זכרה של אירית ז"ל."

משפחת פורטוגז, הוריה ואחיותיה ואחיה של החיילת שנהרגה, הנציחו אמש את זכרה בהקמת עמותה השואפת להקים על-שמה מרכז למוסיקה בדרום. בראש העמותה עומד פרופ' נתן טריינין.

אמש חולקו פרסי ספרים ל-16 מתנדבים התורמים מזמנם וכוחם לטיפול בקשישים, עוורים ונכים. (הפרסים הם מתנת בנק הפועלים, „סטימצקי" והוצאת „כתר").

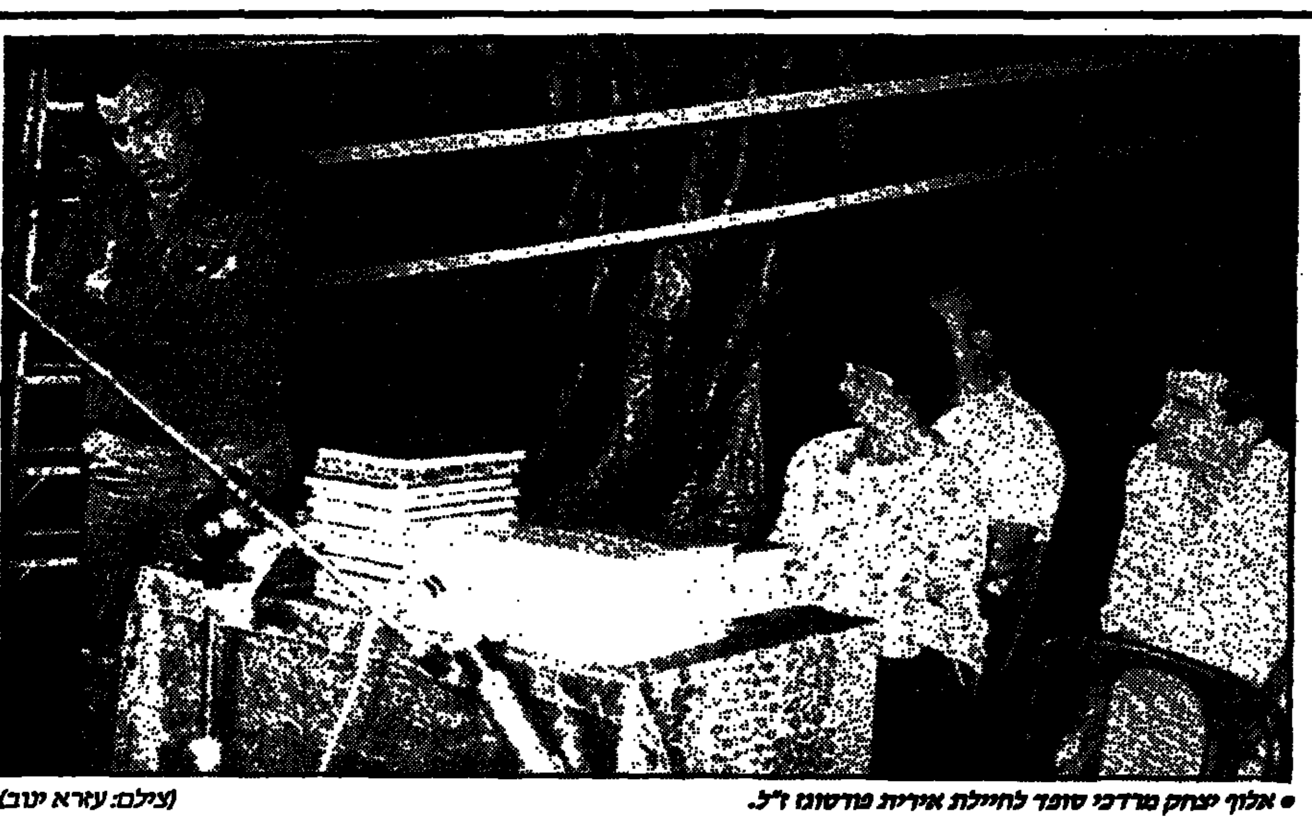

• אלוף יצחק מרדכי סופר לחיילת אירית פורטוגז ז"ל. (צילם: עזרא יגוב)

פרס: דחיתי הצעות של זמיר וראש שב"כ להתפטר

„איך אפשר לחקור כמה מכות הונחתו על המחבלים ובאיזו עוצמה"

מאת אורי גינסבר

ראש הממשלה, שמעון פרס, גילה אתמול, כי הוא הציע בעבר ליועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, להפסיק את החקירה כנגד מי שהיה אז קמב"ר, תא"ל יצחק מרדכי. לדבריו, לא ברור כיצד אפשר לחקור כמה מכות הונחתו על המחבלים ובאיזו עוצמה הן היו.

פרס גילה אתמול, כי לחילופין הוא הציע לזמיר להעביר את הטיפול בפרשה לערכאות צבאיות. ראש הממשלה, שנשא דברים בפני באי הכנס השנתי של המרכז הישראלי לניהול, סיפר גם כי ראש שב"כ אמר לו כי הוא מוכן להתפטר אם יידרש, ופרס דחה את הצעתו. ראש הממשלה סיפר גם כי הוא דחה גם הצעה לפטר את ראש שב"כ ואז התיק ייסגר, או לפטר את היועץ המשפטי לממשלה. הצעה זו הוצעה לו על-ידי פרופ' זמיר בעצמו. לדבריו, הוא דחה את שתי ההצעות, שכן פיטורי ראש שב"כ פירושם שהוכח שהוא כבר אשם, ואילו ליועץ המשפטי לממשלה הוא אמר כשנפגשו: „הזמנתי אותך כדי להתווכח, ולא כדי לפטר אותך".

פרס אמר, כי אין בדעתו לעשות עסקות עם אף-אחד והוא איננו בדעתו לנהוג רק על פי החוק. הממשלה, הוא הוסיף, תעמוד לימין האנשים שהיא שלחה אם זה נוח לה או לא.

הוא אמר כי יש לו עד כה שלוש מסקנות מן הפרשה: 1. אם הולכים לפעולה צבאית צריך להביע למי שמשתתף בה קוד מבצעי. 2. יש לתת לתכנן ולתכנן תנאים שונים בפעולה. 3. אם היועץ המשפטי ממונה על קיום החוק, הממשלה ממונה על קיום הבטחון. ראש הממשלה ציין כי אין ערעור על שלטון החוק. „שרים לא צריכים להיות שופטים", אמר, „אבל הם צריכים להיות שרים ותפקידם לדאוג לבטחון המדינה".

פרס תקף דברים שאמר שלשום משפטן בראיון בטלוויזיה, ובו קבע כי חייבו מסכים בפרשה. „למיטב ידיעתי", אמר פרס, „לא היו כלל מסכים ולא נוהל יומן מבצעים באירוע זה. אני מבקש מאמצעי התקשורת להיות זהירים כלפי אדם שלא הוכח שצריך לעשות נגדו דבר, ודין מאשר לכבד אותו".

אשר לאנשי הבטחון, אמר פרס כי הם עושים לילות כימים בשירות המדינה, וכאשר הם פועלים פעילות מבצעית מלאה למדינה אין מסגרת משפטית נאותה לטפל בהם. „אסור להחיל עליהם את החוק האזרחי ויש להביא בחשבון את מהות הפעולה שהוטלה עליהם לבצע", אמר פרס. הוא אמר כי האויב הגלוי באנשי הבטחון אינו צבא אלא טרוריסטים שאינם מכבדים דבר ומוכנים להרוג גם נשים וילדים.

„שירות הבטחון הוא יעיל באופן בלתי רגיל, אנשיו מסכנים תמיד את חייהם ואינם זוכים בפרסים", אמר. „בראש שירות זה עומד האיש שזכה להערכה של ראשי הממשלות שהיו גם לפני. הוא עמד בתפקידו באומץ לב עשרות שנים ללא רבב."

ראש הממשלה ביקש מאמצעי התקשורת לסקר בזהירות את הפרשה.

שמיר: ועדת חקירה תפגע בבטחון ותחשוף סודות

„לדעתי, פרופ' זמיר צריך כבר לסיים את תפקידו"

מאת אבינועם בר-יוסף

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר אישר אתמול כי שב"כ דיווח לו על פרשת אוטובוס מס' 300 כמתחייב לגבי אדם בתפקידו.

„ידעתי כל מה שראש ממשלה צריך לדעת ופעלתי בהתאם", אמר שמיר בעת ביקור בשומרון. בתשובה לשאלה בדבר הפרסומים המייחסים לו את ההוראה להרוג את המחבלים הדגיש כי הדבר אינו נכון אך סירב לפרט.

שמיר אמר כי הוא מתנגד להקמת ועדת חקירה בפרשת „הפקיד הבכיר" משום שלדבריו „שבעה ועדות חקירה הן לא הביאו הרבה ברכה לעם ישראל". מ"מ ראש הממשלה הדגיש כי חקירה כזו תזיק לבטחון ישראל ותחשוף לעיני האוייב את המנגנון האמון על בטחון האזרחים. לדבריו, בלתי אפשרי לשמור על מעטה סודיות סביב החקירה וכי הבטחון יפגע באופן ישיר.

שמיר תקף בחריפות את ההדלפות בעניין זה ואמר כי הן פוגעות במלחמתה של ישראל בטרור. בהתייחסו ליועץ המשפטי, הדגיש כי פרופ' זמיר עומד בשלבי פרישה לאחר שהגיש את התפטרותו. „לדעתי הוא צריך לסיים כבר את תפקידו". לעניין סמכויות היועץ המשפטי הבא, אמר שמיר כי יש חילוקי דעות בנושא זה ויש לבדוק אם בעל התפקיד אינו מרכז בידו עוצמה רבה מדי.

• פרופ' יצחק זמיר

• עו"ד אמנון גולדנברג

מודעי ועו"ד גולדנברג הכחישו מינוי „יועץ מיוחד"

זמיר: אם כל רשות תמצא משפטן חצר – נוכל ללכת הביתה

משרד המשפטים: מודעי וגולדנברג חברים 30 שנה וזכותם לקיים התייעצויות ביניהם ★ 20 פרופסורים למשפטים מירושלים חתמו על עצומה התומכת בעמדתו של זמיר

מאת ברוך מאירי ואריה בנדר

שר המשפטים יצחק מודעי ועו"ד אמנון גולדנברג, הכחישו אתמול בצורה נמרצת באילו התמנה עו"ד גולדנברג ביועץ משפטי מיוחד לשר בנושא פרשת ראש שב"כ.

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' זמיר, אמר אמש כי לדעתו פרשת מנויו של עו"ד גולדנברג הסתיימה הואיל והשר והפרקליט הכחישו באוזניו את עצם המינוי.

אולם קודם-לכן, בשעות הצהרים, בטרם הוכחש דבר המינוי בפומבי, אמר פרופ' זמיר בכנס משפטנים עובדי הרשויות שהתקיים בקרית ענבים: „אי-אפשר להשלים עם מצב שרשות ציבורית כלשהי שדעתה אינה נוחה מהיועץ המשפטי שלה תלך ותבקש את חוות דעתו של עו"ד מבחוץ, כדי לנהוג על-פיה. זו דרך לסיים את שלטון החוק, ואני לא מתייחס דווקא לנושא שבהרשות."

לדבריו, רשות אשר תמנה אחד עורכי-דין פרטיים תגיע בסופו של דבר לאותם עורכי דין שיגידו לה „את צודקת – ולא היועץ המשפטי שלך". „במקרה כזה נוכל לסגור את הבנות וללכת הביתה. כל רשות יכולה למצוא את משפטן החצר שלה", אמר.

דובר משרד המשפטים אמר אתמול, לעומת זאת, שזוהי זכותו המלאה של השר להיוועץ בעורך-דין. „הדבר מקובל. עו"ד גולדנברג והשר מודעי ידידים מזה שלושים שנה. זו זכותם המלאה לקיים ביניהם התייעצות."

ח"כ ויקטור שם טוב ממפ"ם שיגר מכתב לראש-הממשלה ובו טען כי מינוי יועץ לשר המשפטים כמוהו כלחץ על פרופ' זמיר, לחץ שפרס הכחיש שהוא קיים.

הח"כים יוסי שריד (רצ) וחיים רמון (מע') פנו אתמול אל שר המשפטים יצחק מודעי בדרישה לבטל כל כוונה למנות או להעסיק את עו"ד אמנון גולדנברג כיועץ משפטי כלשהו במסגרת הממשלתית, מאחר שזוהי לדעתם פגיעה ביועץ המשפטי ובתביעה הכללית.

„הבטחון אינו סותר את שלטון החוק"

20 פרופסורים למשפט באוניברסיטה העברית חתמו אתמול על עצומה התומכת בממצאי החקירה בפרשת ראש שב"כ, המדגישה כי בטחון המדינה אינו סותר את שלטון החוק: גופים משפטיים נוספים אף הם הביעו אתמול תמיכה נחרצת בעמדותיו של היועץ המשפטי לממשלה.

יצויין ששני מרצים באוניברסיטה סרבו לחתום על העצומה. אחד מהם התנגד לכך ששם המוסד ישורבב לויכוח, והאחר טען שהוא אינו יודע את העובדות לאשורן.

בין הפרופסורים שחתמו על העצומה: שניאור זלמן פלר, שמעון שטרית, קלוד קליין, רות לפידות, אליהו הרנון ורות גביזון.

„כמי שאמודים להנחיל את הדור הבא בערכי יסוד של שלטון החוק, אנו מביעים חרדה בנסיונותיהם של גורמים שונים ליצור רושם שקיימת סתירה בין בטחון המדינה ושלטון החוק. אנו סבורים שבטחון המדינה תלוי, בסופו של דבר, גם באמינותם של אלה הממונים על הבטחון. משהועלה חשד שראש מוסד בטחוני נתן ידו לסילוף ראיות ועיוות דין, היה זה מחובתו של היועץ המשפטי לממשלה להורות על חקירה בעניין", נאמר בעצומה. כן מתפרסת פניה לשרים לתת גיבוי מלא ליועץ המשפטי לממשלה, כדי שיוכל למלא את תפקידו.

הסטודנטים: „בעד מערכת בריאה ולא חותמת גומי"

אחד מהחתומים על העצומה, פרופסור שמעון שטרית, אמר ל„מעריב" כי העצומה מבקשת לומר לציבור שאין סתירה בין שמירה על בטחון המדינה ובין כיבוד שלטון החוק. „שלטון החוק הוא החישוק המגן על החברה המבטיח סדר ובטחון חברתי ובלעדיו אין אפשרות להבטיח את בטחונם של האזרחים. במקרה זה שלטון החוק, משמעו גם הבטחת אמת ואמינות במערכת הבטחונית ובלי אמינות לא ניתן להבטיח בטחון. לצערי, בציבור קיימת תחושה מוטעית שהקפדה על החוק סותרת את הבטחון", אמר.

מכתב תמיכה בעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה שיגרה אגודת הסטודנטים למשפטים באוניברסיטה העברית. היו"ר אבי מוסרי, אמר: „אנו כתלמידים האמורים להגן למערכת החוק של המדינה רוצים למצוא מערכת בריאה ולא חותמת גומי".

לעומתם, חתמו אתמול כמה עשרות סטודנטים למשפטים מירושלים, תל-אביב ובר-אילן על עצומה המופנית לשר המשפטים ובה נקראת הממשלה שלא להעמיד לחקירה את ראש שב"כ.

יהודית זילברשטיין מוסרת:

השר משה שחל אמר אתמול בקיבוץ אילות כי יעלה בישיבת הממשלה ביום א' את פרשת מנויו של עו"ד גולדנברג. לדעתו, מינויו של יועץ לשר המשפטים היא תופעת לוואי לחוסר ההשלמה עם סמכותו של היועץ המשפטי לממשלה. הוא אמר כי אין להשלים עם ערבוב תחומים בין תפקידי היועץ המשפטי – כמוסד, לבין עורכי-דין פרטיים הבאים מחוץ למשרד.

ארנס: מנסים לגלגל האשמה על שמיר

מאת אבי בטלהיים

„אני חש בימים אלה, כי לאחר שנדמה היה שישנו ביטוי יפה של אחדות לאומית, ישנם פה ושם נסיונות להפיק רווחים פוליטיים מן המצב, תוך כדי נסיונות לגלגל את ההאשמות בפרשת „הפקיד הבכיר" לאישום בתחום הפוליטי, לעבר יצחק שמיר. איני יכול לחשוב על דבר יותר מכוער ויותר מסוכן", אמר אתמול השר משה ארנס, בביקורו בפני חברי חטיבת יוצאי דרום-אמריקה בתנועת החרות.

ועוד אמר ארנס: „יש בדיבורי סרק אלה פגיעה בבטחון ואיש מאיתנו אינו יכול להסכים לפגיעה בבטחון שמטרתה השגת רווחים פוליטיים. אני גם משוכנע ששכרם של אלה שעושים זאת יצא בהפסדם, גם במישור הפוליטי. אני מציע שדבר זה ייפסק ותימצא הדרך הנבונה והבטוחה כדי לטפל בנושא".

השר ארנס, שהיה שר הבטחון בזמן פרשת האוטובוס, מקפיד בינתיים שלא להתראיין בנושא. הוא דחה הצעה להופיע ב„מוקד" השבוע וסירב להתראיין לאמצעי תקשורת אחרים. גם בנאומו אתמול בתל-אביב נמנע מלהיכנס לפרטים ואמר: „בזק בטחוני גדול כבר נגרם, בגלל שמעטה הסודיות, שעטף שנים רבות את שירותי הבטחון, נקרע בימים האחרונים".

(ע.) „אני קורא לכולם לתת יד להפסקת הפעולה של חבלה והרס בכלי החשוב ביותר שלנו במלחמה נגד המחבלים. המוצא הוא, שיניחו לארגון להמשיך בפעולתו", אמר אמש ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר בראיון ל„מבט" בטלוויזיה.

„לא יקרה הרס החוק. החוק צריך לעשות את שלו. שום דבר לא נעשה נגד החוק ונגד אותן הנורמות, שהיו נהוגות במשך כל השנים בעבודתם של גורמי הבטחון", אמר השר, „יכול להיות שייגמר מתוך השדים, אם תהיה חקירה, אבל יכול להיות שייגמר הארגון כולו, ועל כך דאגתי".

„אין לי מה להגן על עצמי, זו אינה בעיה אישית", אמר השר, בהוסיפו כי הנסיון הוכיח, שאין אפשרות לקיים בארץ חקירה סודית.

אחד מגיבורי הפרשה ירד בארה"ב למחתרת

פלג רדאי אינו מעוניין להחשף

מאת עודד גרנות, סופר „מעריב" בוושינגטון

עתונאים חברים מנסים מזה ימים אחדים לאתר את פלג רדאי, ששמו הוזכר בפרשת החקירה נגד ראש שב"כ.

אולם רדאי, שלפני ימים אחדים אף ערך ביקור בשגרירות ישראל בוושינגטון ושעל פי השמועה עומד לפתוח משרד ייעוץ עם אנשי סוכנות הביון המרכזית של ארצות הברית לשעבר, „ירד למחתרת" מבלי להשאיר „עקבות".

נראה כי רדאי השוהה כעת בארצות הברית, אינו מעוניין להחשף בפני התקשורת בפרשה זו, שהוא אחד מגיבוריה.

היפר קו-אופ
פתוח במוצ"ש!
הזול מכולם!
המועצה לצרכנות וכלבוטק קבעו עובדה:
היפר קו-אופ הזול מכולם!
קנו היום בהיפר קו-אופ ושלמו ב-2.7.86
אשראי ללא הגבלת סכום קניה למחזיקי ישראכרט אלא מה.
למחזיקי ויזה תשלום בשק דחוי ל-2.7.86 על קניה מעל -.80 ש"ח.
** שודר ביום ג' 8.4.86 ו-20.5.86
חדרה | תל אביב | באר שבע | גבעתיים | נתניה | אשקלון | בת-ים
קו-אופ | היפר קו-אופ

هكذا من الأصل

هكذا من الاهل

חוסיין יוצא למסע שיחות ורכש בחו"ל

מאת שמי גבאי,
עודד גרנות ומאיר בלייך

חוסיין מלך ירדן יפתח בשבוע הבא במסע מדיני המוגדר מכריע – במרוקו, בלונדון ובוושינגטון.

מסעו של חוסיין קשור בשלושה נושאים מרכזיים: אפשרות חידוש התהליך המדיני במזרח התיכון, סיום מלחמת עיראק איראן, הצטיידותו של צבא ירדן בנשק מערבי חדיש ומתוחכם.

נראה כי בעקבות מאמצי חוסיין לתווך בין דמשק לבגדאד פתח אתמול מזכיר הליגה הערבית שאדלי אל קליבי בהתייעצויות עם שליטי ערב בדבר קיומה של הפסגה הערבית המתוכננת, שבה אמורים להשתתף גם שליטי סוריה ועיראק חאפז אסד וגם צדאם חוסיין.

אולם משקיפים מדיניים ערביים סבורים כי עדיין אין השעה כשרה לפסגה מעין זו, משום שבלעדי מצרים אין הרבה סיכויי הצלחה לוועידה כלשהי.

על אף הביקורת שהושמעה על הצהרותיה של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר בעקבות דבריה על אש"ף, טוענים פקידים במשרד החוץ הבריטי כי המנהיגים הפלשתינים ששוחחו עימה בירושלים סיכמו את הפגישה כמוצלחת.

בראיון לרשת אי.בי.סי. אמר הנסיך חסן, אחיו של המלך חוסיין, כי מאמצי תאצ'ר לחדש את תהליך השלום ראויים להערכה. לדבריו, יש מקום ליוזמה בריטית אמריקנית או אירופית.

המלך חוסיין אמור לבוא ללונדון בתוך שלושה שבועות בעת מסע לארה"ב. מקור ישראלי חיווה דעתו כי דברי תאצ'ר בישראל יועדו לסייע ליזמת חוסיין. חוסיין ונשיא סוריה הגיעו להבנה ששיתופו של אש"ף יתכן רק לאחר סילוקו של ערפאת. מקורות בלונדון טוענים שאחד המועמדים הוא האלוף אל חסן, יועצו של ערפאת.

חרושת השמועות על ביקור אפשרי של שר החוץ שולץ במזרח התיכון – בישראל, בירדן, בסעודיה ובמצרים – גברה אמש בעקבות רמזים סותרים מן הבית הלבן וממשרד החוץ האמריקני.

שולץ עצמו אמר אמש כי הוא שמח תמיד לממש "הזדמנויות חדשות" לקדם את תהליך השלום במזרח התיכון, אך עם זה "איננו יכולים להגיע באיזור מהלכים שהצדדים אינם שותפים להם".

מקורות בוושינגטון העריכו אמש כי יציאתו של שולץ לאיזור בחודש הבא תלויה בסיכויי השגתה של נוסחה על פתרון הסכסוך על טאבה.

„דמשק מסוכנת כמו מערב־ביירות הפרוע'

כותב עיתונאי ערבי שביקר באחרונה בסוריה ★ מפחד הטרור מפסיקים נהגי המוניות לעבוד בלילות

מאת שמי גבאי
סופר „מעריב" לענייניים ערביים

„בדמשק אשר 'סבלה' במשך שנים רבות מבטחון פנימי מופרז, קשה עתה למצוא נהג מונית המוכן להסיע ערבי זר בשעות הלילה אל מחוץ לעיר, אף בפרבריה או שכונותיה העממיות הסגורות והמסוגרות".

כך פותח עיתונאי ערבי שביקר באחרונה בסוריה את כתבתו המופיעה בשבועון הפריסאי „אל־סליעה אל־ערביה". הוא מספר: „ידידים הבוטחים בנו לוחשים באוזנינו על מעשי הרס ושוד המתרחשים בדמשק ובערים אחרות. הם מספרים על מצב של העדר בטחון, בדומה למצב השורר במערב־ביירות. גם העתונים הרשמיים מספרים על מעשים אלה כדי למנוע תחושת שמועות – שהרי בסוריה פועלת עתה שיטה המכונה 'הטלפון הסורי', שבו הידיעות מועברות מפה לאוזן לכל חלקי המדינה במהירות העולה על שיחת טלפון רגילה".

„ידידים סיפרו לנו על הברחות נשק מלבנון והפצתו בשוק השחור. יש למצב זה השלכה ישירה על המשבר הכלכלי, החברתי והפוליטי המאיים על החברה, היישות והמשטר בסוריה".

עוד מספר העתונאי: „סוריה ממעטת לפרסם התנגשויות עם מיעוטים שונים בתחומה. באחרונה, אירעו התנגשויות חמורות עם האחרים הכורדים ועם קבוצות של עדת הרוב הסונית. כל זה מוכיח עד כמה רב הפער בין המשטר לעם".

„המשטר בדמשק חי עתה במתנק כלכלי, נוכח צימצום הסיוע הערבי והאיראני ובעקבות שובם של עשרות־אלפי פועלים סורים משוק העבודה במדינות הנפט. השמועות מספרות, כי במוקדם או במאוחר ייאלץ המשטר לאמץ את מה שמכונה בפי העם 'הפתרון של ריפעת', קרי – פניה למערב כדי להיחלץ מהמצוקה הכלכלית. 'הפתרון של ריפעת' כרוך בסילוק המומחים הסובייטיים מסוריה, כפי שעשה נשיא סאדאת במצרים, ושינוי מבנה הצבא ומקורות הרכש".

ריפעת, אחיו של נשיא סוריה השוהה בגלות מרצון באירופה, אמר לא מכבר לעתונאי ערבי, כי לא יחזור לדמשק „עד שיהיה סדר של אמת במדינה ועד שיתקבלו הצעותיו לשיפור המצב".

המשלחת הסורית בראשות סגן הנשיא עבד אל־חלים חדאם והרמטכ"ל חכמת אל־שיהאבי ששהתה בימים האחרונים במוסקבה, חזרה לדמשק עם הכרזה סובייטית, שבריה"מ תעמוד לצד סוריה אם תותקף על ידי ישראל – בהתאם לחוזה הידידות בין שתי המדינות.

השיא נדבק לאף

• באסטניק באינס היא מחזיקת השיא העולמי בניפוח בלונים מגומי לעיסה. בתחרות לילדים שנערכה בלונדון, הצליחה באינס לנפח בלון שגדלו 27.5 ס"מ, ולזכות בכך בתואר האליפות. בתצלום: השיא – ורגע לאחר מכן. (תצלום א.פ)

„ישראלים סיפקו נשק למורדים בניקראגווה"

טוענים 2 עתונאים אמריקנים שנפצעו ממטען־חבלה בקוסטה־ריקה

מאת עודד גרנות,
סופר „מעריב" בוושינגטון

האשמות בדבר מעורבות ישראלים במכירת נשק למורדים בניקראגווה שורבבו אתמול לדברי התביעה של שני עתונאים נגד סוכנים לשעבר של הסי.אי.איי., מנהיג המורדים ופקידי ממשל לשעבר בממשלת קוסטה־ריקה. שני העתונאים, טוני איברגאן משירות הרדיו הציבורי בארה"ב ומרתה הני משירות השידור הקנדי נפגעו אשתקד ממטען חבלה שהתפוצץ בבית קפה בקוסטה־ריקה.

השניים טוענים בתביעתם, כי מורדי הקונטרס בהדרכת אנשי סי.אי.איי., הביאו את המטען ומטענים אחרים, כדי להפליל את הממשלה הסנדיניסטית ולהאיץ פעולה אמריקנית נגד המשטר המרכסיסטי בניקראגווה.

בכתב התביעה, בסך 24 מיליון דולרים, מאשימים השנים את סוכני הסי.אי.איי. לשעבר, סד שאקלי (סגן ראש מחלקת מבצעים לשעבר) ותום קליינס (ראש מחלקת ההדרכה של הסי.אי.איי. לשעבר) וכן כמה מראשי המורדים בניקראגווה, כי הבריחו קוקאין לארה"ב כדי לממן בכספים שירוויחו אימונים ונשק למורדים. כל משלוח כזה הכניס לחברי הרשת בין 30־70 אלף דולרים ששמשו לקניית נשק ותחמושת בין השאר מאזרחים ישראלים ודרום־קוריאנים.

העגבניה הישראלית היתה להיט באו"ם

מאת רן דגוני,
סופר „מעריב" בניו יורק

„נשיא של מדינה באמריקה גילה לי, כי ברצונו לחדש את היחסים עם ישראל, אך הוא פוחד שמועמר קדאפי ירצח אותו – כך סיפר אתמול מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי במסיבת עתונאים במרכז או"ם. קמחי נשא את דברה של ישראל במושב מיוחד של העצרת הכללית, המוקדש למלחמה ברעב.

נציגים ישראליים הגישו אתמול עגבניות מאריכות־ימים לבאי דיון על חקלאות באזורים צחיחים, שערכו מומחים חקלאיים בישראל במרכז או"ם, במסגרת המושב המיוחד.

גם אתמול ושלשום נועד קמחי לשיחות עם נציגים של מדינות רבות, שחלקן אינן מקיימות יחסים עם ישראל.

גם בגיל 92 המין חשוב לאהבה

בני 60 שנה עד 92 – מחשיבים יחסי מין ומתאהבים בצורה דומה מאוד, לאהבת צעירים. כך עולה ממחקר חדש המתפרסם בגליון חודש יוני של הירחון האמריקני „פסיכולוגיה היום".

על־פי הכתבה מופיעים אצל מתאהבים בגיל הזה אותם סימפטומים פיזיולוגיים ופסיכולוגיים המאפיינים את בני גיל ההתבגרות כמו תחושה חריפה יותר של מציאות, ידיים מזיעות, קשיי ריכוז וחרדה כאשר הם מתרחקים מבן הזוג האהוב.

במחקר רואיינו 45 איש בני 60 עד 92, תושבי ערים במרכז ארה"ב אשר מנהלים רומן עם בן זוג.

אלמן בן 71 אמר: „אנחנו יכולים לדבר על ארוחה לאור נרות וישיבה מול האח, אך אני עדיין חושב שהדבר הרומנטי ביותר הוא להכנס למיטה".

אך בניגוד לאהבה של גיל הנעורים, בני ה־60 פלוס, בדרך כלל אינם מעוניינים בנישואין דווקא: הם יודעים מה מצפה להם כאשר הם מתאהבים ומצפים לחברות שתהיה מנת חלקם לאחר שיסתיימו „זיקוקי הדינור של תחילת הרומן". (א.פ)

העכוזים הופנו אל כס המשפט – והנאשמים זוכו

צעירה וצעירה שרכבו יחדיו על אופנוע והובאו לבית־משפט בבריטניה כנאשמים בעבירת תנועה „נתבקשו על־ידי השופטים להפנות את עכוזיהם אל כס המשפט, כדי להכריע בשאלה מי משניהם נהג באופנוע.

השניים, גרי ארג'לי ולינדה בונר, בני 22, הואשמו בשתי האשמות שונות: הוא הואשם בנהיגה באופנוע ללא רשיון וללא תעודת ביטוח והיא הואשמה שנתנה לו רשות לעשות כן.

הצעירה טענה בבית המשפט, כי המשטרה טעתה בזיהוי, משום ששניהם היו לבושים בצורה זהה במכנסי ג'ינס, מקטורנים וקסדות, וצעיפים היו קשורים להם על פניהם.

אולם בורכה המשטרה ביל פרימן טען: „ראיתי בוודאות שהגב' בונר רכבה המושב האחורי, שכן זיהיתי אותה בבירור על פי עכוזה הבולט".

בעקבות זאת הורו השופטים לשני הנאשמים להתיישב על כסאות, תוך הפניית עכוזיהם לעבר כס המשפט. לאחר עיון החליטו השופטים, כי אינם רואים כל בליטה מוזה, ולפיכך דחו את טענות המשטרה וזיכו את הנאשמים.(ע"ר)

שוק שחור של סרטים כחולים ברוסיה האדומה

מורה לספרות סובייטי נידון לשלוש שנות מאסר בעוון ניהול עסק לסרטי וידיאו פורנוגראפיים – כך דיווח „האמת והחוק", בטאון מיניסטריון המשפטים הסובייטי.

זהו רק אחד העונשים שהוטלו באחרונה על עבירות וידיאו המתפשטות באחרונה בבריה"מ. תעשיית הווידיאו בבריה"מ עצמה נמצאת עדיין בחיתוליה אולם בשוק השחור פורח המסחר בסרטי וידיאו מתוצרת המערב.

אחדים מלקוחותיו של המורה, גרמאן צ'רניבאנוב, בשנות השישים שלו, שהעתיקו את הסרטים שברשותו והפיצו אותם בעצמם – נכלאו אף הם. בין הלקוחות שהועמדו לדין, גם פקיד בכיר במיניסטריון התרבות הסובייטי.

יעל ומשה ויגמן

שמחים להודיע על
הולדת הבת

אחות לירדן

נכדה ל־
רוזה וישעיהו נגר — שושנה ויעקב ויגמן

בי"ח בילינסון, 25.5.86

להשכרה משרדים
בבנין חדש
במרכז תל־אביב
3 קומות 1000 מ"ר

- אפשרי בשלמותו או החל מ־150 מ"ר
- חלוקה לפי דרישת השוכר
- טלפונים, חניה, מעלית
- כניסה ינואר 1987.

לפרטים נוספים לטלפן:
03־262894, 03־370827, 03־378732.

חיפה כימיקלים בע"מ

מכרז מס. 6/86

למכירת מלגזה

הינו מציעים למכירה מלגזת אכטמן 4 טון, 1979 דגל גזע עם גלגלים רחבים במצב עבודה. פרטים עכניים ניתן לקבל בשעות העבודה ממנהל העבודה.

הצעות יש להגיש לתיבת המכרזים במפעל, לא יאוחר מיום 12.6.86, בצירוף המחאה בנקאית בשיעור 20% מהשווי המוצע ובציון מספר המכרז.

ח. חביר — מחלקת רכש ואספקה

אוניברסיטת תל־אביב

וקרן ארמנד המר

מושב הפתיחה
של
„כנס ארמנד המר
לשיתוף פעולה כלכלי
במזרח התיכון"

שיתקיים ביום א', 1 ביוני 1986, בשעה 19.00
באולם אפשר בבנין נפתלי

במעמד נשיא המדינה מר חיים הרצוג
סר לסלי פורטר,
יו"ר חבר הנאמנים, אוניברסיטת תל־אביב
פרופ' משה מני,
נשיא אוניברסיטת תל־אביב

ההרצאות בעברית:
השר גד יעקובי – כלכלה ושלום במזרח התיכון
פרופ' חיים בן שחר – פרויקט הפר והבית מרשל של הה"ס שמעון פרס – ההבטחות והקשיים

דיוני הכנס יתקיימו ביומים 2–3 ביוני 1986, משעה 09.00 בבנין רוזנברג, אולם 01
(הדיונים בשפה האנגלית).

כניסה משער בית התפוצות
הכניס חופשית ★ הציבור מוזמן

קרן ילדינו – מרכז תקומה
רחוב הגיא 5, ירושלים
ת.ד. 819, טל. 02־527728–9

מכרז

מוצע בזה למכירה או להשכרה
נכס מקרקעין

הכולל מבנה ושטח קרקע 999 מ"ר בערך המיועד לבנייני ציבור בגוש 30414, חלקה 226, רחוב א. ניסן, קרית היובל, ירושלים.
הנכס בחכירה ממינהל מקרקעי ישראל.
הצעות לשלוח לפי הכתובת: עו"ד י. חזיק, ת.ד. 4275, ירושלים 91042.
מועד אחרון לקבלת הצעות: 25.6.86.
הקרן אינה מתחייבת למכור או להשכיר את הנכס למציע כלשהו.

מרכז זלמן שזר
להעמקת התודעה ההיסטורית היהודית

התבוללות וטמיעה
המשכיות ותמורה בתרבות העמים וישראל
הכנס השנתי העשירי להיסטוריה

הכנס יתקיים בירושלים בימים שני–חמישי, ט"ז–י"ט בסיון תשמ"ו (23–26.6.86).
בכנס ישתתפו למעלה מ־30 חוקרים מכל רחבי הארץ.
דמי השתתפות –.15 ש"ח (כולל כיבוד קל).
קיימת אפשרות לסידורי לינה.

ימי עיון למורים
האנטישמיות בעת החדשה
יום א', ט"ו בסיון תשמ"ו (22.6.86)
בגבעת רם, ירושלים
הקהילה היהודית בימי־הביניים
יום ג', י"ז בסיון תשמ"ו (24.6.86)
בבית התפוצות, רמת אביב.

פרטים, הרשמה וקבלת הזמנות מלאה במרכז זלמן שזר, רשב"א 22, ת.ד. 4179, ירושלים 91041, טלפון: 02־669464/637171.

מוזיאון ישראל ירושלים

מורים בשנת השתלמות

מוזיאון ישראל מציע מגוון של קורסים עיוניים בתולדות האמנות, ארכיאולוגיה והכרת הארץ, וקורסים מעשיים בטכניקות, חומרים ודרכי עבודה שונות.

הקורסים מוכרים ע"י הסתדרות המורים ומקנים גמול השתלמות. הקורסים שנתיים ומתקיימים במסגרת של 2½ או 5 שעות שבועיות.

ההרשמה ופרטים במשרד אגף הנוער החל מה־1.6.86. קבלת קהל בימים א', ב', ד', ה', 10–12, 2–4, טלפון: 633278, 698235.

מספר המקומות מוגבל

ב"ה
עיריית תל־אביב־יפו — האגודה לקידום החינוך הדתי
מינהל החינוך הנוער והתרבות — המדעי והטכנולוגי

הישיבה המדעית תל־אביב – יפו

לקראת שנת הלימודים תשמ"ז מתוכננת פתיחתה של הישיבה המדעית בתל־אביב – יפו. מתקבלים תלמידים מכל גוש דן, לכיתות ט' וי'.

מטרות הישיבה המדעית:
א. חינוך להודעה אמונית–תורנית עמוקה.
ב. יצירת אישיות נעימת הליכות, המעורה בכל תחומי החיים.
ג. הקניית ידע תורני ומדעי ברמה גבוהה (5 יחידות) ובהקיף רחב.
ד. לימודי הקודש: תנ"ך, משנה, גמרא, הלכה, מחשבת ישראל ומוסר.
ה. לימודי המדעים: מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, מחשבים רובוטיקה ואלקטרו אופטיקה.

הישיבה המדעית תקיים יום לימודים ארוך (ללא פנימיה).

המעונינים להגיש מועמדות בניהם לישיבה המדעית וכן לקבל מידע נוסף יפנו החל ביום ראשון, ב' באייר תשמ"ו (11.5.86), למנהל החינוך בעיריית תל־אביב חדר 227, בין השעות 09.00 – 13.00, טלפון: 438042

הערה: פתיחת הישיבה מותנית בקבלת אישורים מתאימים

אבידה
2 פנקסי שיקים הבאים שנגנבו
1. בנק דיסקונט, עכו, חשבון מס' 494690, שיקים שמספרם 01760 – 01741.
2. בנק פועלים, נוה שאנן, חשבון מס' 91844, מספר השיקים אינם ידועים.
כל המקבל השיקים הנ"ל עליו לדעת שהם לא יכובדו. בעל השיקים הנ"ל לא ישא בכל אחריות כלפי המוסך בנפול.
כמו כן בחשבון דיסקונט הנ"ל ישנם 2 שיקים חתומים ע"י בעל החשבון שרים בדין הנ"ל.
חלקי חילוף הגליל
נחמני אסתר
טל. 04־910202

המעונינים ביצוא מוצרים ופטנטים לאמריקה ואירופה
טל' 03־410436, 03־319807

הנהג
עשה לך מנהג –
קח עמך חייל לדרך

הופיע!
יוני 1986
סלמת השדה
המידבר המתעורר:
חייהן האינטימיים של הבדואיות

„ראש העירייה ממתין להחלטת היועץ המשפטי בעניינו"

אומר יועצו של קולק, בתגובה לידיעות כי ראש העירייה משך מ„קרן טדי", לו ולמשפחתו, רבבות דולרים ★ „הפרסומים בנושא מגמתיים ואינם מדוייקים"

מאת אריה בנדר

„כל הפרסומים הקשורים לקרן טדי הם מגמתיים ולבטח אינם מדויקים. ראש עיריית ירושלים, מתוך בטחון בבדיקת מעשיו וטוהר כפיו, ממתין להחלטת היועץ המשפטי לממשלה בעניינו, מבלי להגרר בינתיים לשורשרת תגובות והכחשות", אמר אתמול רפי דבריה, יועצו של טדי קולק, בתגובה לידיעות לפיהם משך קולק רבבות דולרים לעצמו, לאשתו ולילדיו מהקרן הנושאת את שמו.

בלשכת ראש העירייה הובע אתמול רוגז על המשך הפרסומים בפרשה, למרות שכל הממצאים בנושא הועברו כבר לידי היועץ המשפטי לממשלה, שאמור לתת חוות דעת משפטית בנושא. מקורביו של טדי הסבירו, כי רק טבעי הדבר שטדי ימשוך כספים מקרן פרטית, שהוא היחידי המוסמך להוציא ממנה כספים. „אז מה עם טדי משך 40, 50, 60 אלף דולר או כל סכום אחר? אז מה רוצים לומר בזה, שהוא גנב כסף מעצמו?"

מקורביו של טדי הסבירו, כי ראש העירייה הוציא כספים לפקודת רעיתו, כדי לממן, בין השאר, את הנסיעה לטקס בגרמניה, בו קיבל תואר ד"ר כבוד מטעם הכנסיה הקתולית. גב' קולק שהתה אז בגרמניה 3 ימים. „כל הנסיעות וההוצאות מכוסות בקבלות, וכל החומר נמצא בידי היועץ המשפטי לממשלה".

האופוזיציה העירונית בירושלים החליטה לשמור על שתיקה בכל הקשור לקרן טדי, עד לאחר פרסום בדיקת היועץ המשפטי לממשלה בנושא.

[illegible]

יובל עם שייקה דן

תכנית היובל של „חיים שכאלה", שצולמה אמש באולפני הרצליה, תעשה צדק עם גיבור עלום שם – שייקה דן (טרכטנברג), מקבוצת הצנחנים הישראלים, שצנחו מעבר לקווי האויב באירופה במלחמת העולם השניה, שהמפורסמת בהם חנה סנש, ומי שפעל במרבית שנותיו בחשאי והביא לעלייתם ארצה של מאות אלפי יהודים מעבר למסך הברזל. ראש הממשלה שמעון פרס השתתף בהקלטה. בתמונה: יצחק נבון עם שייקה דן (במרכז) ועמוס אטינגר בעת ההקלטה.

(כתבה תלמה פרויד
צילם: שמואל רחמני)

2 ישובים חדשים: גן נר וכדים

מאת מאיר הראובני ואביגעם בר־יוסף

למרגלות הגלבוע נערך אתמול טקס ירית אבן הפינה לישוב קהילתי חדש – גן נר (ע"ש מנהיג הקהילה היהודית בבריטניה לשעבר ברנט ג'אנר).

בטכס, שנשא אופי ממלכתי בשל השתתפותו של ראש הממשלה, שמעון פרס השתתפו משלחת הקהילה בבריטניה בראשות הליידי ג'אנר ובנה חבר הפרלמנט גרוויל ג'אנר, שגריר בריטניה בישראל, ראשי המחלקה להתיישבות של הסוכנות ונציגי הישובים באיזור.

בגן נר התיישבו כבר 25 משפחות של בני המושבים שהוקמו בשנות החמישים בחבל התענך.

היישוב טרם קיבל את אישורה של וועדת השרים לעניני התיישבות. לאחר ששמע את הסבריו של נציג הישוב, נחום פרג', ביקש פרס מהממונה על המחוז במשרד הפנים, עמרם קלעג'י, לבקש משר הפנים להעלות את הנושא לדיון ואישור בישיבת הממשלה הקרובה. „אפילו לא נחוץ ייעוץ משפטי, כדי להבין שזהו ישוב חי וקיים כאן על הגלבוע", הסביר פרס לקול צחוקם של האורחים הרבים.

ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, השתתף אתמול בטקס חנוכת ישוב הקבע כדים, שהוקם על־ידי הסתדרות העובדים הלאומית. בטקס אמר: „כאשר משתוללת ההסתה וההתנכרות לערכי הבטחון ולכל דבר שיש בו אהבת מולדת ומסירות לארץ־ישראל ומכפישים את טובי המגינים והלוחמים – טוב הדבר שיש בתוכנו אנשים המרחיבים שליטתנו בארץ זו ומגבירים בכך את כוחנו".

יוקם בי"ח מיוחד לילדים ב„בילינסון"

מאת דליה מזורי

בית־חולים לילדים – ראשון מסוגו בארץ יוקם בשטח ביה"ח „בילינסון" בפתח־תקוה. בית־חולים זה ירכז את הטיפול בכל מחלות הילדים לרבות אונקולוגיה (סרטן), סוכרת, שתילת כליות, אנדוקרינולוגיה פדיאטרית ועוד. לראשונה תוקם בו מרפאה פסיכיאטרית ויהיו גם מיטות אישפוז לילדים החולים במחלות נפש.

בביה"ח החדש ייפתח גן ילדים, כיתות לימוד ושירותי חינוך מיוחדים.

מנהל בית־החולים, ד"ר יהודה דנון אמר, כי אין בהקמת בית־חולים זה כל כוונה לבטל שירותים פדיאטריים באיזור תל־אביב, אלא, לשפר את הטיפול שניתן לילדים ב„בילינסון".

לדבריו, בית־החולים יוקם על מגרש במרכז שטח בית־החולים – כולו מכספי תרומות. אתמול נתן שר הבריאות, מרדכי גור את אישורו להקמת בית־החולים.

שיחות טלפון יקרות

ראשי ערי פיתוח מתרעמים על העלאת התעריפים

מאת יהודה גורן

התמרמרות גדולה שוררת בקרב ראשי ערי הפיתוח בעקבות העלאת תעריפי שיחות הטלפון.

ראש מועצת מעלות שלמה בוחבוט, שיגר מברק לשר התקשורת, בו הוא טוען, כי כל שיחה מעיר פיתוח היא שיחת חוץ ומאחר ותושבי ערי הפיתוח מנותקים מהמרכזים בארץ, תביא ההעלאה להתנתקות גדולה יותר. בוחבוט מבקש מהשר לבטל את ההעלאה בערי הפיתוח.

„עלינו להיות ערוכים למלחמה בשונאי הדת"

אמר שר הפנים יצחק פרץ בפגישה עם השדולה הדתית בחיפה ★ גוראל הודיע כי יירשמו דו"חות לבתי־הקולנוע שיקרינו בשבת

מאת ראובן בן־צבי

„מה יש לכם לעשות בקואליציה הממשלתית אם לא בעניין השבת", הטיח בזעם יו"ר הסיעה הדתית בחיפה משה בלינסגל לעבר שלושת השרים הדתיים וחרדים מהשדולה הדתית, במפגש שנערך עם רבנים ועסקנים דתיים מחיפה, שדנה בעניין חילול השבת בארץ והקרנת הסרטים בחיפה.

שר הפנים שהילל את פעילותו של הרב סולומון בפתח תקוה הבע לבטח בהסגנון, ערנותו משום „שדרכי נעם לא יועילו לאלה שלקחו על עצמם לקעקע את חומת השבת, שעה שמהדתיים תובעים דרכי נועם. עלינו להיות ערוכים למלחמה בשונאי הדת, משום שיש מגמות הרסניות ומתרידות בכנסת, הגובלות בהרס עצמי".

בלחץ הדתיים בחיפה הודיע אמש ראש העירייה, אריה גוראל, לנציגי בעלי בתי־הקולנוע בחיפה, כי יירשמו לכל אולמות הקולנוע דו"חות, למרות שההקרנות מתקיימות בעקבות פסקדין של בית־המשפט. הוא ביקש מבעלי בתי־הקולנוע שלא לפרוץ את „מחסום חמשת האולמות בהם מקרינים היום סרטים בליל שבת". נציגי התאגדות בעלי בתי־הקולנוע יחליטו היום אם להענות לפנייתו.

קומו ונעלה ציון

יום שחרור ירושלים

אל בית ה' אלקינו

במלאת י"ט שנים לשחרור ירושלים עיר קדשנו, הר הבית מקום המקדש נעלה כולנו לירושלים, לעצרת המונים אל מול הר הבית.

בקריאה לממשלת ישראל לחיזוק ריבונותנו על הר הבית.

התכנסות ראשונית ביום חמישי, כ"ז באייר (5.6).
בשעה 22.00 בלילה על יד ישיבת „מרכז הרב"
משם יציאה לצעידה המסורתית לכותל המערבי.

בשעה 1.30 לפנות בוקר — שובו ציון והקיפוה
יציאה מרחבת הכותל המערבי לצעדה סביב הר הבית דרך רחוב הגיא, שער האריות במעלה הר הזיתים אל מול הר הבית.

בשעה 3.00 בלילה, אור ליום ו'

חיליון אור קולי
הר הבית, לב האומה

בשעה 5.00 תפילת שחרית חגיגית ברוב־עם ברחבת הכותל (בא להביא טלית ותפילין).
בא להצטייד בלבוש חם.

סיורים מודרכים ביום חמישי אחר הצהרים
בשעה 18.00 לאחר הטכס הממלכתי ברחבת הכותל בראשות הרבנים הראשיים, יתקיימו סיורים מודרכים סביב הר הבית ושעריו.
הסיורים יצאו מרחבת הכותל המערבי.
(תוצאת מידע במקום)
פרטים נוספים ותיאום סיורים טל: 02-816691.

ממרומי הר הזיתים, במעמד רבנים, שרים, חברי־כנסת ואישי ציבור.

הועד הציבורי לחיזוק שלטון ישראל בהר־הבית | נאמני הר־הבית אל הר ה' | גוש אמונים

גם בגיל 92 המין חשוב לאהבה

העצורים הופנו אל כס המשפט - והנאשמים זוכו

שוק שחור של סרטים כחולים ברוסיה האדו[...]

יעל ומשה וינמן

להשכרה משרדים
בבנין חדש
במרכז תל־אביב
קומות 1000 מד

חיפה בינויקלים בע"מ

למכירת מלגזה

هكذا من الاصل

בנק לאומי רכש מניות בכספי לקוח ושילשל הרווחים לכיסיו

מאת אריה אורנשטיין

בנק לאומי רכש בטעות בעבור לקוח כמות מניות גדולה פי עשרה מזו שהל־קוח הזמין. הבנק אומנם ביטל את הרכי־שה המוטעית, אולם את רווחיה שילשל לכיסיו.

על התנהגות זו של הבנק מתחה אתמול שופטת בית משפט השלום בתל־אביב חנה שרון ביקורת חריפה.

בפסק־הדין אימצה השופטת את עמדת פרקליט הלקוח, עו"ד מיכאל לב, שלפיה, העברת רווחי הרכישה, שבוצעה בשל טעות לבנק היתה „צורמת ובלתי צודקת". במיוחד, כך קבעה, נעשתה העיסקה בלתי צודקת נו־כח העובדה, שהרכישה נעשתה בכספו של הלקוח, רפאל מאירי, וחשבונו חוייב בריבית חריגה, שהוחזרה רק לאחר הגשת התביעה.

בפסק דינה גינתה השופטת את נסיון הב־נק להציג מסמכים שלפיהם, כאילו נעשתה פעולת הביטול על־פי הוראת הלקוח.

היא הדגישה, כי „הבנק התנבע נהג שלא כדין כאשר חייב את חשבון הלקוח וזיכה את עצמו בסכום רווחי המניות, כל זאת, תוך הצ־גת ההליך כהליך שנעשה לפי דרישת הל־קוח, עובדה שהוכחה בלתי נכונה אם לנקוט בלשון המעטה".

בסיכום קבעה השופטת, כי כמות המניות העודפת שנרכשה בעבור מאירי שייכת לו.

הרפורמים בארה"ב: על הקיבוצים לפעול נגד הממסד הדתי בארץ

משלחת מטעמם נפגשה עם מזכירות התק"ם

מאת שרה פרידמן

ראשי היהדות הרפורמית בארצות־הברית קוראים לתנועה הקיבוצית המ־אוחדת להגביר את פעילותה נגד הממסד הדתי, למען יתר פלורליזם בעם היהודי.

בפגישה שהתקיימה אתמול בין נציגי משלחת הקהילה הרפורמית למזכירות התק"ם, אמר צ'רלס רוטשילד, נשיא חבר הנ־אמנים הרפורמי, כי התנועה הקיבוצית היא בת הברית הטובה והקרובה ביותר של הר־פורמים. הוא הזכיר לנוכחים, כי התנועה הקיבוצית הולה את דרכה כהתרסה נגד היה־דות הרבנית וקרא לה להאבק על דמותה של ישראל.

אהרון ידלין, מזכיר התק"ם, השיב על הדברים באומרו, כי פלורליזם הוא אקסיומה בתנועה הקיבוצית אך לשם קיומו בארץ, יש צורך ברוב והאוכלוסיה הולכת ומשתנה לכר־ון הלא רצוי. „כדי לעצור את הסחף שיש בנושא הדתי, אנו זקוקים גם לכם בארץ", אמר.

ראשי היהדות הרפורמית בארה"ב הודיעו אתמול על כוונתם להקים בירושלים „מרכז לפעולה דתית", דוגמת המרכז שהקימו בוו־שינגטון.

(ע.) במסיבת עתונאים, שקיימו ב„בית סו־קולוב" בתל־אביב יצאו ראשי היהדות הר־פורמית בביקורת חריפה על הממסד האור־תודוכסי הדתי, אשר „משליט בנוקשותו את רצונו ומפר את עקרונות מגילת העצמאות המבטיחה חופש דת ומצפון לכל אזרח".

במסיבה נטלו חלק יו"ר חבר הנאמנים של היהדות המתקדמת המאוחדת בארה"ב, צ'רלס רוטשילד, וסגני הנשיא, אלברט וורספן והרב דניאל סיים. נשיאם הרב אלכסנדר שינדלר חלה ולכן לא הופיע.

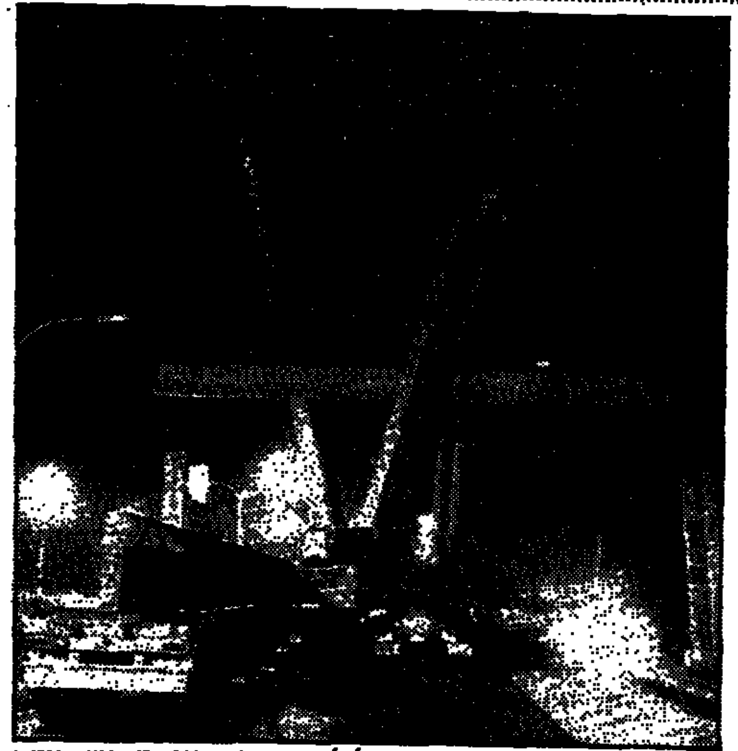

מיבצע גשר במיבצע לילי שנערך בסוף השבוע הוקם גשר להולכי רגל סמוך לרב־מכר, בכביש תל־אביב חיפה. בגלל העבודות נסגרו לתנועה קטעים מהכביש. הג־שר, שאורכו 50 מטר וגובהו כ־6 מטרים, נבנה בקיבוץ פלמחים והור־כב על־ידי חברת „מאגרי בניה". הגשר יפתח לתנועה בעוד כשלושה שבועות. (צילום: „ישראל סאן")

פוצצו בתיהם של שני נאשמי רצח החייל מנוס

מאת מאיר הראובני

בכפר דיר בלוט בשומרון (ליד אלקנה) פוצצו אתמול חיילי צה"ל את בתיהם של שלושה מבין ששת העומדים לדין באשמת רצח החייל דוד מנוס, שגופתו נמצאה בשדה ליד הכפר.

ביום ב' השבוע דחה בג"ץ עתירה, שהגישו השלושה נגד צו אלוף פיקוד המרכז על הריסת בתיהם.

בית אחד שפוצץ הוא של הזוג תאו־פיק איברהים עבדללה, בן 33, שהיה ראש החוליה של הפת"ח המואשמת בחו־טיפה ורצח החייל דוד מנוס ובהנעת מט־ען נפץ ליד התחנה המרכזית בתל־אביב ואשתו, בעלת דרכון ברזילי, למיה מע־רוף עבדאללה, בת 22, המואשמת אף היא באותן העבירות.

הבית השני שפוצץ הוא ביתו של מר־צטפה מחמוד קרעוש

דולצין: 'סוקולוב היה אבי העתונות העברית החדשה'

50 שנה לפטירתו של העתונאי נחום סוקולוב ★ ערך את העתונים 'היום' 'הצפירה' ו'העולם' ★ שלום רוזנפלד: „הוא היה עתונאי שופע מאמרים כ'כינור מנגן מאליו'"

דמותו של נחום סוקולוב כעתונאי ומדינאי הועלתה אתמול אחה"צ, בציינ את 50 שנה לפטירתו, בכנס שנערך ב„בית־סוקולוב" בתל־אביב מטעם אגו־דת העתונאים, ועדת העורכים והתכנית ללימודי עתונאות של אוניברסיטת תל־אביב, בנוכחות עתונאים וסטודנטים.

יו"ר ההנהלה הציונית אריה דולצין אמר, כי סוקולוב היה סופר, עתונאי, דיפלומט ומ־דינאי, ובכל תפקיד היה המוכשר והמבריק ביותר. הוא נאם בוירטואוזיות ב־7 שפות. בספריו ובמאמריו עסק בנושאים מגוונים, החל מדברי הגות ציונית וספרות יפה ועד מדע.

„סוקולוב היה אבי וחלוץ העתונות העב־רית החדשה. ערך את העתונים 'היום', 'הצפי־רה' ו'העולם'. הוא יצר את הקורא העברי החד־ש. היה ספוג בתרבות מזרח ומערב אירופה וקיא בתרבות ישראל", אמר דולצין.

העתונאי שלום רוזנפלד, ראש התכנית ללימודי עתונאות באוניברסיטת ת"א, ציין, כי הכנס נערך בבית הנושא את שמו של סוקולוב, ובעיר תל־אביב, ששמה לקוח מה־תרגום העברי של סוקולוב ל„אלטנוילנד" של הרצל. הוא ציין, כי סוקולוב היה עתונאי שופע מאמרים, שהוגדר כ„כינור מנגן מא־ליו". במשך עשרות שנים ערך את „הצפירה" ופירסם בה את מאמריו ויצירותיו בכל זאנר. ביתו בוורשה היה בית ועד לעתונאים וסופ־רים. הוא נסע לקונגרס הציוני הראשון כע־תונאי של „הצפירה" ונישבה בקסמיו של הר־צל.

בפעילותו הציונית המסורה נשא על כת־פיו את כל מסע ההסברה וייסד את שבועון התנועה הציונית „העולם", שפילס את הדרך להצהרת בלפור.

ההיסטוריון ד"ר יגאל עילם ציין, כי סו־קולוב נחשב לנסיך העתונות העברית לפני שהיה נשיא ההסתדרות הציונית, והוא היה עתונאי טוב יותר מאשר מנהיג של תנועה פוליטית. העתונות בתקופתו היתה מבוססת על הפובליציסט רחב הדעה, שעיצב את התודעה הציונית, ולא על כתב המגלה שע־רוריות, כמו בימינו.

העתונאי חביב כנען העלה זכרונות על הפעותיו ומאמריו של סוקולוב בפולין. (ע.)

• סגן ניצב יוסף אבני

מפקד חדש למרחב הנגב

סגן־ניצב יוסף אבני נתמנה ביום ה' למפקד משטרת מר־חב הנגב וישמש גם כדובר המרחב.

אבני שימש כראש אגף החקירות במרחב, ובמקומו נתמנה רפ"ק חיים סעדון.

(כתב: אורי בינדר, צילום: מוטי בוחבוט)

רוברט לאו
החתיך התורן של הוליווד
בסרט המדליק
חתיך חתיך!
טרום בכורה
הערב 10, 12 (חצות)
בקולנוע „הוד" בתל־אביב

ספרית מעריב
ומה אומרת הביקורת?
„ספר נהדר... ממש חגיגה לילדים ולמבוגרים..."
ד"ר לספרות ילדים מירי ברוך
חתול, ספן ליצן
מאת תמר אבידר
עם הציורים המלאים של עדית פאנק
עוד ספר מלא בהוצאת ספרית „מעריב"

האזן לתכנית
מה כבר תש9?
עם אבי אתגר
כל יום ברשת ג' בשעות 9—10
ותוכל לזכות בטיסה הלוך ושוב לפריס
בחסות לוח מעריב

מועדון מטיילי מעריב
הטיול המקיף בסקנדינביה
21 יום כולל הכף הצפוני
ביצוע: „מאות הבכר" הציאה 13.7

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללמודי חוץ, חיפה
תיכנון וייצור בעזרת מחשב
מודיע מספר מקומות לקורסים הבאים:
★ קורס בסיסי בשרטוט ממוחשב (תיב"ם)
(מחזור שני) — יתחיל בסוף יוני 1986
המחזור הראשון החל ב־22.5.86
הקורס מיועד לבעלי השכלה של 12 שנות לימוד לפחות, בעלי נסיון בשטח השרטוט. לתעשיות השונות.
★ אוטומציה ורובוטיקה תעשייתית
★ בקרה ספרתית למתחילים ולמתקדמים — C.N.C.
★ יסודות ומערכות הידראוליות
קורסים אלה ייפתחו בין חודש לחודשיים ומיועדים למהנדסים, הנדסאים וטכנאים.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות אל המדור ללימודי חוץ, הטכניון, הדר, ת.ד. 4959 חיפה 31048 טל. 04-661151-5, 04-667818.

אוניברסיטת בר־אילן
הפקולטה למדעי היהדות
המחלקה לספרות ע"ש רנה קוסטה
הקתדרא לידיש עם ישראל
הרשמה לקורסי קיץ בלשון יידיש וספרותה
הרינו שמחים להודיע בזאת על פתיחת תכנית לימודי יידיש בקיץ תשמ"ו, במקצועות יידיש, (מתחילים, בינוניים ומתקדמים), ספרות יידיש ושתי סדנאות בשירי יידיש והדרמה ביצועית.
משך הקורסים:
מכ"ו תמוז — י"ז מנחם אב תשמ"ו (3/8/86 — 22/8/86).
פרטים והרשמה:
במזכירות המחלקה לספרות עם ישראל טל' 03-718235.
במזכירות הקתדרא לידיש טל' 03-718630, 03-718621.
שכר לימוד: 90 ש"ח.

אדום מהצבים ופיתוח בע"מ
מעונית לרכוש משאית
19,000 מעמס כללי (עם או בלי מנוף)
שנת ייצור 84/85
עדיפות לתוצרת מ.א.ן., רנו, מרצדס, וולבו
לפנות 03-255457, למר משה מיכאלי, בין השעות 07.00—08.00 בלבד.

דרושה חברה
לניהול, תיאום ופיקוח באזור השרון
להקמת יישוב
03-252171 מיום שני משעה 8.00 בבוקר למקן שלו.

תדיראן בע"מ
מדור רכב
הצעה למכירת כלי רכב
241/86
מוצעים בזאת למכירה כלי הרכב כדלקמן:
★ 1 יחידה אולדסמוביל אומגה פרטי 2800 סמ"ק, 1983, ממוזגת, הגה כח, חלונות חשמל
★ 1 יחידה פיג'ו 504, פרטי, אוטומטי, 1983, ממוזגת
★ 5 יחידות טלבוט פרטי דו־שימושי (1100 סמ"ק) 1979 (סטיישן)
★ 2 יחידות טלבוט פרטי דו־שימושי (1100 סמ"ק) 1970 (סטיישן)
★ 1 יחידה טנדר טלבוט (1100 סמ"ק) 1980
★ 4 יחידות טנדר טלבוט (1100 סמ"ק) 1981
★ 1 יחידה טנדר טלבוט (1100 סמ"ק) 1982
★ 1 יחידה פולקסוואגן טרנספורטר 1980
★ 2 יחידות פולקסוואגן טרנספורטר 1981
כל המכוניות במצב נסיעה, בכל כלי רכב מותקן מקלט רדיו
את כלי הרכב ניתן לראות החל מיום ראשון ה־1.6.86 עד יום רביעי 4.6.86, בין השעות 13.00—16.00, בחניון מנהלת תדיראן, רח' בר־גוריון 11 גבעת שמואל.
הצעות לרכישה ניתן להגיש ע"ג טפסים מיוחדים שימצאו במקום עד יום רביעי 4.6.86 שעה 16.00.
על המציע לצרף המחאת בטחון על סך 10% מערך הצעתו.
אין תדיראן מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

האזינו מחר
יום שבת, לרשת ג', בשעה 14.05
כוכבת השבת, הזמרת
ריטה
בראיון ובשירים מתקליטה החדש
הליקון — כנען
בהפצת הד־ארצי

כשר
הונגריה ואוסטריה
14 יום, 6—20 ביולי
פרטים: אל טורס, חיפה, טלפון 04-670670

אוניברסיטת תל־אביב
החטיבה לתכניות מיוחדות
לימודי הקיץ ביחידה ללימודי חוץ
[26.9.86 — 13.7.86]
הקורסים מיועדים לקהל הרחב והם מתקיימים בשעות הבוקר והערב.
בין נושאי הקורסים:
★ אנגלית ★ פסיכולוגיה ★ כלכלה
★ צרפתית ★ אישיות האדם ★ ארגון ומינהל
★ ספרדית ★ מצבי לחץ ★ משפט
★ פילוסופיה ★ פסיכולוגיה התפתחותית ★ הכרת מחשב
★ קבלה ★ פסיכולוגיה חברתית ★ תיאטרון
★ אנתרופולוגיה ★ סדנא ביחסי אנוש ★ אמנות
★ קרימינולוגיה ★ תקשורת במשפחה ★ מוסיקה
פרטים והרשמה: אוניברסיטת ת"א, בניין היחידה ללימודי חוץ (ליד בניין וולפסון) טל. 425452, 420388, בשעות 10 — 13, 17.30 — 19.
הערה: תלמידים שלומדים או למדו בתשמ"ו ביחידה יקבלו ידיעון לבתיהם.
גזור ושלח
לכ' אוניברסיטת תל־אביב — היחידה ללימודי חוץ, רמת אביב, ת"א 69978.
נא לשלוח אלי את חוברת לימודי הקיץ — תשמ"ו.
השם: ______
הכתובת והמיקוד: ______
„מעריב" 30.5.86

משרד הבריאות — אגף הסיעוד
נמשכת ההרשמה
לבתי הספר לסיעוד
מסלול לימודי אחיות מוסמכות
בשנת הלימודים תשמ"ז — 1986/7
המסלול פתוח בפני בוגרי בתיה"ס התיכוניים המבקשים אתגר מקצועי המשלב מדעי החיים והחברה, רפואה, טכנולוגיות מתקדמות וגישה טיפולית לחולים ולבריאים.
הלימודים נמשכים 3—4 שנים ומקנים לבוגרות תעודת רישום כאחות מוסמכת בתוספת זיכוי אקדמי חלקי או תואר אקדמי מלא.
חייבי שירות צבאי לומדים במסגרת עתודת אחיות.
ההרשמה נערכת ב:
ביה"ס לסיעוד ילין, רמב"ם חיפה טל' 04-510003
ביה"ס לסיעוד זיידה, רוטשילד חיפה טל' 04-380333
ביה"ס לסיעוד מוגיס, הלל יפה חדרה טל' 063-39804
ביה"ס לסיעוד שיבא, תל־השומר טל' 03-349474
ביה"ס לסיעוד וולפסון, תל־גבורים חולון טל' 03-898359
ביה"ס לסיעוד שיינברון, רח' הנריטה סאלד 17 ת"א טל' 03-219870
ביה"ס לסיעוד אסף הרופא, צריפין טל' 08-225111
ביה"ס לסיעוד ברזילי, אשקלון טל' 051-45447
לקבלת מידע נוסף ניתן לפנות אל:
אגף הסיעוד במשרד הבריאות בירושלים — טל' 02-638212
אגף הסיעוד במרכז הרפואי ע"ש שיבא בתל־השומר — טל' 03-341706/7

העולם מסיר את הסומבררו בפני המונדיאל

מחר ב־8 בערב היא תתחיל – הגדולה בהצגות הספורט בעולם: 24 נבחרות כדורגל שירתקו בחודש הקרוב 4 מיליארד אנשים על פני כדור הארץ ■ המשחקים – בצל אסון בריסל, שאתמול מלאה לו שנה ■ עולם־הכדורגל שואף לשקם תדמיתו בעזרת המונדיאל ■ רחובות מכסיקו־סיטי קושטו לקראת הטורניר, שאירגונו עורר מחלוקת קשה, במיוחד אחר האסונות הכבדים שפקדו ארץ זו השנה ■ כך או כך – זה מתחיל!

ברונו קונטי, כוכב נבחרת איטליה וקבוצת א.ס. רומא לא מוטרד מהכדור הענק שהוצב על דשא המלון של משלחתו, לקראת משחק הפתיחה של המונדיאל. אבל קונטי יודע כי מחר ב„אצטקה" לא יהיה לו קל כל כך כמו על הדשא הזה... (צילום רדיו א.פ.)

ארבעה מיליארד מול מסכי הטלוויזיה; 110 אלף באצטדיון „אצטקה" במכסיקו־סיטי – עיני כולם יופנו מחר ב־20.00 (שעון ישראל), אל טקס פתיחת הגביע העולמי ה־13 ואל משחק הפתיחה שיפגיש את איטליה, האלופה עם בולגריה. כולם – הצופים, המארגנים וגם השחקנים – יודעים שזו שעת המבחן הגדולה ביותר של המשחק הפופולארי ביותר בעולם.

הכל יודעים את גודל הנפילה בתדמית הכדורגל. מאורעות הדמים של בריסל, שהשבוע מלאו להם שנה, מזעזעים עדיין את העולם. וזה רוצה לשכוח, לפתוח דף חדש. על משחקי מכסיקו מוטל העול הכבד הזה. 24 נבחרות יילחמו על הגביע היוקרתי ועל שיקום התדמית.

52 משחקים, תשע ערים וחמישה שבועות של פעילות. שלטונות מכסיקו מלאים תקווה שהמרתון הספורטיבי הזה ששיסף את ארצם יגרום הנאה, אפילו מעטה, לעם הפגוע ביותר בשנת 1986. 9500 הרוגים ועשרות אלפים חסרי קורת־גג, זכר לרעידות האדמה הקשות שפקדוה, גרמו התמרמרות קשה במכסיקו. ביזבוז כספים במימדים עצומים כל כך, בשעה קשה זו, הוו עילה להפגנות המוניות נגד המונדיאל. אילו, בינתיים, גוועו. מנהגי מכסיקו לא חזרו בהם מקיום המשחקים. כעת נשאר להם לקרות לכך שאותם הזועמים ייהנו לפחות מכדורגל טוב.

מכסיקו היא הראשונה המארחת את טורניר היוקרה בפעם השניה. לראשונה עשתה זאת ב־1970. השנה היתה אמורה להיות קולומביה במארחת – אבל היא הרימה ידיים, כשהתברר מהו מחיר ארגונו של הטורניר. הזירה פונתה לטובת מכסיקו וזו, „מאחרי דלתות נעולות", מימנה את המשחקים (כך כינו זאת המתנגדים המקומיים). אבל ההיסטוריה לא מתעניינת בקטנות שכאלו, הזרקורים מופנים במלוא אורם לעבר ההצגה הגדולה ביותר של 1986.

יש המכנים את המשחקים כמאבק של אירופה (14 נציגות) נגד דרום־אמריקה (5). ההיסטוריה יודעת לספר ששום נבחרת אירופית לא זכתה בגביע המונדיאל על אדמה דרום־אמריקנית. המצב ביניהם כרגע הוא שיוויון. 6 זכיות לכל גוש. האליפות הזאת תשבור את השיוויון הזה. לנציגות אפריקה ואסיה אין כלל סיכוי לזכות הפעם – טוענים כל הפרשנים. אבל אלו, וגם זה מתועד היטב בספרים, טעו פעמים כה רבות. הגם הפעם?

רחובות מכסיקו־סיטי רוחשים פעילות עצומה, כמותה לא זוכרים שם אפילו ב־1970. רוב הכרטיסים למשחקים המעניינים במוקדמות, ובמיוחד לאלו שאודריהם – כבר נמכרו. למעלה מ־40 אלף תיירי־כדורגל ממלאים את הרחובות. כולם.שם סופרים את השעות לאחור. העולם כולו גם כן. מחר בערב הוא ילחץ על הכפתור, יתישב על כורסתו, יכין קערות מזון לידו – ויתן לשחקנים לשחק לפניו. וזוהי אכן ההצגה האמיתית.

מעריב ספורט

ההצגה החוזרת בלי השחקנים הראשיים

אף אחד לא לוקח ברצינות רבה מדי את משחק האינטרטוטו בין מכבי חיפה להפועל ת"א

מאת מאיר ריפמן ויונתן הללי

שבוע בלבד לאחר „משחק האליפות" בו הוכתרה הפועל ת"א, היא שוב תפגוש מחר את מכבי חיפה – במסגרת טורניר האינטרטוטו (קרית־אליעזר, 18.00). שתי הקבוצות אינן מייחסות חשיבות לטורניר ויופיעו בו בהרכבים שיכללו בעיקר שחקני נוער וללא רוב כוכביהן – למרות שההתאחדות לכדורגל דרשה שהשתיים יתייצבו עם לפחות שבעה משחקני ההרכב הראשון.

מחשש לתגובות נוספות עקב אובדן האליפות, נערכת חיפה היטב למשחק. יו"ר הקבוצה, צבי וייצנר אמר: „אין מה לחשוש לגורל שחקני ת"א. אני מבטיח להם קבלת פנים לבבית, כיאה לאלופים". באימון התבטאו כמה שחקנים ואמרו שמשחק מחר הוא: „חיסול חשבונות עם הפועל ת"א".

מאמן הפועל ת"א דוד שוויצר, שהמריא למונדיאל במכסיקו, הותיר את ניהול המשחקים בידי עוזרו בני קופורטי. אמש אמר קונפורטי: „אין לי שחקנים. מי שירצה יבוא וישחק. נצטרך לאלתר הרכב טלאים".

הפועל ת"א ביקשה לשתף שחקנים חדשים כגיורא אנטמן (הפועל חיפה), יהודה זגורי (מכבי יבנה), ורונן שפירא (הפועל חדרה) – שאמורים להצטרף בעונה הבאה – אך ההתאחדות אסרה זאת על־פי הנחיית מארגני המפעל האירופי.

ההרכבים הצפויים:

מכבי חיפה: רן (בלולו); אוחיון (גרופר),אוסמו (הגדול), קליגר, בולבול: גבעול, ל. רוזנטל,ש. לוי: אוסמו (הקטן), מזרחי (א. מרדכי), צ. מלכה.

הפועל ת"א: סליאס: שוקרון, קרביאן, מוסטרל, הרשליקוביץ: הרמה, ר.שמואל, דאנו, אחמד: ש.לוי, לינדהרס.

ישפוט אריה פרוסט.

דו"ח השופט שריר מאשים את הקוון

מאת א. טבק

שופט הכדורגל צבי שריר הגיש אתמול דו"ח פושר על אירועי משחק העונה בין הפועל ת"א למכבי חיפה. הדו"ח הוגש לאחר שבשעות הבוקר קיבל שריר מברק מאיגוד השופטים ובו דרישה להמציאו מיד. החידוש הבולט בדו"ח – הפניית אצבע מאשימה כלפי הקוון, רחמים שאשו, על שלא הניף את דגלו כדי לסמן נבדל.

בדו"ח כותב שריר, כי בדקה ה־85 שרק לשער לזכות הפועל ת"א. באותו רגע פרצו לעברו יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, צבי וייצנר והמאמן שלמה שרף, תוך צעקות על שהשער הובקע מנבדל, באומרם לו: „בושה וחרפה, תתבייש לך".

באותו זמן הקיפו כמה משחקני חיפה את הקוון שאשו ודרשו ממנו שיניף דגל לסמן נבדל (בדו"ח מציין שריר, כי שאשו לא הרים, לפני הבקעת השער את הדגל לנבדל). הם צעקו כי גיל לנראו ועוד שלושה שחקנים נמצאו בנבדל והתבטאו: „אתה מכור, רמאי, קיבלת שוחד. כמה כסף קיבלת כדי שלא תרים דגל".

מיד לאחר הבקעת השער, כתב שריר בדו"ח, נזרק רימון עשן ארום בצידו השני של המגרש. שריר מציין, כי לפי דברי הקוון שאשו השמיעו את הדברים הבוטים כלפיו השחקנים ברוך ממן ורפי אוסמו.

ניכר כי הדו"ח אינו משקף נאמנה מה שנאמר ע"י השחקנים, ההנהלה והמאמן לשופט שריר ונראה כי הדו"ח הפושר בא למנוע עימות נוסף בין שריר למכבי חיפה.

בית־המשפט העביר את אנטמן להפועל ת"א

בית משפט השלום בחיפה קבע אתמול בצו זמני, כי שוער הפועל חיפה בעונה שחלפה, גיורא אנטמן, יעבור להתאמן ולשחק בשורות האלופה הפועל ת"א – עד לדיון במעמד שני הצדדים. הצו ניתן לבקשת פרקליטי אנטמן עו"ד יוסי ליבנה ויוסי ברינס. אנטמן החל להתאמן בת"א כבר אתמול. על הבקשה לקבוע כי השוער הוא שחקן חופשי ושעל חיפה לשלם לו 24.2 אלף ש"ח על־חשבון שכרו ופיצויים על הפרת חוזה – לא נערך דיון

(י.הללי)

מנסדורף נכנע ללאקונט בפאריס

עמוס מנסדורף, כיום 89 בעולם, נוצח אתמול בידי הצרפתי אנרי לאקונט (8) בארבע מערכות במגרש המרכזי של „רולאן־גארוס" בפאריס. עמוס כפה על יריבו המוכשמנו קרב קשה עד שנכנע לפניו עקב נסיונו העדיף: 5–7, 3–6, 6–4, 0–6. יריבו הבא של לאקונט יהיה מטה מברזיל.

אתמול הפתיע השוודי מיכאל פרנפורס, אלוף קולג'ים בארה"ב כשניצח את שטפן אדברג 6–7, 7–5, 6–3, 2–6, 6–4 ואילו מאטס וילנדר ניצח את אהרון קריקסטיין.

● בירוך ממן, קשר מכבי חיפה נותח אתמול במיפשעתו – אחר שאובחנו שני שברים – ואחר שהתאושש מהניתוח, שנמשך ארבע שעות, אמר כי הוא מבטיח לחזור ולהיות ממן האמיתי, בעונה הבאה. רופאיו קבעו כי יהיה עליו לנוח חודש לפני שישוב לאימונים.

● כדורעף: הפועל בת־ים נוער זכתה שנה שניה ברציפות באליפות המדינה כשניצחה את הפועל מבואות עירון 3–2. המשחק נמשך שלוש שעות. הפועל בת־ים ב' עלתה לליגה הלאומית לנשים.

● מנים שולחן: מכבי נתניה ומכבי יוסף ת"א ב' עלו לליגה הלאומית.

בולגריה מתכננת: „העקיצה הגדולה"

– מחר במשחק הפתיחה נגד איטליה אלופת העולם העצבנית

„אין דבר קשה יותר מאשר לשמור על תואר – שבעתיים קשה כשמדובר בתואר החשוב מכולם", אמר אנזו בירזוט, מאמן נבחרת איטליה, בראיון אתמול. מחר, 21.00 שעון ישראל, הוא ייצא למאבק הראשון בדרך הארוכה בסופה אולי יחזור גביע הזהב לרומא. דומה שבולגריה, יריבתו למשחק הפתיחה במונדיאל, נשתכחה מהלב – אך העובדה שנבחרתו פיבוריטית מדאיגה את בירזוט.

אין מסוכן יותר מה„אנדרדוג", יודע מאמן איטליה. עיני העולם כולו ינתחו כל מסירה, יבקרו כל טעות וירצו לראות מה אלופת העולם מכינה הפעם. הבולגרים שקטים, נחבאים אל הכלים ומתכננים את „העקיצה הגדולה". האיטלקים עם רעש התקשורת, כמעט בפאניקה.

ארבע שנות המלוכה היו קשות מאוד מבחינתם. ההכנות למונדיאל העולמי התנהלו ברגל שמאל ברובם – כמו לפני ספרד '82 וזו אולי נחמתה היחידה של הנבחרת הכחולה. חצי מההרכב פרש. צעירים ולא מנוסים מילאו מקומם. דינו זוף, השוער האגדי, פרש. טאנקרדי הדליפו. את חוסר מנהיגותו תפתור ההגנה, בוגרת ספרד. הקישור טרי לגמרי. בירזוט לא חשש והודה שזו בעייתו העיקרית. „גם רוסי בכושר ירוד מאד", הוסיף.

„בישען על הגנת ברזל ונלך על התקפות מתפרצות – סגנון שמתאים לשחקני, אפילו ע"ח מספר שערים נמוך במשחקינו".

מאמן בולגריה, איוואן ווטצוב, רגוע: „המטרה שלנו לעלות לסבוב השני בפעם הראשונה כ־5 הופעות". ניצחון על איטליה יהיה צעד ענק לקראת בצוע המשימה המוצהרת. „בעדיף פתיחה בטוחה, איטית. נקפיא את האיטלקים. נחזק את ההגנה ונחפש לגנוב שער". לכן הוא סומך על שוערו, בוריס מיכאילוב ובלמו גאורגי דימיטרוב.

400 שוטרים מאבטחים את איטליה מפני יותר מאלף אוהדיה הצרים עליה. בינתיים גם הולה מלודמת עצבים בין שתי הנבחרות – אכזרית אולי יותר מהמאבק מחר על דשא. הבולגרים סגרו אימוניהם כצבת בפני האיטלקים, שטענו גם כי הנערים הבאים לאימוניהם הם מרגלים בולגרים. הרוחות התלהטו והאיטלקים כינו את יריביהם „טרוריסטים". הבולגרים רגישים לרמז הגס – זכר לקשר הבולגרי לרציחות האפיפיור ב־1981 – וזעמים.

„אם נפסיד את הגביע, נפסיד אותו לפחות בכבוד", אמר בירזוט. אף איטלקי לא מקשיב לו. הם רוצים את הגביע שוב ברומא.

ישפוט: פרדריקסון (שוודיה).

ריבלין רוצה את אורי ב"ים

מאת דב בראל

תוך 48 שעות יתברר אם ימשיך דרור קשטן לאמן את בית"ר ירושלים גם בעונה הבאה. אתמול נועד קשטן עם עו"ד רוני בראון, שיתמנה ליו"ר בית"ר ירושלים והציג לפניו את תנאיו הכספיים. קשטן דורש העלאה משמעותית בשכרו. בבית"ר מעריכים את קשטן אולם ספק אם לאור מצבה הכספי תוכל לעמוד בדרישותיו.

אתמול נועד רובי ריבלין יו"ר סניף חרות בירושלים עם אורי מלמיליאן שהודיע על כוונתו לעזוב את הקבוצה וביקש שריבלין יפעל לשיחרורו. ריבלין הבהיר למלמיליאן כי בית"ר ירושלים אינה מתכוונת לשחררו.

נבחרת הנכים בכדורעף לא יכלה לפולין

מאת אברהם תשובה

נבחרת הנכים בכדורעף נוצחה אתמול בידי פולין 2–3, בגמר אליפות העולם שנערכה בבית הלוחם באפקה. המערכות: 15–10 לישראל, 15–11 לפולין, 15–5 לישראל, 15–9 ו־15–9 לפולין.

המשחק נמשך שעתיים וחצי, והיה מעניין ומרתק. הצטיינו בישראל: חגי זמיר ושלמה בורשטיין.

בסיום הניפו שחקני פולין את מאמנם באויר והישראלים מחאו להם כפיים. הדירוג הסופי באליפות: פולין, ישראל, גרמניה, אנגליה צרפת וארה"ב.

לאן השבת

אתלטיקה
אליפות „הפועל" ע"ש אריה מאיר ז"ל – השבת מ־17.30 בהדר־יוסף.

כדורסל
ליגה לאומית: היום ב־17.00: גבעת־זיים – קרית־טבעון; גושיבולון – קרית־אונו. בשבת ב־17.00: קרית־אתא –

גבעת־חיים: ב־19.00: גושיבולון – פתח־תקוה.

בוליו
אליפות ישראל קבוצתית לנוער – מחר מ־11.00, ב„אוסישקין" ת"א.

כדורגל
טורניר ותיקי הכדורגל מחר מ־9 בבוקר במגרש הכדורגל בשכונת שפירא בת"א – הטורניר המסורתי של ותיקי הכדורגל

היו"ר סוירי: ננסה לשנות את השיבוץ הקדם־אולימפי

יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי, העושה במכסיקו־סיטי לרגל קונגרס פיפ"א, מנסה לשנות את שיבוצה של ישראל בטורניר הקדם־אולימפי ב־1988. ישראל, ששובצה לאזור האוקיאני, אמורה לשחק באחד משני הבתים המוקדמים, שהמנצחת בין שתי הזוכות בבכורתם תעפיל לסיאול.

דרישת ישראל היא לקיים את מיפגש מנצחות הבתים המוקדמים בשיטת בית וחוץ ולא באוקיאניה, כפי שהוחלט קודם. כך מסר אתמול סוירי בראיון ל„קול־ישראל".

צרפת הפסידה באימון ל„פומה" המכסיקנית

צרפת הופתעה אתמול בידי „פומה" המכסיקנית ונכנעה לה 0–2, במשחק האימון האחרון של צרפת לפני משחקה נגד קנדה בפתיחת המונדיאל, ארבעה ימים לאחר 1–1 עם נבחרת העתודה המכסיקנית. נבחרת אנגליה, לעומת זאת, לא התקשתה להכניע את האלופה המכסיקנית מונטריי 4–1. את השערים במשחק, שנערך ביום רביעי, כבשו קרי דיקסון (2), ג'ון ברנס וגרי סטיבנס. האנגלים הופיעו למשחק ללא הקפטן בריאן רובסון והחלוץ גרי ליניקר (פצועים). נבחרת פורטוגל התאוששה מהר משביתת השחקנים על רקע כספי, בנצחון 4–0 על קבוצת המילואים של מונטריי.

★ לופיטה מכסיקו 86' – זה השם שניתן אתמול לתינוקת קולומביאנית שנולדה בנמל התעופה של מכסיקו־סיטי לשם הגיעה אמה כדי לצפות במשחקים וכרעה ללדת לאחר שתקפוה צירים עוד במהלך הטיסה. התינוקת נולדה במשקל 2.5 ק"ג.

★ מה שהעיב על שביעות הרצון במחנה האנגלי בתום הנצחון על מונטריי היה התקף־לב בו לקה הרופא האנגלי, ורנון ארוארדס, במהלך המשחק. הד"ר האנגלי הוזעק מיד למחלקה לטיפול נמרץ של בי"ח פרטי קרוב, שם נמסר כי מצבו יציב.

★ נצחון במשחקם הראשון מאז הגיעו למכסיקו רשמו הרוסים, כשגברו 4–1 על אתלטיקו מורליה. נעדר משורות הרוסים חלוצם אולג פרוטאסוב.

★ פט ג'יננגס, שוערה של צפון אירלנד מתכוון לפרוש מכדורגל בתום משחקי גביע־העולם. כך הצהיר ג'יננגס באוזני כתבים ביום חמישי. „איני יודע מה בכוונתי לעשות, אבל תנו לי קודם לעבור את המשחקים בהצלחה." – אמר.

★ מאמן הנבחרת של ג'יננגס, בילי בינגהאם, האשם באדרנה בעיתונות המכסיקנית, כי הוא נוהג לדרוש כספים תמורת ראיונות לעיתונאים המסקרים את המונדיאל. תגובתו של בינגהאם: „הטענות הללו הן סתם בילבול מוח".

★ ההכנות באיצטדיון „אצטקה" במכסיקו סיטי צוברות תנופה וססגוניות. אתמול כוסה המסלול המקיף את כר־הדשא של האיצטדיון ברצועות בשלל צבעים. המראה המלבב הזה יקדם את פניהם של באי טקס הפתיחה של משחקי גביע־העולם ה־13, שייערך באיצטדיון במוצ"ש.

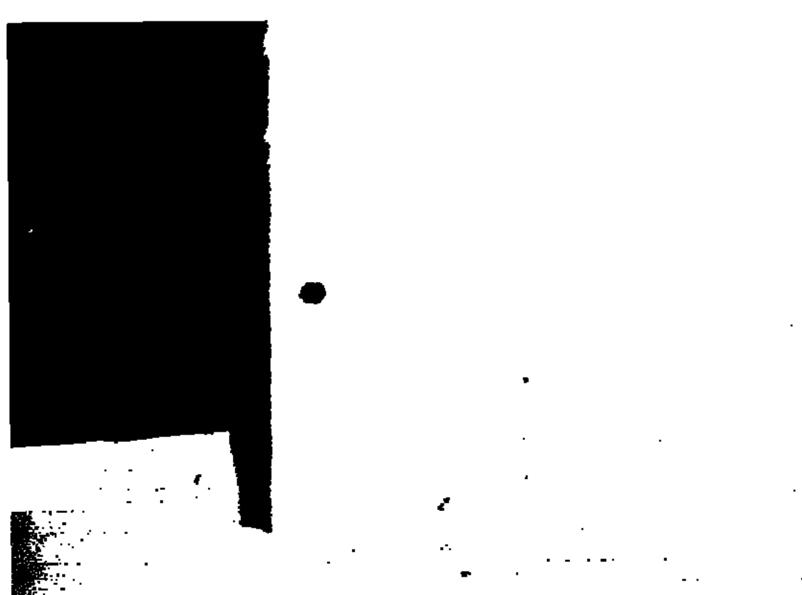

هكذا من الأصل

מעריב

ועדת ביקורת המדינה תדון בשבוע הבא עם גליה מאור בהתפטרות ראשי הבנקים

ארנסט יפת עדיין יושב בחדר יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי וממשיך לחתום על ניירות המחייבים חתימת היו"ר ★ מבל"ל נמסר, כי הוא ממשיך בהעברת נושאים לידי היו"ר החדש אלי הורביץ

מאת דוד ליפקין

המפקחת על הבנקים, גליה מאור, הוזמנה לוועדה לביקורת המדינה של הכנסת בקשר ליישום המסקנות האישיות של דו"ח ועדת בייסקי. הבירור מיועד להבטיח את ביצוע המלצות האלה ויתקיים בשבוע הבא.

מומחה הוועדה לענייני דו"ח בייסקי, פרופ' יוסף גרוס, הציע לוועדה לקיים דיון על כל פרק בדו"ח. במהלך בירור כזה, ייקבעו מה המסקנות הניתנות לביצוע ואילו שלא ניתן לבצע אותן. הוועדה תתחיל בבירור הזה תוך זמן קצר.

ארנסט יפת טרם התפטר מראשות חברות־הבת של בנק לאומי. הוא ממשיך לחתום על הניירות המחייבים חתימת יושב ראש מועצת המנהלים, כגון הנפקות.

יפת גם ממשיך לשבת בחדר יו"ר מועצת המנהלים של הבנק בקומת ההנהלה הראשית של הבנק. ואילו היו"ר החדש של מועצת המנהלים, אלי הורביץ, יושב בחדר קטן, סמוך למנהל העסקים הראשי, מרדכי איינהורן.

מהבנק נמסר, כי טרם ידוע מתי יפת יפנה את חדרו. הודגש, כי הוא ממשיך בהעברת נושאים לידי היו"ר החדש של הבנק ומשתתף בדיונים איתו.

[illegible]

[illegible]

ועדת הכספים מנעה אישור הנפקה לבל"ל בגלל שיפת מכהן בתפקידים בכירים

בדיון התברר, כי לוועדה הוגש תשקיף של בנק לאומי לפיתוח התעשיה בעוד שאת ההנפקה תעשה חברת מימונים – חברת בת אחרת של הבנק. ח"כ רמון אמר כי מדובר בנסיון להוליך שולל את חברי ועדת הכספים

מאת גבי קסלר

חברי ועדת הכספים מנעו אתמול אישור הנפקה של בנק לאומי, לאחר שהתברר להם, כי היו"ר הפורש של הבנק, ארנסט יפת, מכהן עדיין בתפקידים בכירים בחברות הקשורות בהנפקה.

בעת הדיון התברר, כי לוועדה הוגש תשקיף של בנק לאומי לפיתוח התעשיה בעוד שאת ההנפקה תעשה חברת מימונים – חברת בת אחרת של בל"ל. ח"כ חיים רמון אמר, כי זו שערוריה וכי מדובר כאן בנסיון להוליך שולל את חברי ועדת הכספים.

משהוגש התשקיף של בנק לאומי לפיתוח התעשיה, התברר לחברי הוועדה, כי ארנסט יפת עדיין מכהן בחברה זו כיו"ר. ח"כ רמון אמר, כי אי אפשר לאשר את ההנפקה כל עוד לא מולאו כל המלצות ועדת בייסקי.

בשלב זה של הדיון גילה נציג האוצר, מאיר פרידמן, לחברי הוועדה, כי למעשה את ההנפקה תבצע חברה אחרת של בנק לאומי, שבה, כך נמסר לאוצר, אין מר יפת קשור.

חברי הוועדה התרעמו על שבפניהם מוצג תשקיף לא נכון וביקשו להציג להם את התשקיף הנכון, טרם יתבקשו לאשרו. מאוחר יותר התברר, כי בניגוד למה שנמסר לאוצר, מר יפת קשור גם בחברה השניה אשר התשקיף שייך לה.

[illegible]

רוב קרנות הנאמנות השיגו במאי רווח הגבוה משעור האינפלציה הצפוי

מאת עודד שורר

כמעט כל קרנות הנאמנות השיגו רווח הגבוה משעור האינפלציה הצפוי בחודש מאי. אך מאז ראשית השנה השיגו מרבית הקרנות רווח הגבוה משעור האינפלציה הצפוי בחמשת החודשים הראשונים של 1986.

כך עולה מסיכום של פעילות קרנות הנאמנות, שערכה חברת הייעוץ "מיטב".

על־פי נתוני החברה מובילות הקרנות המתמחות בהשקעה במניות הן במאי והן מתחילת 1986. הקרנות הגרועות ביותר הן במאי והן בחמשה החודשים הראשונים של 1986, הן קרנות המתמחות במטבע חוץ או עם מרכיב גבוה של מטבע חוץ.

מאי 1986 היה חודש טוב בקרנות הנאמנות. בהיעדר אירועים חיצוניים בולטים ובהתחשב בחיפושי המשקיעים אחר אפיקי השקעה נוחים, היה שוק ההון שרוי באווירה רגועה יחסית, כאשר אפיקי ההשקעה המרכזיים, כמו מניות ואגרות חוב צמודות מדד מניבות תשואה ריאלית חיובית (מעל שעור העליה הצפויה של מדד המחירים לצרכן).

על־פי נתוני "מיטב" העניקה הקרן הטובה ביותר במאי למשקיעים בה – "שנהב" של חברת אוניבסט־איגוד המתמחה במניות – 9.8%. השניה בדירוג היא "בילי" של חברת אמבן לניהול המתמחה אף היא במניות – 9.7%. השלישית בדירוג, "זמיר" של חברת להק (הבנק האמריקאי־ישראלי) העניקה 9.3%.

הקרן הגרועה ביותר היתה קרן "עבר" של חברת לאומי־פיא המתמחה במט"ח. הקרן העניקה למשקיעים בה 1.1%. חברת "מיטב" מניחה שמדד מאי יעלה ב־1.5%.

לאברהם פוניה
משתתפים באבלך במות
אמך ז"ל
אורדן תעשיות בע"מ
ההנהלה והעובדים

לגולן משה
משתתפים באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
חבריך לעבודה

מינהל המחקר החקלאי
מרכז וולקני בית דגן
משתתפים באבלו של ד"ר עמי טל על פטירת
האב
המכון להנדסה חקלאית
ההנהלה והעובדים

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החיים
ע"ש ג'ורג' ס. וייז
המחלקה לזואולוגיה
יום עיון
לזכרו של רמי לוין ז"ל
יום העיון השנתי לזכרו של רמי לוין ז"ל
תלמיד המחלקה לזואולוגיה
אשר נפל במלחמת יום־הכיפורים
יתקיים ביום שישי 6 ביוני 1986, בשעה 09.00, באולם 02 בבנין שרמן, בקמפוס האוניברסיטה ברמת־אביב.
ציבור חובבי הטבע מוזמן.

מכרז 3/86
המועצה האזורית יואב
מציעה למכירה את המכוניות הנ"ל:
1. פורד פיאסטה 93־953/82
2. רנו 5 85־008/83
3. רנו 5 96־898/83
4. רנו 4 902־568 שנת יצור 1977.
את המכוניות אפשר לראות כל יום משעה 8.00–12.00 במועצה. את ההצעות יש להגיש בצרוף פקדון של 10% מסכום ההצעה עד התאריך 4.6.86 שעה 12.00.
על החתום
זליג הליבני
ראש המועצה

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
בשיטה עיוורת
בי"ס למכתבנות "..." ת"א, דיזנגוף 35 טל' 281985

המחלקה הטכנית של קבוצי השומר הצעיר בע"מ
תל־אביב 61400, רחוב אבן גבירול 30
ת.ד. 40011, טלפון 252241
מכרז למכירת מכוניות
דייטסו 1000, שנת ייצור 1984
מס. רישוי 4863784
דייטסו 1000, שנת ייצור 1984
מס. רישוי 4863884
את המכוניות ניתן לראות בחניון המחלקה הטכנית.
הצעה בצירוף צ'ק בנקאי על סך 10% מערך ההצעה יש להמציא למשרדי החברה עד תאריך 4.6.86 שעה 10.00 בבוקר.
הקונה יעביר את המכונית/יות על שמו ועל חשבונו ביום הקניה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

רשות שדות התעופה בישראל
רשות שדות התעופה
מעונינת להכיר ספקים ברמה הסיטונאית
העוסקים באספקה של דשנים, זבלים, חומרי הדברה ואביזרי השקיה,
לצורך בדיקת אפשרות להתקשרות עתידית בנושאים הנ"ל.
המעונינים יתקשרו לטלפונים 9710317, 9712210 לשם תאום מועד לפגישת היכרות, וזאת עד לתאריך 4.6.86.
מחלקת רכש

מוסף מיוחד
לדיור ובניה
יצורף למעריב ב־13.6. יסקור את שוק דירות היוקרה ואת אפשרויות המגורים השונות בארץ.
המעונינים להשתתף יפנו לטל. 439456 — 439274
ויזל זאב.

מועדון מטיילי מעריב
נותרו מקומות בודדים בלבד!
הטיול הקלאסי:
16 יום בהונגריה ואוסטריה
בבתי־מלון מדרגה א' ותיירות טובה ■ ביצוע ההדרכה: "מאות הכבר" ■
היציאה:
1.7; 22.7; 12.8; 30.9; 14.10.
פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", רחוב קרליבך 2, ת"א (טל. 03־439207).

דלק
מכרז רכב מס' 2/'86

סוג	תוצרת	שנת יצור	מס' הרכב
פרטי	פג'ו 504	'76	400–320

תשלום עבור העברת הבעלות על חשבון הקונה.
את הרכב ניתן לראות במתקן "דלק", ריב"ל 7, ת"א, בין השעות 7.00–14.00, בתאריכים 30.5.86–4.6.86.
את ההצעות עבור הנ"ל יש לשלוח לפי הכתובת: "דלק" חב' הדלק הישראלית בע"מ, ת.ד. 50250, ת"א 61500, ולציין על גבי המעטפה מכרז רכב מס' 2/'86.
על המגיש לצרף להצעתו המחאה בנקאית או ערבות בנקאית בשעור של 10% מערך ההצעה.
הצעות תתקבלנה עד 5.6.86, שעה 12.00.
לא תתקבל כל תביעה מצד הקונים לגבי תקינותו ומצבו הטכני של כלי הרכב.
תשלום והוצאת הרכב תוך 7 ימים מתאריך ההודעה על הזכיה, שאם לא כן, תהיה "דלק" רשאית להציג לפרעון את ההמחאה הבנקאית או לממש את הערבות הבנקאית.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.

מכרז למכירת משק
הקרן לטיפול בחסויים
מזמינה הצעות
לרכישת זכויות במשק חקלאי במושב כפר הס
גוש תל־מונד, בשטח כולל של כ־30 דונם, הכולל חלקות 93, 122 בגוש 7802.
המשק כולל בית מגורים, מבנה משק ומטעים. על המועמד לקבל את הסכמת ועד המושב לחברותו, הסכמת הסוכנות היהודית ומינהל מקרקעי ישראל.
המכירה כפופה להוראות בית המשפט.
פרטים אודות המשק ניתן לקבל ממרכז המשק, מר אילן השכל, טל' 052־61028 ומר מרדכיה בן ציון, טל' 052־61229.
הצעות יש להגיש במעטפה סגורה במשרדי הקרן לטיפול בחסויים רח' בזל 1 תל־אביב עד תאריך 27.6.86 שעה 12.00.
טפסי הצעות אפשר לקבל במזכירות המושב. על המציע לצרף צ'ק בנקאי בגובה של 5% מהצעתו. ועדת המכרזים תשב בתאריך 30.6.86 שעה 11.00 במזכירות המושב.
מגישי ההצעות מוזמנים להשתתף בישיבת פתיחת המעטפות. אין הקרן לטיפול בחסויים מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
א. הקסטר, מזכיר הקרן

מדינת ישראל
לשכת ההוצאה לפועל בתל־אביב־יפו
תיק מס' 0133877857
מודעה בדבר מכירת מקרקעין
מודעים בזה למכירה המקרקעין המתוארים להלן לסילוק חוב בסך למעלה מ־90,000 ש"ח הנגבה מהחייב ערני מגדים וערני חברה להשקעות ובנין בע"מ (א. ערני־בלולה – חברה להשקעות ולבנין בע"מ) לזכות חבה יוסף המיוצג ע"י עו"ד אליעזר לוין ראו יעקב כהן מרח' יהודה הלוי 92, ת"א.
על המעונין בקנית המקרקעין להגיש ללשכה זו הצעה בכתב תוך 30 יום מפרסום הודעה זו. ההצעה תפרט את שמו, מען ומספר הזהות של המציע ואת הסכום המוצע ויצורף להצעה ערבון בסכום שלא יפחת מ־10% מהמחיר המוצע.
פירוט המקרקעין: המקום רח' שטמפפר 15, נתניה. מספרי הרישום: חלקה 55/12, גוש 8264, השטח 62.18 מ"ר.
תאור המקרקעין: דירת משרד בת 4 חדרים בקומת ביניים בבית בן 6 קומות, הכולל 2 כניסות, אינטרקום, מעלית, 7 מקומות חניה צמודים.
פרטים נוספים: דירת המשרד מוחזקת ע"י 2 משרדים של רואי חשבון נפרדים, המוחזקת בשכירות חודשית.
המקרקעין משועבד בסך 55,500 ש"ח.
התאריך: 27.5.86
מנהל המכירות

"מגדה"
מעבדת שיניים אקספרס
תיקון וחידוש פרוטזות במהירות
רחוב אלנבי 66, ת"א טל.: 656180

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה — המחלקה לחינוך מבוגרים
המכללה לחינוך ע"ש שיין
רחוב קפלן 42 פתח־תקוה
בשנה"ל תשמ"ז ייפתח מסלול
להכשרת מורים בהתמחות כפולה:
לביה"ס היסודי ולהשכלת יסוד בחינוך מבוגרים
יועדפו: מורות־חיילות או בעלי ניסיון בחינוך מבוגרים
הלימודים ערוכים לפי דרישות המבנה האקדמי
– מערכת אישית וגמישה, לפי אפשרויות הלומד.
– לרשות המכללה קרן מילגות לתלמידים מצטיינים והלוואות מותנות לתלמידים נזקקים.
פרטים והרשמה: מכללת שיין, טל. 9224924, 03־9221379.
מספר המקומות מוגבל

בנק ישראל
הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 29.5.1986 הוצעו לציבור אגרות־חוב באמצעות מכרזים.

להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרז.

סדרה	צמודה	מחיר המכירה	שיעור ההקצאה ב־%	סה"כ הכמות שנמכרה בסדרה במיליוני ש"ח
שגיא 4205 ה'	מדד	92.5	55.58	30
גליל 3757 ה'	מדד	87.0	85.40	30

הזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.

הזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.

הזמנות במחירים נמוכים ממחיר המכירה לא סופקו.

ספרית מעריב
הביתה בטרם בוקר
לינדה ואן דוואנטר
כריסטופר מורגאן

משרד הבריאות / אגף הסיעוד
נמשכת הרשמת מועמדים לקורס לאחיות ולאחים מעשיים בשער־מנשה
•
הקורס יפתח בספטמבר 1986
•
בוגרי 10 שנ"ל, עד גיל 50, יפנו ישירות להנהלת הקורס, טלפון 063־79281.
משך הקורס 24 חודשים, כפוף להופשים של מערכת החינוך הכללית.

משרד החינוך והתרבות — המשפחות השכולות

נזכור

את כ"ב הנערים והנערות תלמידי התיכון הדתי מצפת אשר נרצחו בידי מחבלים בעיירה מעלות

במלאת 12 שנים לטבח האכזרי נעלה לקברותיהם בצפת, חצור הגלילית ואליפלט ביום ראשון כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86, בשעה 16.00.

יתקיים טכס מרכזי בחלקה בצפת בהשתתפות כל המשפחות, הרבנים, נציגי הממשלה, סגן יו"ר הכנסת מר אהרן נחמיאס, ח"כ מר דב שילנסקי, ראש עירית צפת מר זאב פרל, ראש המועצה המקומית מר אליהו חלפון, ראש המועצה האזורית גליל עליון מר אברהם ברושי, נציג משרד הבטחון, חזן צבאי מקודי.

הנחיה סגן ראש העיר ויו"ר מחלקת החנוך מר דוד ממן

בשעה 16.30 יתקיים טכס מרכזי בביה"ס המקיף דתי "יד לכ"ב ע"ש תמן", סיום חידון התנ"ך, וחלוקת הפרסים.

אוטובוסים יעמדו לרשות המשפחות והמלווים.

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו היקר

דב בירנבאום ז"ל

תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 1.30 אחה"צ בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה. נפגשים בשער הראשי.

אשתו: יהודית (יד'ה)
בתו: דבורה ויצחק קינרייך
נכדיו: אורי ורפי
ויתר בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

קלרה קילה (קרוק) בינר ז"ל

מורה — קלוז פתח-תקוה

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, כ"ד באייר תשמ"ו, 2.6.86, בשעה 16.00, בבית העלמין "סגולה" בפתח-תקוה.
נפגשים ברחבה שבבית הקברות.

המשפחה

במלאות שלוש שנים לפטירתו של יקירנו

ד"ר אליעזר שקלאי ז"ל

(בוביק - הודה)

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, כ"ו באייר תשמ"ו (4.6.86) בשעה 16.00.
מתכנסים בשער בית העלמין הישן בחדרה.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

אהובה פיגנבום ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה, ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86), בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת-ים.
מתאספים ליד השער הישן בשעה 16.00.
אוטובוס ייצא מבית המשפחה, רח' אבנר 7, רמת-גן, בשעה 15.30.

המשפחה

אנו משתתפים באבלה הכבד של
גב' בצלאל רחל ומשפחתה
במות

אביה ז"ל

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
וועד עובדי בזק

כואבים את מותו של חברנו לעבודה

חונה משה ז"ל

ומביעים תנחומים כנים למשפחה

מינהלת המוסד לביטוח לאומי
ועובדי סניף חדרה

הודעות לקבלת מודעות אבל לגליון יום א'
במוצאי-שבת
מצאת השבת עד שעה 24.00 (חצות)
(ביום א' לפנות בוקר, אין קבלת מודעות)
ב"מעריב" ת"א, רחוב קרליבך 2, טל. 439111, 439434, 439269.

לכל המעוניינים בגיור
גיור יהודי הגר השיית, בגיור נחרדות, ללא כל תשלום. לפרטים ופניה. בת"א, ת.ד. 3333, טל. 032 61, 225853, 479786. בנתניה, ת.ד. 3172, 112 62, טל. באר-שבע, ת.ד. 053-24110, 2018 129 84, טל. 057-78787

כתיבה במכונה
בשיטה עיוורת
תלמדו ב-12 שעות
בבי"ס למסחר
"רימון"
ת"א, רח' ריינס 85, ☎ 281985

לחברנו **משה מייזלס**
אתך באבלך על מות הרעיה

ברטה ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

אגודת העתונאים בת"א

לשושנה דמארי
אתך באבלך הכבד
על מות בעלך

שלמה בשמי ז"ל

משפחת הד"ארצי

במלאת תשע שנים לנפילתו של
בננו ואחי הבלתי נשכח

הטייס
סרן משה ויטנר ז"ל

באסון המסוק בבקעת הירדן

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 15.00 בחלקה הצבאית בחיפה.
הסעה תצא מבית הוריו ברחוב חניתה 61 נוה-שאנן חיפה, בשעה 14.15.

המשפחה

במלאת תשע שנים לנפילתו של בננו ואחינו היקר
הטייס

סרן אמנון חרש ז"ל

באסון המסוק בבקעת הירדן

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86), בשעה 16.30, בחלקה הצבאית בחיפה.
הסעה תצא מבית הוריו בקרית מוצקין, רח' עמי 59, ב-15.30.

המשפחה

במלאת תשע שנים לנפילת בננו-אחינו

יאיר קריתי ז"ל

בהתרסקות מסוק בבקעת הירדן
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
האזכרה תתקיים ביום א', כ"ג אייר תשמ"ו, 1.6.86, בשעה 16.00, בבית העלמין הצבאי חוף הכרמל, חיפה.
הסעה מבית המשפחה, רח' גורדון 28, רמות רמז, חיפה, בשעה 15.30.

המשפחה

לחברתנו **עידית חלפון**

אנו משתתפים בצערך
על מות האב

דוד פונדקי ז"ל

בית יכין
ההנהלה והעובדים

לצבי עופר
אתך בצערך על מות

אשתך

מחבריך לעבודה
הקריה ת"א

לגב' רינה אלפנדרי
משתתפים בצערך על מות בעלך
הרוקח מגיסטר

יוסף אלפנדרי

יפה וחיים סגל
בית מרקחת "מעין חיים" יפו

במלאת 38 שנים

תערך אזכרה ליקירינו שנפלו בקרבות ג'נין בכ"ה אייר תש"ח.

ביום שלישי כ"ה באייר תשמ"ו 3.6.86, בשעה 12.00.

נפגשים ע"י קבר-האחים בבית העלמין הצבאי בהר-הרצל, ירושלים.

המשפחות השכולות

משרד הבטחון/אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

טקס אזכרה לנ"ד נופלי אסון המסוק

במלאת תשע שנים ייערך טקס והמרוץ לזכרם ביום שני, כ"ד באייר תשמ"ו, ליד האנדרטה בבקעה.

★ הזנקת המרוץ בשעה 08.30.
★ טקס התייחדות בשעה 11.00.

מוקירי זכרם מוזמנים.

במלאת תשע שנים לנפילת בנו-אחינו

סמל עוזיאל (עוזי) יקותיאלי ז"ל

באסון המסוק בבקעת הירדן
נעלה לקברו
ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 5.00 אחה"צ, בבית הקברות הצבאי בקרית שאול.
מוקירי זכרו מתאספים ליד שער בית העלמין.

המשפחה
עליזה, אמנון והבנות

במלאת תשע שנים לנפילתו
של בננו ואחי

סגן יובל צוקרמן ז"ל

באסון המסוק בבקעת הירדן

**מרכינים ראש על קברו
וזכרו יהיה עמנו לעד.**

המשפחה

תשע שנים לנפילת

בני (בנימין) הר-זהב ז"ל

באסון המסוק בבקעת הירדן

נעלה לקברו בחלקה הצבאית בנחלת יצחק ביום ראשון כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 17.00.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אליעזר טננבוים ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה, ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה.
הסעה תצא מבית טננבוים, רח' יגאל אלון 43, הרצליה, בשעה 4.30 אחה"צ.

המשפחה

מרכינים ראש ומבכים מרה את מותה של
דודתנו האהובה

הגב' שרה רוט ז"ל

אשר כל חייה היו אך ורק נתינה

ארבלי מנחם ובנ"ב
גלילי אורי ובנ"ב
דרסלר עדה ובנ"ב
הדס יצחק ובנ"ב
הדס שאול ובנ"ב
הייטלר-טל הלה ובנ"ב
הנדלסמן יצחק ובנ"ב
ויסטוב אסתי ובנ"ב
קרליבך סימה ובנ"ב
שטיינמן אילנה ובנ"ב

למשפחת מצס

אתכם באבלכם הכבד על מותו של

יצחק ז"ל

צוות חדר ניתוח
ביה"ח תל-השומר

בחלוף שנה להילקח מאתנו יקירנו

צביקה פייסנו ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי, כ"ה אייר תשמ"ו (3.6.86), בשעה 4.30 אחה"צ, בבית העלמין בכפר אזור.
נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת
בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

זיגמונד דז'יונק כץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו, ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 17.30, בבית העלמין בצור שלום.
נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אשתי, אמנו, אחותי וסבתנו היקרה

קלרה (חיה) אייבשיץ ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי, כ"ה באייר תשמ"ו (3.6.86) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין החדש בכפר סמיר חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה המתאבלת

אזכרת בתי היקרה

מוניקה מלי (כהן) ז"ל

תתקיים ביום ראשון, כ"ג אייר תשמ"ו (1.6.86) בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת-ים. נפגשים ליד השער הישן.

אמה: אליזבת כהן
בעלה: חיים
הילדים: הדס, עמר ואיתמר

במלאת שלושים למות יקירנו

משה פיטובסקי ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 16.30 בבית העלמין הדרום בגבול חולון-בת-ים.
נפגשים ע"י השער החדש.
תודה לכל מנחמינו.

המשפחה

ביום שני, כ"ד באייר תשמ"ו (2.6.86) תתקיים אזכרה של בננו חברנו

אברהמל'ה גורן ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בשעה 17.00.
תחבורה למשק בשעה 16.00, מתחנת הרכבת בחיפה, בת גלים.

קבוץ בית אורן

במלאת 4 שנים לפטירת יקירנו

גבי כהן ז"ל

נעלה להתייחד עם זכרו בבית הקברות בהר הזיתים ביום ראשון, ר"ח סיון תשמ"ו, 8.6.86.
נפגשים בשעה 17.00 בשער הכניסה.

המשפחה

ב"ה

במלאת שנה לפטירת יקירנו

אברהם לזוביק ז"ל

נעלה לקברו בראש חדש סיון תשמ"ו, 8 ביוני 1986, בהר המנוחות, גבעת שאול, ירושלים.
נפגשים בשעה 4.45 אחה"צ במגרש החניה של בית העלמין.

משפחות: לזוביק, קבקר

מעריב

לאברהם פוניה
אמך ז"ל

לנורן משה
אביך ז"ל

מינהל המחקר החקלאי
מרכז וולקני בית דגן
האב

אוניברסיטת תל-אביב
יום עיון
לזכרו של רמי לוין ז"ל

מכרז 3/86

כתיבה במכונה תלמדו ב-12 שעות

הכזא من الاصل

هكذا من الأصل

בצער וכיגון אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

ברוך צבי ריינרמן

הלוויה תתקיים **היום**, יום ששי, כ"א באייר תשמ"ו (30.5.86), בשעה 11.30 לפנה"צ, בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת־ים.

נפגשים ליד השער הראשי.

המתאבלים:
אשתו : אדז'ה (אסתר)
בנו וכלתו : משה וחוה טוהר וב"ב
גיסו וגיסתו : חיים וחנה מנור וב"ב
גיסו וגיסתו : אריה וצפורה ברנר וב"ב
גיסו וגיסתו : יוסף ונעמי פפר וב"ב
גיסתו : יונה ובמן וב"ב
ומשפחות מרגלית

בעלי ואחינו היקר באדם

אנטון פרנצקי

ארתור פריינד מקאליש – פולין

איננו

הלוויה תתקיים **היום**, יום ששי, כ"א באייר תשמ"ו (30.5.86), בשעה 1.00 אחה"צ, בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון–בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.
אוטובוס ייצא בשעה 12.30 בצהרים מבית המנוח, רח' טרומפלדור 10, בת־ים.

אשתו ואחיותיו

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו, אחותי וסבתנו היקרה

ברטה קפ–גולדשטיין

הלוויה תתקיים **היום**, יום ששי, כ"א באייר תשמ"ו (30.5.86), בשעה 1.00 בצהרים, בבית העלמין בפרדס חנה.
השבעה בבית הבן, חיים גולדשטיין, רח' המעיין 9, גבעתיים.

אבלים:
משפחות: קפ, גולדשטיין, מודמן (ארה"ב), קטרג, רוזמן, דישון ותמיר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו, סבנו ואחינו היקר

ר' חיים מלומד ז"ל

מוותיקי הרוקחים בירושלים

הלוויה התקיימה ביום רביעי, י"ט באייר תשמ"ו (28.5.86), בירושלים.

בתו: שרה וטודי פלאי וב"ב
בנו: דוד וחנה מלומד וב"ב
בנו: משה ושולמית מלומד וב"ב
אחותו: שרה לוי וב"ב
אחיו: מרדכי מלומד וב"ב
משפחות: מלומד, סלומון, מקובסקי, קרון ומינץ

אזכרה
במלאת שנה לפטירת
אחינו, אבינו, סבנו, מורנו ורבנו

חכם שלום מיסק ז"ל

תתקיים אזכרה בבית הכנסת "אהבה ואחוה", רח' לבן 4, חולון (אוטובוס 73), ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86 בשעה 19.00.
נתייחד עם זכרו בשעה 15.30 בבית הקברות "הדרום" בגבול חולון–בת־ים, שער חדש.

המשפחה

במלאת שש־עשרה שנה לנפילת בננו ואחינו יקירנו

סמל

יעקב רייכר

ז"ל

תתקיים **אזכרה** ביום שני, כ"ד באייר תשמ"ו (2.6.86), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין באשקלון.
התחבורה תצא מביתנו ברח' האילן 30/6 (בית גורג'י) אשקלון, בשעה 3.45 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

ר/ח מיכאל (מישה) איידלמן ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ולהתייחד עם זכרו ביום שני, כ"ד באייר תשמ"ו 2.6.86 בשעה 16.00 בבית העלמין בצור שלום.
נפגשים ע"י השער של קרית מוצקין.

המשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירת יקירתנו

חוה בר ז"ל

(לבית בראון)

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום חמישי, כ"ז באייר תשמ"ו (5.6.86), בשעה 5.30 אחה"צ, בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד שער בית העלמין.

המשפחה

במלאות ארבע שנים לפטירת יקירתנו

אאידה פריימן

ז"ל

נעלה אל קברה ונתייחד עם זכרה.

האזכרה תתקיים ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86), בשעה 17.00, בבית העלמין "הדרום" (בגבול חולון–בת־ים).

נפגשים ליד השער.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמא

נדיה פאר

ז"ל

תיערך **אזכרה** ביום ראשון, כ"ב אייר תשמ"ו (1.6.86), בשעה 15.00, בבית העלמין "הדרום", בגבול חולון–בת־ים.

נפגשים בשער הראשי.

אניטה רוג'ר
לינור

במלאת שלושים לפטירתה של אשתי היקרה

עדינה ז"ל

נעלה לקברה לגילוי המצבה
ונתייחד עם זכרה הברוך
נפגשים ליד השער החדש בבית העלמין "הדרום" גבול חולון – בת־ים ביום שני כ"ד באייר תשמ"ו 2.6.86 בשעה 2.30 אחה"צ.
כמו כן אנו מודים לכל ידידינו וחברי לעבודה על השתתפותם בצערנו.

שלמה ויזר והמשפחה

ביום שלישי כ"ה באייר תשמ"ו 3.6.86 בשעה 17.30 נקיים אזכרה וגילוי מצבה לבעלי, אבינו וסבנו היקר

ר' בנימין רובינשטיין ז"ל

נפגשים ליד השער הישן בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.

המשפחה

במלאת שלוש שנים לפטירת יקירנו

צבי רייזמן ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום א' כ"ג אייר (1.6.86) בשעה 17.00, בבית העלמין בקרית שאול.

נפגשים ליד השער.

המשפחה

בשלושים לפטירתה של אמנו–סבתנו היקרה

רוחמה אבינעם ז"ל

נעלה לקברה לגילוי מצבה ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86 בבית העלמין בחולון.

נפגשים ליד השער הישן בשעה 17.00.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אריה (לייב) צ'רמושנר ז"ל

מרובנה

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי המצבה ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו, 1.6.86, בשעה 14.00 בבית העלמין בעפולה. היציאה מבית המנוח, שד' ארלוזורוב 22, עפולה.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ.

המשפחה בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יצחק קליינרוק

הלויה תתקיים ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו, 1.6.86, בשעה 2.00 אחה"צ, בבית העלמין בקיבוץ אילון.

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

שושנה גפני

ז"ל

נעלה לקברה לגילוי מצבה ונתייחד עם זכרה ביום שני, כ"ד באייר (2.6.86) בשעה 14.30 בהר המנוחות גבעת שאול בירושלים.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

זאב זלוצקי ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה, ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו (1.6.86) בשעה 4.00 אחה"צ.

נפגשים בבית המנוח ברמת הדר.

המשפחה

במלאת שלוש שנים למות יקירנו

אשר גבעון (בלומברגר)

ז"ל

תתקיים אזכרה לזכרו ביום חמישי כ"ז באייר תשמ"ו (5.6.86), בשעה 4.30 אחה"צ.
נפגשים ליד השער החדש של בית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.

המשפחה

אזכרה וגילוי מצבה
של בעלי, אחי וגיסי היקר

פאול בוכמן ז"ל

נערוך ביום רביעי, כ"ז באייר תשמ"ו (4.6.86), בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין כפר סמיר, חיפה.
אוטובוס מיוחד יצא מרח' מלצ'ט 10, חיפה, בשעה 4.30.

המשפחה המתאבלת

במלאת חמש עשרה שנים
לנפול בננו הטייס

סגן ראובן רוט ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו בבית העלמין הצבאי בבאר שבע ביום ראשון, כ"ג באייר תשמ"ו 1.6.86.
הסעה תצא מרחבת היכל התרבות ת"א בשעה 14.30.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של

יעקב גיטיס ז"ל

התקיימה אתמול, יום חמישי, כ' באייר תשמ"ו, 29.5.86 אזכרה בבית העלמין בקרית שאול ובמתנ"ס קרן היסוד איטליה על שמו בשדרות.

המשפחה

משולפי י"ט שנה לנפילת בננו ואחי היקר

מהנדס

אריאל ברוכי

הי"ד

נקיים אי"ה מחר, שבת־קודש, פרשת "בחוקותי", כ"ב באייר תשמ"ו (31.5.86), בשעה 5.45 אחה"צ, בבית הכנסת "בר־אילן", שד' נורדוי 63, ת"א.

סיום על מסכת ברכות
לעילוי נשמתו ונשמת חבריו
אשר נפלו במערכות ישראל

נושא ההרצאה:
"והיה אמונת עיתך"

ביום חמישי, כ"ז באייר תשמ"ו (5.6.86), בשעה 9.30 בבוקר, תתקיים האזכרה בביה"ס התיכון המקיף הדתי "אריאל" בטירת הכרמל.

בו ביום, בשעה 6.00 אחה"צ, נעלה אל מקום מנוחתו בבית העלמין הצבאי בקרית שאול, להתייחד עם זכרו.

אסתר ופנחס ברוכי
חנה ויחיעם ברוכי

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של סבנו ואבינו היקר

יעקב בן־יצחק זינגר

פרטים על מועד הלוויה
בטלפון – 03־234362.

האבלים:
אשתו: יהודית זינגר
בנו וכלתו: גדליה וברוריה זינגר
נכדיה: יצחק זינגר
רון ופנינה זינגר

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

לנה רופס

הלוויה תתקיים היום, יום ששי, כ"א באייר תשמ"ו (30.5.86) ותצא מבית המנוחה, רח' עקיבא 8, רעננה, בשעה 12.00 לבית העלמין החדש בכפר־נחמן, רעננה.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

בעלה: נחום
הבנים: יוסי ויעקב
וכל המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אריה (ליאון) אפורי

הלוויה תתקיים **היום**, יום ששי, כ"א באייר תשמ"ו (30.5.86) בשעה 11.30, בבית העלמין בכפר סמיר.
נפגשים ליד השער הראשי.
יושבים שבעה בבית המנוח, רח' חניתה 29, נוה שאנן, חיפה.

המתאבלים:
אשתו: חנה (ולוסניק) וב"ב
בניו : אלי ויורם אפורי וב"ב
בתו: אילנה סגש וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

פסיה זלברמן

הלוויה תצא **היום**, יום שישי, כ"א באייר תשמ"ו 30.5.86 בשעה 1 בצהריים מ"בית החבר" במושב חרות לבית העלמין בתל־מונד.

המשפחה
וחברי מושב חרות

אטי קורנבלום

איננה

הובאה אתמול למנוחת עולמים.

המשפחה המתאבלת

צפויה פרישת

(סוף מעמוד 1)

הדרגים המדיניים בירושלים מאמצים קדחתניים למניעת חקירה כזו, מתוך דאגה שזו עלולה להנחית מכה קטלנית לשירות הבטחון הכללי ולמלחמה בטרור.

אותם חוגים הביעו דאגה מן האפשרות שאם ייאלץ ראש השב"כ להתפטר מתפקידו, עלולים גם בכירים נוספים בארגון זה לפרוש. תביעתו של היועץ המשפטי לממשלה אינה נוגעת רק לראש השב"כ, אלא גם לשלושה עוזרים בכירים.

תוך בחינת האפשרויות העומדות לפני הממשלה, נוכח העובדה כי היועץ המשפטי, בניגוד לדעתה, כבר הגיש תלונה למשטרה ותבע לפתוח בחקירה, אמר אמש גורם בכיר בירושלים כי ראש הממשלה, שמעון פרס, משקיע מאמצים עליונים למנוע את החקירה, אבל הוא עומד אין אונים. בתוך כך נודע, כי במהלך ההתייעצויות עלו שתי אפשרויות:

● להחיש את מינויו של יועץ משפטי חדש, דבר שיאלץ את פרופ' זמיר לסיים את תפקידו אחר שכבר הודיע על כוונתו להתפטר עם כניסתו של יועץ משפטי חדש במקומו.

● ביטול החקירה נגד ראש השב"כ, תוך הסכמה שהוא וכמה מעוזריו יתפטרו מתפקידיהם, דבר שיביא לחיסול הפרשה.

בשלב הראשוני של החקירה נכון היה היועץ המשפטי לממשלה לפשרה זו, אך זו נדחתה ע"י ראש הממשלה שמעון פרס, ממלא מקומו יצחק שמיר ושר הבטחון יצחק רבין. השאלה שנתעוררה עתה היא אם יסכים לה היועץ המשפטי גם בשלב זה, כאשר כבר הגיש את התלונה למשטרה ותבע להתחיל בחקירת ראש השב"כ ואנשיו בחשדות לכאורה שיקרו, הדיחו עדים ופיברקו עדויות. נודע, כי היו בעניין זה מגעים בלתי רשמיים עם היועץ המשפטי לממשלה. בתשובה לשאלה, אם יהיה מוכן להסכים לביטול החקירה במקרה שראש השב"כ יתפטר, אמר פרופ' זמיר ל"מעריב", כי אם תופנה אליו הצעה כזו מצד הממשלה, יהיה מוכן לשקול אותה.

רפאל מן, יהושע ביצור, איה ארנשטיין וכתבי סוכנות עתיים מוסיפים:

פרופ' זמיר אמר אתמול בשיחה עם עתונאים, כי המכתב למפכ"ל המשטרה הינו הוראה לפתיחת חקירה משטרתית. המפכ"ל, לאחר שקרא את המכתב, אמר כי בשל הרגישות הוא מבקש לטפל בעניין באופן אישי.

זמיר אמר עוד, כי אין הוא סבור שהממשלה תחליט על ועדת חקירה מבלי לשתפו בדיון על כך. נוכח התנגדות ראש הממשלה וממלא מקומו להקמת ועדת חקירה ממלכתית, גם אם זו תפעל תחת מעטה של סודיות, העריכו אמש גורמים ממשלתיים בכירים כי נראה שהחשדות ייבדקו בסופו של דבר על ידי המשטרה.

חקירת המשטרה אמורה להתמקד בעיקר בחשדות לכאורה, כבר מעשיו של ראש השב"כ בעת חקירת מותם של שני המחבלים שהורדו מן האוטובוס בקו 300. אולם לדברי מקור ממשלתי אין להוציא מכלל חשבון את האפשרות, שהחקירה תעסוק גם באירועים בדרך אל באלח בליל חילוץ הנוסעים מן האוטובוס.

"אסור להתחיל בחקירה מקיפה של פרשת הפקיד הבכיר, כי זה עלול לגרום לפירוק שירות בטחון כללי. כל אחד יפתח את הפה הגדול שלו בהזדמנות זו והדבר ימוטט את כל השירות החשאי הזה מבפנים, כי כל כוחו בכך שהוא נעלם מעיני הציבור" – אמר אתמול הרמטכ"ל לשעבר ח"כ רפאל איתן ל"מעריב".

רפול הסביר כי גם בשירותי הבטחון, כמו בכל אירגון וחבר אנשים אחר, יש גם אנשים ממורמרים הרואים את עצמם מקופחים ולא באו על סיפוקם, או נאלצו לפרוש מן השירות בנסיבות שונות. הם עלולים לנצל את ההזדמנות לעריכת חשבונות אישיים, והדבר עלול להסתיים בצורה קטסטרופלית מבחינת שירות הבטחון המרכזי של המדינה.

רפול נפגש שלשום עם ראש הממשלה שמעון פרס ואתמול עם ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר לפי בקשתו, כדי לספר להם דברים ששמע מפי פקיד בכיר מאד במשרד המשפטים. פקיד זה סיפר לרפול כי ההדלפה על פרשת הפקיד הבכיר יצאה לתקשורת ממשרד המשפטים, באמצעות שני פקידים בכירים. הללו טרחו להדליף את כל העניין. בעל המידע אמר לרפול כי הוא מכיר היטב את שני הפקידים, אך לא מוכן לנקוב בשמותיהם בשלב זה כי הדבר עלול להסגיר אותו עצמו, כאשר צמרת המערכת המשפטית מנהלת עתה מאבק איתנים נגד השב"כ.

ראש הממשלה ביקש מרפול לספר את הדברים לשר המשפטים יצחק מודעי וזה ביקש ממנו לתת פירסום למידע הזה.

רפול גילה, כי בפגישה עם יצחק שמיר שאל את מ"מ ראש הממשלה ישירות אם יש יסוד לטענות כי הוא אישר להרוג את המחבלים באוטובוס לאשקלון, או שידע על פקודה כזו. שמיר ענה לרפול: לא רובים ולא ידע.

לדעת רפול אין זה גם מעשי, שראש הממשלה יהיה בקשר באמצעות מוטורולה מלשכתו עם אוטובוס באיזור דיר אל בלח ויתן הוראות כיצד לנהוג שם. זה נוגד את כל הנהלים המקובלים ואינו מעשי.

אלוף (מיל.) מאיר זורע אמר אמש כי אם יוכח ששיקרו בשב"כ, יהיה צורך לעשות סדר בשירותי הבטחון, אך אם יוכח שהטענות נגד ראש השב"כ לא היו נכונות, יהיה צורך להביא לדין את אלה שהעלו את הטענות.

זורע, שעמד בראש ועדת החקירה לפרשת האוטובוס בקו 300 לפני שנתיים, רואיין בתכנית "מבט" בטלוויזיה.

"אם מתגנב השקר לתוך דיווחי מערכת הבטחון, זה סוף המדינה בעיני" – אמר הדובר, בעיניו, כי יש להקים ועדת חקירה ממלכתית סודית ולהביא את מסקנותיה ברמז, ביחס לשאלה מי אשם ומי לא, לציבור.

הדובר הוסיף, כי "הסכנה החמורה ביותר לבטחון היא אם בתוך הבטחון נמצא דיווח שקרי".

"היועץ המשפטי לממשלה יצחק זמיר נכשל בפרשת ראש שב"כ. אני מאשים אותו שגם כאשר פעל על פי סמכותו, הוא הפעיל את שיקול דעתו בצורה פזיזה ולא חכמה, התעלם מהמלצות הממשלה והכתיב סידרת מהלכים שלא התחייבו בהכרח. הוא הודיע על סיום תפקידו, ואילולי לוח הזמנים שהוא עצמו קבע הכתיבו לו מהלכים שיועץ משפטי שמונו בידו לא היה נוקט." במלים אלה תקף אמש ח"כ אהוד אולמרט את יצחק זמיר, בסימפוזיון שנערך בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל-אביב. ח"כ אולמרט התפלמס עם דיקן הפקולטה פרופ' אוריאל רייכמן ודבריו שוסעו פעמים רבות על ידי סטודנטים, שהתנגדו למה שאמר.

ח"כ אולמרט הביע דעתו כי זוהי הפעם הראשונה שבה נעשה פוטש בשב"כ וכי הפעולה סוחיה נגד ראש השירות כי אם לא יתפטר, תוגש נגדו תלונה. "האם הורה היועץ המשפטי לחקור אם היה נסיון פוטש בשירותי הבטחון", היקשה ח"כ אולמרט. הוא הוסיף, כי כאשר גבה פרופ' זמיר את העדויות הוא ידע בוודאי שלמתלונן הראשי משב"כ – האיש מספר 2 בארגון – היה חלק בבידוי הראיות. לא שמעתי, כך אמר, שננקטו נגדו הליכים משפטיים, אם הוא עד מדינה ואם נתתם אתו הסכם חסיון, ואם כן – מה היה השיקול להעדיפו כעד מדינה? "הוא היה בתפקיד בכיר, מספר 2".

דיקן הפקולטה למשפטים, פרופ' רייכמן, הביע דעתו כי הלקח מהפרשה ברור – יש לשמור בקנאות על סמכויות היועץ המשפטי לממשלה במדינה כמו ישראל, שבה אין חוקה.

● דליקה פרצה אמש באחד ההנגרים של מפעל המקררים "אמקור" ברחוב גיבורי ישראל בתל-אביב. למקום חשו כוחות גדולים של כבאים שהשתלטו במהרה על האש שאחזה גם בערובת האיוורור. (צילם: אורי קובה)

אמש בקונצרט

רב אמן ושלישיה

שלישיית יובל עם הרמן באומן (קרן) ואורחים

בקונצרט אמש אפשר היה להבחין בהבדל המורלי שבין נגינת מוסיקה קמרית על ידי אמנים שמנגנים בצוותא שנים רבות, ותהליך של "סריביזיה" מוסיקלית מגיב את הפרי הקמרי המצופה (שלישיית יובל), לבין התקבצות חד פעמית של נגנים שעושים "הלטורה", פשוטו כמשמעו.

בשתי השלישיות בדו מז'ור של ברהמס, האחת לפסנתר והשנייה לקרן, היתה שלישיית יובל במיטבה: דרשית קולה בין הכלים (כמו בפרק השני של השלישייה לפסנתר), איזון טוב בצליל, דגש על פרטים ורעיונות מוסיקליים שיד הזמן הבשילה אותם.

בשלישייה לקרן "גנב" האשף הרמן באומן את ההצגה, משום שהוא באמת רב אמן מוסיקלי ואקרובט טכני, בכלי בעייתי ומאיים ביותר. הסולו בפרק הסקרצו, כפי שהוא ניגן אותו, היה כמו מעולם אחר.

ביצוע חמישיית דג השמך של שוברט היה "אנטי-קלימקס" מאכזב. מעל פני השטח היו שם כל הצלילים וכל המנגינות הידועות והאהובות (והקהל אהב אותן), אבל היצירה לא נצמחה מבפנים, לא היתה שם נשמה יתרה, לא היה שם קונטרה בס שירותי, לא רגעים עוצרי נשימה, ולכן – היא צלצלה ללא סיבה.

אורה בינור־שמיט

מזג האויר בארץ

הטמפרטורות — התחזיות:
ירושלים 12–24; תל־אביב 18–25; חיפה 16–24; באר־שבע 16–28; רמת־הגולן 13–26; צפת 13–24; טבריה 18–32; עפולה 17–28; שומרון 15–26; לוד 16–27; יריחו 17–33; עזה 17–24; אילת 20–36.

בחוץ־לארץ

מזג אויר בערים הגדולות בעולם: אוסלו 7 עד 16 בהיר; אמסטרדם 11 עד 14 מעונן; אתונה 18 עד 26 בהיר; בריסל 4 עד 16 מעונן; בואנוס־איירס 15 עד 20 מעונן; וינה 6 עד 16 בהיר; ז'נבה 14 עד 20 מעונן; יוהנסבורג 7 עד 20 בהיר; לונדון 7 עד 16 מעונן; לוס־אנג'לס 19 עד 27 בהיר; ליסבון 16 עד 23 בהיר; מונטריאול 16 עד 27 בהיר; ניו־יורק 20 עד 30 בהיר; פאריס 8 עד 16 מעונן; קהיר 18 עד 32 בהיר; קופנהאגן 6 עד 15 מעונן; רומא 15 עד 29 בהיר.

הדרוש הבלעדי של "מעריב לנוער"
2 פוסטרים בגליון 1
את המבצע הזה אסור להחמיץ!

מועדון מטיילי מעריב
טיולים לאירופה ולארה"ב לדתיים ושומרי מסורת
★ אירופה הקלאסית – היציאה: 17.6; 26.6; 1.7; 10.7; 14.7.
★ ספרד ופורטוגל – 13 יום – היציאה: 2.7
★ ארצות הברית מחוף אל חוף – 25 יום – היציאה: 15.6; 29.6
טיולים בהווי דתי, עם אוכל כשר ועם מלווה ישראלי דתי.
ביצוע: טיולי "גשר"
פרטים: "מועדון מטיילי מעריב", מערכת "מעריב", קרליבך 2, ת"א ☎ 03-439207

נתלשו 7 דפים מתיק ואלדהיים;

(סוף מעמוד 1)

עם הראשונה, את המסמך המקורי, המאשים את ואלדהיים ב"רצח" וב"המתתם של בני ערובה". התיק, שהיה גנוז בארכיון האו"ם ולא פורסם מעולם, נמסר באחרונה לשלושת הממשלות, בתנאי שלא יתנו לו פומבי.

בדיקה מעלה, כי התיק מחזיק שבעה עמודים. בראש כל עמוד מודפס במכונת כתיבה מספרון סידורי, אלא שפקיד ועדת או"ם לפשעי מלחמה רשם בכתב יד על עמוד מס. 1: "14/4", כלומר – עמוד 4 מתוך 14; על עמוד מס. 2 נרשם בכתב יד "14/5", כלומר עמוד 5 מתוך 14, וכך הלאה בסדר עולה, עד עמוד 7, שעליו נכתב "14/10", כלומר עמוד 10 מתוך 14.

מקורות המקורבים לנושא אמרו ל"מעריב", כי אין כמעט ספק שנספחים, שהיו רצופים לתיק, נתלשו בזמן שהתיק היה גנוז בארכיון או"ם. לדברי המקורות, חסרים שלושה עמודי מסמכים בתחילת התיק וארבעה עמודים בסופו.

בדיקה של תוכן התיק ממקדת את תשומת הלב ביוגוסלאוויה, אמרו המקורות. ברישא של עמוד 3 בתיק, תחת הכותרת "פרטי ההוכחות (נגד ואלדהיים)" נאמר: "התיקים הקשורים בהאשמות, נמצאים ברשותה של הוועדה היוגוסלאווית לפשעי מלחמה".

מקורות אמריקנים, הבקיאים בפרשת ואלדהיים, אומרים, כי המשפט הזה מציב סימן שאלה גדול מעל יוגוסלאוויה, שלא הרבתה לשתף פעולה במסע נגד ואלדהיים ולא חשפה את המידע שיש לה נגדו. "האם יש ליוגוסלאוויה מה להסתיר", שואל מקור אמריקני העוקב אחר הפרשה, "בידי בלגראד להכריע את גורלו של ואלדהיים לשבט או לחסד".

ברישא של עמוד 1 (או עמוד 4 מתוך 14) נאמר בסעיף "תאריך ומקום ביצוע הפשע": "מאפריל 1944 עד מאי 1945: בכל חלקי יוגוסלאוויה".

בהמשך עמוד 1, בסעיף "תיאור הפשע", נאמר: "1. רצח; 2. המתת בני ערובה".

תחת הכותרת "תיאור קצר של העובדות", בעמוד 1, נאמר: "אובר לייטננט ואלדהיים, קצין מודיעין בצוות המודיעין בארמיה e, בפיקודו של גנרל לוהר, אחראי לפעולות גמול שביצעו יחידות של הצבא הגרמני ביוגוסלאוויה, במידה שבה ארמיה e היתה מעורבת בביצוע פקודות לפעולות גמול, שיצאו מהפיקוד הגרמני הגבוה... אנשי צוות המודיעין של ארמיה e היו האמצעים (לביצוע) מעשי טבח של אנשים רבים מספור באוכלוסיה הסרבית".

בעמוד 3 (או עמוד 6 מתוך 14) מובא קטע מעדותו של יוהאן מאייר, חייל בצבא הגרמני, ששירת תחת פיקודו של ואלדהיים. בין השאר נאמר בעדות: "...הוא (ואלדהיים) היה קצין לתפקידים מיוחדים. תפקידיו היו תפקידי קצין מודיעין. הוא היה צריך להעלות הצעות הקשורות לפעולות גמול, טיפול בשבויי מלחמה ובעצירים אזרחיים... אני זוכר שאנשים מסויימים נרצחו בסאריינבו בנובמבר 1944. הם הוצאו להורג בעקבות פקודה שנתן ואלדהיים, כגמול על כך שכמה אנשים עירקו מהצבא הגרמני".

באותו עמוד מובאת עדות של קלאוס מלינשוף, שלאומיותו ותפקי-

דו בעת המלחמה לא צויינו. לדבריו, המטכ"ל הגרמני וקצינים בכירים בצבא הגרמני נהגו לנקוט פעולות גמול. "קו זה נקט גם הנאשם", אמר העד, כמצוטט בתיק ואלדהיים.

בעמוד 5 נאמר, כי מקרהו של "ואלדהיים, קורט (ז)" – (נראה, כי מגוף התיק לא היו בטוחים שקורט הוא אכן שמו הפרטי של ואלדהיים) מסווג כ־A. משמעות הסיווג היא, שההוכחות שהובאו לפני הוועדה לפשעי מלחמה נמצאו אמינות ומוצקות.

בעמוד 7 (או 10 מתוך 14) מצויין, בין השאר: "אנשים המסווגים כפושעי מלחמה עם ציון A סווגו כך מפני שהוועדה לפשעי מלחמה מאמינה שהם ביצעו – או היו אחראים לביצוע – של פשעי מלחמה ... (הוועדה) משוכנעת, שיש הוכחות מספיקות – או יהיו הוכחות מספיקות בעת המשפט – כדי להצדיק את ההעמדה לדין.

לסופר "מעריב" נודע, שתיק ואלדהיים נבדק בידי ועדה של ארבע מדינות, מתוך 27 חברות הוועדה לפשעי מלחמה: ארצות-הברית, יוגוסלאוויה, נורווגיה וצ'כוסלובקיה.

מארטין אנגלברג, סופר "מעריב" בוינה מוסר: שני פרופסורים אוסטריים לסוציולוגיה, מארין ולודמן, השמיעו אתמול במסיבת עיתונאים מעוטת משתתפים אזהרה כי האנטישמיות היא שתכתיב את פני תוצאות הבחירות ב־8 ביוני. הפרופסורים קראו למנוע במפורש השתתפות קולותיהם של אנטישמיים בבחירות.

חזק אמר לשלום:

(סוף מעמוד 1)

אברהם שלום, במגמה לתפוס את מקומו. פרטים אלה עולים מבדיקת "מעריב", שנעשתה בעקבות דבריהם של חברי הכנסת אהוד אולמרט ודוני מילוא.

ראשי שב"כ דוחים את הטענה כי אברהם שלום מינה אחד ממקורביו כחבר בוועדת זורע, כדי להקל על פיברוק ראיות. מקורות המקורבים לשירות אמרו: "האיש נבחר פשוט משום שהיה פנוי באותה תקופה. מינוי זה נעשה בהסכמת שר הבטחון דאז, משה ארנס, כדי לאזן את הרכב ועדת זורע".

וכך החלה הפרשה להתגלגל:

באוקטובר 1985 פנה ראובן חזק אל ראש שב"כ אברהם שלום ודרש ממנו להתפטר. "אם לא תתפטר – לא אני אשב בכלא", אמר חזק לממונה עליו. דרישתו נדחתה והוא הודח בו במקום מתפקיד המישנה, אך המשיך למלא את שאר תפקידיו.

ראובן חזק הלך אל פרס – וגם פרס דחה אותו מעליו. חזק ביקש לחזור לתפקידו הקודם. ואברהם שלום לא סירב – אך ראש הממשלה לא הסכים לכך. חזק יצא לשנת חופשה, לקראת פרישתו.

רק בפברואר 1986 זומנו השלושה אל היועץ המשפטי לממשלה.

איסר הראל, האיש שהיה ראש המוסד ושב"כ, תיאר את אברהם שלום בספרו על לכידת אייכמן ("הבית ברחוב גריבלדי"). אברהם שלום מוזכר בספר בשם מרשאל. איסר הראל כתב, כי הוא "היה בן למשפחה מתבוללת בוינה, שחייה התנהלו בנחת עד היום שבו סופחה אוסטריה ל"רייך השלישי" של היטלר. לגביו התבטא השינוי בכך, שכשלושים חברים ללימודים התנפלו עליו ועל תלמיד יהודי נוסף שלמד באותה כיתה, היכום מכות רצח בנוכחות המורה, שלא ראה צורך להתערב. שבועיים הוא היה רתוק למיטה, וכשהחלים לא שב עוד לבית הספר. בינתיים הוחרם העסק של אביו ולאחר מכן אף גורשה המשפחה מדירתה. בזכרונות הילדות שלו השתלב מראה הלהבות שעלו מבתי-הכנסת ב"ליל הבדולח". ביום שבו פרצה מלחמת העולם השניה הגיעה המשפחה הנרדפת לחוף מבטחים בארץ ישראל".

אנו עלולים לאבד

(סוף מעמוד 1)

משמעות על הלוחמים העלומים בשטח. לפתע פתאום, ראש שב"כ, שעד היום נודע ביניהם בזכות מקצועיותו ומנהיגותו, ניצב בעמדת התגוננות ומועמד לחקירה במשטרה. כראשיהם, שעד עתה לא דובר בהם, עולים על סדר היום הציבורי, מקרים בכירים בשב"כ, שפרשו בשל חילוקי דעות, נקרעים בלהב פוליטיקאים, ומומחים משפטיים בלשכתו של היועץ פרופ' זמיר מתערים בכל הכח על מה שנראה בעיניהם כמינהל לא תקין.

בשבוע שעבר נרמס צה"ל ברו"חלו, השבוע היעד הוא שירות הבטחון הכללי, ומי בשבוע הבא? אולי... המוסד?

בדרך הזאת נזכה אולי להדים חיוביים בעיתונות האמריקנית, על היותנו דמוקרטיה אמיתית, אבל אנחנו עלולים לאבד במהרה את השכפ"ץ של המדינה.

על היועץ המשפטי היה לפעול על-פי הממצאים שאסף, אבל יש גבול שאותו אין לעבור. צריך לעצור את ההסתערות על שב"כ, ואם לחקור אז לא במשטרה ולא בפומבי, אלא בחקירה דיסקרטית ומוסמכת. וכבר היו דברים מעולם.

עכשיו מתברר, על-פי גורמים המקורבים לשב"כ ולפי דברי מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, כי הדרג המדיני ידע. היה דיווח על האירוע, בדיעבד או בעת ההתרחשות; משמע, ראש שב"כ אברהם (אברום) שלום לא חרג מן הנוהל המקודש בכל שירות חשאי והדרג מודיעיניות: הוא לא העלים מידע מן הסמכות הממונה, לא שיקר לגורם המופקד עליו.

סיפור החיפוי פגע ללא ספק בקצין הבכיר של צה"ל, האלוף יצחק מרדכי, שסבל עינויי-דין משך 16 חודשים. אבל לא רק אנשי שב"כ יכלו למנוע עינוי זה, גם הדרג המדיני, שנתן את ידו להקמת ועדת החקירה הראשונה והשניה ולמשפט שהיה בסופו של דבר. אם שמיר ידע, לשם מה קמה ועדת זורע? וועדת פרקליט המדינה יונה בלטמן?

שמיר חייב להשיב תשובות ברורות ומשכנעות, אולי במסגרת חקירה דיסקרטית. שר הבטחון דאז משה ארנס חייב להסביר במילים ברורות האם ידע שתא"ל מרדכי איננו אשם. הם חייבים להשיב ומשב"כ, בינתיים, צריך לרדת.

קונסול ארה"ב

(סוף מעמוד 1)

הם נכתבים מפי דיפלומט אמריקני, עלולים להרתיע את אותם אמריקנים מעטים, שבכל זאת באים בימים אלה לארץ או מתכננים לבוא אליה.

במכתב מ־16 באפריל מאזכר הקונסול הווארד קאוואלר את הפעולה הצבאית האמריקנית בלוב וכותב: "הגיוני להניח שבעתיד הקרוב עלולה לוב להגיב על פעולתנו איש בעולם. ההוראות מכתיבה שכולנו ניקח בחשבון את האיום הכללי הגובר נגד אזרחים אמריקניים ומוטב שננהג בזהירות". הקונסול פונה למנהל המלון: "אבקשך, איפוא, להעביר אזהרה זו לאמריקנים המתארחים במלונך".

הקונסול קאוואלר נעדר אתמול ממשרדו אולם ל"מעריב" נמסר בתגובה מהקונסוליה כי המכתב נוסח ב"מונחים כלליים מאוד", אין בו הוראות התנהגות לתייר האמריקני ואין להבין מתוכו שמדובר באזהרה שלא לבוא לישראל.

חוגי המלונאות בירושלים מזכירים כי רק שלשום הכריז השגריר האמריקני בישראל, תומאס פיקרינג, כי לא לבוא לישראל פירושו להיכנע לטרור, וכי ממשלתו תפעל לכך שהאמריקנים לא יירתעו מלבוא לישראל כתיירים.

"שרותי הבטחון

(סוף מעמוד 1)

לשיחותיהם הטלפוניות. זאת בעקבות פיצוץ פרשת ראש השב"כ.

אישים אלה מסרו כי האזנות אלה באות, לדעתם, להוכיח את הקשר הקיים בין אנשים בכירים במשרד המשפטים לבין כלי התקשורת. לטענתם, שב"כ רוצה להוכיח בדרך זו כי רוב ההדלפות בפרשה באו ממשרד המשפטים.

יצויין, כי אתמול טען ח"כ רפאל איתן בקול ישראל כי ההדלפות לכלי תקשורת בחו"ל בפרשה זו, באו ממקורות בכירים במשרד המשפטים. בשיחה עם סופר "מעריב" הכחישו חוגים במשרד המשפטים טענות אלה וטענו כי לא הם שהדליפו את הפרשה.

בעקבות החשד לציתות לשיחות הטלפון, ממעטים בימים האחרונים אישים בכירים במשרד המשפטים לקיים שיחות טלפון בעניין זה. המתיחות בין פרקליטות המדינה לבין ראשי השב"כ עלתה בימים האחרונים, ויש חשש שהדבר יפגע בעבודתם המשותפת.

כתיבה בטכונה
בב"ס למסחר "רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85

הנהג.
עשה לך מנהג –
קח עמך חייל לדרך

זכו בפיס

ב־160,000 ש"ח זכה המספר 133498. כדור המזל לא עלה בגורל, והפרס המצטבר, בסך 180,000 ש"ח, עובר לשבוע הבא. מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 430,000 ש"ח (כולל צבירה).

10,000 ש"ח 613135.

4,000 ש"ח 281431, 860356.

250 ש"ח 091610; 138224; 213900; 219735; 227215; 271768; 311424; 347648; 347824; 351319; 370672; 397488; 404665; 407158; 422293; 435825; 511227; 513170; 618841; 639908; 641504; 643015; 678604; 693023; 702678; 712016; 772770; 832735; 873514; 885420; 897097.

120 ש"ח המסתיימים 3241; 8715.

20 ש"ח המסתיימים 051; 700.

12 ש"ח המסתיימים 453; 680; 815.

כל הכרטיסים המסתיימים בספרה 1 זכו ב־2 ש"ח.

4 ש"ח התלת־ספרתיים 026; 079; 089; 105; 117; 149; 168; 195; 208; 262; 373; 515; 556; 615; 628; 630; 715; 716; 736; 745; 770; 790; 806; 812; 928; 951.

2 ש"ח הדו־ספרתיים 04; 07; 23; 25; 30; 35; 37; 45; 46; 49; 57; 60; 62; 65; 66; 68; 73; 85; 88; 89; 93; 96; 97; 99.

רק הרשימה הרשמית של ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

אריאל ברוכי הי"ד
לנה רופס
אריה (ליאון) אפורי
פסיה זלברמן
אטי קורנבלום

هكذا من الأصل

מעריב
יום ו', כ"א באייר תשמ"ו – 30.5.86
עמוד 12

„אנו לא פראיירים, אז ייסדנו מפלגה"

אומרים שני מייסדיה של מפלגת הירוקים הישראלית ★ מטה הבחירות התמקם במועדון שחמט בתל־אביב והסעיף הראשי במצע הוא בחירות אישיות ★ מה עוד? „רוצים לעשות משהו עם זמיר־שממיר; לא רוצים ועדות חקירה; מי שרוצה לפגוע בנו – נפגע בו"

מאת יצחק בן־חורין

בעיתון התפרסמה אתמול מודעה גדולה: „אנו מכריזים בזה על הקמת מפלגת הירוקים במדינת ישראל". מעבר לקו הטלפון הודיע: „מועדון לסקי שלום". מספר הטלפון הוא של מועדון השחמט הוותיק בתל־אביב. האדם שמעבר לקו מסביר: „אנחנו מפלגה של צעירים, שרוצים שהבחירות יהיו כמו בארה"ב, בחירות אישיות. סעיף 4 של המצע מביע תמיכה ומלחמה חורמה בשונאי ישראל. מי שהולך אתנו בטוב – מוטב; מי שרוצה לפגוע בנו – נפגע בו. אתה הבנת את הזה?", שואל מעבר לקו אהרון דוריאן, אחד משני החתומים על המודעה בעיתון.

„הדת – ממשיך דוריאן – גוזלת כספים מקופת המדינה. מי שרוצה להיות דתי, לא צריך לגזול כסף. אם זה מעניין אותך אתה יכול להצטרף למפלגה. תשאיר את מספר הטלפון ואנחנו נתקשר אליך. עד עכשיו התקשרו חמישים אנשים."

בערב, במועדון לסקי, מסביר החתום השני על המודעה, פנחס פישמן: „אנחנו בילהם, בילהם ונבצה. לפי דעתנו יש בעם שיכבה שעבר זמנה. יש פה דברים בארץ שצריך לתקן – ונתקן. השתמשנו בטלפון של המועדון, שלא יטרידו אותנו בבתים. אנחנו מייסדים מפלגה. יש דברים שכואב. מה אנחנו לא עם ישראל? מה זה, המדינה של שפירא ובורג? מה אנחנו מטומטמים פה?"

„מאד היינו רוצים לעשות משהו עם זמיר־שממיר. מה העם מעניין אותו ועדות חקירה ושטויות? מה אנחנו פה פרייארים? החלטנו לייסד מפלגה, להיות עניינים. בהתחלה אומרים פרייארים, אחר כך רואים שקם ארגון. אתה עוד תשמע מאיתנו".

במודעה בעיתון כתבו מנסחי המודעה חמישה סעיפים ובהם: „התחשבות באדם שנכשל בחייו למתן אפשרות חדשה והגנה". יוסי אלפסי, סטודנט למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, ממארגני המפלגה אומר: „זה נכתב שלא על דעתי. היום היה כינוס נוסף. אנחנו מתכוונים ללכת על שינוי שיטת הבחירות כסעיף יחיד במצע. כל שאר הדברים שנכתבו לא רלוונטים. עד היום עשיתי באוניברסיטה חוגים. 200 סטודנטים נרשמו. אספנו תרומות באוניברסיטה".

• ארנסט פרנקל: פגישה מחודשת אחרי 50 שנה

הישראלים ממחזור 34 שבים למזרח ברלין

מאת ברוך נאה

שבעים וחמישה אנשים, שסיימו לפני חמישים שנה את לימודיהם בבית־הספר היהודי־אורתודוקסי „רייקשטראסה" בברלין המזרחית, יצאו בתחילת השבוע לגרמניה, כדי לערוך בבית הספר שלהם פגישת מחזור.

מישראל יצאו חמישים תלמידים, חלקם עם בני ובנות זוגם, ועוד עשרים וחמישה יגיעו מארגנטינה, מדרום אפריקה ומהולנד. התלמידים, כיום כבני 65, יגיעו למזרח ברלין עם אחד ממוריהם, ארנולד ריבקס, בן 75, שאותר בישראל לפני כשבועיים.

לפני שבעה חודשים נפגשו שלושים מבוגרי מחזור 34 של בית הספר בתל אביב, ביוזמת אחד התלמידים, ארנסט פרנקל, לשעבר ראש מועצת מטולה. הם סימו את לימודיהם שם ב־1934 ומרביתם לא התראו מאז גיל 14.

הכל החל כאשר פרנקל פגש בארץ שניים מבני כתתו. פרסום המפגש ב„מעריב" הביא עוד 45 מבוגרי המחזור להתקשר אל הקבוצה ובשבוע שעבר נערך במועדון גרין בתל אביב מפגש של כל חמישים הבוגרים.

ביום שלישי יצאה הקבוצה לברלין המערבית, כאורחת ראש הפרלמנט שם והקהילה היהודית. הנסיעה והשהיה בשני חלקי ברלין ממומנים בידי הסנאט בברלין המערבית. אחר כך יעברו את חומת ברלין.

לדוד, בן 21, חסרו כדי לחיות 38 אלף ש'

שלשום נפטר בירושלים דוד בן סעדון שסבל ממום לב קשה ★ משפחתו קראה לעזרת הציבור כדי לממן ניתוח מסובך בארצות הברית אך התרומות שהגיעו לא הספיקו

מאת אילן בכר

38 אלף שקלים הפרידו בין מותו לחייו של דוד בן סעדון, בן 21. בן סעדון נפטר שלשום בבוקר בבית החולים „ביקור חולים" בירושלים, שם אושפז במוצא השבוע שעבר לאחר שלקה בהתקף חמור של קוצר נשימה ובבעיות קשות בכלי הדם, בגלל אי־תיפקוד לבו, הפועל עם חדר אחד בלבד.

בן סעדון ז"ל היה זקוק לניתוח דחוף בארצות־הברית. סיפורו פורסם ב„מעריב" לפני כשבוע ובו קריאה לציבור לסייע למשפחה לממן את הטיפול הרפואי בארה"ב. אזרחים מכל רחבי הארץ תרמו אכן 37 אלף ש"ח ל„קרן למען דוד", אולם בסכום זה לא היה די משום שהסכום המינימאלי היה כ־75 אלף ש"ח.

רופאיו של דוד בן סעדון, ביניהם מנהל המחלקה הקרדיולוגית במרכז הרפואי הדסה בירושלים, קבעו כי הטיפול היחידי במום מן הסוג שעמו נולד דוד הוא יצירת מחיצה שתפריד בין החדר הימני לשמאלי. הרופאים המליצו על המרכז הרפואי של האוניברסיטה בברמינגהם ארה"ב, המתמחה בניתוחים מסוג זה. משרד הבריאות אישר את הנסיעה, אולם לא היה מוכן לממן את הוצאות הטיפול.

מאות ליוו אתמול את דוד למנוחת עולמים בגבעת שאול בירושלים. משפחתו ביקשה להודות לתורמים ולצוות הרפואי. המשפחה מתכוונת לתרום את הכסף שהצטבר בקרן, לחולה שיזדקק לטיפול יקר בחו"ל.

אורנה גאון: „יהורם הפר את ההבנה הדיסקרטית שהשגנו"

שוב תובעת אותו הבוקר על מה שהיא מכנה: מסע הטרדה

מאת איה אורנשטיין

אורנה גאון, אשתו של הזמר יהורם גאון, מגישה הבוקר מחדש לבית המשפט המחוזי בתל־אביב את תביעתה נגד בעלה, בה היא דורשת לפצות אותה על מסע ההטרדה שהוא, לדבריה, מנהל נגדה. שלשום בוטלה התביעה הזאת בהסכמת שני הצדדים.

העילה להגשת התביעה המחודשת היא פרסומים בעתון מאתמול, שלדעתה של אורנה מהווים הפרה גסה מצד יהורם, או מצד אנשים מטעמו, של ההבנות הדיסקרטיות אליהן הגיעו. בפרסום, שהרגיז את אורנה, נאמר בין היתר, כי „כאשר נרמז לה כי הדיון (בבית המשפט) עתיד להיות מסעיר ורצוף גילויים מפתיעים, היא הודיעה כי היא חוזרת בה מכל תביעותיה".

אורנה טוענת עתה, כי יהורם דאג להזין את העתונות באינפורמציה מוטעית וחסרת כל בסיס, אשר מטרתה להכפיש את שמה. לדבריה, שוחחה עם בעלה השבוע במטרה לפתור את המחלוקות ביניהם באופן מסודר, וכך הם אמנם הינחו את פרקליטיהם, אולם לאחר ביטול תביעתה נגד בעלה בהסכמת שניהם, הופיע הפרסום היום על ידו, המהווה, לדבריה חלק ממסע ההטרדה השיטתי, שנועד ללחוץ עליה להתגרש, תוך נישולה מזכויותיה בנושא הנשואין.

בכתב התביעה החדש, המוגש באמצעות עו"ד נירה רוזנבלום, תובעת אורנה מבעלה 45 אלף שקל.

נהרג הנהג המוביל עתוני הבוקר לצפון

פסי רון, בן 22 מנתניה, נהרג בדרך לטבריה

מאת מנחם רהט

עיתוני הבוקר לא חולקו אתמול לחנויות ולמנויים בגליל ובטבריה. בתאונה, שאירעה בכביש עין חרד – טבריה, נהרג נהג האוטובוס המוביל את העיתונים לצפון הארץ, פסי רון, בן 22 מנתניה.

התאונה אירעה ב־5.30 בבוקר. אוטובוס אגד־הובילות, אותו נהג רון, היה בדרכו מצומת גולני לטבריה, בכביש שהתנועה בו היתה דלילה באותה עת. מסיבה בלתי־ברורה סטה האוטובוס ימינה ממסלולו ופגע בדופן של משאית־גוררת־עגלה, שנעה ממולו, נהגה בידי שמעון אודי מטבריה.

בהתנגשות החזיתית נהרג נהג האוטובוס ואילו נהג המשאית נפצע קל. בשל התאונה נותרו כל עיתוני הבוקר במקום התאונה. אזורים נרחבים בצפון, ובכללם טבריה, צפת וקרית שמונה נותרו אתמול לפיכך ללא עיתוני הבוקר.

חגיגת הקיץ של אילטקס החלה: 30%–50% הנחה אמיתית:

מוצרים לדוגמא	מחיר רשתות שיווק	מחיר באילטקס
סדין כפול ללא גומי – עיצובי יונד	38.–	17.–
שמיכת מילוי פוליאסטר קיץ יחיד	59.–	30.–
שמיכת מקה יחיד	23.–	18.–
סט מגבות קטיפה – מגבת רחצה 78/140 + מגבת פנים 48/88	41.–	24.–
3 חולצות בגזור של אתא – ממתפרות אתא	90.–	46.–
מפית אוכל 100% כותנה	3.–	1.–

מכירות מיוחדות לוועדי עובדים במקומות העבודה

אילטקס

אילטקס – מחירים מוזלים – בלי הגבלות

מכון מיל"ה פותח בתל־אביב
מלון פאלאס (שהנון הישן) 03-912093
THE ENGLISH CLUB המועדון האנגלי
מושג חדש בלימוד
אנגלית מדוברת
בוקר או ערב
★ כתות קטנות עד 11 לומדים
★ מורים מעולים ויחס אישי
★ דגש מיוחד על דיבור.
★ רבי שיח באנגלית עם מרצים אורחים.
הלימודים יתקיימו פעמיים בשבוע בשעות הבוקר או הערב, בחדרים ממוזגים במלון פאלאס ת"א.
במהלך השיעור יוגש כיבוד.
השוב: במועדון אין כיתות לרמות מתחילים
THE ENGLISH CLUB המועדון האנגלי

הזמנה
למסיבת גן בלבן
מסיבת רהיטי הגן של כתר פלסטיק
ותקיים ביריד "אדם ומעונו" גני התערוכה, בין התאריכים 22.5-7.6.86
KETER כתר
החברה המובילה בישראל לרהיטי גן

מומחים לצביעת מעליות בצבע מקורי
לאחר הטפול שלנו המעלית שלכם כחדשה
הצעות מיוחדות לועדי בתים
דוד חכים 14 ת"א טל. 375916, 373668, 847730

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס ללימוד המשך ברפואה
צבא הגנה לישראל
מפקדת קצין רפואה ראשי
רופאים מוזמנים
ליום עיון לזכרו של ד"ר סטפן לנדס
אשר נפל במלחמת של"ג
על: טראומה ורפואה דחופה
יום העיון יעסוק השנה בפגיעות גלגולתיות, יאטרוגניות ורפואה ימית דחופה.
יום העיון יתקיים ביום ו', כ"ח באייר תשמ"ו, 6 ביוני 1986, שעות 09.00–13.00, באולם מרבאום, הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל־אביב.
– הכניסה חופשית –

מטבחים
חדרי־שינה, סלונים, מזנונים, פ. אוכל.
מח' לתכנון ולעיצוב פנים!
דיור 2000
מול היפר־כל החדש
מפרץ חיפה, צומת ק. אתא
טל' 04-720720

וילה בגני בנימינה
החל מ־ $44,900
קרוב לכל מקום וקרוב לאפשרויות שלך!
גני בנימינה

עיריית תל־אביב־יפו
חבר כנסת
דב בן־מאיר
ראש אגף ההסברה בעיריה
יענה לשאלות מאזינים על בעיות התנועה בת"א
ביום ראשון, 1.6.86, בשעה 8 בבוקר
בתוכנית „סעו לשלום"
ברשת ב'

AKIM • אקים
אגודה לקימום מפגרים
אקים אגודה על ידי עוד העבודה והרווחה כגוף ציבורי המפנה מתנדבים להתנדבות.
מתנדב/ת זכור: בלי „הפניה למתנדב" אינכם מבוטחים

דרושים
מהנדסים ישראלים!
חברה אמריקאית מעוניינת לשתף מהנדסי HI-TECH ומהנדסי צריכה מתרבות ישראל.
להתקשר:
P.O.B 6457 Zip 10150 – 1903 N.Y. New York U.S.A.

ספרו המבוקש של
פרופ' מריאן רבינוביץ
„גילו של אדם"
שאול בתוך שבועות –
הופיע זה עתה במהדורה שניה

פרס 400 דולר
גנב פורד טאונוס
1973, צבע צהוב, מס' רשוי 595–766
נא לפנות ל„מרחשל" חברה לביטוח, 04-532683

ברכות לפתיחות
בתי הקולנוע
דיזנגוף 1 — 2 — 3
בדיזנגוף סנטר תל־אביב
היום ב„שבוע טוב" עמודים 5,4,3,2

הופיע!
יוני 1986
עולם האשה
חשיפה ראשונה אחרי 30 שנה:
הברונית דה־רוטשילד בעירום!

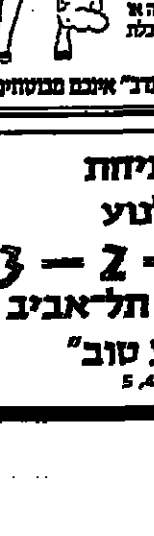

מעריב של שבת
יום ו' כ"א באייר תשמ"ו 30.5.86

14 היועץ נגד ראש השב"כ
15 דו"ח אברמוביץ'
16 מפד"ל: גם מתים "התפקדו"
17 פגועי מוח נופלים בין הכסאות
25 סאטירה
28 ספרות

פרופ' יצחק זמיר: מי נתן את ההוראה?
(צילום: יצחק הראתי)

שב"כ: כך החלה הפרשה

מקורבי שרות הבטחון הכללי טוענים, כי לפעמים נדרשת פעולת חיפוי, כדי למנוע חשיפה מסוכנת ולעתים יש להעלים מידע גם מרשויות החוק על מנת למנוע נזק בטחוני □ היועץ המשפטי גורס כי פעולת חיפוי מפני גורמים חוקיים ומשפטיים איננה חוקית אפילו קיבלה את אישור ראש הממשלה □ אברהם שלום, ראש השב"כ, בעל אוטוריטה בטחונית, נחשב איש שדה היורד לפרטי פרטים, בשעת פנאי מנגן בפסנתר

מאת יעקב ארז

לפני כשלושה וחצי חודשים הגיע המידע הראשון ללשכתו של היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר. הראיות לכאורה שהונחו על שולחנו, גרמו להפתעה ולתדהמה. עד אז האמין זמיר כי תא"ל יצחק מרדכי הוא אשר גרם למותם של שני המחבלים. היועץ המשפטי ופרקליט המדינה, יונה בלטמן, עשו כל מאמץ כדי להרשיע את קצין צנחנים וחי"ר ראשי. הם שקלו להעמידו לדין באשמת הריגה וכאשר לא היו די ראיות בידם, עמדו על כך כי יובא למשפט בעוון התנהגות שאיננה הולמת קצין. מרדכי טען בזמנו כי הרשויות המשפטיות הבכירות אף הקשו עליו לאסוף עדויות שיאפשרו לו להוכיח את חפותו.

המידע החדש שהגיע לזמיר הפתיעו. המקור נראה מהימן מאוד והממצאים מהממים. הוא שקל את מעשיו. התייעץ ארוכות עם אנשי לשכתו. אחרים מהם היו אף היו נחרצים ממנו. זמיר הזמין את שלושת אנשי השב"כ הפורשים לשטוח לפניו את המידע שבידיהם ואחר־כך נועד ארוכות עם ראש הממשלה שמעון פרס.

כבר בשלבים הראשונים של איסוף הראיות לכאורה, זימן אליו היועץ המשפטי את ראש השב"כ, אברהם (אברום) שלום. יצחק זמיר מצוי בפעילות השב"כ ולכן הכיר מקרוב את מי שמכהן זה כשש שנים כראש השרות החשאי הישראלי. אברום הוא מקצוען בעל סמכותיות רבה. כאשר מסר לו זמיר – לפני חודשים אחדים – על הממצאים שהגיעו ללשכתו, רתח ראש השב"כ את הטענות. הוא לא הודה שהיה חיפוי לפעילות אנשי השב"כ בפרשת אוטובוס קו 300. לא קיבל את הטענה כי הדריך עדים לדבר שקר וכי ניסה להטעות את ועדת זורע. אברהם שלום היה עיקש ונחרץ. לא מסר שום מידע חדש. כאיש זרועות הבטחון, בקי ראש השב"כ בחקירות ובדרכי הסתרת מידע.

יצחק זמיר, שלא נחשב עד כה ליועץ משפטי קשוח ונוקשה, לא השתכנע. הוא הוסיף לפעול. נועד שוב עם שלושת אנשי השב"כ הפורשים, שוחח עם גורמים אחרים והציג את טיעוניו לפני ראש הממשלה ושר המשפטים. גם ממלא מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר, הוכנס לתמונה, והוא עשה כל מאמץ כדי לשכנע את היועץ המשפטי שפעילותו עלולה לפגוע קשה בבטחון המדינה.

הנחישות של היועץ ואנשיו נובעת בראש ובראשונה מן הדבקות בחוק. לדעת היועץ, מעשיו של ראש השב"כ אינם מקובלים בחברה מתוקנת. הוא אפילו האמין כי דברים שכאלה עלולים לסכן את הדמוקרטיה הישראלית. זמיר לא ראה בפעילותו פגיעה בבטחון המדינה. אדרבה, לדעתו סתימת פיות והסכמה עם קריטריונים כאלה, עלולה בסופו של דבר לקעקע לא רק את המינהל התקין, אלא גם את אשיות הבטחון.

חודשים אחדים קודם לכן פקדה הסערה את שרות הבטחון הכללי. שלושה פקידים בכירים, ביניהם ראובן חזק המכונה צ'וצ'ו, חברו פלג רדי ורפי מלכה, עזבו את השרות. כ־16 חודשים אחרי חטיפת האוטובוס הביעו אי־אמון בראש השב"כ בשל מעשיו. לדעת גורמים מוסמכים, אצה להם הדרך והם ביקשו ש"אברום" ילך, כדי שהם יוכלו להתקדם.

לעומת זאת, טוענים מקורביהם, כי הם לא יכלו להשלים עם הסתרת האמת. בין אברום לצ'וצ'ו התנהלו שיחות קשות ומכאיבות. שנים רבות היו השניים ידידים ועתה חצצה פרשת האוטובוס בין רעות האחוות לחוטים. בסופם של הדיונים האלה הודיע ראש השב"כ לראובן חזק ללכת. הוא פרש לחופשה של שנה. חברו הטוב, פלג רדי, פרש מן השרות. השלישי, רפי מלכה, הושעה מן העבודה, אחרי שחקירה פנימית העלתה כי סייע לשניים. באמצעותו הם אספו את החומר המתועד של פרשת החיפוי.

כך החלה פרשת "הפקיד הבכיר".

במוקד הפרשה ניצב גבר ממושקף ונמוך־קומה, בן 56, אשר שם התואר "פקיד בכיר" מתאים, אולי, לבבואתו, אך לא למעשיו.

אברהם שלום, חניך תנועת מחנות העולים בתל־אביב, הצטרף להכשרת הפלמ"ח בקיבוץ רביבים בנגב, לפני קום המדינה, לחם בחטיבת הראל, ומאז ועד היום הוא איש שרות הבטחון הכללי. אחד ממפקדיו בפלמ"ח, רפי איתן, הוא אשר גייסו לשרות וצרפו לכמה וכמה מבצעים, שהמפורסם שבהם היה חטיפתו של אייכמן בארגנטינה.

אברהם שלום, בעל המבט הנודד, הצטיין כאיש שדה. בפלמ"ח הכירו רבים בסגולותיו כסייר. בשרות הוא נודע כאיש שטח מעולה. הוא עשה את דרכו הבטחונית בנתיב של עשיה מבצעית. לפני שנתמנה לסגנו של אברהם אחיטוב, ראש השב"כ שקדם לו, מילא תפקידי מפתח רגישים. בשש השנים האחרונות כיהן כראש שב"כ, אשר איננו מתנתק מן הנעשה בשטחי הפעולה. נכח בכל זירת פעילות. ימים ולילות רבים עשה בלבנון. לא אחת ניצב מול סכנה לחייו.

בדיונים בתוך השב"כ, במערכת הבטחון ובממשלה, הפתיע תדיר בידידותו לפרטי פרטים, ביסודיותו, לפעמים אולי מגוזמת. בדרך זו הוא כבש את ליבם של הממונים עליו. לפי אמונתו לא ניתן לפקד בדרך אחרת על שרות חשאי תובעני שכזה.

אנשי השרות מצטיינים במוטיבציה גבוהה ובנכונות לא רק לסכן את חייהם, אלא גם לחיות במסגרת ספרטנית, ללא הטבות כלכליות ואישיות. אברהם שלום ("אברום") עומד בראש ציבור המקדיש את עצמו למלאכת הבטחון בתנאים קשים. אין להשוות את השב"כ לאף.בי.איי. האמריקאי ואין מקום לדמיון בין אברהם שלום לאדגר הובר ראש האף.בי.איי. האגדתי, אשר נשיאים אמריקנים רעדו ממנו והתקשו לסלקו מתפקידו (על הובר אמר בזמנו הנשיא ג'ונסון – מוטב שיהיה בפנים וישתין החוצה, מאשר יהיה בחוץ וישתין פנימה).

ההשפעה המרובה שהיתה לאברהם שלום על כל ראשי הממשלה שתחתם כיהן, לא נבעה מן המידע הרב שמחזיק השב"כ על מיגוון רחב של נושאים, אלא מן ההערכה והאמון הרב שהם רוחשו לראש השרות ואנשיו. פעילות אנשי השב"כ ינקה הרבה מן הסמכות הניצבת בראשה. הוראותיו של ראש השב"כ מחייבות. הדבקות בענין, המסירות, המקצועיות והיכולת לפעול בשקט ומאחורי פרגודי עלטה למען המדינה, בעיקר במלחמה בטרור הפלשתינאי, הם אשר הגבירו סמכותיות זו. ראש הממשלה פרס נתן לכך ביטוי במילים נרגשות. יצחק שמיר מרביץ לו סופרלטיבים וכך עשה גם מנחם בגין.

למרות השעות הרבות שהאיש מקדיש לתפקידו, הוא ידוע כאיש ספר ולעיתים, בשעות פנאי נדירות, נוהג גם לנגן בפסנתר.

תחושת השליחות והתלכדות פנימית, "משפחתית", אייפנו את פעולת השב"כ בשנים האחרונות. ראש הממשלה אמר השבוע כי השרות החשאי הישראלי נחשב לאחד השרותים הטובים בעולם, אם לא הטוב שבהם. אנשי השרות הוכיחו זאת במלחמתם בטרור, בתחומי ישראל, מעבר לקו הירוק ועל אדמת נכר.

כמו כל שרות חשאי, פועל השב"כ במסגרת שתי נורמות. האחת חוקי מדינת ישראל, ששרות זה ואנשיו כפופים לו. הנורמה האחרת נגזרת מן הפעילות המבצעית בשטח. עבודת שירות חשאי מחייבת רגישות מירבית בתחום הזה, בעיקר בשל הגבול הדק בין הנורמה המוסרית לבין חוק המדינה. סוכני השרות פועלים לא אחת בניגוד לחוקים כתובים. הנחיה שלהם יונקת מהכורח לשמור על בטחון המדינה. הם עושים זאת במלחמה בטרור.

לא ניתן, אומרים מומחים, לפעול באמצעות עורכי דין, שיסבירו את החוק לפני כל פעולה, או לדרוש תמיד אישור משפטי מראש. לעיתים נוצר פער בין החוק לבין הנורמה, מה שמכונה ד מ ד ו מ י ם. בישראל, שלא כמו בדנמרק למשל, אין ספר חוקים ותקנות, המנחה את עבודת השירותים החשאיים. בעיות הבטחון של מדינה המצויה במלחמה פעילה בטרור, לא דומות לבעיות הבטחון המטרידות את ממשלת קופנהאגן. הסכנה אורבת, כאשר החיץ הדק בין הנורמה של המדינה לבין הנורמה של עבודת השרות בשטח – מיטשטשת או מתבטלת. זהו מצב מסוכן מאוד, שבו עלולים סוכנים לפעול לפי קווי הנחיה מבצעיים, הנוגדים את החוק.

לדעת היועץ המשפטי זה מה שאירע במקרה הנדון ולכן נולד העימות הנוכחי בין עמדתו של פרופ' זמיר לבין עמדתם של ראש הממשלה, מרבית שרי הקבינט וראש השב"כ. הויכוח ממוקד בתחום הצר הנקרא – דמדומים. זהו מרחב שבו הפעילות המבצעית לא מכוסה בחוק. לדעת מומחים, אין אפשרות לפעול בדרך אחרת. לעיתים נדרשת פעולת חיפוי, כדי למנוע חשיפה מסוכנת. לפעמים – כך גורסים מקורבים לשב"כ – יש להעלים מידע גם מרשויות החוק, כדי למנוע נזק בטחוני ממדינת ישראל.

היועץ המשפטי איננו מקבל גישה זו. הוא דוחה את הנסיון להעלים ראיות. הוא גורס כי פעולת חיפוי מפני גורמים חוקיים ועל אחת כמה וכמה משפטיים – איננה חוקית, אפילו אם קיבלה את אישור ראש הממשלה.

ראש הממשלה שמעון פרס וחברי הקבינט מדגישים כי לא ניתן לפעול בדרך הזו. אין לשב"כ קובץ הוראות פעולה כתובות. פרס איננו מסכים שתהיה חקירה משטרתית שבעקבותיה יאלצו הצודדים להעזר בעורכי דין, ואלה יבקשו להישען על תקדימים שהיו בעבר. פעילות כזו תקרע צוהר לסודות הכמוסים ביותר של המדינה. צריך למנוע חשיפת סודות כאלה, אפילו לעיניהם של אנשי חוק. שרות חשאי חשוף מאבד את אפוד המגן הראשוני שלו – עלטת הקרב.

עכשיו מחפשים את האיש שנתן את ההוראה. מלכתחילה נשתלבו בפרשה הזו קווי אופי רבים, שבלטו בפרשת עסק הביש משנות החמישים וגם בפרשת ווטרגייט שפקדה את משטר ניכסון בשנות השבעים. אותה יד שהתירה את הנורמה של השב"כ, היא שהתירה את פעולת החיפוי. לא מדובר עתה בהמתת שני המחבלים, אלא בהעלמת ענין זה מרשויות החוק.

הדרג המדיני ידע על כך. שר הבטחון דאז, משה ארנס, לא אישר את הפעולה – שעות מספר אחר־כך הוא הודיע לעיתונאים, כי שני מחבלים נהרגו ושניים נתפסו חיים. זהו ה"אליבי" המוצק של ארנס. אם הורה לחסל את המחבלים, לא היה מזכיר את השניים שיצאו חיים מן האוטובוס. ראש הממשלה יצחק שמיר קיבל דיווח על המקרה – לפי כל הסימנים. יתכן מאוד שהדיווח הזה היה בדיעבד. אבל אם יתברר כי כך אירע, לא חרג אברהם שלום מסמכותו. הוא לא פגע בתהליך דיווחי אמת, שהוא נשמת אפו של כל שרות מודיעין.

עתה עבר הכדור למגרשו של מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר. אם לא יבהיר את אשר אירע מבחינת הדיווח, לא יהיה מנוס מחקירת הענין. אם יטול את האחריות על עצמו, הוא עלול להיות מואשם בידי היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר.

חגיגת הקיץ של אילמקס החלה
30%—50% הנחה
מכירות מיוחדות לוועדי עובדים בהסתדרות העבודה
אילמקס
וילה בבני בנימינה
$44,900
קרוב לכל מקום, קרוב לאפשרויות

هكذا من الاصل

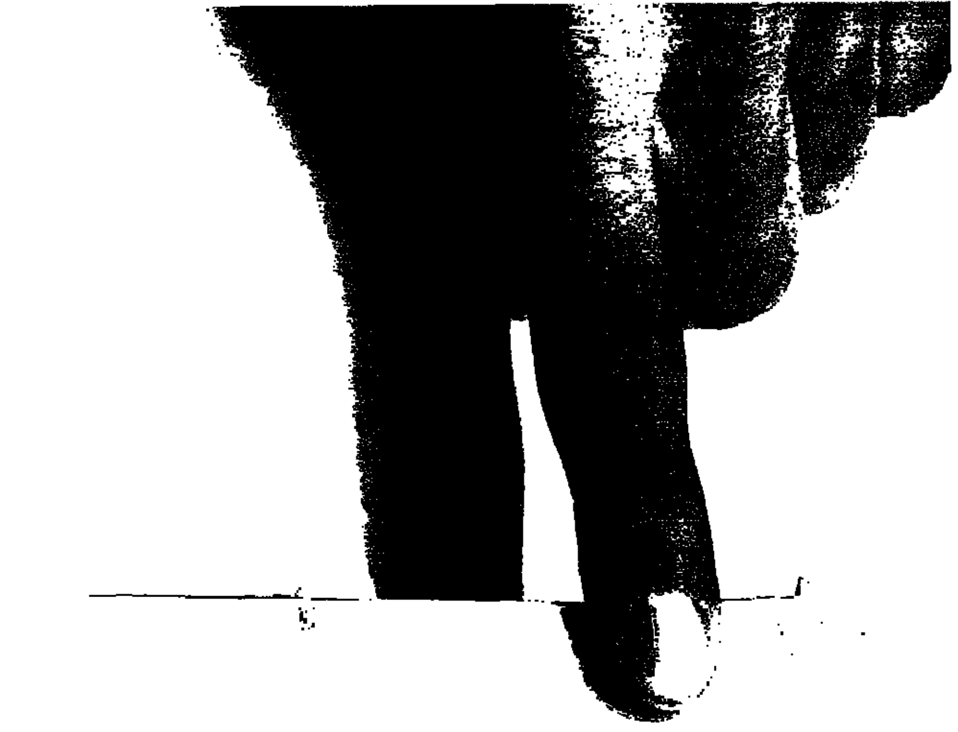

مكذا من الاصل

היועץ המשפטי נגד ראש השב"כ

"מרד" – כינו בממשלה את הופעת שלושת אנשי השב"כ נגד ראש השירות

מאת יוסף חריף

"זו טרגדיה יוונית" – אומר ראש הממשלה, שמעון פרס, כשרותו עבודה. פרשת "הפקיד הבכיר" גרמה לו לאבדן שלוות־הרוח, שבה מצטיין ראש הממשלה בדרך־כלל, בבואו לטפל בבעיות סבוכות.

הטרגדיה היא – סבור ראש הממשלה – שכולם צודקים...

צודק ראש השב"כ – יסבירו מקורביו של ראש הממשלה – ש"מה שעשה לא היה תוצאה של פחז, אלא התבקש באותו רגע של עשייה... לפעמים אין ברירה..."

צודק היועץ המשפטי לממשלה, שמבחינתו לא יכול היה שלא לפעול, משעה שנתגלו לו "פרטים משפטיים". החוק יוצר מיגבלות ולעתים יש קונפליקט בינו לבין דרכי החיים, כפי שאיש הבטחון או מי שממונה עליו, יכול לפרשם.

וצודק ראש הממשלה, שאומר שיש מצבים בחיי מדינה, שבהם איש המדינה, ולא איש החוק, צריך לקבוע.

הנה כאן טמון הקונפליקט בין החוק לבין "צרכי המדינה", כפי שראש הממשלה והקבינט כמעט כולו סבורים. מכוח שיכנוע זה נפגשו פרס, שמיר ורבין, עם היועץ המשפטי לממשלה, במאמץ אחרון להשפיע עליו, שיניח לפרשה הזאת.

אבל זמיר בשלו: אם יתפטר (ראש השב"כ) יהיה שב"כ יותר טוב...

באותו רגע חל הקרע בין ראש הממשלה לבין היועץ המשפטי. בפגישה, שבה מצאו עצמם פרס, שמיר ורבין המומים, הידהדה האזהרה של היועץ המשפטי: אם לא תפטרו את ראש השב"כ (וכמה מעוזריו), אצטרך להגיש תלונה למשטרה...

פרס, בעצה אחת עם עמיתיו, אמר, כי לא יפטר את "אברום", ראש השב"כ. זמיר, לפני כשבועיים, הגיש למפכ"ל המשטרה תלונה המשתרעת על שלושה וחצי עמודים וביקש לחקור.

כאן נפתח שלב חדש: הממשלה אינה יכולה עוד לעצור את ההליך המסור באורח בלעדי לידיו של היועץ המשפטי. הממשלה יכולה לפטר את היועץ המשפטי ובכך לנסות ולעצור למעשה את ההליך שסופו מי ישורנו, אבל זה "הקו האדום", שהיתווה לעצמו ראש הממשלה לגבי זמיר – "ללחוץ", להשפיע עליו, לשכנע אותו, אבל לא לפטרו.

בהתייעצויות הפנימיות נשמעו דברים קשים ומרים: הדיבורים של היועץ המשפטי משפיעים על ה"טלנים" ולא על הציבור, היודע שהשב"כ הוא "הכי טוב בעולם המערבי" והולכים להרוס אותו. זו התאבדות. זה אומר להרוס את האנשים הכי טובים שיש לנו... יהרסו את הכלי הכי יעיל שלנו למלחמה בטירור... נטרפה דעתנו? לא, אסור להפקיר אותם...

אחד השרים אמר לאנשי סיעתו במר לבו: לכל ממשלה אורות יש יועץ שעוזר לה. ופה, אצלנו, להיפך. הוא פועל נגדה...

"הוא" – היועץ המשפטי – משוכנע בעומק לבו, כי במה שהוא עושה הוא מיטיב בסופו של דבר עם הבטחון. על שולחנו של מפכ"ל המשטרה מונחת תלונתו של היועץ המשפטי לממשלה, על אפם וחמתם של תשעה מתוך עשרת חברי הקבינט ובכללם שלושה ראשי ממשלות, שאחריותם לגבי השב"כ נבעה מתפקידם.

אי־אפשר שלא לערב את הדרג הפוליטי בוויכוח הזה, וכך מצא מיד מישהו מן השרים "להזכיר", כי העניין התחיל בימיו של יצחק שמיר כראש הממשלה. פרס דחה את "רוח ההתנדבות" המפוארת הזאת של השר – על פי הפרסומים, היה זה עזר וייצמן – לא רק מפני שאין הוא סבור, כי ההערות המרומזות הללו יש בהן אמת, אלא מפני שמה שהיועץ המשפטי מדבר עליו התרחש בשלב שפרס היה ראש הממשלה והדבר אין לכך לא עם פרס ולא עם שמיר. שהרי אם היה "פיברוק" של עדויות ויצירת כיסוי בדיעבד למעשה הריגה, כדי להטעות את מוסדות המשפט – היעלה על הדעת, כי ראש ממשלה זה או אחר ידע על כך ונתן לו את אישורו?

הפרשה החלה מתגלגלת כשיום אחד, בחודש פברואר, קיבל היועץ המשפטי מידע ממקור שבתחילה לא היה מוכן לגלות את זהותו אף לממשלה. על בסיס מידע זה הוא ביקש לחקור את ראש השב"כ וכמה מעוזריו. על פי המידע ראש השב"כ, אך לא רק הוא, עיוותו, זייפו, שיקרו בפרשת אוטובוס 300, שתוך כדי חילוץ נוסעיו מידי המחבלים שהשתלטו עליו בשנת 1984, נהרגו שני מחבלים שנתפסו חיים.

ראש הממשלה, שמעון פרס, אסר על האנשים הכפופים לו להתראיין. אבל פרס לא היה זקוק לגילוי "מקור המידע" של היועץ המשפטי: שלושה אנשי שב"כ – פלג רדי, ראובן חזק ורפי מלכה – באו אל ראש הממשלה, לא ביחד, אלא אחד אחד (וכן אל ממלא־מקום ראש הממשלה, יצחק שמיר) והציעו לסלק את ראש השב"כ. השלושה לא אמרו שיש לחקור את אשר התרחש, כביכול, בשב"כ. כל מה שרצו, ש"הראש" יתפטר.

בקרב הדרג המצומצם בממשלה, שידע על כך, כינו את הפנייה המתואמת של השלושה – "מרד". פרס גילה למקורביו,

> **השלושה באו לפרס והציעו להדיח את הממונה עליהם □ ראובן חזק הציע לראש השב"כ להתפטר ואף היה מוכן לערוך לו מסיבת פרידה... □ אם לא, איים, אגלה את הידוע לי □ ראש הממשלה רואה את פרשת "הפקיד הבכיר" כטראגדיה שבה כולם צודקים □ זמיר הזהיר את פרס, שמיר ורבין: אם לא תפטרו את אברהם שלום – אתלונן במשטרה**

כי התרשם "לא טוב" מראובן חזק, שאברהם שלום החזיר אותו לשרות, אחרי פרישה לתקופה ארוכה, שבמהלכה שימש כמנכ"ל עיריית ירושלים – והוא כינה את השלושה "קליקה".

תוצאת הביקורים הללו של "שלושת הג'נטלמנים", כפי שקראו להם בלשכת ראש הממשלה, היתה שהם סולקו מתפקידיהם בשרות – אחרי התייעצות של ראש השב"כ עם הממונה הישיר עליו – ראש הממשלה.

עוד קודם לכן הוכה "אברום" בתדהמה, כאשר בא אליו חזק והציע לו, שיסיים את תפקידו (על פי הסיפורים שהגיעו לדרג המיניסטריאלי, אף הבטיח שיערוך לו מסיבת־פרידה נאה). אם לא – הוא יפר את שתיקתו בעניין ההוא (מסכת העדויות) וידע כבר לפעול... אלא שפעולתו, ככל שמדובר בפנייה אל ראש הממשלה, לא צלחה. כאשר נכזבה תוחלתו אצל פרס, ביקש חזק לחזור לעבודה כרגיל.

אלא שהשלושה וראובן חזק בתוכם, סולקו מן השרות. ואז מצא חזק דרכו אל הפרקליטות והיועץ המשפטי לממשלה.

מבחינתו של היועץ המשפטי לממשלה, אין הבדל אם ראובן חזק אישיות חיובית ואם לאו, כשם שאין בעיניו חשיבות לשאלה, מדוע חיכה ראובן חזק עם החומר ורק אחרי שלא הצליח במשימתו, התעורר אצלו חוש הצדק. לגבי פרופ' זמיר קבעה העובדה, שלפניו הונחה מסכת ראיות שעל פיהן קיים חשד לכאורה למעשים הנוגדים את החוק. גם העובדה, שעל פי הסיפור היה ראובן חזק שותף לאותן עבירות שראש השב"כ נחשד בהן לכאורה – לא השפיעה על היועץ המשפטי. מן המידע שהגיע לשרים עולה כי היום טוען חזק, שאמר בשעתו, שלא יתכן לעשות את אשר נעשה. אבל אם כך – אמרו – למה לא עשה דבר משך שנה וחצי?

במסגרת המאמצים להשפיע על היועץ המשפטי שיניח לעניין, נאמר לו: אם זו פעם ראשונה שדבר כזה נעשה בשב"כ, הרי שבשל כך אין צורך להמיט חורבן... למה ללכת מיד למשטרה, אולי בכל זאת יש מקום להסתפק באזהרה, לבל יישנה הדבר? ואם אין זו הפעם הראשונה, הרי שחזק ושות' מחפשים רק דרך להעליל על ראש השב"כ, אחרי שסולקו מתפקידיהם בהתייעצות עם ראש הממשלה.

זמיר לא היה מוכן לקבל את הסיעוף הזה. גם לא כאשר פרס טען במהלך השידולים, כי "פתיחת הליך משפטי נגד ראש השב"כ, תמוטט מערכת בטחונית רגישה מאין כמוה וכתוצאה מכך תגבר הסכנה לחיי אדם".

בשלב זה הסכים ראש הממשלה, על כורחו, שזמיר "יראיין" את ראש השב"כ, לגבי "חומר הראיות" שנמצא בתיקו נגדו. בעקבות ראיון זה טען היועץ המשפטי שהעניין חמור והוא הציע שראש השב"כ וכן שלושה עוזרים יתפטרו. תגובתם של פרס, שמיר ורבין היתה בשום פנים לא...

אבל הכוח בידי זמיר וכל מה שהוא היה מוכן לו "כפשרה" – שלא תיערך חקירה משטרתית נגדם, אם הארבעה יתפטרו.

פרס ראה בפיטוריו של ראש השב"כ דבר קשה לא רק לאיש, אלא גם לארגון שהוא עומד בראשו. פרס האמין, אולי, שכל עוד שהנושא הזה אינו דולף החוצה, יתכן עוד סיכוי להשפיע על היועץ.

אבל הגורל זימן התפתחות שאיש לא ציפה לה. הנושא יצא מרשות הממשלה אל הרשות השופטת וכאן שוב לא היתה הממשלה בעלת־בית.

רפי מלכה, אחד משלושת המסולקים מן השרות, פנה לבג"ץ וביקש את החזרתו לעבודה. קודם לכן פנה אל מבקר המדינה – בידי הממשלה הוכחות שעל פי "הדרכתו" של היועץ המשפטי – אבל המבקר לא קיבל הוולטה. משלא נענה בכתובת זו, פנה לבג"ץ. בשלב זה נדחקה הממשלה לפינה.

זמיר שהוזמן לבית־המשפט העליון, סיפר את השתלשלות העניינים לגבי ראש השב"כ ועל בקשתו להשעותו מתפקידו. היה זה כאשר נשאל מה פעל, כאשר יש לכאורה חשד לעבירה. משנתעוררה שאלת ההשעיה של ראש השב"כ (העותר לא יכול היה לתבוע זאת), נאמר על־ידי היוהמ"ש, כי בדעת ראש הממשלה לכנס את הקבינט בעניין זה והתשובה תימסר לבית־המשפט. ואולם, הקבינט החליט פה אחד שראש השב"כ לא יושעה מתפקידו.

בינתיים הגיעו להסדר שמלכה לא יחזור לעבודתו. אבל גם אם תיחלץ הממשלה מן הבג"ץ – עדיין לא נחלצה מאימת היועץ המשפטי שלה...

לכל היותר הוא יהיה מוכן לפשרה שהציע לראש הממשלה בראשית הדרך – שראש השב"כ ושלושה מאנשיו יפוטרו ואז תימנע החקירה. אמנם בינתיים כבר הוגשה תלונה למשטרה ואף על פי כן, אם תבוא הצעה כזאת לממשלה באורח מוסמך, ולא ב"גישושים פרסיים" שהיו בימים האחרונים – יהיה היועץ מוכן לשקול את הדבר...

עד כה מסרבת הממשלה לעיין בפשרה זו. הדגש הוא על "עד כה". הממשלה לפותה בצבת של היועץ המשפטי – או חקירה, או פיטורים. אין לה דרך אחרת, כל עוד אין היא רוצה בפיטוריו של... היועץ המשפטי לממשלה.

בשב"כ פוחדים מ"ראש קטן"

מאת גיל קיסרי

אווירה כבדה שררה השבוע בקרב אנשי שרות הבטחון הכללי (שב"כ) עקב פיצוץ הפרשה סביב תביעתו של היועץ המשפטי לממשלה, פרופסור יצחק זמיר, לערוך חקירה מחודשת של הארועים בעקבות חטיפת האוטובוס על־ידי מחבלים בקו 300 לפני כשנתיים.

למרות שאנשי השב"כ מנועים מלהגיב על הפרשה, ובוודאי שלא באורח גלוי, הרי באורח פרטי ובחדרי חדרים טוענים רבים מהם – בדרגים השונים – כי נגד כמה מראשי השירות מתנהל "ציד מכשפות" בנימוקים פורמליסטיים, שאינם יכולים לעמוד במבחן של כורח־המציאות, המכתיב את עצם המהות והשיטה של עבודת השב"כ.

קרוב לוודאי שאילו באלץ השב"כ, כמוהו כשאר השירותים החשאיים של כל המדינות בעולם, לפעול רק "לפי הספר" ובהתאם לחוק היבש – היה צריך לשתק בערך 80 אחוז מעבודתו.

האווירה הכבדה ששררה בקרב אנשי השב"כ אינה נובעת מן החשש למימצאי החקירה, אם תתקיים. התחושה בקירבם היא, כי לא נעשו המעשים שלגביהם התעורר חשדו של היועץ המשפטי. לדבריהם, אפילו מבחינה משפטית־טהורה אין די ביסוס לחומר הראיות הנמצא בידיו של היועץ המשפטי לממשלה.

לטענתם, חומר זה מבוסס על עדויותיהם של שלושה עובדי שב"כ לשעבר שפוטרו או פרשו. אחד מהם היה מחוץ לעניינים, אחר לא היה מצוי ריד בנושאים הנדונים כך שאם מסר עדות זו יכולה להיות רובה־ככולה רק עדות־שמיעה אשר אינה קבילה כראיה בבתי־המשפט. רק השלישי, הבכיר שבהם, אכן היה מצוי במישרין בעניינים עד כדי כך שאם היתה עבירה – הרי הוא היה שותף לדבר עבירה.

לדברי מומחים לענייני משפט, עדותו/הודאתו של שותף לדבר עבירה טעונה, מבחינת דיני־הראיות, עדות מסייעת, אשר ספק אם היא מצויה בידי היועץ המשפטי. טענות אלו מסתייעות גם בטענה, כי אותו "שותף לדבר עבירה" הסתיר את המידע שבידו במשך כשנתיים והדבר מחליש עוד יותר את מעמדו המשפטי.

מדוע אפוא יש לחשוש מעריכת חקירה?

בשב"כ יש תחושה, כי עצם החקירה – יהיו תוצאותיה אשר יהיו – תפגע בתיפקודם של "החיילים האלמונים", אשר לא יוכלו – כדברי איסר הראל, שהיה בעבר ראש "המוסד" והשב"כ – "לפעול כל אחד עם עורך־דין צמוד". בעיקר עלולה חקירה כזו לפגוע בתודעת־השליחות של אנשי השב"כ – ועבודה זו היא בהחלט שליחות ומלאכת־קודש הנעשית בידי קומץ קטן של אנשים מסורים. כך עלולה להתפתח בשב"כ – בבחינת "כדור שלג פסיכולוגי" – התופעה של "ראש קטן" אשר כה מדאיגה את צה"ל.

אומר אחד מוותיקי השירותים החשאיים: "אסור לפגוע במוטיוואציה של האנשים הללו – ואת זאת בדיוק עלולים לעשות עכשיו. גם אם נעשתה שגיאה, חייבת מדינת ישראל לעשות שיקול עליון של טובת־המדינה. מה שקורה היום רק גורם מבוכה ואי־שקט ומרפה את ידי העוסקים במלאכה. זה יפגע בנו בצורה הקשה ביותר. אסור לשבש את פעילותו של השב"כ אפילו לשבועות אחדים משום שאת הפיגור הזה לא יהיה אפשר להדביק ועצם בטחונם של המדינה ואזרחיה בארץ ובחו"ל – יתערער".

חמשת הראשים

איסר הראל

עמוס מנור

יוסף הרמלין

אברהם אחיטוב

אברהם שלום

חמישה אנשים עמדו בראש השב"כ למן היווסדו במתכונתו הנוכחית, לפני 36 שנים.

איסר הראל

ב־1950 מונה רשמית ראש השב"כ הראשון, איסר הראל, שעמד בראש השירות עד 1952 במסגרת תפקידו כממונה על "הגוף לתפקידים מיוחדים" ושרות־הבטחון. גם לאחר 1952 הוסיף להיות ה"בוס" הגדול שאחראי גם לשב"כ, אולם אז מונה אדם שהיה כפוף לו ועמד במישרין בראש השב"כ.

הראל בנה את שרות־הבטחון הפנימי ובהדרגה הועברו אליו תפקידים נוספים, ארגון הריגול הנגדי, פעולות נגד מחתרות וכו'.

הראל עלה לארץ ב־1930 מלאטביה, הצטרף לשורות ה"הגנה" ונצטווה להתגייס לנוטרות ככיסוי לפעילותו המחתרתית.

איסר הראל פרש מתפקידיו ב־1963 על רקע מחלוקת עם בן־גוריון סביב פרשת המדענים הגרמנים במצרים.

על פרשה זו אמר לאחר מכן בן־גוריון: "הסיבה היחידה להתפטרותו של איסר הראל היתה, שאני כראש־ממשלה לא קיבלתי את הערכתו הפוליטית. יש לי הערכות משלי ומי שלא יכול להמשיך בנסיבות אלה – זכותו להתפטר". הראל הצטרף למפלגת רפ"י והיה חבר־כנסת מטעמה.

עמוס מנור

עמוס מנור – היה ראש השב"כ בין 1952 ל־1963. בתקופתו נחשף ונעצר המרגל ישראל בר, שחדר לצמרת הבטחונית של ישראל (מת בכלא). מנור העריך, כי הסובייטים וגרוריהם הם המקצוענים הגדולים והמסוכנים ביותר שבין אוספי־המידע על ישראל. הוא הוכיח כי ניתן להפוך את שירות הבטחון הכללי למכשיר שלתכליתו הוקם בראש וראשונה – תפיסת מרגלים.

עמוס מנור הוא אינטלקטואל רחב־אופקים, בעל קול רועם, קומה גבוהה ורעמת שיער מכסיפה.

לאחר פרישתו עמד בראש חברות כלכליות, כגון "אתא", הבנק הבינלאומי הראשון, החברה לישראל כו'. כן שימש כיו"ר הדירקטוריון של החברה הממשלתית למדליות ומטבעות. הוא התפטר לאחר שדו"ח מבקר המדינה קבע, כי קנה מדליה בסכום מיוחד לעומת מחירה הממשי.

יוסף הרמלין

יוסף הרמלין – ראש השב"כ בין 1963 ל־1975, היה במשך רוב שנותיו בתפקיד שרוי בצל, רחוק מאור־הזרקורים ולכן דבקה בו הגדרתו של "האיש השותק". מוסמכים אמרו, כי הוא הצליח לתת לשב"כ אופי א־פוליטי, שלא כמו בתקופת קודמיו. על מינויו כראש השב"כ נודע לו כאשר הוזעק בבהילות לארץ מתפקידו בחו"ל. נסיונו הרב איפשר לו להיכנס במהירות לעניינים ואף להשתלט על משימה חדשה שהוטלה על השירות שעמד בראשו בעקבות מלחמת ששת הימים: הטיפול בשטחים.

הרמלין הצטרף לשב"כ ב־1957 בעקבות היכרותו עם איסר הראל, עוד בשורות ה"הגנה". הוא יליד וינה, שנת 1922. עם בוא הנאצים היגרו הוריו למכסיקו – אך הוא ואחותו עלו ארצה.

לאחר פרישתו מהשב"כ עמד בראש חברות כלכליות. כיהן כשגריר ישראל באיראן בעת המהפכה החומייניסטית, והגיע ברגע האחרון משם עם קומץ ישראלים. בשובו נתמנה לשגריר בדרום־אפריקה עד ל־1981. אחר־כך נתמנה למישנה למנכ"ל משרד מבקר־המדינה ואחראי לביקורת במערכות־הבטחון.

ב־1978 נתמנה הרמלין לחבר ב"ועדת שימרון" שחקרה את הפשע המאורגן בישראל. לאחר שהועדה מסרה את מימצאיה, אמר בראיון עיתונאי: "מה שהתרשמתי מבחינה שלילית הוא שבסך־הכל השלטון לא עושה מספיק מאמץ כדי לאכוף את החוק והוא משלים עם חוסר־יכולתו לעשות כן. וזה מעציב מאוד".

אברהם אחיטוב

אברהם אחיטוב – ראש השב"כ בין 1975 ל־1981. ההערכה האישית של אנשי מקצוע על אברהם אחיטוב היתה: "אינטליגנטי במידה בלתי רגילה, ידוע כבעל כושר־עבודה, שאפתן ויסודי, אך גם עקשן, 'טרחניק' ושתקן".

אחיטוב התבלט כגורם ממתן ולא־פעם התנגד לצעדים קיצוניים, כמו גירוש ראשי הערים הערביים. לראיות עמד מול אישים מרכזיים בממשלה שביקשו לנקוט פעולה מיידית בתגובה למאורע זה או אחר. הוא נחשב כ"ליברל בנפשו" ו"דמוקרט צרוף" וסירב, למשל, כי השב"כ ישמש מכשיר למניעת מכת־ההדלפות מישיבות־הממשלה, שכן הנושא נראה לו כ"בעיה פוליטית־חברתית שלא ניתן לרפאה באמצעות שירות־בטחון".

שמו נחשף לציבור בעודו בתפקיד עקב ידיעה שהפיץ בארה"ב העיתונאי הישראלי דוד הלוי, שטען כי ראש הממשלה דאז מנחם בגין הפעיל לחצים על אחיטוב, שהפריעו למהלך חקירת ההתנקשויות בראשי הערים ביהודה ושומרון. אחיטוב נאלץ להגיב באמצעי־התקשורת ואמר: "לא אתן שהשירות ישמש מכשיר ליריבות פוליטית עם דרג מדיני כזה או אחר. לא רק שלא היתה שום התערבות של ראש הממשלה כדי להטות או לכוון את מהלך החקירה, אלא יתרה מכך – ראש הממשלה הינחה אותי וחזר והינחה להקצות עדיפות גדולה לחקירת נושא זה ולמציאת מבצעי־הפשע. אם יש למישהו מלחמה פוליטית – שיניח לשירות־הבטחון לנפשו ושלא יחרוש על גבו".

אברהם אחיטוב פרש חרף ההפצרות להמשיך בתפקידו, משום שגרס כי יש לפרוש מתפקיד בשיא ההצלחה ומראש קבע לעצמו כי יפרוש כשימלאו לו חמישים. הוא מועסק עתה בהנהלת בנק הפועלים.

אברהם שלום

אברהם שלום – נתמנה לראש השב"כ ב־1981. מוזכר, בשם בדוי, בספרו של איסר הראל ("הבית ברחוב גריבלדי") על לכידת אייכמן כ"איש מיבצעים מובהק, מתכנן מעולה ובעל־נסיון".

אברהם שלום שירת בפלמ"ח בתום לימודיו בתיכון בישראל ולאחר מכן הצטרף ליחידת־סיירים בצה"ל, ובאמצעות מפקדו, רפאל איתן, הוא הגיע אל היחידה המבצעית אשר מתוכה, כדברי איסר הראל, נבחרה היחידה שלכדה את אייכמן.

"אברום", כפי שהוא מכונה בפי עמיתיו, ידוע כקפדן בענייני העבודה ומתמיד בדברים הקלים ביותר. על כל טעות קלה שבקלות, לא היסס להדיח את האחראי ומעולם לא התחשב ב"פרוטקציות". האיש צנוע, מצניע לכת ואיש־משפחה מסור.

נקלע למרכז סערה ציבורית בעקבות תביעתו של היועץ המשפטי לממשלה לחקור מחדש את הארועים סביב חטיפת האוטובוס על־ידי מחבלים לפני שנתיים.

היועץ המשפטי נגד ראש השב"כ

דו"ח/ אמנון אברמוביץ'

אכן, „פרשה"

פרשת ראש השב"כ היא כנראה הקשה מבין הירושות שציווה שמיר לפרס. ראש־הממשלה אמור היה לדעת על העניין ביום כניסתו למשרד וזאת מתוך נוהל תקין של העברת התפקיד.

זו הסיבה שהוויכוח האמיתי מתמקד עכשיו על אופן העברת התפקיד: האם בוצע כיאות, או שהיתה זו חפיפה חפיפית של חמש דקות. קטעי העתונות הרכילותיים שפורסמו בזמנו על חילופים חפוזים וכניסה אל משרד ריק, עשויים לצבור משמעות בדיוני ועדת חקירה.

בשלהי שנה שעברה התייצב אצל פרס איש השב"כ ראובן חזק ותידע אותו. פרס לא עשה מעשה. אולי משום שהיה עליו לחרוג מאופיו ולהתעמת עם ראש השב"כ. אולי השיהוי מאז דווח על־ידי שמיר, אם דווח, עשהו שותף כביכול. אולי האמין שמדובר בנסיון הדחה. הוא אימץ את הגירסה האחרונה ונתן לה ביטוי בהופעותיו בפורום המשפטנים. ואין לדעת אם אימץ גירסה זו מטעמי נוחות או משום שהשתכנע; אם היתה זו סיבה או רק תירוץ.

מה יכול, באורחו ורבעו הממלכתי המסמסם, לעשות ולא עשה? להזעיק מיד צוות בעלי שם – אהרלה יריב, שלמה גזית, חקה, צביקה זמיר, אברהם אחיטוב, לבקש מהם לבדוק את העניין ולהכריע האם עליו להתערב.

ככל הידוע, מחזיק ראש השב"כ בידו אישור בכתב משמיר לגבי „התרחיש הכוזב" בפני ועדות זורע ובלטמן. אם כך, תגיע ההודעה לשמיר. הבעיה היא ששמיר לא יאות ללכת לבדו. זו אולי הסיבה שאת האישור הזה מגדיר פרס כנורמה מקובלת.

בתחילת השבוע הירבו להשוות את העניין לפרשה משנות ה־60. אלמנט פוליטי מובהק הוא שעשה אז מעסק־הביש „פרשה". אלמנט פוליטי הוא המרעום החייב להפעיל את הפצצה. דומני, שלקראת סופשבוע הוא מבצבץ.

לפרשה ההיא היו שני חלקים: עסק־הביש, 1954, שלא היה אלא תיפעול אינפנטילי בתפישתו ותוכבני ביישומו של רשת־ריגול וחבלה אשר לאחד מראשיה ניצתה פצצה בכיס המכנסים בקולנוע „ריו" באלכסנדריה. וחלק שני ועיקרי, 1960, שלא היה אלא מאבק פנים־מפא"יי בניצוחו של בן־גוריון ובסיועו של שמעון פרס.

כדאי להזכיר, חירות והציונים־הכלליים בחשו אז בקדרה בכל יכולתם המוגבלת ותבעו חשיפה ציבורית. רצוי לציין, מערכת הבטחון היתה אז פגיעה ושבירה מהיום.

בניגוד לדעתו של בן־גוריון ועל אפו וחמתו הוקמה ועדת שרים, ועדת השבעה. יכול להיות, אמר לוי אשכול, שהממשלה אינה רשאית לחקור אך היא רשאית להגיע להכרה שהגיע סוף־פסוק.

במהלך השבוע, החל מנאומו בכנסת בו נתגלה פער תיובי בין המוסיקה למלים, החל יורד מעץ „הבטחון" ואחזו גם בחוק. זה יהיה לא רציני לנסות לחייב את פרס לדברים שחשב לפני שנות דור ושהתאימו, לטעמו, לנסיבות ההן. מה גם שהוא לא היחיד – ישנם עוד שאז חשבו כך והיום אחרת.

בשנת 1965 הוגשה חוות־דעתו המלומדה של משפטן מומחה אשר חקר ובדק את הליכיה וכשרות מסקנותיה של ועדת השבעה. אפילו היה ממש בטענת החריגה מסמכות, קבע המשפטן, הרי האישור שניתן על־ידי הממשלה מסלק פגם זה. ועדת השבעה פעלה כדין ואם היתה השאלה מתעוררת לפני בית־משפט, לא היה נמצא יסוד לבטל את המסקנות.

על חוות־הדעת הזו היה חתום משפטן צעיר: עורך־דין ד"ר יצחק זמיר.

אין הדברים מובאים אלא כאילוסטראציה היסטורית עמומה. אבל אם כבר מזכירים את בן־גוריון כדאי לרענן את הזכרון עם סיפור הרהור של האלוף אורי (בנר) בן־ארי. על שום מה למה הודח קצין מבריק ומועמד ודאי לרמטכ"לות? על שום שהעלים עין ממעשה שהיתות קל־ערך של אחד מפקודיו.

איש מפתח

יצחק שמיר, בניגוד מוחלט למנחם בגין למשל, רואה ביועץ־משפטי־לממשלה נציג סמלי וכפוי של „יפי הנפש" על השלטון. בקאריירה הארוכה שלו נהג בדרך־כלל לוותר על יועץ משפטי (עיין ערך: צעירות).

ראש־ממשלה חכם היה מכניס מיד, אפריל 84', את היוהמ"ש לתוך „התרחיש הכוזב". אם משיקולי בטחון בנסיבות הרגע היוהמ"ש נכנס – הרווחת. מסרב להיכנס – נוקטים פעולה משותפת.

ראש־ממשלה חכם ילמד מההסתבכות הזו, שיש לבצר את מעמד היוהמ"ש ולא לחבלו.

בהופעה בתכנית „מוקד" היה רוני מילוא צפוד־פנים ונקש־שיניים. אחוז פחד הוא ניסה לערבב בין ראש־ממשלה בעבר ובהווה, נרחק לתוך הסכסוך הפנימי בשב"כ ופנה בבהלה לכיוון מערכת הבחירות הבאה: הליכוד (בטחון) מול המערך (חוק).

ב„מוקד" הבא כבר ניתן יהיה לשאול את מילוא, מדוע שמיר לא קם, מצהיר שהוא נתן את ההוראה ופוטר את ראש השב"כ ואותנו מעונשו.

אולי זה הזמן לשוב לרגע אל דו"ח ועדת כהן ולקרוא שוב דברים שאמרה על שמיר:

„לא עשה כל נסיון ממשי לבדוק אם יש ממש בדברים ששמע... קשה למצוא הצדקה לזלזול כזה בידיעה ששמע מפי חבר ממשלה ובמיוחד בנסיבות שבהן נמסרה... מן הראוי היה שיגלה רגישות ועירנות לגבי דברים ששמע מפי שר אחר, וזאת אפילו לו היינו מקבלים ללא סייג את דבריו..."

ועדת כהן הביעה דעתה לא רק על אוזלת־ידו של שמיר אלא גם על אמינותו. הוועדה הבאה תקבע אם היתה זו אפיזודה חולפת או שמא קראופי יציב.

שידור חוזר

לפני כשנתיים, 8.6.1984, ערב הבחירות לכנסת, התפרסמה בטור זה רשימה תמוהה לכאורה ותלושה מהמציאות. הרשימה שכותרתה „כחומר ביד השב"כ" שיבחה את לוי אשכול אשר בניגוד לדעת שרותי הבטחון ביטל את המימשל הצבאי, וביקרה את שמיר על שאינו מפעיל שיקול־דעת בהפעילו את השב"כ. הנושא שנדון ברשימה, השב"כ ובתי־המשפט, נבחר אולי באופן מלאכותי, אך לא היה זה אלא אמצעי לבטא תחושה ראשונית ואינטואיטיבית של אי־נוחות מסוימת באשר להרכב ועדת זורע שכללה נציג שב"כ. להלן ציטוטים אחדים:

„מי שיקרא פסקי־דין רלוונטיים משנים קודמות ילמד לדעת שכל אימת ששרותי הבטחון התייצבו בבית־משפט לדיון, בית־המשפט לא נכנס לשיקול־דעתם. הוא עמד דום, הצדיע ונתן להם לעבור.

„לאחרונה עובר בית־המשפט לנוח, בודק את טיב השיקולים ולא אחת אף דוחה אותם... כבפטריוט בעל רפלקסים בטחוניים קשה לי לראות את יוקרת השב"כ מונחת פעם אחר פעם על כפות המאזניים המשפטיות מבלי שמישהו שם יתן לכך תשומת־לב מתאימה. אחרי הכל, מדובר בזרוע בטחונית, לא במועצה מקומית... יצחק שמיר לא התערב בעניין המחתרת היהודית, ויצא יופי. בעניין „הרשימה המתקדמת לשלום" שוב לא התערב, ויצא שלומיאלי... לכל־כך הרבה אנשים הבטיח פרס תפקיד ביצועי לאחר הבחירות. אפשר שיתן גם לשמיר, אולי משהו באחת מזרועות הבטחון?"

מבירור שערכתי בהמשך הסתבר לי, שההוראה לכלול איש שב"כ בוועדת זורע הונחתה על ארנס על־ידי שמיר. רפלקס משפטני מותנה הביא אותי להתחקות אחר הסיבות. ואלה ההסברים שקיבלתי:

א. שרות־בטחון הוא תחום מורכב ודרוש נציג המבין את המקצוע.

ב. מאיר זורע, אלוף במילואים, הוא איש צבא וקיים חשש שהוא (זרו, מהישרים באנשי הארץ – א.א.) ייטה לטובת צה"ל.

ג. נציג השב"כ בוועדה הוא איש שב"כ לשעבר.

ההסבר הראשון נשמע לי סביר.
השני חשוד.
את השלישי בדקתי: הוא היה לא נכון.

ברשימה אחרת שכותרתה „אוטובוס המחבלים ממשיך לנסוע", 16.8.1985, נכתבו כאן הדברים הבאים:

„ועדת זורע היתה למעשה ועדת שניים, זרו ונציג השב"כ, כאשר החבר השלישי אל"מ עורך־דין אילן שיף משמש לה יועץ משפטי... חברותו של איש שב"כ בוועדה מייצג עניינם של שולחיו, אמרו בצה"ל, הניחה את המימצאים לפתחו של תת־אלוף איציק מרדכי והרחיקה אותם מאנשי השב"כ."

באותה רשימה הופיעו בין השאר גם הדברים הבאים:

„גירסה אחרת מתרצת את משכי הזמן בנסיונותיה של ועדת בלטמן להתיר את הפקעת הסבוכה של עובדות שסוכסכו על־ידי עדויותיהם המגמתיות והמתואמות היטב של אנשי השב"כ.

„לאמירת אמת או אי־אמת בנסיבות כאלה על־ידי אנשים כאלה יש משמעות עצמאית. השופט יצחק כהן ז"ל, ועדת סברה ושאתילה, מוכן היה להבין טעות. הוא לא מוכן היה לסלוח על שקרים.

„...עשרה ימים עיכב פרופ' יצחק זמיר את פרסום הדו"ח לבקשת אחד מראשי הזרועות שאנשיה עמדו לחקירה. האיש צר על זמיר ולחם בחירוק־שיניים, לזכותו ייאמר, בנסיון לחלץ את הגורים שלו. פרופ' זמיר, גם לזכותו ייאמר, לא ויתר."

דרייפוס

אין שום חשיבות לעובדה המבדחת כשלעצמה שאיציק מרדכי זוכה משום שעלה בידו לשכנע שהוא היכה אנשים מתים ולמעשה העביר מתים לידי אנשי השב"כ שהרגו אותם בשנית. יש במשפט טענה הנקראת „לחלופין" וכל שימוש פופולארי לא מקצועי יכול לעשות ממנה בדיחה.

ועדות זורע ובלטמן ניסו לאתר דבר אחד ועיקרי: את החוליה המקשרת בין חייהם של המחבלים לבין מותם. אין ולא יכול להיות ספק, ש„התרחיש הכוזב" של השב"כ התיר את תת־אלוף מרדכי כחוליה המקשרת.

במשך שנה וחצי עמדו מולו אנשים אחוזי־לנשק, אחוות לוחמים, וראו אותו מפרפר ומתענה נדחף כמעט אל התהום הפעורה של חשד למעשה הריגה.

בשב"כ טוענים שהם ניסו לחלץ את עצמם מבלי להביא להחשדת תא"ל מרדכי. הכיצד?

עוד טוענים שאילו תא"ל מרדכי היה מורשע, הם היו קמים ומדברים. אולי.

במשך שנה וחצי היה איציק מרדכי דרייפוס ישראלי, גם אם הוא לא יודע מיהו דרייפוס.

זמיר: יצחק היקר

הדוקמנים למיניהם התנפלו השבוע דרך שיגרה ובגמלתיות גסה ואופיינית על הפרופ' יצחק זמיר. אילו ידעו מהן דעותיו הפוליטיות (הפרטיות) של הפקיד הבכיר המעומת עם פרופ' זמיר, אפשר שהיו מנמיכים קצת את הטון. אף אחד עדיין לא שמע את יצחק זמיר מתבטא בזכות מדינה פלשתינאית ובהיותה הפתרון היחיד לסכסוך באיזור.

פעמים רבות הציק המדור הזה לפרופ' יצחק זמיר. לא אהבתי את התעלמותו מתלונה שהוגשה לו (על־ידי פרשן מדיני־צבאי בעיתון בוקר) באשר לפעילות מסוימת בגבול הצפון ומעבר לו, לפני מלחמת לבנון. לא הבנתי על סמך מה פרש לקולא את מסקנות ועדת כהן בנוגע לשר שרון.

כמה שלא אתאמץ, לא אבין מה רוצים ממנו הפעם: פרופ' זמיר לא היה שותף ל„תרחיש הכוזב". ברגע שנודע לו – מה עליו לעשות? ללכת הביתה, לפקולטה למשפטים בירושלים, לבית־המשפט העליון – ולקום בוקר בוקר אל העיתון עם עיניים פעורות ולב מפרפר, שמא העסק התגלה.

למה ומדוע? לפי שעה קשה לאתר גיבורים יותר גדולים מיצחק זמיר נוטלים על עצמם את האחריות לפרשה – אז דווקא זמיר, שאינו קשור כלל ועיקר לעניין, שיתנדב להיות שותף לאחריות?

יצחק זמיר הוא איש תם־לב, בעל הבעה פרופסורית רכה, קצת ביישן עם סממני אצילות־נפש. נדמה לי שהוא אחרון האנשים בשירות הציבורי המדבר באנדר־סטייטמנט.

דמוקרטיה היא במה עם כללי משחק כאשר לכל אחד כניסותיו ויציאותיו. שמיר, יצחק מודעי, חיים בר־לב, כל אחד משחק את התפקיד שיועד לו (כפי שהוא מבין אותו) – אין לאיש זכות לבוא לזמיר ולדרוש ממנו לבגוד בתפקידו שלו.

יצחק מודעי, למשל, מבין את תפקידו בשכירת שירותיו של עו"ד אמנון גולדנברג כיועץ משפטי אלטרנטיווי. ואין כאן פליאה לא עליו ובוודאי לא על מר גולדנברג הזכור לאוצר המדינה לטוב מאז ימי פינוי ימית ושדה „עלמה". ניגוד אינטרסים אולי? זה לא עניין בשביל גולדנברג לענות בו. הלבנת פני הפרופ' זמיר ברבים? אין סעיף כזה בסדר הדין האזרחי.

הצבר כותרות העתונים ביום חמישי בבוקר, יש לי רושם, עשוי להביא את גולדנברג לשקול מחדש את ההצעה ולסגת ממנה.

פרופ' זמיר ממלא את תפקידו שלא על מנת לקבל שכר־טרחה, על פי אמונתו ובאומץ־לב כשמתקיים בו הפסוק:

כאן אני עומד לא אוכל אחרת!

8.6.1984

גם אמיץ גם איש־אמת

אברהם שלום

אברהם (אברום) שלום הוא איש הבטחון המנוסה והמקצועי בין ראשי מערכת הבטחון שלנו. שלא כמו ראש המוסד (אדמוני – לפי פרסומים זרים) וראש המטה הכללי של צה"ל (לוי – לפי פרסומים מקומיים) – הוא איננו מינוי של נסיבות, אלא של כישורים ונסיון.

כמי שמתיימר להכיר אך מעט מהרקורד המבצעי שלו – אינני יכול שלא לחוש אליו משהו מאותה הערכה שחשנו בימי ילדותנו לגיבורי ילדותנו.

כמי שמתיימר לדעת מהן דעותיו הפוליטיות (הפרטיות), מהו תחביבו, מה ואת מי הוא אוהב לקרוא בעתונים – אינני יכול שלא לחוש אליו סימפטיה.

מקורביו טוענים שהוא מכוסה באישור של שמיר – אדרבא תבדוק זאת ועדה מוסמכת.

האם התנוסס מעל האישור הזה דגל שחור. האם היו מניעיו של המתלונן פסולים מחמת היותו שותף ל„תרחיש הכוזב", שותף ולא משוטה. האם התלונן האיש משום שאצה לו דרכו לצמרת, על־פי גירסה אחת, או משום שהתברר לו, על־פי גירסה אחרת וסותרת מאותו מקור, ששוב אין הוא מיועד להיות מיספר אחד. האם הונע על־ידי מניעים מוסריים כשברור לו – בהיותו בר־דעת והוא מוחזק כבחור בר־דעת – שעם יציאתו החוצה סיים את עבודתו בשרות.

האם בתוך השמועות אשר לצערנו ואסוננו עפות כאן, כמו כדור טניס, מצד אל צד – יש למתלונן קייס־לכאורה? היועץ־המשפטי לממשלה סבור שכן?

אברהם שלום, מצוייד באישורו של ראש־הממשלה שמיר, לא משעה עצמו (עד תום החקירה) משום שהוא חש שהוא צודק. אפשרי מצב בו תהיה צודק מאוד וגם טועה מאוד: אתה יכול להצטער שלא התפטרת לפני שלושה חודשים ולחשוב שהיום כבר מאוחר.

הבעיה בתנאים כאלה היא, שהיום הוא אמנם האויב של אתמול, אבל המחר עלול להיות האויב של היום. וכך הלאה.

רפי איתן הוא הדוגמה הנכונה במקום הנכון: אחריותו של רפי לא הטיבה עם ראשיתו ואמצעיתו, והוא הלך הביתה בהרגשה לא קלה. הלך תוך שהוא לומד את הלקח האכזרי של הביזנס: אתה אלמוני בשלל הצלחותיך וחשוף רק בכשלונך (שהוא כרגע כשלון־לכאורה).

איפה אריק?

מקור האמור לדעת סיפר לי, שראש השב"כ הכניס, בשלב מסוים, את אריאל שרון בסוד התרחיש.

מה פתאום, הכחיש אחד ממקורבי שרון, בין השניים הללו אין כימיה. כלום שכחת שראש השב"כ התנגד נחרצות לתת לשרון את המסמכים למשפטו נגד ה„טיים"?

ניחוש שלי, ומדובר בניחוש בלבד, מעדיף את האפשרות הראשונה. אנשי שרותי בטחון חזקים בהכרת חולשות אנוש. כל המקצוע הזה בנוי הרי על טבע האדם. מי שמודע לידידות שרון־שמיר, הכניס, או צריך היה להכניס, את שרון לסוד העניין.

המחוייבים לאתוס

מה זה שב"כ? יחידת סמך ממשלתית. ראש השב"כ נזכר, כמו בעלי תפקידים אחרים, בחוק להאזנת סתר, בחוק הגנת הפרטיות. אנשי שב"כ נשפטים בטריבונל עצמאי בבית־הדין של עובדי המדינה.

זהו ארגון קטן, זול ויעיל מאוד, יעידו הישגיו.

אנשי השב"כ, יותר מאנשי אמ"ן ובוודאי מאנשי „המוסד", חשים מחוייבות עמוקה לאתוס. אם להשתמש בלשון המשורר, הם „אבני השתיקה היפה".

אני מתקשה לקנות את הדיבורים על נזק גדול מדי. הפרקליטות והשב"כ עוד ישובו ויאחזו יד ביד. פרופ' יצחק זמיר, כתוב בעתונים, קיבל אבטחה בשל איומים – נו? מי שומר עליו, חברת השמירה?

אם שמיר לא יפתיע ויתפטר ואברהם שלום, כפרתנו, יאלץ להשעות את עצמו – צריך להביא מיד את האיש הכי טוב בנמצא. ואם מישהו שומע במינוח הכי טוב צליל גלוחה נוסף, הוא שומע נכון.

השב"כ, אל דאגה, יחזור לאיתנו. אל סיסמתו „מגן ולא ייראה" ייתווסף בעתיד, וגם לא ישקר.

סיפורי בטחון

הצנזורה מפלה לטובה את היהודים על־פני הישראלים. את קוראי האנגלית על־פני קוראי עברית.

אסאד וג'ורג' חבש ואבו־מוסה רואים ושומעים את כל הקולות.

יה וארדי, הם אומרים לעצמם, יה וארדי. כל זה בשביל שני הרוגים. היהודים האלה משוגעים.

משוגעים, אומר אסאד, אם הם כאלה – אני לא מנצח אותם לעולם. הכל על הטילים, הכל על הכסף.

National Panasonic

אזהרה
לציבור רוכשי וידאו טייפ
"נשיונל-פנסוניק"!!

הננו להביא לידיעתכם כי לא נספק שרות וחלקי חילוף מקוריים למכשירי וידאו אשר יובאו לישראל שלא באמצעות חברת אינלקו אלקטרוניקה בע"מ, ושתעודות האחריות שלהם לא הוצאו על־ידינו.

אחריות חברת אינלקו אלקטרוניקה בע"מ לשרות ולאספקת חלקי חילוף בכל רחבי הארץ, מובטחת אך ורק לדגמים ולמכשירים שהובאו לארץ על־ידי חברתנו, שהיא היבואן המוסמך והבלעדי למכשירי "נשיונל-פנסוניק" מיפן לישראל.

בקנותכם וידאו טייפ "נשיונל-פנסוניק", דירשו לקבל תעודת אחריות מקורית של חברתנו בלבד, בלעדיה לא תזכו לשרות המקצועי ולחלפים המקוריים שאתם ראויים להם.

אינלקו אלקטרוניקה בע"מ
היבואנים הבלעדיים והמוסמכים
של מוצרי "נשיונל-פנסוניק" מיפן.
בית-אליהו, אבן גבירול 2, תל־אביב.

1986

הופיע!
יוני 1986
עולם האשה
צמח התשוקה והעלומים:
ג'ינסנג - טיפול שורש

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

מפד"ל: גם מתים התפקדו

מאת אבי בטלהיים

כל דיירי בית אבות בבני־ברק, הקרובים ל„אגודת ישראל" – לרבות כאלה שהלכו לעולמם לפני שנים – „התפקדו" לקראת ועידת המפד"ל ☐ ח"כ אבנר שאקי: כשליש מתוך המתפקדים – 50 אלף – אינם חברי מפד"ל ☐ ביום שלישי הבא בחירות פנימיות במפלגה הדתית לאומית, לראשונה זה 13 שנה

לא פחות מ־155 אלף איש התפקדו במיפקד המפד"ל. זהו מספר מרשים במסגרת הפרוייקט שנועד לחדש את פניה של תנועה פוליטית שוקעת. אבל עיון ברשימה המעודכנת של המתפקדים מעלה שמות נפטרים, שמן הסתם העלו אותם באוב, כדי להחתימם על הטופס המתאים...

פוקד זריז של המפד"ל, המתגורר בבני־ברק, החליט ללכוד שתי ציפורים במכה אחת: גם לעשות לעצמו חיים קלים וגם להחזיר עטרה ליושנה – הוא העשיר את רשימת המתפקדים ב־115 ישישות וישישים, השוהים בערוב ימיהם בבית האבות „פנסיון להורים 'בית־שלום'", בקרית־ויז'ניץ בבני־ברק. אמנם נכון שבפועל מתגוררים בבית־האבות רק 70 זקנים, אחרים עזבו או הלכו לעולמם; נכון גם שרוב האנשים שם הם יהודים חרדים, שאגודת־ישראל או זרמים חרדיים אחרים קרובים אליהם הרבה יותר מאשר המפד"ל. אבל את הפוקד לא עניינו פרטים קטנים מסוג זה.

הוא גם לא התעניין בגיל של המשתכנים בבית־האבות. דבורה קראוס, למשל, היא בת 85. נכון, יש בארנקה פנקס של „הפועל המזרחי", שהוציא בעלה המנוח. בניה הקפידו כל השנים לשלם את בולי המסים, כדי שתיהנה משירותי קופת־חולים. ואולם הגברת קראוס הצביעה כל הזמן בעד פועלי אגודת ישראל, אינה קרובה למפד"ל ואין לה כל עניין במיפקד המפלגה הזו. אבל היא „התפקדה".

גם אחותה של דבורה קראוס, מטילדה ניסל, התפקדה. דבר זה מוזר שבעתיים, אם נביא בחשבון כי מטילדה ניסל הלכה לעולמה בספטמבר 1984, בהיותה בת 87...

העניין לא היה מתגלה, אלמלא עלו עליו שלושה מועמדי מצ"ד (של יוסקה שפירא וחיים דרוקמן), באותו איזור בחירה בבני־ברק. אחד מהם, המשפטן שמואל אפל, פנה לוועדת המיפקד. בעקבות פנייתו צומצמה רשימת מתפקדי בית־האבות ל־90. זוהי התקדמות מרשימה, נוכח העובדה שבבית־האבות מצויים רק שבעים זקנות וזקנים.

ר' שמואל מרדכי שרצקי: הלך לעולמו בתשמ"ב – „התפקד" בתשמ"ו (צילם: ראובן קסטרו)

גם ברשימה "המצומצמת" מצויים נפטרים: מטילדה ניסל, בת־שבע שיין, הלל שטוצר, ברכה מילר, מלכה שיף ומשה אברהם כתנא. אחד הנפטרים מן הרשימה המקורית, שמואל מרדכי שרצקי, נמחק בעקבות פנייתו של עו"ד אפל, והוא לא מופיע ברשימה העדכנית.

פרשה זו מצטרפת לטענות של אנשים שונים, בתוכם ח"כ אבנר שאקי, האומרים כי מספר המתפקדים מנופח, ובלתי־מציאותי. לטענתו, כשליש מן המתפקדים – כ־50 אלף – אינם חברי המפד"ל, ורבים מהם מזוהים עם מפלגות אחרות. אין לאנשים אלה כל כוונה להצביע מפד"ל והכללתם במיפקד החברים היא אחיזת־עיניים.

עו"ד ישעיהו פריבס, יו"ר ועדת המיפקד והבחירות הפנימיות של המפד"ל: „אם מתברר שמישהו מהמתפקדים אינו בחיים – והדבר ניתן לבדיקה – אין בעיה למחוק אותו מהרשימה. איננו יודעים מי הגיש את הרשימות האלה, כי מדובר בטפסים אישיים. אינני מתייחס בשיוויון־נפש לתופעות כאלה, אבל אין הרבה מה לעשות. עד כה, מתוך יותר מ־150 אלף מתפקדים, מחקנו רק כמה עשרות. לא צריך כל־כך להתרגש מתופעות כאלה. אין פסול בגיוס אנשים שאין להם כוונה להצביע. לא תהיה לכך כל השפעה, אלא על המודד לבחירת כל ציר בוועידה. כמו בצבא, אלוף פיקוד לא יכול להיות מושפע מאיזו כיתה שטעתה והלכה בדרך לא נכונה. הוא צריך לקרוא את מפת־הקרב. נדמה לי שאת זה אנחנו עושים".

ביום שלישי הבא יתקיימו, לראשונה זה 13 שנים, בחירות פנימיות במפד"ל. כשלעצמו זהו מאורע גדול למפלגה. בשטח ניכרה בחודשים האחרונים פעילות מואצת של הסיעות השונות והעסקנים הרבים, המבקשים להבטיח את בחירתם. תקנון הבחירות החדש, שרבים התנגדו לו בגלל החשש מן השיטה הדמוקרטית המסובכת שפיתח עו"ד ישעיהו פריבס, עשוי להוליד שפע של פנים חדשות במפד"ל ולפלוט החוצה עסקנים ותיקים רבים.

כל הסיעות מצויות בלחץ. אף אחד לא יכול להרגיש את עצמו בטוח בבחירות האלה. אבל „מלחמת הקיום" של ראשי סיעת „למפנה" היא המעניינת המבדחת ביותר. התקנון קובע כי מועמד יכול להעמיד את עצמו לבחירה בכל מקום. נאמנים לתקנון החליטו ראשי סיעה זו ללכת „על בטוח" ולא להסתכן בבחירות באיזור מגוריהם, שמא יפנו להם עורף ויותירו אותם בחוץ.

התוצאה: מנהיג המפד"ל, שר הדתות ד"ר יוסף בורג, המתגורר בירושלים, העמיד את עצמו לבחירה ב...נס־ציונה. „האיש החזק" של המפד"ל, מזכ"ל הפועל־המזרחי, רפאל בדנתן, איש מושב חמד, מתמודד בנולאות בירושלים, ואילו ח"כ לשעבר אברהם מלמד, איש ניר־עציון, התמקם בשוק תלפיות בחיפה. גם ח"כ פרופסור אבנר שאקי, לא חש בטוח כל־כך באיזור מגוריו בתל־אביב וכדי למנוע מעצמו אי־נעימויות מיותרות הרחיק לאשקלון.

מיליון דולר השקיעה המפד"ל בפרוייקט המיפקד והבחירות הפנימיות. ועדת שיקום המפלגה, בראשותו של יצחק יגר, מנכ"ל חברת הבניה "משהב", והוועדה בראשות עו"ד פריבס, „כפו" על הנהגת המפד"ל המנגנון שלה בדיקה יסודית ככל האפשר. זה עלה הרבה כסף, העלה את לחץ הדם של כמה מן הבולטים בצמרת המפלגה, אולם את הנעשה לא היה אפשר להשיב. „לא שיניתי את דעתי שהמפלגה הזו עשויה לאחר המיפקד, הבחירות והוועידה הבאה, לחזור להיות מפלגה גדולה ופלורליסטית. איש לא חשב ש'הצעירים' יתחסלו ו'למפנה' תתפרק, אבל 50 אלף מצטרפים חדשים, רובם צעירים, זו הבשורה וזה הסיכוי של המפלגה. בהחלט ייתכן ששליש מאלף הצירים בוועידה יהיו חדשים, וזו מהפיכה" – דברי פריבס.

היו טענות לא מעטות נגד פריבס: שהוא קשוח מדי, שהוא לא מבין, שהוא מכור לצד אחד ושהוא חוזר בו מעקרונות שהציב בראשית הדרך, לפני כשנה.

פריבס מחייך: „אני כבר מחוסן. בכל פעם שעשינו משהו שנראה היה לטובת אחד, צעקו שאנחנו מכורים לו. אם אני נפגש עם בדנתן – ברור שאני מכור לו. מה שקרה בפועל הוא, שמהיום הראשון תאמתי כל דבר עם המזכ"לים בדנתן וזבולון המר ועם השר יוסקה שפירא. אבל זה לא אומר שלא העברנו דברים שהיו למורת־רוחם. אחד מהם כמעט לקה בהתקף־לב בגלל החלטה שלנו. מעולם לא קיבלנו תכתיב ממישהו בתנועה".

ב־30 ביוני יגיש ד"ר יוסף בורג את התפטרותו מן הממשלה, כפי שהתחייב בכתב. זמן קצר לאחר מכן יצביעו מוסדות המפד"ל לבחור נציג חדש לתפקיד שר הדתות. בימים אלה מנסה אברהם שטרן, יו"ר הוועדה המדינית של הקיבוץ הדתי, לשכנע את ראשי המפלגה לבחור במועמד מוסכם. מלאכתו קשה, כמעט בלתי־אפשרית. בשיחות שניהל הועלו שמותיהם של ארבעה מועמדים אפשריים: ראשי ישיבת אלון־שבות, הרבנים יהודה עמיטל ואהרון ליכטנשטיין; הרב ישראל לאו ופרופסור משה בר־אשר. מצ"ד מצדדת בפרופ' בר־אשר, שהוכיח את כישוריו ויכולתו במסגרת פעלו בוועדת יגר ובוועדה לאיחוד התנועה.

אבל נראה שההתמודדות היא בלתי־נמנעת. זבולון המר כבר הודיע לחבריו שיש בכוונתו להתמודד ואין זה משנה בעיניו מי יהיו המועמדים האחרים.

תאמינו או לא אבל גם ד"ר בורג עשוי להיות מועמד. הוא אמנם יגיש את התפטרותו כמוסכם, אך בשיחה עם אחד מפעילי המפלגה אמר לא מכבר: והנה יקרה אם גם אני אהיה מועמד לתפקיד שר הדתות?

שאל העסקן: ואתה תציג את מועמדותך פעם נוספת?

השיב הד"ר: אני לא, אתה תעשה זאת...

קיסר

תאצ'ר

אנשים השבוע / מרק סגל

שתי פרשות

עכשיו אנחנו יודעים למה מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, מיהר כל־כך להסכים לאפשר לראש הממשלה, שמעון פרס, להיות הראשון בהסכם הרוטאציה, האמצאה הבלעדית לישראל. לבי לבי לפרס, שדומה כי הקאריירה הארוכה שלו שזורה ב„פרשות".

ישנם שני הבדלים בין „הפרשה" הראשונה, הקשורה בשמו של מנחם לבון המנוח, אשר פרצה לכותרות כאשר היה פרס סגן שר הבטחון, לבין הפרשה האחרונה, הקשורה בראש השב"כ, אברהם שלום.

ראשית, אז חלפו שנים עד שנודע, כי בנימין גיבלי היה „הקצין הבכיר", ואילו במקרה הנוכחי חלפו רק שעות מספר עד שהעולם כולו ידע את זהותו של „הפקיד הבכיר", מה שמורה עד כמה רבה היתה אדישותם של הציבור ושל העתונות בישראל בשלהי שנות ה־50. שנית, פרס ירש את הפרשה מממשלתו של ראש הממשלה דאז, שמיר, ושר־הבטחון דאז, משה ארנס, ממש כשם שהוא ושר הבטחון יצחק רבין נאלצו לבצע את עסקת חילופי השבויים תמורת המחבלים, עסקה בהסכמתם של שמיר וארנס.

שני סגנונות

חבר ועדת הכספים אברהם שפירא (אגודת ישראל), ה„פולסטאף" של הכנסת, העיר השבוע הערה מעניינת, כאשר השווה את הסגנון של שמעון פרס לזה של מנחם בגין. הוא אמר: „בגין ויתר על כל סיני, ובכל זאת העולם לא אהב אותו; פרס מדבר יום שלם, לא מוותר על כלום, ובכל זאת אוהבים אותו".

בלי להתעלם מן ההבדלים בין מנחם בגין לבין יורשו בליכוד יצחק שמיר, ספק אם מייסד תנועת החרות, שהיה מגן כה נמרץ של „שלטון החוק", היה מרשה ל„חוגים המקורבים לסגן ראה"מ ולשר החוץ" לפרסם טענה, לפיה „היועץ המשפטי לממשלה, יצחק זמיר, מבקש לכפות את דיקטטורת החוק", כפי שצוטט ביום שלישי במהדורות החדשות של הטלוויזיה.

שתי תמונות

לשמעון פרס, המסכן, בקושי היה זמן ליהנות מהמחמאות שהרעיפה עליו ראש ממשלת בריטניה, מארגרט תאצ'ר, קודם ששקע בקלחת „הפרשה" האחרונה. נראה שנחפזנו לנעוץ שיניים בשערוריה העסיסית, לאחר שהשקענו את המריבות הפנימיות לימים אחדים לצורך קבלת פנים ספונטאנית למארגרט תאצ'ר, שתדמית „גברת הברזל" שלה נמסה בחום היהדות שהרעיפו עליה בישראל.

היא השאירה מאחוריה שתי תמונות: כורעת ובוכה ב„יד־ושם", ומצטרפת בעליזות לצעד תימני עם ראש הממשלה, בעזרתה של הגברת עופרה חזה, בסופה של ארוחת הערב שערך פרס לכבוד האורחת באולם מארק שאגאל בכנסת.

בלי עניבה

היה מעניין להתבונן בכניסת האח"מים לאולם שאגאל, במיוחד בכניסתו של האורח היחיד שבא בלי עניבה, מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בחברתו של הרב הראשי, הראשון־לציון, מרדכי אליהו, שבא בלבוש פאר. מישהו ציין, כי השניים גילמו שילוב חזק של כוח גשמי וכוח רוחני.

אחת הנשים ההדורות ביותר בארוחת הערב היתה גייל רונסון, אם לארבעה, אשתו של ג'ראלד רונסון, שהוא כנראה היהודי העשיר ביותר בבריטניה. איל־ההון האנגלי־יהודי, שטס לישראל בחברת הלורד מיקס זיו, כובד למחרת היום על־ידי שני ראשי ממשלות, שנכחו בהנחת אבן־הפינה לבית־ספר באשקלון. רונסון תרם לבית־ספר זה ששה מיליוני דולרים, לזכר אביו המנוח, הנרי. רונסון הוא בעליה של קבוצת־העסק „הרון", החברה הפרטית השניה בגודלה בבריטניה, ובשנים האחרונות הוא ממלא תפקיד הולך וגדל בעניין יהודי בריטניה.

מחול תימני

חבל שמצלמת הטלוויזיה לא הנציחה את המחול התימני ואת מרגארט תאצ'ר מוקפת במעגל שרינו, בהם שמעון פרס, משה ארנס וגדעון פת, מתנהגים כמו תלמידים צייתנים בכיתה, בעת קבלת הפנים שערכו היא ובעלה דניס למחרת היום, במלון „המלך דוד" – כמעט 40 שנה לאחר שפוצץ אותו האצ"ל.

דוברת המלון, ציונה הגברי, הכחישה את הידיעה כאילו מישהו בהנהלת המלון הציע להעניק לאורחת את ספרו של מנחם בגין „המרד". היא אישית עטפה את המתנה שנבחרה על־ידי המנכ"ל יוסי הקש, פסלון כסף של דוד המלך עם נבל, עבודתו של יעקב הלר. הגברי מסרה, כי אנשי צוות המלון קבעו ש„מגי היתה אורחת למופת". הפמליה שלה תפסה 40 סוויטות וחדרים בבית המלון.

אגב, הפרט המעניין ביותר בהכרזותיה הפומביות במהלך ביקורה היה דווקא מה שתאצ'ר לא אמרה – היא לא קראה ליסוד מדינה פלשתינית, גם לא לניהול משא ומתן עם אש"ף הטרוריסטי.

מצעד מתנות

מרגרט תאצ'ר חזרה הביתה עמוסה מתנות. הנשיא, חיים הרצוג, הגיש לה בעת הארוחה בבית הנשיא צעיף־משי אמנותי ישן בצבע טורקיז. היא העניקה להרצוג עותק חתום ונדיר של „ההיסטוריה של הלוחמה", מאת פילד־מרשל מונטגומרי, מפקד כוחות בעלות הברית בשעת הפלישה לצרפת ביוני 1944, בה השתתף הרצוג כקצין מודיעין.

הרצוג מצא נושא משותף עם דניס תאצ'ר – גולף. הוא הגיש לו במתנה כיסויים לאלות גולף והעניק לו חברות כבוד במועדון הגולף בקיסריה.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, העניק לתאצ'ר ספר אמנות עם יצירותיו של שאגאל המפארות את הכנסת. תאצ'ר נתנה לשמעון פרס ספר שירים של איזק רוזנברג, המשורר האנגלי־יהודי שנפל במלחמת העולם הראשונה, וקיבלה ממנו מדליון עתיק במסגרת זהב. זו מטבע משנת 132 לפנה"ס, עליה חקוק שמו של שמעון בר־כוכבא, השם שמעון כתוב בכתב עברי עתיק בולט.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, נתן לתאצ'ר עותק מספרה של ברברה טוכמן „התנ"ך והחרב", העוסק בתולדות יחסי בריטניה וארץ הקודש, והיא חלקה לו בתמורה מחמאה נחמדה לכבוד יום־הולדתו ה־75, כאשר כינתה אותו „ראש־העיר הצעיר ביותר".

שבוע הילד

אורה הרצוג, רעיית הנשיא, פתחה את „שבוע הילד" 1986, שהוקדש לזכר נינה קציר ז"ל, רעיית הנשיא הרביעי, שיזמה את הרעיון בשנת 1976.

בטקס הפתיחה, שנערך בבית הנשיא, אמרה גברת הרצוג כי אחד הנושאים הוא ההומור. היא הזכירה בהקשר זה את ספר־הלימוד שחיברה נינה קציר ז"ל, „אנגלית עם חיוך". גב' הרצוג קיבלה מכתב מרעייתו של שגריר ארצות־הברית, אליס פיקרינג, שסיפרה כי נשות שגרירות ארצות־הברית ביקרו בבית־ספר בתל־אביב „שסיפרו על ארצם, כחלק מאירועי „שבוע הילד".

(בהסכם עם „ג'רוזלם פוסט")

THE ISRAEL AUCTION MART LTD.

להלן רשימה חלקית של נכסים שיוצעו למכירה, במכירה הפומבית הראשונה של "ישראל אוקשן מארט" יום ב' 28.7.86 במלון הילטון ת"א.
(אלא אם כן ימכרו קודם לכן במכירה פרטית).

- **הרצליה פיתוח**, וילה בעלת 4 מפלסים על שטח של 2137 מ"ר + אפשרות בניה.
- **ירושלים**, וילה 330 מ"ר, 3 מפלסים + גינה גדולה, בגבעת המבתר.
- **ירושלים**, וילה קלאסית 280 מ"ר, 4 מפלסים ליד שמריהו לוין.
- **צפת**, בית מלון 3 כוכבים - 42 חדרים.
- **נתניה**, וילה מודרנית 300 מ"ר + אפשרות בניה.
- **טבריה**, בית 250 מ"ר בעל הסטוריה, במיקום מרכזי.
- **ערד**, וילה מפוארת, 210 מ"ר.
- **באר-שבע**, בעיר העתיקה בקרית האמנים, בית ערבי משופץ, 200 מ"ר.
- **לוד**, בנוה אלון, בית מודרני מחולק ל-2 יחידות דיור 150 מ"ר כ"א.
- **לוד**, אזור הוילות, וילה 3 מפלסים, 140 מ"ר.
- **חיפה**, במיקום אטרקטיבי בשדרות הכרמל, 320 מ"ר לשימוש משרדי/מסחרי.
- **ת"א**, מבנה בעל 4 קומות לשימוש מסחרי, ליד התחנה המרכזית.
- **באר-שבע**, ברח' הרצל, חנות 60 מ"ר.
- 191.5 דונם אדמה חקלאית, בסביבות **אשדוד**.
- 50.5 דונם אדמה חקלאית, ליד **קיבוץ ניצנים**.

לתצוגת הנכסים ולקבלת פרטים נוספים אנא התקשרו למשרד המכירות בכתובת הרשומה מטה.

אנו מזמינים כל בעל רכוש-עסק, חנות, משרד, ביח"ר, מחסן, וילה, פנטהאוז, או אדמה בישראל; המעוניין למכור את נכסיו במהירות.

"ישראל אוקשן מארט" - חברה למכירות פומביות, מציעה את שרותיה הטובים למכירת נכסים במחירים גבוהים.

רק אם נמכור - תשלם!

"ישראל אוקשן מארט" - מלון הילטון, ת"א סוויטה 301
טל. 03-226070, 03-228341
03-226341

פגועי מוח נופלים בין הכסאות

עדיין אין אבחנה רפואית מוגדרת לילדים בעלי „פגיעות מוחיות מזעריות" ולרובם אין מסגרות מחוץ לבית ההורים □ ח.ק. כבר בוגרת, הוריה שטיפלו בה כל השנים כבר זקנים ותשושים ואיש אינו יודע מה יהיה עליה □ לא נמצא לה ולחבריה מוסד מתאים, בכל מקום נשמעת אותה טענה: „היא לא מתאימה לנו" □ המילכוד: פחות מדי פגועים בשביל מוסד, יותר מדי – בשביל להישאר בבית

מאת: אביבה מץ

פעם קראו להם ילדים „אורגניים". חשבו שהם מפגרים או מופרעים. היום לא יודעים איך בדיוק לקרוא להם. הממסד השיקומי קורא להם ילדים בעלי „פגיעות מוחיות מזעריות" – M.B.D. הורים מעדיפים „ילדים עם קשיי למידה". הממסד הרפואי פשוט לא יודע איך לקרוא להם, כי הוא לא בטוח מה לא בסדר.

מה שברור, שיש בארץ אלפי ילדים כאלה, שקשת הבעיות שלהם רחבה מאד. החל מגבוליים ועד למחוננים. הסטטיסטיקה הרשמית מדברת על משהו בין עשרה לחמשה־עשר אחוז מכלל הילודים. המאפיין את כולם – פגיעות פיסיות הבאות לידי ביטוי בתפקוד היומיומי.

„הגישה הרשמית של הפסיכיאטריה", אומר ד"ר אלן אפטר, סגן מנהל מחלקת הנוער בבית החולים גהה ומרצה בכיר לפסיכיאטרית הילד באוניברסיטת ת"א, „שאנחנו נשארים ברמה התיאורטית בלבד, כי אין אבחנה רפואית מוגדרת לבעיה הזאת. מה שבטוח הוא שיש הפרעה בהתפתחות ויש סימנים נירולוגים, אבל הם אינם אופיניים לילדים האלה בלבד".

ח.ק., מאחד המושבים בדרום, היא היום בת שלושים וחמש. כל השנים חשבו שהיא מפגרת וכך התיחסה אליה המשפחה והסביבה. באחרונה נעשתה אבחנה מחדש. המסקנה: „פגיעה מוחית מזערית על רקע נפשי".

ע.ש., היום בן ארבעים. כשהיה ילד לא איבחנו את הבעיה אצלו ולפי ברירת המחדל הוא נחשב למפגר. צילה (שם בדוי) מתל אביב, היום בת חמישים. אז לא ידעו מה לא בסדר אצלה, השאירו אותה בבית ולחסדי שמים. המשותף לכולם: בעקבות הפגיעה המוחית שלא אובחנה כראוי בילדות – פיגור סביבתי הנובע מעודף חסות (OVER-PROTECTION) של ההורים, בורות ואטימות של החברה.

אמו של ע.ש., אשה נאה מאד, מודעת למצבה. בת ששים ושלוש. חולה ועייפה מהחיים. „ילד חריג בבית זה כתם. מבחינה חברתית תמיד היינו בצד, לא קיבלו אותנו. אני מחפשת לו פתרון עשרים ושתיים שנים ואין כלום. תמיד אמרו לנו שהוא לא מתאים למוסדות למפגרים אבל גם לא נתנו פתרונות אחרים. הכל היה עלי כל השנים. בעלי לא קיבל את העובדה שיש לו ילד כזה".

כשהיא אומרת „הכל עלי", היא מתכוונת לזה. מהבוקר עד הערב עם חגים ושבתות בלי יציאות ובלי חופשות. „עשיתי כל מה שחשבתי או שצריך לעשות. לא הבאתי אותו, איפה שלא קיבלו אותנו, לא הלכנו. אני תמיד עם הבן, לכל אורע. אי אפשר היה להשאיר אותו לבד, זה גם אומר מורים פרטיים.

„אבל אכזריות... הוא רק עם המשפחה. אין לו אף אחד בעולם הזה. אני כבר זקנה וחולה. האם מישהו חשב פעם מה יקרה לו אחרי מותנו? הוא פשוט ילך לאיבוד".

ע.ש. סובל מבעיות קואורדינציה, היו לו קשיי למידה, בחשבון למשל, כושר הפשטה לקוי והתפרצויות בלתי מבוקרות. „אני הייתי צריכה לעזור לו בכל דבר", אומרת אמו, „כשאמרתי לו להסתכל ימינה הוא היה שואל איזה ימין. זה נשמע אולי מצחיק אבל זה הכל, משרוך נעל ועד להסתדר לבד ברחוב, בבנק, לטפל בכל אותם דברים קטנים שבחיים הנורמליים אנחנו בכלל לא מתייחסים אליהם. הילדים תמיד עשו לו את המוות, התעללו בו, ניצלו אותו. מבחינתי זה היה תמיד לעמוד על המשמר, להגן עליו".

לפני מספר חודשים הסכימו סוף סוף לקבל אותו למוסד פרטי בפיקוח משרד הרווחה. אמנם מוסד למפגרים אבל „זה הרע במיעוטו", אומרת האם. „למרות שהוא נמצא עם מפגרים הוא לפחות במסגרת בני גילו".

לילדים ובוגרים מסוגו של ע.ש. אין מסגרות מחוץ לבית ההורים. לכן הם נאלצים להתפשר עם מה שיש. הוא גם הצליח להסתדר בעבודה, אבל „היינו צריכים להפעיל פרוטקציות בעצמנו. אף אחד לא רוצה להעסיק אנשים כאלה. כשהיו צמצומים הוא היה הראשון שפיטרו. אני הלכתי לבוס שלו והתחננתי שישאיר אותו בעבודה. הם עשו לי טובה אבל את המשכורת ששילמו לו כל חודש הייתי מחזירה להם כדי שהוא לא ידע שהוא בעצם מפוטר".

„זה הכל נכון מאד", מודה בעצב ד"ר יהודה שיף, מנהל האגף לשיקום במשרד הרווחה. „אין בארץ חוק המחייב מעביד להעסיק אנשים מוגבלים". בגרמניה יש חוק כזה. גם באנגליה יש. כל מוסד חייב לשריין מספר מסויים של מקומות עבודה למוגבלים. בארה"ב יש הטבות משמעותיות במס הכנסה למוסדות המעסיקים מוגבלים.

ההורים של ח.ק. התמודדו כל השנים לבדם עם הבעיה וחשבו שלעולם לא יזדקקו. היום שניהם בני שבעים פלוס, חולים ותשושים. ח. יושבת רוב הזמן בבית, לא עושה כלום. זה כמה שנים, בעזרתה של מנהלת מחלקת הרווחה באזור, יונינה אלוני, מנסים למצוא לח. פתרון מוסדי מחוץ לבית. אין מוסד מתאים בשבילה. בכל מקום נשמעת אותה הטענה: „היא לא מתאימה לנו". פחות מדי בשביל מוסד למפגרים ויותר מדי בשביל להשאר בבית. מילכוד אמיתי.

צילה, בת חמישים, גמרה בית ספר עממי. לא למדה יותר. המשפחה לקחה על עצמה לדאוג לכל מחסורה. אף פעם לא ביקשו דבר, לא התרפקו על דלתות. היום, מספרת אחותה, „היא נהפכה לתלותית בצורה מוחלטת באמי שהתאלמנה". „אני עושה כל מה שאפשר לעזור לאמי אבל גם לי יש משפחה וקשה לנו מאד להתמודד עם הבעיה. אני לא רואה פתרון. אמי אשה חולה, מה יהיה עם אחותי?"

זו בעיית הבעיות: מה יהיה אחרי...

לא אחת נשמעה הטענה שאם הילדים האלה היו מוגדרים בזמנם כמפגרים, מצבם היום היה הרבה יותר טוב, לפחות היו מוסדות לקלוט אותם. „זה לא מדויק", אומר ד"ר שיף, „גם למפגרים יש בעיות. יש היום שבע מאות מפגרים המחכים בתור לסידור מוסדי".

ויטה רחוב: תמיכה רגשית (צילם: שמואל רחמני)

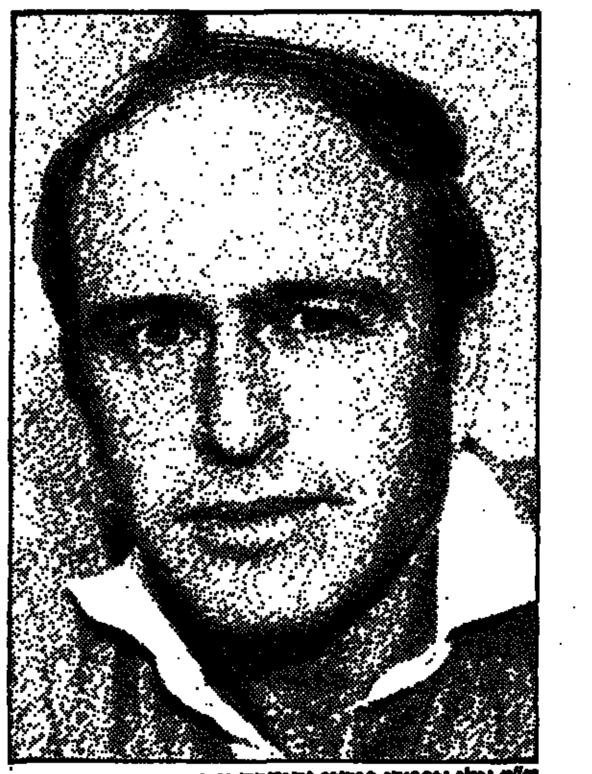

ד"ר אלן אפטר: פיתוי והידרדרות (צילם: שחר מלמד)

אם לילד בן עשרים: „הבן שלי סובל מקשיים בקואורדינציה, הוא היפראקטיווי וכל מה שביקשתי היה שרק ישב בבית הספר, לא חשוב מה ילמד שם, רק שיצליח לשבת. הוא גמר גימנסיה, מהטובות בת"א אבל לצבא לא לקחו אותו. בשבילו זו נפילה אדירה, הוא ממורמר ומתוסכל. „היום אני מצטערת שכל כך דחפתי אותו להשגיות ולהצלחה בלימודים. היום נראה לי הרבה יותר חשוב להכין את הילדים שלנו לחיים פחות או יותר עצמאיים. הבן שלי לא מסוגל להדליק גפרור, אי אפשר לסמוך עליו. השיקולים שלו הם לא רציונאליים, אין לו תושיה. מערכת הסקת המסקנות אצלו לקויה, אין כושר שיפוט. הילדים האלה סובלים מתמימות כרונית, הם לא יודעים חכמות, מאמינים למה שאומרים להם ומקבלים כל דבר כפשוטו.

„האחרים מנצלים את זה. כשהיה ילד, הילדים בשכונה התעללו בו והוא אף פעם לא התלונן, כי פחד לאבד גם את מעט החברים שהיו לו. בין הבוגרים יש הרבה סוטים ועבריינים, הם קלים לפיתוי והקשרים המוסריים שלהם מטושטשים. אין אבחנה ברורה בין טוב לרע. מוכרחים כל הזמן לעמוד על המשמר".

ד"ר אפטר חושב גם הוא שזאת האוכלוסיה הקלה ביותר לפיתוי ולהתדרדרות. „לפי המחקרים, שליש מהם ויותר נהפכים לעבריינים. הוא תולה את האשם בדימוי העצמי הנמוך של הילדים הללו. „זורקים אותו מהכתה, אומרים לו כל הזמן אתה לא שווה כלום, אז באופן טבעי הוא מתחבר עם אנשים שיכולים להבליט אצלו את הצדדים החזקים".

היום, אומרים, המצב יותר טוב. יש מודעות, יש תקשורת וכולם יודעים איך לעזור לעצמם ולאחרים. אגודת „ביצר", היא אגודת הורים ארצית שקמה כדי לעזור להורים ולילדים שלא להגיע למצב הקשה של הבוגרים. לאגודה סניפים, מועדונים ובתי ספר בכל הארץ.

„ביצר", קוראת לילדים שלה – ילדים עם לקויי למידה. „השם הזה מטעה", אומרת מירה פיין, מזכירת סניף ת"א של האגודה. „זה אולי יותר אלגנטי אבל זה לא עוזר לנו. הבעיות הן לא רק בקשיי למידה, זה בכל דבר הכי קטן".

אומרת ויטה רחוב, יו"ר ארצית של האגודה, שהיא גם אם לילד עם לקויי למידה: „הכי חשוב זה תמיכה רגשית במשפחה והחיזוקים חיוביים. צריך לקבל את הילד כמו שהוא ולאפשר לו לממצות את הפוטנציאל החיובי שבו, כמה שהוא מסוגל, לא לדרוש ממנו יותר כי זה מתסכל. המטרה שלנו זה לאתר את הילדים כמה שיותר מוקדם".

מוקדם, הכוונה עוד בגיל הגן. מספרת אם לילד בן עשרים ושש: „יש בעיה של הורים שמתביישים להיחשף. אם הם בעלי אמצעים הם קונים את השרותים באופן פרטי, העיקר ששום דבר לא ידלוף החוצה. אני בעבר הסתרתי את הילד שלי, היום אני חושבת שהייתי טיפשה גדולה. גרמתי לו יותר עוול ממה שעזרתי. היום זה כבר מאוחר מדי".

מיכל ברינקר, עובדת סוציאלית ב„ביצר" תשבת, כמו כולם בעצם, שחושבת על המורים בכל הרמות לגלות ערנות ולדעת להבדיל בין עצלנים סתם וילדים עם פגיעה מוחית מזערית. „הילדים האלה, אם זורקים אותם פעם אחרי פעם מהכתה בטענה שהם מפריעים או לא רוצים ללמוד, מהר מאד תופסים את עצמם ככשלונות ומפתחים דימוי עצמי נמוך ומשם הדרך להתדרדרות קצרה".

„זה לא כל כך פשוט", אומר ד"ר שיף, „הרבה ילדים אינם מגיעים למוסדות השיקומיים בגלל שחלקם של ההורים מעדיפים שיהיה סתם תלמיד רע, העיקר לא להודות שמשהו לא בסדר. גם למורים יש אינטרסים בתוך המערכת שלהם, לא להקטין את הכתות ואת המשרות שלהם".

הילה היא בת שבע, מוגדרת בקטגוריה של ילדי „ביצר". אמה, נתיבה, משפיעה על הילה הרבה רוך ואהבה, מקדישה את כל כולה לילדה. אבל בלי להסתיר, להיפך. נתיבה נלחמת בכל החזיתות. בשכונת גננות, מתרוצצת בין מוסדות לעיריה וחוזר חלילה, מארגנת הורים.

„המצב היום לא הרבה יותר טוב", היא אומרת, „יש הרבה אטימות וביורוקרטיה ובשביל כל דבר צריך להילחם. לי במקרה יש כוח ואני יודעת פחות או יותר מה צריך לעשות. אבל מה עושים כל אותם ההורים שלא כל כך יודעים? את הילדים כאן בשכונה אני משחדת בממתקים כדי שישחקו עם הילה. אין פתיחות. החברה לא מקבלת חריגים".

כולם מסכימים, שהפתרון לבוגרים צריכים להיות אכסניות. דיור מוגן עם השגחה. שרה אשור, יו"ר „ביצר" ברחובות חושבת שמשרד הרווחה צריך לדאוג להם: „אני מנסה עכשיו להקים הוסטל לבוגרים באזור רחובות. משרד השיכון והרווחה מוכנים לעזור רק אחרי שאנחנו ההורים נריץ את הפרויקט כשנה ורק אז אולי הם יתמכו בנו".

גאולה פרידמן, אחראית על רכוז בוגרים ב„ביצר" חיפה מספרת: „לפני שלוש שנים, שכרנו דירה בקרית ביאליק במטרה לשכן בה בוגרים. עוד לפני שהתחלנו, השכנים הפעילו נגדנו אלימות ממש, יש תלונות במשטרה. הם לא הסכימו בשום אופן שאנשים חריגים יגורו בסביבתם. עוד לפני שבכלל הכירו אותם. אם זה לא אטימות ובורות אז איך לקרוא לזה?"

גם משרד הרווחה מסכים שהמצב של הבוגרים קשה. „אני מרגיש מתוסכל", אומר ד"ר שיף, „אני מכיר בחומרת הבעיה אבל אין לי תשובות לצערי. הבעיה היא תקציבית כמובן. אבל אם ההורים היו מוכנים ללכת בכיוון של כפר, כפתרון, דוגמת כפר תקוה, היינו מוכנים לגלגל את זה אתם ביחד".

מילה = קריאה מהירה = 22 שנות נסיון = 30 אלף תלמידים = פיקוח אקדמאי

ח"כ בני שליטא: „קראתי את דו"ח בייסקי תוך שעתיים"

חבר־הכנסת בני שליטא הצליח להתגבר על קריאתו של ספר בן 560 עמוד תוך שעתיים בעזרת הקורס לקריאה המהירה של מכון מיל"ה

מאת דליה גל

צילם: ישראל סאן

דו"ח בייסקי, שהרעיש לאחרונה את דעת הציבור, הינו עב כרס, ליתר דיוק בן 560 עמודים. לקרוא אותו מתחילתו ועד סופו נראה כמעט כמשימה בלתי אפשרית. אך לדרג המדיני אין ברירה: כדי ליישם את המלצותיו, חייבים חברי־הכנסת לדעת את תוכנו מיד ראשונה ובמהירות האפשרית, כיצד עושים זאת?

לחברי הכנסת שעברו את הקורס לקריאה מהירה של מכון מיל"ה יש תשובות. אומר לנו ח"כ בני שליט"א: „בקורס לקריאה מהירה לומדים להבחין בין עיקר לטפל. הקורס, למעשה, שינה את התפישה שלי לגבי קריאה בכלל וקריאת מאמרים בפרט. למדתי לקרוא את הקטעים הרלוונטיים להבנת החומר שמסביב. העין מבקרת וקולטת מיד מה חשוב ומה טפל והולכת הלאה".

רצינו לדעת תוך כמה זמן קרא את דו"ח בייסקי ואם הבין את המלצותיו ומסקנותיו לאחר הקריאה הראשונה. לתומנו שאלנו (מכיוון שהסתמכנו על מיומנותו בקריאה) אם תוך שלוש ארבע שעות השתלט על העניין.

ח"כ שליטא מחה: „הרבה פחות. אני יכול לומר שתוך רבע שעה, לאחר עיון בהמלצות שבסוף הדו"ח – ידעתי לאן נושבת הרוח, ותוך שעה שעתיים הבינותי על מה מבוססות המסקנות. קלטתי במהירות, שההמלצות לגבי סילוק מתפקיד הן כאותו סגנון – לגבי גזית, רקאנטי, ריינר והאחרים, כך שאין צורך לחזור ולקרוא את הנמקות וההמלצות שוב ושוב".

נראה שלאנשים המצויים בתפקידים הדורשים מהם לקרוא חומר רב ולהכינו – הכל בזמן קצר ומוגבל – הקורס לקריאה מהירה הינו מחוייב המציאות והפתרון היחיד שיכול לייעל את העבודה ולהקל על החיים העמוסים ממילא, אך בעצם, למי אין הקורס מתאים או תורם?

תלמידים וסטודנטים מתחילים חיים חדשים לאחר הקורס. מבחינת ההספק הפנאי שנותר בידם – זהו עולם אחר.

משפטנים, מנהלים בכל הדרגים, מהנדסים, רופאים, מרצים, מורים, עיתונאים מבקרים – ומי לא בעצם? כולנו זקוקים לשינוי בהרגלי הקריאה שלנו כדי להתאימם לאורח החיים המודרני והתובעני.

קריאה מהירה מאפשרת להתכונן ביעילות לפגישות חשובות, לסרוק במהירות חומר רב תוך כדי פגישות, לחסל פיגורים בעבודה, להרחיב את הידע ולזכור טוב יותר.

בלימודים ניתן להתגבר בעזרת קריאה מהירה על כמויות עצומות של חומר כתוב – ללא קושי, להתכונן ביעילות ובמהירות לבחינות, לגמוע כמויות ענק של חומר ביבליוגרפי, ולמרבה ההפתעה לגלות, כי נותר זמן פנוי גם ליהנות – בלי נקיפות מצפון.

הקריאה המהירה אף מגבירה את כושר הריכוז, את רמת ההבנה ואת אחוז הזכרון. וכל זה תוך 9 פגישות ועוד 2 פגישות מעקב.

רבותי, יש מי שעוד לא עבר את זה?

הקורסים מתקיימים במקומות שונים בארץ

בתל אביב, בבית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בתל אביב, בסמינר הקיבוצים, דרך חיפה 149 ביום ב' 2.6 וביום ה' 2.6 בשעה 7 בערב.
בירושלים, בבית מיטשל, סוקולוב 15 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בחיפה, בבית ארדשטיין פרץ 20 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
ברמת גן, בבית התרבות קריניצי 6 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בקרית אונו, המרכז הקהילתי, צה"ל 104 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
ברחובות, בבית התמישה גודלנברג 6 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בהרצליה, בביה"ס התיכון הרב קוק 30 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בכפר סבא, בחטיבת הביניים אלון גליל 6 ביום ב' 2.6 וביום ה' 5.6 בשעה 7 בערב.
בפתח תקוה, בבית נטע, מונטיפיורי 38 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בקרית חיים, בבית ההסתדרות, שורת 75 ביום ב' 2.6 וביום ה' 5.6 בשעה 7 בערב.
בנתניה, בבית ליגת נשים בקרונלד 5 ביום א' 1.6 וביום ד' 4.6 בשעה 7 בערב.
בבאר שבע, במתנ"ס ע"ש לוין מרכז גילת ביום ב' 2.6 וביום ה' 5.6 בשעה 7 בערב.
בחולון, בבית יד לבנים שד' קוגל 11 ביום ב' 2.6 וביום ה' 5.6 בשעה 7 בערב.
בראשון לציון, בבית יד לבנים, אחד העם 20 ביום ב' 2.6 וביום ד' 4.6 בשעה 6 בערב.

כדי להצטרף לקורס, הקדם ובוא 30 דקות לפני פתיחת הקורס, על מנת לעשות את כל סידורי ההרשמה. שכר הלימוד למשתתף 137 שקלים חדשים.

صورة من الاصل

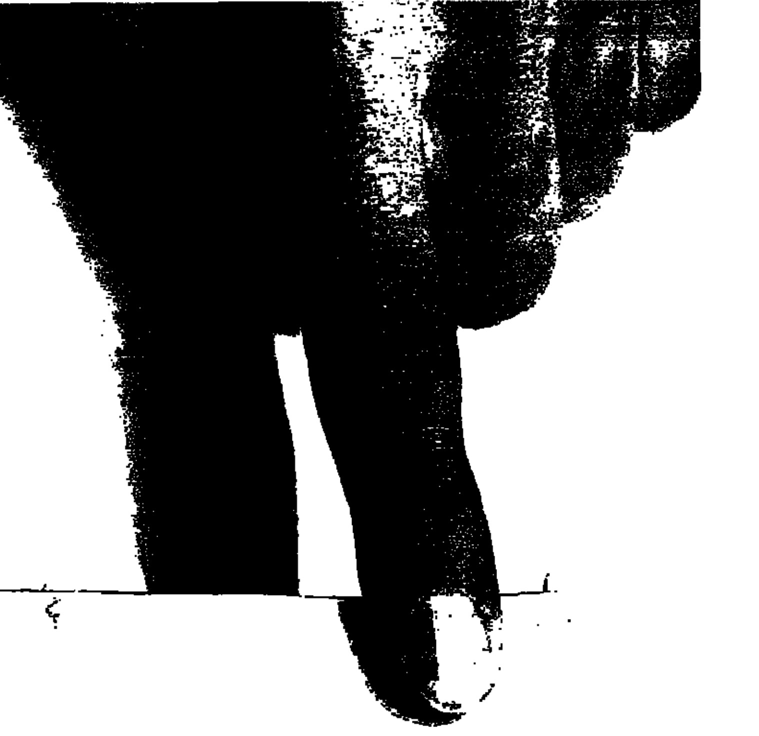

صكذا من الاصل

„הווילות שעשקנו מעיירות הפיתוח"

מאת אהרון דולב

עשרים פעם חמש־דקות־מכפר־סבא, מתנוסס הישוב מגדלים למעלה בגב־ההר. קילומטרים משום־מקום. בלי וילות, עם אזבסטונים, בלי קוטג'ים, עם אשקוביות. בלי חיבורים לרשתות המים והחשמל. את דפנה (בת 34) ואת הכלכלן ברוך (בן 41) יגיל „זה בכלל לא מפחיד להיות ככה".

למגדלים באו עם ארבעת הילדים מדירת־רווחה בירושלים. „למען ישוב הארץ", דפנה מוכנה „לכל קורבן". פעם כבר ישבו עם הילדים שנה שלמה בקאראוון של 24 מ"ר על גבעה קרוב במורד־יהודה. עכשיו, במגדלים, כשקיבלו אשקובית של 48 מ"ר, דפנה אומרת: „רווחה היא עניין יחסי, אידיאל הוא מושג אבסולוטי".

ברוך, בעל תואר אוניברסיטאי בכלכלה, פרש לעבודת־כפיים. מסיבות אידיאולוגיות: „ברוך טוען, כי לא יתכן שבארץ יהיו כל הצווארונים־הכחולים ערבים". בירושלים פגש בעוד שני אינטליגנטים שחושבים כמוהו. יחד הקימו חולייה צווארונים־כחולים־יהודים. אחד צבעי, שני שרברב, שלישי גנן.

בינתיים עוד עובר ברוך באיזור ירושלים. הביתה, למגדלים, מגיע אחת ליומיים. בינתיים, בקרוב יעבור הסבה אזורית, מירושלים לשומרון. בקדומים, שם חגגו מלאת עשור לחידוש היישוב היהודי בשומרון, אמרו אנשי המועצה האיזורית שומרון שצווארונים־כחולים רשומים אצלם במדור מבוקשים. הכלכלן ברוך יגיל רוצה להיות „צבעי יהודי בשומרון". אידיאל.

הסיפור האידיאולוגי במשפחתה של דפנה יגיל, החל עוד לפני ארבעה דורות, בין חומות העיר העתיקה. סבא, יעקב שפירא, איש הישוב הישן, ניהל את פיק"א ואת יקבי ראשון חזכרון מטעם הנדיב הידוע. בתחילת המאה יצא את חומות העיר העתיקה, התיישב בראשון־לציון והבריח מהתורכים את נרדפי מחתרת ניל"י, ביניהם את בלקינד.

נכדתו דפנה נולדה ילדת־שמנת בשכונת רחביה. אבא של דפנה, דני מיכאלי, קונסול כללי של ישראל במארסיי, חושב אתה „בראש רעיוני אחד". במגדלים, אומרת דפנה, „אנחנו מגשימים את הערכים שעליהם גדלנו בבית".

ראשית, מגדלים, ישוב קהילתי חילוני, „שובר את המיתוס הדתי שהדביקו לשומרון". דפנה יגיל משוכנעת כי הפוטנציאל החילוני לישוב השומרון רחוק מאד ממיצוי. „רבים מגיעים אלינו ומשתוממים. איך אנחנו מסתדרים עם תנועת התיישבות דתית, כביכול, כ'אמנה'. הם לא יודעים שזו תנועה מיישבת פתוחה לכל, דתיים וחילוניים".

דפנה רוצה לשבור עוד „כמה מיתוסים מרושעים". למשל, מכעיסות אותה סיסמאות עיוורות, כגון: לגור בווילה חמש דקות מכפר־סבא. דפנה אומרת: „לגבי מגדלים וישובים רבים, זה סילוף גיאוגרפי בקנה־מידה עצום. לגבי מרבית מתיישבי השומרון, זה סילוף המניעים".

בכלל: „לנו יש אשקובית שעה וחצי מכפר־סבא. אבל אם יש משפחות שהתיישבו בקירבת הקו־הירוק כדי לשפר את איכות חייהן ולא ממניעים אידיאולוגיים, צריך לשלול את זכותן ולהשמיץ אותן? לגור בפנטהאוז חמש דקות מכיכר דיזנגוף זה יותר לגיטימי?"

למשמיצה ראשית נחשבת תנועת „שלום עכשיו". „אם אנשי שלום עכשיו יילכו, בשיטתם הפוליטית, ליישב את הערבה והגליל, תבוא עליהם ברכה. אבל הם לא מיישבים כלום. רק מוחים, מוציאים דיבתנו רעה ומקוממים נגדנו חלק גדול מהעם". גם חלק גדול מהשלטון איננו שבע־רצון ממגדלים.

ערב העליה על הקרקע, בנובמבר 1985, קידם אותם שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, במחמאה מפוקפקת: „משגה קשה", קרא למגדלים. לא שכחו לו. „התפרצות בלתי מנומקת של התנגדות פוליטית. כשקוראים לך 'משגה' ועוד 'קשה', אתה רוצה לדעת למה. שאלנו מה המישגה ומניין חומרתו. לא קיבלנו הנמקה".

במגדלים מתמודדות משפחות מיישבים – לתחילת הקייץ צפויה הכפלת האוכלוסיה – לא רק בקשיי בראשית. „כששמעתי שאנחנו משגה קשה, התפלאתי מאד", אומר משה דוד, יליד ת"א, בן 28, המשמש מוביל־מים זמני לישוב־הלא־מחובר. „ידעתי שאנחנו מעפילים לרכס, שמתנשא 794 מטר מעל פני־הים ושכביש־אלון פוגש תחתנו את צומת תפוח־שומרון ושאנחנו מוסכמים גם על המערך. אז פתאום משגה קשה?"

דוד משה כבר חווה פעמי פינוי בתקופת שירותו הצבאי בסיני. לפיכך, „חשובה לי הסכמת המערך. לחיזוק הבטחון העצמי והאמונה בעתיד. וזה מעבר

מגדלים שוכן בגב ההר, כמה אזבסטונים, כמה אשקוביות □ „אין אצלנו אנשים עשירים שבאו לגור חמש דקות מכפר סבא" □ דפנה וברוך באו עם ארבעת ילדיהם מדירת רווחה בירושלים

משה דוד: „חשובה לי הסכמת המערך"

לשיכנוע הפנימי בזכות להתיישב ובכורח הבטחוני שבישוב גב־ההר".

מגדלים, כשמו, מגדל־תצפית. בבוקר צלול רואים את פסגות החרמון מצפון ואת צפון ים־המלח מדרום. רכז הבטחון בישוב החדש, גדי מוטוביץ, בן 25, תל־אביבי מלידה כמשה דוד וטכנאי־מטוסים במקצועו. „בניגוד למשה, אני לא מחפש שום חיזוקים בהסכמה מצד המערך. אם הייתי מקבל את העמדות שלהם, הייתי נשאר בתל־אביב, מלכתחילה, חי ברווחה מהבטחוני כעובד מערכות־בטחון".

גדי מוטוביץ בא מתל־אביב לשבת בהר הזה „כדי להבטיח, שיישאר בידינו".

גדי מוטוביץ בא גם מפני שהוא רוצה לחיות באיכות סביבתית, תוך מימוש „האני־מאמין הלאומי", כמובן: „בכל מקום שכבשנו במלחמות שניכפו עלינו, החזרנו לעצמנו את הזכות ואת החובה לממש אותה. שלא תבין אותי לא נכון. אילולא פרצה מלחמת ששת הימים, לא הייתי יוצא לכבוש את מגדלים. הייתי נשאר בתל־אביב. עם הזכות, בלי־השטח".

כאמור, בתל־אביב השתחרר מהצבא והתחיל להסתדר ברווחה, כששמע שב„אמנה" מתארגנים גרעינים להתיישבות חילונית. „לא שיש לי משהו נגד ישובי הכיפות הסרוגות. אבל מתנגדי ההתיישבות מסלפים את דמות השומרון בשיטתיות. איך? בונים לנו תדמית של מתנחלים־מיסטיקנים קנאי־דת.

„האמת בשטח הפוכה. קנאי־דת לא פגשתי בשומרון בכלל. אבל אפילו

'הדמוגראפיה' מציגה את התדמית הזאת כבלי ריק". משה דוד אומר שאם מושבים את אלפי התושבים החילוניים באריאל, או במרכז השומרון יש כבר היום רוב חילוני.

לפני כחודשיים זכה גדי מוטוביץ בזכות ראשונים. החתן ראשון במגדלים. גדי „האשכנזי" נשא לאשה את חברתו עופרה „המרוקאית". אמנם את החופה העמידו בתל־אביב. רצו חתונה עם מוזמנים במגדלים. אבל הישוב לא מחובר לחשמל. הגנרטור עמוס, סובל משיהוקים כרוניים ונזקק לטיפולים תכופים מידי גדי, שבעבר ריענן גנרטורים עייפים במסגרת שירותו בחיל־האוויר.

שני המתיישבים הצעירים מתל־אביב מייחלים לנירמול התיישבותי: חיבור לחשמל ולמוביל־הארצי („עסק יקר, לא יודעים מתי, אין תקציב"), שישחרר את היישוב מן התלות בגנרטור ובמיכליות־מים. כך יתפנה גם המוביל משה דוד לעסוק בענף שיווק זיתים לכבישה.

גדי מוטוביץ „סורק את השוק" בחיפוש אחר יזמים למפעל יצרני במקום, בתחום התמונות, מערכות־בטחון. נירמול פירושו גם פרנסה בבית. גם טיפוח יחסי שכנות עם הפלאחים באיזור הררי מבודד אשר „אין בו נפש יהודית" ברדיוס של עשרה קילומטרים. „יש התחלה צנועה. חד־סטרית, בינתיים. השכנים מהכפר כוצרה מחמרים אלינו תוצרת חקלאית מהגיא הירוק למטה. המחירים הוגנים, הירקות טריים, השיווק קבוע ומגיע בזמן. השכנים וגם אנחנו מבסוטים".

במגדלים כועסים על התקשורת, מפני שכתבה ששפכו על מגדלים מיליון דולר בזמן שעיירות־הפיתוח נאנקות. „השד יודע מאיזו אצבע מוצצים את הספרות האלה", רוטן גדי. „תסתכל מסביב, אם זה היה נכון, היינו נראים ככה? תסתכל על הווילות שעשקנו מעיירות־הפיתוח". ששה אזבסטונים ישנים, מסומלים במגל וחרב, שהורישו להם הנח"לאים; 20 אשקוביות קטנות – מחיר העלות הדולרית לקוביה משפחתית, כולל הובלה, שמונת אלפים דולר. התיישבות במחיר־מציאה.

עכשיו עובר אזבסטון ישן „מתיחת־פנים" ושיפוץ קוסמטי בעבודה עצמית. לכאן תפנה השמרטפיה – ששה פעוטות – מן האשקובית, שתתפנה לקליטת משפחה חדשה. „דווקא משפחה שעוזבת דירה לא רעה בעיירת־פיתוח במרכז. נכנסת לאשקובית קטנה אצלנו, לחכות, מי יודע כמה זמן, להתחברות למים וחשמל".

תקופה ממושכת שימש גדי מרכז מסעם צופי תל־אביב בשכונת שיקום באיזור מצוקה תל־אביבי, כפר־שלם. „מצוקה חברתית היא סוג הרגישות שלי, אז שידברו אתי ביושר. התנגדות פוליטית אני יכול עוד להבין. אבל שמישהו ינסה להסביר לי במה עשקתי מישהו באיזושהי שכונת־מצוקה בכך שעזבתי את תל־אביב ועברתי להר שומם בשומרון?"

נכון שהאשקובית הקטנה איננה לכל החיים. אך מגורי הארעי בתנאים חלוציים יימשכו ארבע שנים לפחות. בשנה החמישית, אמורים מתיישבי מגדלים לבנות במסגרת בנה־ביתך.

דפנה יגיל מסכמת: „אין במגדלים אנשים עשירים שבאו לגור חמש דקות מכפר־סבא".

גדי ועופרה צובעים אזבסטון: רצו חתונה במגדלים, אך לא היה חשמל (צילום: אהרון דולב)

הארכיבישוף ויועצו בחצר דיר אל־סולטן: „המצב הזה מבייש אותנו" (צילום: יוסי זמיר)

„אל תשלמו למצרים במטבע אתיופי"

מאת אריה בנדר

בחצר המרוצפת על גגו של מנזר דיר אל־סולטאן, הצמוד לכנסית הקבר בירושלים, עמד בשבוע שעבר הארכיבישוף אתנאסיוס, מנהיגה הרוחני של הכנסיה האתיופית האורתודוקסית בעיר. הוא היה מוקף בצאן מרעיתו, חבורה של נזירים עטויים בגלימות, מצנפות לראשיהם וסנדלים לרגליהם.

אתנאסיוס נשא את מטהו ובתנועה דרמטית הצביע על סוכי המגורים הז־עירים הבנויים על הגג ואמר: „המקום הזה הוא שלנו מדורי דורות. זהו חלק מהמורשת ההיסטורית של 30 מיליוני אתיופים. אם תחליט ממשלת ישראל להיכנע ללחציה של מצרים ולהעביר את השליטה על המנזר לכנסיה הקופ־טית, זו תהיה טראגדיה נוראה לעם האתיופי ומכה קשה ליחסים בין עמנו לעם היהודי".

יומיים קודם לכן הכריז במצרים ראש הכנסיה הקופטית, האפיפיור שנו־דה, כי „דיר אל־סולטן היא אדמה מצ־רית. אי אפשר לוותר עליה כפי שאי אפשר לוותר על טאבה". בהזדמנות זו טרח שנודה להודיע כי לא יבקר בי־רושלים כל עוד לא תיפתר בעיית המנ־זר וכל עוד לא יימצא פתרון הולם לבעיה הפלשתינית.

הכרזתו של שנודה מצאה את הקהי־לה האתיופית הקטנה בירושלים בעי־צומה של מתקפת הסברה שנועדה למ־נוע מממשלת ישראל „לשלם בעבור השלום עם מצרים במטבע אתיופי". בסוף השבוע שעבר אף הפגינו כ־400 צליינים אתיופים מול משרד ראש הממ־שלה כדי להביע את דאגתם לגורל המקום הקדוש להם. כך מצאה עצמה ישראל מעורבת, שלא מרצונה, במלח־מות הנוצרים שראשיתן לפני כחמש מאות שנה, ושאותן קיבלה בירושה מהמנדט הבריטי ומהשלטון ההאשמי.

המקום שעליו נטושה המחלוקת בין שתי הכנסיות מצוי כיום בשליטת האתיופים. מדובר בשתי קפלות קטנות שהכניסה אליהן מבעד לפשפש קטן, מימין לכניסה למבנה המרשים של כנ־סיית הקבר. הקפלות נקראות מיכאל הקדוש וארבע החיות. דרכן עוברת יציאה אל חצר הגג, המשמשת למגורי הנזירים האתיופים הידועה בשם דיר אל־סולטאן.

חצר זו, הנראית כמו כפר אפריקני קטן, צמודה למבנה גדול ומהודר יותר של נזירים קופטים. הקופטים נהגו בע־בר לחצות את החצר ולעבור דרך הקפ־לות הקטנות בדרכם אל כנסיית הקבר. כיום הם נמנעים מלעשות זאת במחאה על הנוכחות האתיופית במקום.

בבואם לחזק את טענותיהם על שטח המריבה מרחיקים האתיופים עד לימי המלך שלמה. על פי אמונתם נב־נה מנזר דיר אל־סולטאן בשטח שנתן המלך שלמה במתנה למלכת שבא.

הזכות ראשונה בכתובים לנוכחותם במקום מוצאים האתיופים בצו שהוציא כובש ירושלים הח'ליף עומר איבן חטיב, בשנת 636. הוא עושה שם הבד־לה בין הקהילות הנוצריות שהיו כבר במקום בזמן הכיבוש, ובין האתיופים, לבין נוצרים אחרים. חיזוק נוסף הם מוצאים בפרמנים של השליטים העו־תמניים במאה ה־16.

ההיסטוריה האתיופית הכתובה טוענת כי דיר אל־סולטאן עברה לידי־ים קופטיות בשנת 1838 בעקבות מגי־פת דבר כבדה בירושלים, שקטלה את כל הנזירים האתיופים בעיר. מיד לא־חר מכן נכבשה ירושלים בידי השליט המצרי איברהים פחה ומפחד המגיפה שרף את המנזר על הארכיון שבתוכו.

אנשי הכנסיה האתיופית בירושלים חוששים כי באווירת התפייסות עם קהיר, עלולה ישראל להחזיר לידי הקופטים את השליטה במנזר דיר אל־סולטן □ „אנחנו הקשר האחרון בין אתיופיה לישראל", מזהיר ברמז יועצו של הארכיבישוף האתיופי, „החלטה מוטעית תשבור את לב עמנו"

לאחר מכן העבירו התורכים את הבע־לות על השטח לידי הקופטים.

הויכוח על זכותם של האתיופים התחדש בזמן שלטון חוסיין, כשהאתיו־פים מנצלים את מעמדו הרם של הקי־סר היילה סילאסי בעולם השלישי. נציגיהם הביאו לפני הירדנים מסמכים שנתגלו לאחר מלחמת העולם הראשו־נה בתורכיה והסתמכו על חוות דעת אוהדת של הברון בוריס נולד שהוגשה לבית הדין הבינלאומי בהאג בשנת 1925.

„בחודש פברואר 1961 החליטה וע־דת שרים ירדנית לקבל את כל טענו־תינו ולהחזיר לנו את כל זכויותינו במנזר. שמחתנו לא ארכה זמן רב משום שנאצר הפעיל לחץ כבד על חו־סיין וכעבור 40 יום חזר השטח לידי הקופטים", מספר הארכיבישוף אתנא־סיוס.

האתיופים לא ויתרו וחיכו לשעת כושר כדי לקבוע עובדות בשטח. זו הגיעה בערב חג הפסחא של שנת 1970. בשעה שהקופטים התפללו תפי־לה חגיגית החליפו הנזירים האתיופים את כל מנעולי המנזר והקפלות והשת־לטו על האיזור. הקופטים פנו שלוש פעמים לעזרת בג"ץ כדי להשיב את המצב לקדמותו. אך זה העביר את הכ־דור לממשלת ישראל בהתבססו על חוק בריטי הקובע כי סכסוכים על המק־מות הקדושים יובאו לפני הממשלה.

כמי שכפאה שד הקימה הממשלה לצורך זה תת־ועדה של שרים בראשות שר הדתות דאז ד"ר יוסף בורג. כל הנסיונות להגיע לעמק השווה בין הצדדים נכשלו: גם נסיון תיווך של השופט בכור לא עלה יפה. שני הצד־דים טענו „כולה שלי".

עם כינון ממשלת האחדות הלאו־מית בא הקץ לתת־הוועדה והנושא עלה שוב לדיון בשיחות המדיניות המתנהלות בין ישראל למצרים בשא־לת טאבה. המצרים כורכים את ישוב המחלוקת במנזר בפתרון שאר הבעיות המעיבות את שיפור היחסים בין שתי המדינות. הם אף אומרים שבעיית דיר־אל־סולטאן חשובה לעם המצרי לא פחות מבעיית טאבה. פטרונם של הקופטים, השר בוטרוס גאלי, מעלה את הנושא בכל הזדמנות.

בירושלים גורסים שאין להתפנות. קו־דם כל יש לעמוד על קיום החוזים וההסכמים הכתובים בין המדינות, ודיר אל־סולטאן אינו נכלל בהם. בשיחות עם מצרים הביעה ישראל נכונות להע־ביר את הטיפול בפרשה לוועדת שרים. אולם ישראל הבהירה שאין לפעול תחת לחץ בנושא כה רגיש.

הדיבורים על הסכמה קרובה בדבר שטר הבוררות בנושא טאבה הזעיקו את האתיופים. הם רואים את דיר אל־סולטאן כסעיף הבא בתור בתביעות המצריות. את המאבק הציבורי שהם מנהלים כעת מנתב מבנין הקונסוליה החבשית לשעבר ברחוב הנביאים, גטאנה בזגלה, המשמש יועץ מדיני לארכיבישוף אתנאסיוס.

גטאנה הוא נעים הליכות, משכיל ולבוש בהדור. יש הרואים בו, למורת רוחם של הכהונה, „משגיח כשרות" מטעם המשטר המהפכני של מנגיסטו. הוא אומר: „ברור שהדבר הטוב ביותר היה לפתור את הסכסוך בתוך המשפחה, בין הכנסיות האחיות, אבל זה לא מס־תייע. רציתי לצאת בעצמי לקהיר כדי להיפגש עם האפיפיור שנודה אך גם תכנית זו לא עלתה יפה. כעת אנו נתונים לחסדיה של ממשלת ישראל.

„אנחנו חוששים שמה שלא יעשה הצדק תעשה הפוליטיקה וידוע לנו כי המצרים מפעילים לחץ כבד על ישר־אל בנושא. לפיכך פתחנו במסע שנו־עד להפנות את תשומת לב דעת הקהל הבינלאומית לנושא. הארכיבישוף את־נאסיוס אף שלח מברקים לנשיא רייגן ולמנהיגים שחורים בעולם. אנחנו למעשה הכנסיה השחורה היחידה שיש לה אחיזה בכנסיית הקבר. זה המקום הקדוש היחיד שלנו ועל כן מאבקנו בה נואש".

גטאנה רומז רמיזות עבות הנוגעות לאינטרסים הישראליים באתיופיה, במקרה של קבלת החלטה המצדדת בקופטים. „ישראל היא מדינת חוק דמוקרטית עם חוש צדק. ישמרנו אלו־הים מפני החלטה להעביר את המנזר לידי הקופטים. זה יהיה אסון, ארוע טראגי ליחסים בין עמינו. אנחנו הקשר האחרון בין אתיופיה לישראל. החלטה מוטעית תשבור את לב העם האתיופי".

כשנתבקש לומר מדוע על ישראל להפגין רצון טוב כלפי משטר שאינו מקיים אתה יחסים דיפלומטיים, ענה: „היילה סילאסי הוא שניתק את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. העם באתיופיה אוהד את ישראל ולשני העמים מורשת היסטורית משותפת".

לאחר 20 שנה בארץ, הארכיבישוף אתנאסיוס דובר עברית טובה. אבל כדי שגם היועץ יבין הוא משוחח באנגלית. הארכיבישוף משמיע טיעונים המזכירים את אלו של נאמני הר־הבית: „זה המקום היחיד הקדוש לנו, כפי שהכותל קדוש ליהודים. לנו אין מקום אחר. לעומת זאת, לקופטים יש קפלה נוספת ומפוארת הרבה יותר בתוך כנ־סיית הקבר. הם לא צריכים את הקפ־לות שלנו וגם בזמן שהן היו בשליטתם לא נעשה בהן כל שימוש".

מחלונות שמול חצר המנזר משקי־פים נזירים קופטים בסקרנות על הנע־שה. הם שולחים לעתים „מרגלים" לבצור האתיופי כדי לבדוק אם נעשות שם עבודות. בג"ץ אסר בשעתו לבצע כל שינוי במקום. „אנחנו צריכים לב־קש אישורים לתקוע מסמר בקיר. לא נותנים לנו לתקן דליפות בגג או לתקן ברז מקולקל", אומר הארכיבישוף.

התנאים שבהם מתגוררים הנזירים האתיופים דלים עד להחריד. „תיירים שבאים הנה סבורים שהנזירים שלנו חיים כך מתוקף כללי הדת שלנו. אבל האמת היא שאנו חיים כך מחוסר ברי־רה. מדינת ישראל לא מאפשרת לנו קיום בתנאים אנושיים", אומר הארכי־בישוף, המציג את סוכי הפח העלו־בים והדלופים. „המצב הזה מבייש אותנו ואת מדינת ישראל".

מן המגידה ומן המדף

שלום רוזנפלד

מי ומה גרם לגירוש הבריטים מארץ־ישראל?

מצוי אצלי מאמר מעניין של ההיסטוריון פרופ' גבי כהן, דיקן הפקולטה למדעי הרוח של אוניברסיטת תל־אביב על „מדיניות בריטניה ערב מלחמת העצמאות" (המאמר מופיע בספר „היינו כחולמים", בעריכת יהודה ולאך, בהוצאת „מסדה" תשמ"ו).

כיוון שכל כך הרבה דובר השבוע בכלי־התקשורת על הסמליות בעובדה שראש ממשלת בריטניה גב' מרגרט תאצ'ר התאכסנה במלון „המלך דוד" שבו שכנה בשעתה המפקדה הבריטית ושפוצץ בדיוק לפני 40 שנה על ידי האצ"ל, נדמה לי שמן הראוי לצטט את הדברים דווקא בימים אלה.

פרופ' כהן מנתח בהרחבה ותוך הסתמכות על מסמכים רבים שנחשפו לחוקרים לראשונה רק בשנים האחרונות, את מדיניות ממשלת ה„לייבור" ובעיקר את מדיניותו של בווין בשאלת ארץ־ישראל.

אחת השאלות שהעסיקה ומוסיפה להעסיק את חוקרי תקופת־המאבק נגד המנדט הבריטי היא, האם ובאיזה כיוון השפיעו פעולות ארגוני־המחתרת בארץ על מדיניות בריטניה.

רק השבוע, בתכנית „זה הזמן" בטלוויזיה שמענו ויכוח על כך בין פרופ' יוסף גרבה לבין ד"ר מאיר פעיל, כשהראשון מעלה על נס את חלקם של אצ"ל ולח"י בגירוש הבריטים ודירים מבטל זאת לחלוטין.

והרי מובאה בנושא זה ממאמרו של פרופ' כהן בהשמטות קלות:

„— — לדעת חלק מהשרים והפקידות הבכירה בלונדון, האמביוולנטיות של השפעת הטרור על דעת הקהל הבריטית, השלבים האופייניים לה, באו לביטוי גם ביחס למאבק המזוין האנטי־בריטי בארץ ישראל אחרי מלחמת העולם השניה. בתחילה הביאו פעולות הטרור לחיזוק מעמדה של הממשלה ולהזדהות דעת הקהל עם מדיניותו הארצישראלית של בווין. מזכירו האישי גרס ש„בווין ידע שיש לו... תמיכה של דעת הקהל במדיניותו הארצישראלית בגלל הטרור והקורבנות" (עדות, נובמבר 1960). בישיבת הקאבינט ב־14 בפברואר 1947 טענו מתנגדי הצעת החלוקה, בין השאר, שעל רקע פעולות הטרור בארץ ישראל קשה להניח שדעת הקהל בבריטניה ובקרב החיילים בארץ ישראל תקבל מדיניות שיש בה תמיכה מלאה בתביעות הציוניות. בישיבת הקאבינט ב־15 בינואר 1947 הוסיף בווין לפיתרון מדיני מהיר, כדי למנוע היווצרות רקע להתפרצויות אנטישמיות צפויות, במקרה שיתעורר צורך לדכא בכוח את האלימות בארץ־ישראל. יו דלטון חזר על חששות דומים, בישיבת הקאבינט ב־20 בספטמבר 1947.

יועצו של בווין סיכם בהקשר זה את הערכתו הרטרוספקטיווית על ההיבטים השונים של המאבק היהודי המזוין בארץ־ישראל. „מה שהשפיע על הממשלה ועל קובעי המדיניות, היו הפעולות המורכבות של ה'הגנה' ועצם החלטת הסוכנות היהודית על מאבק... אבל במידה שלדעת הקהל היה משקל במדיניות הבריטית, הרי זו השפעה בעיקר מפעולות האצ"ל והלח"י. הטרור השפיע על דעת הקהל בשני כיוונים שונים. בתחילה הוא עורר וגירה את הציבור נגד המאבק הציוני, עורר שאט נפש והחליש את התמיכה בציונות. בשלבים המאוחרים יותר היה לשאט נפש זו אפקט מצטבר שהביא ללחץ של דעת הקהל לפינוי (ארץ־ישראל). הציבור התעייף מאובדן חיי החיילים".

לקנת יאנגר, שהיה אחד מסגניו של בווין, היתה הערכה רטרוספקטיווית דומה. „דעת הקהל מושפעת בעיקר מהרג אנשים, ולכן אין ספק שעליה השפיעו בעיקר פעולות האצ"ל והלח"י. לפיצוצי גשרים, ופעולות אחרות, שהיתה בהם הפגנת יכולת צבאית עם סייגים מוסריים, לא היתה השפעה על דעת הקהל... לעומת זאת פעולות ה'הגנה' השפיעו יותר על יועצים ומומחים... כוחה העיקרי של ה'הגנה', בעיני החוגים הרשמיים, היה בזה שאי אפשר היה לטעון כלפיה — כמו שנהוג היה לטעון כלפי טרוריסטים במושבות (אחרות) — שזו קבוצת מיעוט הנתונה להשפעת מסיתים". אנשי הצבא נטו לבטל את דעת הקהל, או היו אדישים לה ולהשלכות הפומביות של המאבק היהודי המזוין בכל אפיקיו. המפקד האחרון של הצבא בארץ ישראל גורל מקמילאן, משוכנע גם במבט רטרוספקטיווי שניתן היה להדביר את המאבק האלים לסוגיו. לדבריו „אפשר היה לבצע כל מדיניות, אילו הממשלה החליטה להישאר שם" (עדות גורל מקמילאן, 26 בינואר 1962).

מי מכיר את „המדליף הבכיר"?

ההדלפות — ימיהן כימי העתונות וכימיו של מימסד. כל מימסד.

אך טבעי שבפרוץ „פרשת השבוע" הלא היא פרשת „הפקיד הבכיר", מיד החלו הספקולציות: מי הדליף לטלוויזיה את הסיפור שאפילו חברי ממשלה בכירים לא ידעו עליו? מי היה מעוניין שהפרשה בעלת ההיבט הבטחוני והקונסטיטוציוני החמור תתפוצץ ברבים?

אם פעם עלה על דעתם של ראשי־ממשלה להפעיל את השב"כ לגילוי מדליפים, הפעם כמובן אפשרות זו אינה מוזכרת אפילו.

נתקלתי באחד מספרי־הלימוד לעתונות (באנגלית) בקטע משעשע על „מגילת היוחסין" של מדליפים — על פי מאמר ראשי שנתפרסם פעם ב„וושינגטון פוסט".

עמיתי יצחק יבאי סייע לתרגם את המגילה לעברית, תוך שינויים קלים שמתחייבים מן השפה המדוברת שלנו.

והרי המגילה:

„כדי להבהיר לאלה, שאולי לא נתנו דעתם על אטימולוגיה, אילן היוחסין — אם אפשר לומר כך — של המקורות מהם צומחות החדשות, הרי הוא כך:

לוואלטר ולאן מקור (קרי: שמועתי) מלדו ארבע בנות (רמז־מעלה, מוסמכת, ללא־דופי ובעלת־מידע).

הראשונה נישאה לדיפלומט ששמו מקור מהימן (האחים מהימן ידועים ומצוטטים כאן בהרחבה; בין הידועים ביותר הם: הבית הלבן, הסטייט־דפארטמנט ומקור־בקונגרס). גיסו של ואלטר ספקולציה, יאן שמועתי, התחתן עם אלכסנדר סברתי, וכתוצאה נולדו שני בנים — 'יש להניח' ו'נודע'. הבן 'נודע' הלך לעבוד במשרד המשפטים, שם יועסק באותו פרוזה ארבע שנים ארוכות".

הוסף פה ושם כמה מונחים כגון „חוג מוסמך", „קצין בכיר" „פקיד בכיר" וכיו"ב וכמובן במקום „הבית הלבן", „סטייט דפארטמנט" ו„מקור בקונגרס" שים משרד ראש הממשלה או משרד החוץ, משרד־הבטחון או ועדה זו או אחרת בכנסת ויש לך מהדורה ישראלית נאמנה של אילן היוחסין כמו־לבן.

צ'רצ'יליאנה

בהנאה מרובה דפדפתי מחדש בעת ביקורה של מרגרט תאצ'ר בישראל בספרם של שלשה עתונאים בריטיים חשובים „מקורות קרובים לראש הממשלה".

זהו ספר מומלץ לכל פוליטיקאי ולכל עתונאי, שרוצה ללמוד כיצד ממשלות „מטפלות" (menage) ומכופפות את הדרשות בהתאם לצרכיהן. מסתבר כי בתחום זה הגב' תאצ'ר „עולה על כולנה" (ממש כדבר הפסוק שציטט באזניה ראש־הממשלה שמעון פרס בקבלת־הפנים בלוד. בהקשר אחר, כמובן).

נתקלתי בספר בפסקה מעניינת, רלוונטית לאותו הגלויים בספר על יוסי רוח' ראונינג 10 והעתונות.

מסופר בו על דברים שאמר בשעתו ראש ממשלת בריטניה, וינסטון צ'רצ'יל לסטאלין באחת מפגישות־הפיסגה בימי מלחמת־העולם השניה ואני מצטט:

„בתקופת מלחמה, האמת היא כל כך יקרה שיש להקיפה בחומה בצורה של שומרי־ראש — שקרים".

גבולות המדע והטכנולוגיה

האסון שאירע בארצות־הברית למעבורת־החלל „צלנג'ר" כאשר ביקש האדם „לגעת בפניו של אלהים" (כהגדרתו של הנשיא רייגן) והאסון הנורא ממנו שאירע בברית־המועצות בהתפוצצות הכור האטומי בצ'רנוביל המחישו לנו מחדש את הגבולות של המדע והטכנולוגיה.

במגרתי מצוי קטע מאלף מנאום שנשא לפני שנים מספר ד"ר לואיס מ. אור, שהיה נשיא ההסתדרות הרפואית האמריקנית, בפני אוניברסיטת אמורי.

„יש ברצוני לדבר עליכם ועל עובדת הקיום כשהיא לעצמה" כך פתח והמשיך:

מהנדס, העובד באחת החברות הגדולות ביותר של אמריקה, תיאר פעם יצור־אנוש לאמור:

„אדם הוא יחידת־כוח מושלמת, סגורה לחלוטין בפני העולם החיצון ומפרנסת את עצמה, שאפשר להשיגה בגדלים שונים ולייצר דגמים והים לה ייצור המוני. האדם יש לו חיים ארוכים יחסית, את מרכיביו העיקריים אפשר להשיג בדמות חלפים, המדע מתקדם במהירות לעבר פתרון בעיית החלפים. הוא חסין־מים, דו־חי, פועל על־יסוד סוגי־דלק מגוונים; נהנה מטמפרטורה מבוקרת באופן תרמוסטאטי, מחזור־חום נוזלי, קרור מתנדף; יש לו לאדם מיסבים חתומים ומשומנים מאותר־כיוון־ומרחק חזותיים וקוליים, רשמי־קול ומראה, תקשורת חזותית וקולית, והוא מצוייד בבקרה אוטומטית הקרויה מוח".

עד כאן תיאורו של המהנדס.

לדעתי, נודעת משמעות לתמונה שתיאר המהנדס, וכל־כך למה: מפני מה שהשמיט מן התיאור. הוא לא סיפר לנו מה מייחד את ה„רובוט" שלו מאותם פלאים מיכניים כגון ירחים מעשה־ידי אדם המשוטטים בשמים, בתי־זורושת שמוחות חשמליים מריצים אותם, ומכונות המונעות בכוח האטום. הוא אינו מספר לנו מה מתרחש מעבר לעובדת קיומו הפשוטה ומה בדיוק הופך אותו ליצור אנושי.

המשמעות של היות אנושי הריהו נושא גדול ורחב, אבל למען המטרה העומדת לנגד עינינו, יותר לי להגדירה כדלהלן: המדע לעולם לא יוכל לצמצם את ערכה של שקיעת השמש בסך של חשבונאות; אין גם ביכולתו להוריד את הידידות או את המדינאות למדרגה של נוסחה. צחוק ואהבה, יסורים ובדידות, ואותה קריאת־תיגר הדוחפת להשיג הישגים בחיינו, ועומק המבט החודר לנבכי היופי והאמת... אלה אף אלה יתגברו תמיד על שלטון המדע בטבע.

של נעליך...

אולי לא הגיעה הידיעה לשולחן־הערכות. אולי החמצתי אותה בעתונינו. על כל פנים, מ„סנדיי טיימס" אני מעתיק את הידיעה הבאה של סוכנות „רויטר":

ראש ממשלת פונג'אב הסכים אתמול (ב־17 במאי) לצחצח במשך שבוע את נעליהם של המאמינים כעונש על הפקודה שנתן למשטרה לבצע פשיטה על המקום המקודש ביותר של הסיקים — מקדש הזהב.

בין הטלוויזיה והמטבח

כמבקר־הטלוויזיה בעל ההשפעה הגדולה ביותר בבריטניה נתגלה לפתע לא סופר ולא עתונאי, כי אם עובד של חברת־החשמל הבריטית שער שהופיע לפני שבוע בסדרה טלוויזיונית איש לא ידע ולא שמע שמו.

האיש הוא טוני מאלינס, הממונה על צוות שבין היתר מודד ומווסת את צריכת החשמל בשעות שונות של היממה, בעיקר בערבים, בעת שעות־השיא של צפיה בטלוויזיה.

למען האמת, זה אינו „פאטנט" בריטי. באמריקה, כפי שסיפרתי פעם במדור זה, מודדים אפילו את צריכת המים בשעות־צפיה מסויימות, ועל פי זה יודעים מתי חלה הפסקה בצפיה בעשרות ואולי מאות אלפי אנשים מפעילים בעת ובעונה אחת את ה„ביאורות" שלהם בשירותים. אל יהיה הדבר קל בעיניכם: כל דקה של פרסומת בטלוויזיה האמריקנית בין תכניות מסויימות (כמו ב„סופר בול", למשל) עולה מליונים.

אם כן, טוני מאלינס ואנשיו יודעים מתי חלה עליה פתאומית בצריכת החשמל בעקבות נהירתם של הצופים למטבחים להפעיל את המכשירים החשמליים שם, בעיקר את הקומקומים.

וכך הוא גילה שאזרחי אנגליה אינם אוהבים מישדרים פוליטיים, אינם אוהבים את הפרסומת בהפסקות שבין תכניות שונות והם גם בורחים בהמוניהם אל המטבחים, כאשר בסיומה של תכנית כלשהי מתחילים להקרין את שמות המפיקים, המשתתפים, הסבנאים וכיו"ב.

מומחי חברת־החשמל קוראים בעיון את תכניות המשדרים הצפויים והם כבר יודעים, פחות או יותר, לצפות מתי יתגבר הביקוש לחשמל.

רק פעם אחת ארעה להם תקלה. הם לא עמדו בביקוש המוגבר, הבלתי־צפוי: היה זה בעת השידור החי של החתונה המלכותית בשנת 1981, כאשר המוני צופים ויתרו על דרשתו של הארכי־בישוף האנגלי ואצו אל המטבחים.

רקוויים לפרים

„חתנת־הדמים", ריקוד־פלאמנגו, בלאה ללוחם פרים — כל אלה מופיעים אצלנו כרוכים זה בזה כל אימת שאנו מבקשים להוסיף מעט צבע ספרדי אותנטי לאחד הפסטיבלים שלנו.

בינתיים, בספרד עצמה מתעצמת והולכת תנועה ציבורית נגד עצם המסורת של מלחמות־פרים. ארגוני „צער בעלי חיים" מפרסמים מודעות בעתונות הספרדית שבהן נראה פר שחור, שדם ניגר מפיו ולידו סיסמה: „עינויים — אינם אמנות ולא תרבות".

„אקונומיסט" הלונדוני חישב ומצא (בגליונו השבוע) שלא פחות מ־24 אלף פרים ייהרגו בעונת־הקורידאס הנוכחית. אמנם הספרדים טוענים, כי משחקי־ה„קורידה" נועדו בעיקר לתיירים, אך ספק אם טענה זו תעמוד במבחן המציאות: 31 מיליון בני־אדם צופים במשך העונה במלחמות־הפרים והרי לא כולם תיירים. נוסף לכך הפכו הקורידאס ל„תעשיה" שמספקת עבודה ל־150 אלף בני־אדם ומפיקה הכנסה של 100 מיליון דולר לשנה.

שלישות באור

מאת דוש

1 ראש גדול

מה דעתכם על המגדל הענקי החדש שצמח בתל־אביב?

לאט־לאט מתרגלים אליו. הוא הדליף את ארובת הרינג המעשנת, בתור מסמך העיר, וגם זו לטובה. אפשר להתווכח על הפרוייקט עצמו. יתכן שצודק מי שטוען כי זה בזבוז כספים משווע וגם סכנה בטחונית. אני כשלעצמי בעד המגדל החצוף, ומטעמים אידיאולוגיים, סליחה על המלה הגסה.

אתם זוכרים את התקופה הארוכה שלא בנו אצלנו מבנים גבוהים?

המומחים הסבירו לנו שאדמתנו העייפה אינה מסוגלת לשאת בתים מעל חמש קומות. היה גם נימוק אסתטי. אל לנו לכער את הנוף הטבעי במגדלים ראוותניים. האדריכלות הישראלית חייבת להשתלב במרחב, בצניעות ערכית!

אחרים מאיתנו מומן חשוד בהעמקה הזו. היא באה כדי לכסות על איזאלו תחושות יהודיות אופייניות לימים עברו, מילוי מצוות מסתוריות של אל־תעשה מסוג לא להתבלט! לא למשוך תשומת־לב יתרה!

עמים אחרים ציפצפו על הערכים הסביבתיים. ככל שהם חשו כי כוחם איתם, ככל שהם האמינו בעתידם, מיד התחילו לבנות לגובה. כך צמחו במשך הדורות הקתדרלות הנוצריות, המסגדים המוסלמיים, מגרדי־השחקים האמריקניים. ביטויי בטחון־עצמי, וחרות־חיים, הפגנת נוכחות.

השיפור ההיסטורי במצב־רוחנו הרדי לא מיהר להתגלות בתחום הבניה. בעשרים שנותיה הראשונות המדינה הסתתרה במבנים נמוכים, שמנמנים, ביישניים. עד שקמו ישראלים שהעזו להתעלם מאיסורי „ההלכה" התכנוני ואישרו ובנו בניינים רבי־קומות. חלק מהם לא כל־כך מוצלחים. הטובים ביניהם מוסיפים מרכיב מרתק לנוף הטבעי ואדמתנו נושאת אותם בסבלנות חייכנית.

לתהליך זה שייכת הקמתו של המגדל התל־אביבי החדש. עוד נתפלסם על יעילותו, תקציבו ומיקומו, על חדותיו ומפלסיו המוזרים. אבל טוב לראות אותו מספס שמיימה ומכריז שאנחנו כאן. ודווקא בעירן של הראש הקטן.

להועיל אותו. פועלים שחורים, טכנאים, פקידים — עלינו לגלגל את הפירמה הישנה במצב תקין ככל האפשר. לפי ההגיון הכלכלי הבסיסי, בעליה חייבים לנו שכר הוגן. קיבלתם כבר? ההיפך הוא הנכון. נוסף לעמלנו, אנחנו צפויים לספק לקפיטליסטים התאוותניים הללו כסף־כיס, בידור, גלידה ומכנסי ג'ינס.

מקרה קלאסי של ניצול מחפיר: פגיעה תמורה בשכירים!

איפה ההסתדרות לעזאזל?

2 הצילו!

בהמשך סיורי סביב תחנות־האוטובוסים הפיקנטיות נתקלתי במסר חשוב. הוא היה מודפס באותיות גדולות על כרזה צבעונית, בזו הלשון:

„העולם שייך לצעירים".

התבוננתי ארוכות בפוסטר שנועד למכור בגדים אופנתיים לנערים ולנערות ותהיתי על ההפרזה הסמכותית, ככה זה. עד כה היו לי אשליות שגם לי ולבני־דורי יש חלק מסויים בנחלה. מתברר שלא. הרכוש כולו רשום בטאבו על שם ילדינו ונכדינו.

נשאלת השאלה, מה אנחנו עושים בעסק, שאינו שייך לנו? האמת המרה היא שבסך הכל שכרו אותנו כדי

יש השגחה!

ידידנו האמריקנים מתחילים להדאיג אותנו. סוף־סוף הם התגייסו למלחמה בטרור, על פי העקרון הבריא שצריך להכות בו, כדי שיילם. הם עשו זאת ומיד אחרי המכה פרסמו הודעות לפיה הטרור צפוי לגבור. מדוע? שלא תהיינה הפתעות.

ובכל זאת: הפתעה.

התחזית התבדתה. למרות שהטרור ספג מכה קשה, הוא לא גבר.

אבל כבר היה מאוחר מדי. בציפיה לטרור מוגבר, הוזהרו אזרחי ארה"ב לא לטייל באזורים מסוכנים. האמריקנים הממושמעים התיחסו לאזהרה בכובד־ראש והנחיתו מכה ניצחת והפעם על התיירות הישראלית והאירופית. הם החליטו לטייל רק במקומות בטוחים לחלוטין.

לפי התחזית היה צפוי מבול של תיירים אמריקנים במקום הנקי ביותר בעולם מן הטרור, הלא הוא ברית־המועצות, הסנדק של הטרור הבינלאומי. כאן כבר התערבה ההשגחה, או אם תרצו, הצדק הפואטי.

פרצה צ'רנוביל. הסיבה היחידה שגם בתי־המלון הרוסיים ריקים מתיירים בעונה מבוזקה זו.

נוה כרמית נס-ציונה

דירות 3; 4; 5 חדרי ופנטהאוזים

נוה כרמית נס ציונה - שכונה ירוקה בלב קרית המדע. הרובע מצטיין בבנייה מעולה, צפיפות נמוכה בין הבתים ומדשאות לרוב. הדירות מרווחות ומתוכננות להפליא.

הערת אזהרה

לרוכשי הדירות מובטחים תנאי תשלום נוחים, משכנתאות והלוואות המותאמים לרמת ההכנסה. לכל רוכש מובטח רישום הערת אזהרה לפי חוק מכר דירות.

כניסה מיידית

חלק מהדירות מוכן לכניסה מיידית. התכנון הפנימי מעולה ושטח הדירות גדול: דירת 5 חדרים בשטח 132 מ"ר נטו בבניין שכולו דירות 5 חדרים. דירות 4 חדרים בשטח של 104 מ"ר נטו. דירות 3 חדרים בשטח של 83 מ"ר נטו.

ערבות בנקאית

לרוכשים תסופק, לפי בחירתם, ערבות בנקאית דולרית צמודה, בטוח כספם או כאמור הערת אזהרה, הכל כפוף לחוק מכר דירות.

בואו לבקר בדירות לדוגמא: דירות של 4 ו־5 חדרים

בין השעות: 10.00-14.00 ובימי חול בין: 10.00-19.00

קבלנים עם קבלות

שמשון זלא בע"מ אחים דוניץ בע"מ

صكذا من الاصل

هكذا من الاصل

יום הבחירות

כ"ה אייר תשמ"ו

3.6.86

קום והשלם את המלאכה!

בעוד ארבעה ימים, ביום שלישי, כ"ה אייר תשמ"ו 3.6.86 (בין השעות 12.00-22.00) יתקיימו, אי"ה, הבחירות לועידת התנועה הדתית לאומית ולמועצות הסניפים. התנועה הדתית לאומית קוראת לך לקיים זכותך, למלא חובתך ולהצביע.

להלן רשימת הקלפיות וכתובותיהן לפי אזורי הבחירה.

אזור	ישוב	מס. קלפי	מיקום קלפי
0101	בית רימון	1	במזכירות הישוב 065-77794
0101	טירת צבי	2	במזכירות הישוב 065-80011
0101	לביא	3	במזכירות הישוב 067-99211
0101	מעלה גלבוע	4	במזכירות הישוב 065-87426
0101	עין הנציב	5	במזכירות הישוב 065-82911
0101	שדה אליהו	6	במזכירות הישוב 065-80611
0101	שלוחות	7	במזכירות הישוב 065-82111
0102	טירת צבי	1	מזכירות הישוב 03-9371888
0102	כפר עציון	2	מזכירות הישוב 03-935111
0102	מגדל עוז	3	מזכירות הישוב 02-931455
0102	סעד	4	מזכירות הישוב טל. 051-90111
0102	עין צורים	5	מזכירות הישוב טל. 055-88222
0102	עלומים	6	מזכירות הישוב טל. 057-943671
0102	קבוצת יבנה	7	מזכירות הישוב טל. 055-29111
0102	ראש צורים	9	מזכירות הישוב טל. 02-931775
0201	אחיעזר	1	במזכירות הישוב טל. 08-230425
0201	חמד	2	במזכירות הישוב טל. 03-985353
0201	צפריה	3	במזכירות הישוב טל. 03-985053
0202	בית עוזיאל	1	מזכירות הישוב
0202	ברקת	2	מזכירות הישוב
0202	יד רמב"ם	3	מזכירות הישוב מס' בית 93 טל. 08-220233
0202	חדיד	5	מועדון מס' בית 87 טל. 229123
0202	טירת יהודה	6	מזכירות המושב
0202	נחלים	7	מזכירות הישוב
0203	בית גמליאל	1	מזכירות המושב טל. 08-2137133
0203	בן זכאי	2	מזכירות הישוב
0203	בני דרום	3	מזכירות המשק טל. 055-21435
0203	ניר גלים	4	מזכירות הישוב טל. 055-24907
0205	כפר יעבץ	1	מזכירות הישוב טל. 052-61624
0205	עזריאל	2	מזכירות הישוב טל. 053-63129
0205	פורת	3	מזכירות הישוב טל. 052-61935
0206	אבן שמואל	1	משרדי המועצה טל. 051-885364
0206	אחוזם	2	מזכירות הישוב טל. 051-881407
0206	איתן	3	מזכירות הישוב טל. 051-881374
0206	נועם	4	מזכירות הישוב טל. 051-881344
0206	עוזה	5	מזכירות הישוב טל. 051-881032
0206	רווחה	6	מזכירות הישוב טל. 051-881120
0206	שלוה	7	מזכירות הישוב טל. 051-881372
0207	זרחיה	1	מזכירות המושב טל. 055-82843
0207	מרכז שפירא	2	בית החברה טל. 055-82201
0207	משואות יצחק	3	מועדון הישוב טל. 055-81101
0207	שפיר	4	מועדון במושב טל. 055-82822
0208	בית הגדי	1	במזכירות הישוב טל. 057-941017
0208	זמרת	2	במזכירות הישוב טל. 057-941045
0208	זרועה	3	במזכירות הישוב טל. 057-941047
0208	יושביה	4	במזכירות הישוב
0208	שיבה	5	במזכירות הישוב טל. 057-941019
0208	שוקדה	6	במזכירות הישוב טל. 057-944289
0209	גבעולים	1	במזכירות הישוב טל. 057-941313
0209	כפר מימון	2	במזכירות הישוב טל. 057-941043
0209	מלילות	3	במזכירות הישוב טל. 057-941032
0209	שבולים	4	במזכירות הישוב טל. 057-942776
0209	שרשרת	5	במזכירות הישוב טל. 057-941031
0209	תקומה	6	במזכירות הישוב טל. 057-941068
0211	גני טל	1	במזכירות המושב
0211	נווה דקלים	2	במזכירות המושב
0211	נצר חזני	3	במזכירות המושב
0211	עצמונה	4	במזכירות המושב
0212	גאולי תימן	1	מזכירות הישוב טל. 063-65267
0212	הזורעים	2	מזכירות הישוב טל. 067-96137
0212	כפר הרואה	3	מזכירות הישוב טל. 063-66333
0212	כפר פינס	4	מזכירות הישוב טל. 063-77233
0212	ניר עציון	5	מזכירות הישוב טל. 04-942542
0212	שדה אילן	6	מזכירות הישוב טל. 067-67233
0213	חיספין	1	במזכירות הישוב טל. 067-63360
0213	נוב	2	מזכירות הישוב טל. 067-63149
0213	קשת	3	מזכירות המשק
0213	רמת מגשימים	4	מזכירות המשק
0213	יונתן	5	מזכירות המשק טל. 069-60311
0213	שדמות מחולה	6	מזכירות המשק טל. 065-87084
0214	דלתון	1	מזכירות המושב טל. 069-30361
0214	חזון	2	מזכירות המושב
0214	כלנית	3	מזכירות המושב
0214	כפר שמאי	4	מזכירות המושב
0215	כרם בן זמרה	1	מזכירות המושב טל. 069-89556
0215	מירון	2	מזכירות המושב טל. 069-89361
0215	עלמה	3	מזכירות המושב טל. 069-89544
0216	בית מאיר	1	בית העם טל. 02-911389
0216	מחסיה	2	בית העם טל. 02-914110
0216	נחם	3	בית העם טל. 02-911250
0216	תעוז	4	בית העם טל. 02-911325
0216	תרום	5	בית העם
0217	אביעזר	1	בית העם טל. 02-913086
0217	גפן	2	בית העם טל. 02-83678
0217	ישעי	3	בית העם טל. 02-911213
0217	תירוש	1	בית העם טל. 02-913086
0301	אלון מורה	1	*
0301	קדומים	2	*
0301	קדומים	2	*
0301	קרני שומרון	3	*
0301	שבי שומרון	4	*
0302	בית אל	1	*
0302	כוכב השחר	2	*
0302	כפר אדומים	3	*
0302	מכמש	4	*
0302	נווה צוף	5	*
0302	עפרה	6	*
0302	פסגות	7	*
0302	שילה	8	*
0303	אלקנה	1	בנין המשטרה במרכז הישוב, אלקנה
0303	אריאל	2	בנין מפלגת העבודה, אריאל
0303	יקיר	3	*
0303	עמנואל	4	*
0304	אלון שבות	1	מועדון הספריה ליד הדואר
0304	אפרת	2	בנין המועצה מול ביהכ"ס הספרדי החדש
0305	מעלה אדומים	1	מעון יום של האשה הדתית מעלה אדומים
0305	ק. ארבע	2	מעון יום של האשה הדתית ק. ארבע
0305	מישור אדומים	3	ישיבת ברכת משה מישור אדומים
1001	קרית שמונה	1	*
1001	קרית שמונה	2	*
1001	קרית שמונה	3	*
1101	חצור	1	*
1101	חצור	2	*
1101	חצור	3	*
1201	צפת	1	בית בוסל רח' ירושלים מול עיריית צפת
1201	צפת	2	בית בוסל רח' ירושלים מול עיריית צפת
1201	צפת	3	בית בוסל רח' ירושלים מול עיריית צפת
1202	צפת	1	מרכז קהילתי ולפסון רח' הפלמ"ח
1202	צפת	2	מרכז קהילתי ולפסון רח' הפלמ"ח
1202	צפת	3	מרכז קהילתי ולפסון רח' הפלמ"ח
1202	צפת	4	מרכז קהילתי ולפסון רח' הפלמ"ח
1301	טבריה	1	בית גיל, שיכון ג' ע"י קופת חולים
1301	טבריה	2	בית גיל, שיכון ג' ע"י קופת חולים
1301	טבריה	3	בית גיל, שיכון ג' ע"י קופת חולים
1302	טבריה	1	בית הנוער הדתי שכון ד' ע"י בי"ס חמד
1302	טבריה	2	בית הנוער הדתי שכון ד' ע"י בי"ס חמד
1302	טבריה	3	בית ההסתדרות, שיכון ד' ע"י קופת חולים
1302	טבריה	4	בית ההסתדרות, שיכון ד' ע"י קופת חולים
1303	טבריה	1	בית דוד קרית שמואל רח' ביאליק
1303	טבריה	2	בית דוד קרית שמואל רח' ביאליק
1303	טבריה	3	מועדון הקפיש, בית רייסון רח' הקישון
1401	מגדל העמק	1	סניף הפוהמ"ז רח' הנשיאים 506 מגדל העמק
1401	מגדל העמק	2	סניף הפוהמ"ז רח' הנשיאים 506 מגדל העמק
1401	נצרת עילית	3	סניף הפוהמ"ז רח' שומרון 4 1 טל. 065-76634
1401	נצרת עילית	4	סניף הפוהמ"ז רח' שומרון 4 1
1501	כרמיאל	1	סניף הפוהמ"ז רח' מעלה הכרמים
1501	מעלות	2	סניף הפוהמ"ז, רח' המיסדים 24
1501	נהריה	3	סניף הפוהמ"ז רח' המיסדים 24
1501	נהריה	4	ביהכ"ס אורות חיים גבעת אוסישקין
1601	קרית אתא	1	סניף הפוהמ"ז אולם א', נורדוי 3 טל. 04-442474
1601	ק. אתא	2	סניף הפוהמ"ז אולם ב', נורדוי 3
1601	ק. אתא	3	ביהכ"ס המרכזי רח' עוזיאל פינת הנרייטה סולד
1602	ק. אתא	1	חנות ליד ביכנ"ס פיסצ'טה, העצמאות 102
1602	ק. אתא	2	ביכנ"ס האשכנזי המרכזי, בר אילן 8, ק. פרוסטג
1602	ק. אתא	3	פנימיית "פורת יוסף", המיסדים 10
1602	ק. אתא	4	ביכנ"ס האשכנזי המרכזי, בר אילן 8
1701	ק. מוצקין	1	סניף הפוהמ"ז, רח' הירדן 1, טל. 04-714401
1701	ק. מוצקין	2	סניף הפוהמ"ז, רח' הירדן 1, טל. 04-714401
1701	ק. מוצקין	3	סניף הפוהמ"ז, רח' הירדן 1, טל. 04-714401
1801	עכו	1	סניף הפוהמ"ז רח' קפלן 15
1801	עכו	2	אולם השמחות "אור תורה", קפלן 14
1801	עכו	3	אולם השמחות "אור תורה" קפלן 14
1801	שלומי	4	סניף המפד"ל רח' הרב עוזיאל 141
1901	חיפה	1	מעון ילדים אמונה רח' קדושי דמשק 2 פינת אלנבי 119 חיפה
1901	חיפה	2	סניף בני עקיבא קרית אליהו רח' יפו 147 חיפה
1901	חיפה	3	בית הכנסת הרב קופרשטוק רח' צפת 3 חיפה
1901	חיפה	4	משרדי אמונה רח' ירושלים 27
1902	חיפה	1	בית הפועל המזרחי רח' החלוץ 59
1902	חיפה	2	בית הכנסת המשמרת הצעירה רח' הרב הרצוג 8 א'
1902	חיפה	3	בית המורה רח' ארלוזורוב 92 חיפה
1903	חיפה	1	סניף בני עקיבא ליד בית הכנסת הגדול נוה שאנן
1903	חיפה	2	מרכז קהילתי נוה שאנן רח' התיכון 39 נוה שאנן חיפה
1903	חיפה	3	סניף בני עקיבא ליד בית הכנסת סיני, אחוזה חיפה
1903	חיפה	4	אולם האירועים שליד בית הכנסת ברח' אהוד 18 חיפה.
2101	ק. ביאליק	1	שכ' קרית שמריהו רח' העצמאות 13 טל. 04-701764
2101	צור שלום	2	סניף הפועל המזרחי במקום
2101	ק. ים	3	בית הפוהמ"ז, רח' אשר 1 טל. 04-751574
2101	ק. ים	4	בית הפוהמ"ז רח' אשר 1 טל. 04-751574
2201	עפולה	1	עפולה עילית, מתנ"ס בית אשכול
2201	עפולה	2	גבעת המורה, מתנ"ס בית פנק
2201	עפולה	3	רח' מנחם 31, סניף הפוהמ"ז טל. 065-21507
2301	טירת הכרמל	2	רח' הפלמ"ח 38
2301	יקנעם	3	סניף הפוהמ"ז במרכז הישן.
2401	ק. חיים	1	*
2401	ק. שמואל	2	ישיבת בנ"ע רח' הים התיכון
2401	ק. שמואל	3	בנין בנ"ע רח' הראי"ה
2401	ק. שמואל	4	בנין בנ"ע רח' הראי"ה
2501	פרדס חנה	1	בית ספר "שילה"
2501	פרדס חנה	2	בית ספר "שילה"
2501	פרדס חנה	3	בית ספר "שילה"
2502	כרכור	1	בית ספר "ישורון"
2502	כרכור	2	בית ספר "ישורון"
2502	כרכור	3	בית ספר "ישורון"
2601	חדרה	1	סניף הפוהמ"ז רח' הראשונים ג. אולגה טל. 063-31085.
2601	חדרה	2	בי"ס ממ"ד מוריה שכ' יצחק טל. 063-31281
2601	חדרה	3	בית כנסת "שושנים לדוד" רח' אלי כהן ג. אולגה
2602	חדרה	1	סניף הפוהמ"ז, רח' הנשיא 4
2602	חדרה	2	מועדון "פאר" שכונת אלרם
2602	חדרה	3	ביה"ס הדתי פאר עם, ש. בית אליעזר
2701	גבעת עדה	1	סניף הפוהמ"ז, שיכון עמידר טל. 063-89454
2701	חיבת ציון	2	במועדון חיבת ציון
2701	טבעון	3	סניף הפוהמ"ז רח' האירים 2.
2701	תל חנן	4	סניף הפוהמ"ז, רח' דרך בר יהודה 72
2701	ימין אורד	5	*
2702	כפר חסידים	1	מועדון בנ"ע בית חני (במרכז הכפר)
2702	רכסים	2	בית הפוהמ"ז, דרך הרב 1, טל. 04-952937
2702	שדה יעקב	3	מזכירות הישוב
2801	זכרון יעקב	1	סניף הפוהמ"ז שכונת יעבץ 9
2801	זכרון יעקב	2	בית בני-עקיבא, שיכון דרום
2801	בנימינה	3	סניף הפוהמ"ז (המשחטה לשעבר) רח' העצמאות
2901	אור עקיבא	1	מחלקת הגביה רח' הרב קוק 10
2901	אור עקיבא	2	סניף הפוהמ"ז רח' הרב קוק 10
2901	אליכין	3	סניף הפוהמ"ז
2901	אלישיב	4	במועדון הקטן
2901	עתלית	5	סניף הפוהמ"ז רח' החרוב טל. 04-942003
3001	בית שאן	1	סניף בית שאן רח' שטוקמאן 1 טל. 065-86068
3001	בית שאן	2	סניף בית שאן רח' שטוקמאן 1
3001	בית שאן	3	במועדון בדואר הישן רח' העיר העתיקה
3101	ירושלים	1	מעון מקסיקו רח' גואטמלה 22
3101	ירושלים	2	מועדון ההסתדרות רח' הרפובליקה הדומיניקנית
3101	ירושלים	3	מועדון ההסתדרות רח' הרפובליקה הדומיניקנית
3102	ירושלים	1	מעון רמות 01 רח' שיבת ציון טל. 02-866636
3102	ירושלים	2	סניף בנ"ע רמות 02 רח' חיים גרינברג 15
3102	ירושלים	3	בית כנסת צעירי הר-נוף רח' הר נוף
3103	ירושלים	1	מעון גבעת מרדכי רח' מן 2 טל. 02-690322
3103	ירושלים	2	תפארת בנים (בית מרמש) רח' החלוץ 29 טל. 02-525866
3103	ירושלים	3	ישיבת נתיב מאיר, הפיסגה בית וגן טל. 02-422572
3104	ירושלים	1	פאני קפלן רח' מגן האלף 1 טל. 02-814525
3104	ירושלים	2	*
3104	ירושלים	3	*
3104	ירושלים	4	*
3105	ירושלים	1	מועדון ילדים בית שדה רח' בן ציון 9 טל. 02-537074
3105	ירושלים	2	מועדון ילדים בית שדה רח' בן ציון 9 טל. 02-537074
3105	ירושלים	3	פנימיית סמינר ליפשיץ, שדרות המאירי 11 טל. 02-522084
3105	ירושלים	4	פנימיית סמינר ליפשיץ, שדרות המאירי 11 טל. 02-522084
3106	ירושלים	1	בית כנסת "בית דוד" נווה יעקב בלוק 608
3106	ירושלים	2	*
3106	ירושלים	3	*
3107	ירושלים	1	מעון ילדים רח' שינוי הלכות טל. 02-27286
3107	ירושלים	2	בית מאיר, המלך ג'ורג' 54 טל. 02-248113
3107	ירושלים	3	אוסישקין 57 נחלאות (בית פרטי) טל. 02-234147
3108	ירושלים	1	מכללת "אמונה" דרך בית לחם 104 טל. 02-715767
3108	ירושלים	2	מעון "אמך", עמק רפאים 2. טל. 02-631016
3108	ירושלים	3	סניף בנ"ע, רח' הרב הרצוג
3108	ירושלים	4	"אולם דניאל" ק. שמואל רח' הרל"פ 9 36
3109	ירושלים	1	בית כנסת ישראל הצעיר, רח' אבשלום חביב - ליד המתנ"ס
3109	ירושלים	2	*
3109	ירושלים	3	*
3109	ירושלים	4	גילה ה' בית הכנסת, רח' תירוש
3110	ירושלים	1	בית הפועל המזרחי, הזנוביץ 1
3110	ירושלים	2	בית צעירות מזרחי, רח' רש"י 60 טל. 02-539646
3201	אבן יהודה	1	סניף הפוהמ"ז רח' שבזי 45
3201	כפר יונה	2	סניף הפוהמ"ז, רח' עולי הגרדום
3201	קדימה	3	סניף הפוהמ"ז רח' כצנלסון 82
3201	תל מונד	4	*
3301	נתניה	1	סניף בנ"ע רח' ריינס 2
3301	נתניה	2	בית כנסת "בית מאיר" רח' משה שפירא 40
3301	נתניה	3	בית כנסת "אוהל שלמה" רח' הזית 1 עין התכלת
3301	נתניה	4	בית גיל הזהב (בית הבורסה) סוף שד' ויצמן פינת סוקולוב
3302	נתניה	1	מרכז קהילתי "שבי ציון" רח' אבן עזרא 27 שכ' בן-ציון
3302	נתניה	2	בית כנסת "ישורון", שמואל הנציב 34
3302	נתניה	3	מועדון החברה רחוב הגליל 16 פינת ירושלים
3302	נתניה	4	עדיין לא הוחלט
3303	נתניה	1	מעון יום אמונה, רח' גליקסון פינת אבא הלל
3303	נתניה	2	בית כנסת "נצח ישראל" רח' פ"ת 23
3303	נתניה	3	בית כנסת "ישראל הצעיר", שד' הר הבית פינת אברהם שפירא
3303	נתניה	4	בית כנסת "היכל משה", רח' טשרניחובסקי 9
3304	נתניה	1	בית כנסת "בית אל" רח' דוקטור מרק 1 שכון ותיקים
3304	נתניה	2	בית כנסת "נצח בנים" רח' קפלן 20 ש. ותיקים
3304	נתניה	3	בית כנסת "אהבת שלום" רח' נחום, ש. דורה.
3304	נתניה	4	מועדון הנוער העובד והלומד הדתי (ע"י סניף הדואר) ק. נורדאו
3304	נתניה	5	בית כנסת "חסד ואמת" ש. אזורים (ע"י קופת חולים)
3401	כפר סבא	1	סניף בני עקיבא רח' הכרמל פנת רח' בר אילן
3401	כפר סבא	2	סניף בני עקיבא רח' הכרמל פנת רח' בר אילן
3401	כפר סבא	3	סניף בני עקיבא רח' הכרמל פנת רח' בר אילן
3501	רעננה	1	סניף בנ"ע, רח' ברנדייס, טל. 052-31432
3501	רעננה	2	ביכנ"ס לצעירים "לבו נרננה" רח' ברנדייס טל. 052-449097
3501	רעננה	3	סניף הפוהמ"ז, ברנדייס, טל. 052-31432
3501	רעננה	4	ביכנ"ס הפוהמ"ז ברנדייס
3601	הרצליה	1	בי"ס תנב"ם רח' פנקס
3601	הרצליה	2	תלמוד תורה חסד לאברהם רח' יצחק שדה הרצליה
3602	הרצליה	1	נוה ישראל מרכז מסחרי רח' בר כוכבא
3602	הרצליה	2	בית ספר "בר אילן"

אזור	ישוב	מס. קלפי	מיקום קלפי
3602	הרצליה	3	אולם ע"י בית הכנסת הר סיני של יד התשעה
3602	הרצליה	4	בית ספר בר אילן
3701	הוד השרון	1	סניף הפוהמ"ז רח' התקומה 6 טל. 053-444218
3701	רמת השרון	2	סניף הפוהמ"ז רח' הרב קוק
3701	רמת השרון	3	*
3801	ראש העין	1	סניף בני עקיבא, שכון עממי - חסכון
3801	ראש העין	2	סניף בני עקיבא, שכון עממי - חסכון
3801	ראש העין	3	סניף בני עקיבא, שכון עממי - חסכון
3801	ראש העין	4	סניף בני עקיבא, שכון עממי - חסכון
3802	ראש העין	1	סניף הפוהמ"ז, רח' מעודה 9, טל. 9360180
3802	ראש העין	2	סניף הפוהמ"ז, רח' מעודה 9, טל. 9360180
3802	ראש העין	3	סניף הפוהמ"ז, רח' מעודה 9, טל. 9360180
3901	עמישב	1	סניף בני עקיבא רח' עדש אפיק (ע"י קופ"ח) עמישב
3901	פתח תקוה	2	מעון תנועת "אשה דתית לאומית" רח' רזיאל, שעריה
3901	פתח תקוה	3	ביכנ"ס תפארה, רח' הרצל פנת הלר
3902	פתח תקוה	1	ישיבת תורה ומלאכה רח' הרב הרצוג כ. אברהם
3902	פתח תקוה	2	ישיבת תורה ומלאכה רח' הרב הרצוג כ. אברהם
3902	פתח תקוה	3	ישיבת תורה ומלאכה רח' הרב הרצוג כ. אברהם
3903	פתח תקוה	1	ישיבת כפר גנים, רח' י"ד הבנים
3903	פתח תקוה	2	ישיבת כפר גנים, רח' י"ד הבנים
3903	פתח תקוה	3	ביהכנ"ס "ישראל הצעיר" רח' קדיש לוז 7
3904	פתח תקוה	1	בית בנ"ע רח' חפץ 13
3904	פתח תקוה	2	בית בלומה בית ברנדה
3904	פתח תקוה	3	בית בנ"ע רח' חפץ חיים 13
3904	פתח תקוה	4	ביכנ"ס משכן שלום, רח' מוסטובוי
4002	תל אביב	1	רח' הבושם 16 כפר שלם
4002	תל אביב	2	ביהכנ"ס המרכזי רח' האלוף נוה צה"ל
4002	תל אביב	3	מועדון הסניף רח' עבט 3 שכונת התקווה
4002	תל אביב	4	"בית ישעיהו" רח' צלנוב 18
4003	תל אביב	1	דירת משפ' זהב רח' דם המכבים 12 רמת ישראל
4003	תל אביב	2	מועדון המשך שינקין רח' בר ציון 3
4003	תל אביב	3	ביכנ"ס "גבורת ציון" ציטלין 24
4003	תל אביב	4	סניף הפוהמ"ז רח' אחד העם 108
4004	תל אביב	1	קהילת ורשה 26 הדר יוסף
4004	תל אביב	2	מועדון הסניף רח' ברודצקי 33
4004	תל אביב	3	מועדון ביהכנ"ס המרכזי שד' סמטס 22
4004	תל אביב	4	מועדון אמונה דיזנגוף 209
4101	גני תקוה	1	החנות של דרעי מאיר מרכז פרוינד
4101	גבעת שמואל	2	סניף הפוהמ"ז רח' הרצל 12
4201	בני-ברק	1	מועדון שח"ל שיכון ה' רח' שחל
4201	בני-ברק	2	ביה"ס ממלכתי דתי "סגולה" אהרונוביץ 33
4201	בני-ברק	3	מועדון שח"ל
4201	בני-ברק	4	ביה"ס ממלכתי דתי "סגולה"
4202	בני-ברק	1	ביהכנ"ס "בית במברגר" יהודה הלוי 7 (של הפוהמ"ז)
4202	בני-ברק	2	סניף הפוהמ"ז רבי טרפון 1
4202	בני-ברק	3	ביהכנ"ס "גלעד" שד' כפר עציון שכון ד'
4202	בני-ברק	4	סניף הפוהמ"ז רבי טרפון 1
4203	בני-ברק	1	"בית בנגי" רח' גוטליב 6
4203	בני-ברק	2	ביהכנ"ס המרכזי רח' מוהליבר
4203	בני-ברק	3	ביהכנ"ס של הפוהמ"ז עזרת האשכנזים שיכון ו'
4203	בני-ברק	4	ביהכנ"ס המרכזי רח' מוהליבר
4204	בני-ברק	1	מועדון בנ"ע קרית הרצוג רח' נדוק
4204	בני-ברק	2	מתנ"ס רח' אברבנאל פינת צבי ק. הרצוג
4204	בני-ברק	3	מתנ"ס רח' אברבנאל פינת צבי ק. הרצוג
4205	בני-ברק	1	מועדון בנ"ע רח' בריס 8 פרדס כץ
4205	בני-ברק	2	המרכז הקהילתי ע"ש הרב זאב וסדלהוף ז"ל רח' מנחם 25
4205	בני-ברק	3	בית האבות (בית מנוחה לקשישים) רח' הרב קוק 31
4301	קרית אונו	1	ביכנ"ס "אמונה ודעת" גולומב 23
4301	קרית אונו	2	ספריית ביכנ"ס מרכזי, וינגייט 22
4301	קרית אונו	3	ביכנ"ס צעירי ישראל, רח' שלמה המלך
4401	גבעתיים	1	המרכז הקהילתי התורני גבורת מרדכי רח' הרצוג 26
4401	גבעתיים	2	בית הפוהמ"ז רח' הל"ה 56
4501	רמת גן	1	סניף משנה של הפוהמ"ז-עמידר רח' פומפדיתא 3
4501	רמת גן	2	ביהכנ"ס יד גיבורים, רח' הרואה פינת נגבה
4501	רמת גן	3	ביהכנ"ס השר משה רח' השר משה פינת רח' הרואה
4502	רמת גן	1	ביהכנ"ס זהבב עוז רח' אהרונסון
4502	רמת גן	2	ביהכנ"ס השר משה רח' השר משה פינת רח' הרואה
4502	רמת גן	3	ביהכנ"ס "זובב עוז" רח' אהרונסון
4503	רמת גן	1	ביהכנ"ס גאולי ישראל רח' עוזיאל 4 רמת השקמה
4503	רמת גן	2	סניף הפוהמ"ז רח' מירקין 4
4503	רמת גן	3	ביהכנ"ס שארית ישראל, שד' העם הצרפתי פנת רח' אביבים
4601	חולון	1	בית הפוהמ"ז, רח' ביאליק 27 טל. 841229
4601	חולון	2	לשכת המס של הפוהמ"ז, רח' חומה ומגדל 27 טל. 841229
4601	חולון	3	ביהכנ"ס סוכת שלום רח' הרב קאפח 20
4602	חולון	1	בי"ס תיכון דתי "יבנה", רח' דובנוב 4 טל. 807211
4602	חולון	2	מבנה המשמר האזרחי, רח' חביבה רייך
4602	חולון	3	*
4701	בת ים	1	מועדון בני עקיבא רח' הרצל 62
4701	בת ים	2	מועדון בני עקיבא רח' הרצל 62
4701	בת ים	3	מועדון בני עקיבא רח' הרצל 62
4702	בת ים	1	מועדון בני עקיבא, רח' מוכרי הסיגריות, רמת הנשיא
4702	בת ים	2	מועדון בני עקיבא, רח' מוכרי הסיגריות, רמת הנשיא
4702	בת ים	3	מועדון עציון רח' ירושלים 67
4702	בת ים	4	מועדון עציון רח' ירושלים 67
4703	בת ים	1	מועדון קבילתי לוצק רח' השלושה 7 עמידר
4703	בת ים	1	מועדון קהילתי לוצק, רח' השלושה 7 עמידר
4703	בת ים	3	ישיבת בני עקיבא "אהרת" שד' בר אילן 40
4703	בת ים	4	ישיבת בני עקיבא "אהרת" שד' בר אילן 40
4801	אור יהודה		*
4801	אור יהודה		*
4801	אור יהודה	3	*
4901	ראשון לציון	1	סניף הפוהמ"ז רח' תרמ"ב 10 טל. 941472
4901	ראשון לציון	2	מקלט רמת אליהו, רח' מסילת השלושה 8
4902	ראשון לציון	1	סניף אמונה רח' מולכו 12
4902	ראשון לציון	2	צריפי שלמה רח' ניסין 4
4902	ראשון לציון	3	מרכז קהילתי רח' אלפסי (בי"ס קהן לשעבר)
4902	ראשון לציון	4	סניף בנ"ע - שיכון הפוהמ"ז, רח' נורדאו
5001	אזור	1	סניף הפוהמ"ז רח' יצחק שדה 2
5001	באר יעקב	2	סניף הפוהמ"ז, רח' רמב"ם 2 טל. 08-221648
5001	בית דגן	3	סניף הפוהמ"ז רח' ז'בוטינסקי 46
5001	יהוד	4	רח' צבי ישי 8 6 מול המועצה הדתית
5101	גמזו	1	*
5101	חפץ חיים	2	*
5101	כפר חב"ד	3	*
5101	מבשרת ציון	4	*
5101	שעלבים	5	*
5102	לוד	1	המועצה הדתית, רח' גרוסבול 13 טל. 08-224274
5102	לוד	2	המועצה הדתית, רח' גרוסבול 13 טל. 08-224274
5201	קרית עקרון	1	סניף הפוהמ"ז רח' הרב דוד 25
5201	קרית עקרון	2	סניף הפוהמ"ז רח' הרב דוד 25
5201	מזכרת בתיה	3	*
5301	רחובות	1	מרכז קהילתי חב"ד רח' התקוה
5301	רחובות	2	מתנ"ס מרגולין רח' מרגולין
5302	רחובות	1	סניף הפוהמ"ז רח' הרצל 148
5302	רחובות	2	מרכז אברהם רח' מנוחה ונחלה פינת רח' מילר
5302	רחובות	3	מרכז פא"י רח' עזרא
5302	רחובות	4	בית ההסתדרות, אושיות, רח' התבורה
5303	רחובות	1	ביהכנ"ס "אוהל שי" רח' מלצר
5303	רחובות	2	מתנ"ס מרמורק רח' ארלוזורוב 17
5303	רחובות	3	מתנ"ס קרית משה, רח' צבי הורוביץ
5401	רמלה	1	סניף הפוהמ"ז רח' אחד העם 24
5401	רמלה	2	סניף הפוהמ"ז רח' אחד העם 24
5501	יבנה	1	סניף הפוהמ"ז רח' הלילך ע"י הרבנות והמועצה הדתית
5501	יבנה	2	סניף הפוהמ"ז רח' הלילך ע"י הרבנות והמועצה הדתית
5501	יבנה	3	סניף הפוהמ"ז רח' הלילך ע"י הרבנות והמועצה הדתית
5501	יבנה	4	סניף הפוהמ"ז רח' הלילך ע"י הרבנות והמועצה הדתית
5601	נס ציונה	1	סניף הפוהמ"ז רח' בן גוריון
5601	נס ציונה	2	ביכנ"ס "עזרא הסופר", י"ד אליעזר
5601	נס ציונה	3	בית פנוי, קיבוץ גלויות 45
5601	נס ציונה	4	טירת שלום, ביהכנ"ס "זמרי"
5701	אשדוד	1	*
5701	אשדוד	2	*
5701	אשדוד	3	*
5702	אשדוד	1	*
5702	אשדוד	2	*
5702	אשדוד	3	*
5702	אשדוד	4	*
5801	גדרה	1	סניף הפוהמ"ז רח' ויצמן 12, שכ' ציון
5801	גדרה	2	ביהכנ"ס "אוהל יעקב" רח' ויצמן 12
5901	אשקלון	1	מעון אמונה "רמת אשכול"
5901	אשקלון	2	מעון אמונה "רמת אשכול"
5901	אשקלון	3	מועדון תקותינו, גבעת ציון
5901	אשקלון	4	מועדון תקותינו, גבעת ציון
5902	אשקלון	1	בנק המזרחי, מרכז אפרידר
5902	אשקלון	2	בנק המזרחי, מרכז אפרידר
5902	אשקלון	3	סניף המפד"ל, שכ' שמשון רח' ביאליק
5902	אשקלון	4	סניף המפד"ל, שכ' שמשון רח' ביאליק
5903	אשקלון	1	מרכז שפירא, מועדון בדוד שפירא ע"י בי"ס רותם
5903	אשקלון	2	מרכז שפירא, מועדון ברוד שפירא ע"י בי"ס רותם
5903	אשקלון	3	מרכז בורסין מועדון ברוד אפרים צו
6001	קרית מלאכי	1	סניף הפוהמ"ז רח' המ"ג טל. 82193
6001	קרית מלאכי	2	סניף בני עקיבא רח' המ"ג טל. 82193
6101	גן יבנה	1	סניף הפוהמ"ז נוה ציפורה 1 1
6101	בני עיש	2	סניף הפוהמ"ז במרכז הישוב, בני הישוב
6101	כרם יבנה	3	ישיבת ההסדר במקום
6201	בית שמש	1	סניף הפוהמ"ז רח' ארלוזורוב 412
6201	בית שמש	2	סניף הפוהמ"ז רח' ארלוזורוב 412
6301	קרית גת	1	סניף בני עקיבא
6301	קרית גת	2	סניף בני עקיבא
6301	קרית גת	3	סניף הפוהמ"ז, בית יצחק
6302	קרית גת	1	סניף בנ"ע
6302	קרית גת	2	בניף בני עקיבא
6302	קרית גת	3	בית תרבות מועצת הפועלים
6501	שדרות	1	*
6501	שדרות	2	*
6501	שדרות	3	*
6601	נתיבות	1	סניף הפוהמ"ז רח' אבוחצירה 40
6601	נתיבות	2	סניף הפוהמ"ז רח' אבוחצירה 40
6601	נתיבות	3	סניף הפוהמ"ז רח' אבוחצירה 40
6602	נתיבות	1	סניף בנ"ע רח' אבוחצירה
6602	נתיבות	2	סניף בנ"ע רח' אבוחצירה
6602	נתיבות	3	סניף בנ"ע רח' אבוחצירה
6701	אופקים	1	סניף הפוהמ"ז
6701	אופקים	2	סניף הפוהמ"ז
6701	אופקים	3	סניף הפוהמ"ז
6701	אופקים	4	סניף הפוהמ"ז
6702	אופקים	1	מט"ב ליד סניף הפוהמ"ז
6702	אופקים	2	מט"ב ליד סניף הפוהמ"ז
6702	אופקים	3	מט"ב ליד סניף הפוהמ"ז
6702	אופקים	4	מט"ב ליד סניף הפוהמ"ז
6801	באר שבע	1	רח' יעקב אבינו 32 שכונה ד'
6801	באר שבע	2	רח' יעקב אבינו 32 שכונה ד'
6801	באר שבע	3	רח' יעקב אבינו 32 שכונה ד'
6801	באר שבע	4	רח' יעקב אבינו 32 שכונה ד'
6802	באר שבע	1	בי"ס להשתלמות מורים רח' וינגייט (ליד מקיף ד)
6802	באר שבע	2	בי"ס להשתלמות מורים רח' וינגייט (ליד מקיף ד)
6803	באר שבע	1	הסיפריה העירונית, רח' דרך המשחררים
6803	באר שבע	2	הסיפריה העירונית, רח' דרך המשחררים
6803	באר שבע	3	הסיפריה העירונית, רח' דרך המשחררים
6803	באר שבע	4	הסיפריה העירונית, רח' דרך המשחררים
6901	דימונה	1	בית הפוהמ"ז, רח' הנשיא 41. טל. 057-59386
6901	דימונה	2	בית הפוהמ"ז, רח' הנשיא 41. טל. 057-59386
6901	דימונה	3	בית הפוהמ"ז, רח' הנשיא 41. טל. 057-59386
7001	ירוחם	1	*
7001	ירוחם	1	*
7001	מצפה רמון	3	*
7001	ערד	4	סניף הפוהמ"ז מרכז מסחרי מס. 3
7001	אילת	5	סניף הפוהמ"ז 423/4
7101	יפו	1	סניף הפוהמ"ז שד' ירושלים פינת הבעש"ט 152 טל. 862074
7101	יפו	2	סניף הפוהמ"ז שד' ירושלים פינת הבעש"ט 152 טל. 862074

*** אם אינך מוצא את הקלפי שלך ברשימה התקשר מיד לועדת הבחירות המקומית או לסניף הפועל המזרחי באזורך לקבלת מידע.**

להלן רשימת יו"ר ועדות הבחירות המקומיות ומספרי הטלפון שלהם:

המקום	שם היו"ר	כתובת/טלפון
אלקנה	ניסן סלומיאנסקי	ע. 9362333 ב. 9362052
אלון שבות	נפתלי גרינשפן	ע. 02-935160 ב. 02-931088
אבן יהודה	יששכר טביב	הבנים עין יעקב
אור עקיבא	יצחק מכלוף	063-62323
אשקלון	א. קופמן	ע. 051-22217 ב. 051-33677
אזור	אברהם כהן	552640
אופקים	שמעון כליפא	ע. 057-941395 ב. 057-942518
אילת	אהן אהרון	059-79031
אליכין	אלמוג עדי	063-65737 ,053-25223
אשדוד	זיכרמן יעקב	055-25788
באר יעקב	כלף זכריה	08-228517 ,08-221648
באר-שבע	דוידס אריה	057-412696
	מ"מ מנצור זכריה	ע. 057-922105, 057-411689
בית דגן	מור משה	רמב"ם 39
בית שאן	יהושע אביטן	ע. 065-86749 065-88934
בית שמש	אלי בן לולו	02-913381
בני ברק	הרמן שרגא	ע. 613617, 03-785441
בני עייש	יפרח חנניה	ע. 055-91046 ב. 055-96183
בנימינה	חדד יחיאל	ע. 04-513521 ב. 063-88672
בת ים	אריה לוי	ע. 629211, 629963
גבעתיים	יחיאל שרמן	740366
גבעת עדה	שרעבי משולם	שכ' יוספטל
גבעת שמואל	וטיטו ניסים	5322832
גדרה	שלום כהן	ע. 055-92516 ב. 055-91939
גן יבנה	ימין בכור	055-74758
גני תקוה	חיים רוטנברג	ע. 353167 ב. 376681
דימונה	סויסה אברהם	ע. 057-54062 ב. 057-53780
הוד השרון	מדמון צדוקי	052-441184
הרצליה	צבי וייס	ב. 052-87756
זכרון יעקב	שרעבי ניסים	ב. 063-99970
חדרה	בוסקילה יוסף	063-30871
חולון	יוסף זילברצן	846451
חיפה	שטטמן משה	ע. 04-641437 ב. 04-668972
חצור הגלילית	אלגלי יוסף	ע. 069-37550 ב. 069-35363
טבריה	ינאל ביבי	ע. 067-20043, 067-22073
טירת הכרמל	טוויל ניסים	ע. 04-6631274 04-572379
		ע. 663121
יהוד	פופלבסקי אברהם	362981
יפו	בוקאי שלמה	823208
יקנעם	ינון כהן	04-993011
ירוחם	וזוזת דוד	057-89388
ירושלים	דומיניץ יהודה	02-225587
כרמיאל	מדי אליהו	04-986092
כפר יונה	ברזילי ציון	053-85740
יבנה	שמואל כהן	ע. 439150, 08-439719
כפר חסידים - רכסים	רוני זרבי	ב. 04-952339 ע. 04-952031
כפר סבא	ראובן דאובני	052-22034 052-22298
לוד	יעקב בוכריץ	08-220919
מגדל העמק	עמרם ביטון	065-40327
מבשרת י-ם		
מעוז ציון	אשר לזימי	ע. 02-341781 02-344336
מצפה רמון	גמנו ברוך	דרך רמון 12
מעלות	אלי שטרית	04-979120
נהריה	מרדכי וקנין	ע. 2 04-968411
נס ציונה	דמרי יוסף	08-475219
נצרת עילית	(אביעד יעקב)	065-70094
נתיבות	ניסים אליקים	057-942434
נתניה	דב סנא	053-22069
עכו	חיים אסולין	04-916426
עפולה	עזורי שלום	065-23372
ערד	בן שלמה חיים	057-956528
עמישב	דרשן נסים	ע. 919964 ב. 9323847
עתלית	יצחק דנינו	04-942638
פרדס חנה	ראובן אוחנה	063-70104
פתח תקוה	אברהם מרמורשטיין	916429
צפת	שלמה האופט	069-30124
קדימה	ברכה חיים	053-99015
קרית אונו	פרופ' יגאל כהן	הרצפלד (העבודה) 27
קרית ארבע	מייבסקי משה	ע. 02-961560 ב. 02-961601
קרית אתא	שושנה צונגלד	04-440906
קרית ביאליק	כהן אליהו	04-711849
קרית טבעון	שפס מנחם	04-936025
קרית גת	שמואל אסולין	ע. 051-881703 ב. 051-881289
קרית ים	וסרמן יוסף	04-78181
קרית מוצקין	הרב שכטר	ב. 04-711597
קרית מלאכי	בוהדנה מיכאל	055-83885
קרית עקרון	ישורון סעדיה	08-411812
קרית שמואל	ויס עמינדב	04-713360
ראש העין	ישראל ברזילי	9227438
ראשון לציון	שלמה צוריאל	946784
רחובות	שטינמץ ברוך	ב. 08-475012 ע. 472289
רמלה	נתן רוגלד	08-223202
רמת גן	דב פרסה	704808
רמת השרון	שמריהו יוסף	5426647, 5426247
רמת פנקס	נעים עמוס	
רעננה	בליצקי אברהם	052-25074
שדרות	אביסן שמעון	051-97455
שלומי	פרץ שלמה	04-968365
תל-אביב	עו"ד משה אורנשטיין	ב. 229385 ע. 611260
תל חנן (נשר)	עמר משיח	ב. 04-226403 ע. 04-221115
מבוא חורון	שלום עצר	08-261911-4
שבי שומרון	אריה עופרי	ד.נ. שומרון 44859

התנועה הדתית לאומית

אילון

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

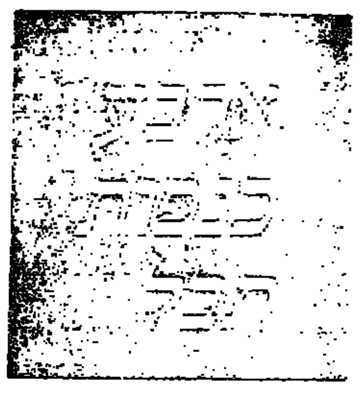

קופנהגן: הנסיך השובב

מאת אסתר אדלשטיין, סופרת מעריב בקופנהגן

יורש העצר הדני, הנסיך פרדריק, הבטיח לעצמו פגרת קיץ מעוררת קנאה. יורש העצר המסיים עתה כשאר תלמידי תיכון בדנמרק את בחינות הבגרות, יחגוג ב־26 במאי את יום הולדתו ה־18 ברוב פאר. לחגיגה יבואו מאות מוזמנים בעלי "דם כחול" מרחבי תבל, ביניהם דודתו הנסיכה הדנית אנה מריה, שנישאה לקונסטנטינוס, מלך יוון לשעבר, והיא כיום מלכה מודחת החיה בגלות בלונדון.

את פגרת הקיץ שלו טרם גיוסו לצבא – הוא התנדב לשרת במשמר בית המלכות, קרוב מאוד לבית – הוא יעשה עם משלחת קולנוע דנית למונגוליה וסין. המשלחת, בת שמונה אנשים, עומדת להפיק סרט טלוויזיה על חיי היום־יום של איכרי מונגוליה וסין. הסרט יצולם בעקבות יומן שכתב האתנוגרף הדני, הנינג האסלונד כריסטנסן, שהיה בין המדענים האירופיים הראשונים שחקרו את מרכז אסיה.

יורש העצר יהיה נער השליחויות של המשלחת והתחייב למלא כל עבודה שתוטל עליו, החל בסחיבת מזוודות וחוטי חשמל וכלה בשטיפת רצפות והגשת קפה לחבורה. זו תהא מעין פגרת הכשרה למלכות. אמו, המלכה מרגריטה, נשלחה עם סיום התיכון לחודש חפירות ארכיאולוגיות במצרים.

יורש העצר הדני מסיים את לימודיו הקיץ יחד עם אחיו הנסיך יואכים, הצעיר ממנו בשנה. אך מטעמי חסכון ובטחון למדו השנים יחדיו באותו תיכון ובאותה כתה.

השנים זכו לפרסום בעיתונות הדנית לאחר התפרעות במהלך ההצגה השנתית שהעלתה אחת מכיתות התיכון. החבורה המשתוללת והשתויה במקצת השליכה על השחקנים ביצים וסוכריות שאחת מהן פגעה בעינה של השחקנית הראשית, בת 16. היא הזילה דמעות ועוררה את "החוליגנים המלכותיים" – כפי שכונו השניים בעיתונות הדנית – לצהול משמחה. על שני הנסיכים של דנמרק הוטלו עונשים כבדים. הם הושעו לשבוע ימים מהתיכון וספגו נזיפה ומעצר בית.

בשנית הגיע יורש העצר הדני לכותרות העיתונות בעקבות פרשת אהבהבים שניהל עם חברתו לתיכון, יפהפיה בת 16 מבית טוב, העוסקת בדוגמנות צילום בשעות הפנאי. מסתבר כי הרומן לא החזיק מעמד. היפהפיה לא התלהבה מהשידוך וניתקה את קשריה הרומנטיים בנימוק "אני צעירה מדי ואיני מעוניינת עדיין בחבר קבוע". מדובר, אין לשכוח, בנסיך מבטן ומלידה המוגדר עתה כרווק המבוקש ביותר באירופה והעומד לרשת ביום מן הימים את הכתר בממלכת דנמרק.

יורש העצר הדני ואחיו נתברכו בחוש הומור פרוע המביך ומדאיג לא אחת את אמם המלכה, אך משעשע עד דמעות את אביהם. האב הוא הנסיך הנריק, רוזן צרפתי לשעבר.

למסיבת הסיום בתיכון, יום לפני שנשלחים התלמידים הביתה כדי להתחיל בהכנות לבחינות הבגרות, מופיעים, לפי הנוהג, בחצר בית הספר בתלבושות קרנבל ולוגמים בצוותא עם צוות המורים כמה בקבוקי בירה בסגנון כל המרבה הרי זה משובח.

יורש העצר פרדריק הפתיע את חבריו לכתה כשהופיע בתחתוני צמר ארוכים שצבע כמו ידיו בצבע ירוק. שערותיו היו עשויות בסגנון ג'ון טרבולטה וראשו הבהיק משמן וג'לי אופנתי לשיער. אחיו, הנסיך יואכים, התהלך בחצר בית הספר הזוגג בתלבושת צוללן והתיז מים מאקדח פלסטיק על חבריו וביחוד על מוריו.

אנשי הארמון מיעצים ליורש העצר העליז להיפטר בהקדם מעודפי המרץ ויצר הלצון ולעשות לקראת יום הולדתו השמונה עשרה את סבר הפנים הרציני הלא כל כך אהוד עליו.

המלכה מרגריטה ובעלה הנריק: אמא מודאגת מהילד, אבא משועשע

נבראסקה: נשים בראש המירוץ

מאת ט. ר. ריד, סופר וושינגטון פוסט בנבראסקה

וילה קיתר היתה נשמתה של נבראסקה. ברומנים המרתקים והאלגנטיים שלה על החיים בכפר הציורי רד קלאוד עם תחילת המאה, הציירה הסופרת המפורסמת ביותר של נבראסקה את ההגינות, תחושת הכבוד והנחישות של המתיישבים החלוצים, שערכיהם עדיין שולטים במדינה זו.

כמו שיודע כל אחד מחובבי ספריה של קיתר, הדמויות החזקות והמכובדות ביותר אצלה הן הנשים. דומה שגם תופעה זו שרדה עד היום.

בבחירות המוקדמות שנערכו בשבוע שעבר, נראה כי נבראסקה עומדת להיות המדינה הראשונה שתציב נשים בצמרת שתי המפלגות העיקריות. הנשים המועמדות מובילות את שתי המפלגות בהתמודדות על משרת המושל, שנתפנתה עם פרישתו של הדמוקראט הפופולארי בוב קרי מהפוליטיקה.

מהצד הדמוקראטי נראה כי הלן בוסאלים, שהיתה ראש עיריית לינקולן וחברת הקאבינט של קרי, מובילה בראש ששה מועמדים אחרים.

בצד הרפובליקני מתמודדים על המינוי שמונה מועמדים. סקרי דעת הקהל והפוליטיקאים תמימי דעים, כי בעלות הסיכויים הגדולים ביותר הן קיי אור ונסי הוך.

מסקר שנערך לפני שבועיים בכל נבראסקה בשביל "אומהה וורלד הראלד" עולה, כי 37 אחוז מהדמוקראטים שהשתתפו בסקר מעדיפים את בוסאלים. ההפרש בינה לבין המתחרה הקרוב ביותר היה 20 אחוז. הסקר הראה גם כי אור מובילה בראש המועמדים הרפובליקנים, עם 29 אחוז, ובהוך תומכים 19 אחוז – לעומת 16 אחוז תמיכה במועמד קרמיט בראשיר, לשעבר יו"ר המפלגה הרפובליקנית בנבראסקה.

נראה כי נבראסקה אכן בשלה להביא אשה למשרד מושל המדינה.

"בכל הנראה ישנם כמה טיפוסי־בוקרים במערב נבראסקה, שעדיין אינם מוכנים להצביע בעד אשה", אומר ג'ון הנסון, יו"ר סניף מחוז מריסון של המפלגה הדמוקראטית. "אבל העובדה שכל־כך הרבה נשים משתתפות במרוץ מאזנת את זה".

לעומתו, ישנם מצביעים כמו בוב הופמן, ספר מלינקולן, שאמר בשבוע שעבר: "אני לא אבחר באשה לתפקיד המושל, ואתם יודעים למה? אני חושב שבגלל שיש לי דעות קדומות".

פרשה ופשרה

מ. גרילק

"בחוקותי"

שלושה, חמישה ועשרה

קשה היא פרשת "בחוקותי". קשה ומכאבת. על כן קוראים אותה בשבת זו, בלחש ובמהירות, כי מתביישים באמור בה. היא מספרת מה יקרה לעם, אם ינטוש את חוקת התורה. היא מפרטת לפרטי פרטים את מסכת הקללות, האסונות, החורבנות והגלויות שינחתו על ראש העם, אם יפנה עורף לברית עם האלקים. זוהי מסכת קללות, שלצערינו העמוק התקיימה בדיוק נמרץ במהלך חיינו ההיסטוריים, עד האחרונה שבהם. על המופלא שבמתאם בין הפרשה והמציאות ההיסטורית, עמדנו כבר בעבר ועוד נתייחס אליו, ברצות ה', בעתיד.

והנה ישבה קבוצה של "מועצת חכמי המפרשים" ונתנה על המשך הפרשה, על הקטעים המסיימים את ספר "ויקרא", הנראים תלושים בכלל מן האמור עד הרגע הזה.

וכך נאמר שם:

"...איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה'. והיה ערכך הזכר מבן עשרים שנה ועד בן ששים שנה והיה ערכך חמישים שקל כסף בשקל הקודש" (ויקרא כ"ז,ב').

על מה מדובר בכלל?

"ליתן ערך נפשות", השיב רש"י, "לומר ערך דבר שנפשו תלויה בו,עלי". זה מביא רש"י בשם המדרש. זאת אומרת, אדם בא ורוצה לנדב את ערכו לבית המקדש. אומר רש"י: "אין ערך אלא דמים, אלא בין שהוא יקר ובין שהוא זול, כפי שניו הוא הערך הקצוב עליו בפרשה".

"עכשיו מובן" – העיר אחד מגדולי החסידות, ה"חוזה מלובלין" – "עכשיו מובן מדוע הסמיכו את הפרשה הזאת לפרשת הקללות הנוראה. היהודי ששומע פרשה זו, שילמד ממנה על גודלו העצום, כי יהיה נתון לרדיפות, להשפלה ולהשמדה – עלול לאבד את ערכו בעיני עצמו. וכדי להוציאו ממצב רוח מרכא זה, מסיימת התורה בפרשת ערכו של כל יהודי, ערכו העצמי. ולא סתם ערך, כי אם ערך נפשות לה'. מה ערכו בעיני האלוקים. כי בידיעה שהוא בן בו ניצוץ מאותו האלוקים, מקור החיים, הטוב והמוסר הקוסמי, משתפרת תמונתו העצמית, ערכו בעיני עצמו עולה וזה מעניק לו עוצמה.

□

שימו לב – מוסיף דון יצחק אברבנאל, ממגורשי ספרד – שימו לב שהפרשה כותבת מחיר אחיד לכל בני ישראל: "חמישים שקל". כלומר, אין חלוקה מעמדית. ערכו של האדם לא נמדד לפי מקצועו, רמתו השכלית, יחוסו, מעמדו בחברה, ידיעתו בתורה, גם לא לפי כוחו הפיזי. אלא קיים ערך אחיד ושווה לכל בן ישראל. זו בשורה טובה ליהודי האשר הוא, אחרי ששמע זה עתה במו אזניו את קללות הפרשה ותוכחתה. יש לו ערך עצמי, מעבר לכל.

שימו לב לעוד פרט – מעיר רבי שמשון רפאל הירש, בן הדורות האחרונים ש"האריך" לשיטות הקודמים לו, שימו לב למשמעות הטמונה בסמיכות הפרשה לתוכחה המקללת. פרשת התוכחה מסתיימת במלים הבאות:

"אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל..." (שם, כ"ו, מ"ו).

פירוש הדבר הוא, כי פרשת הערכין שלנו אינה חלק מן "החוקים, המשפטים והתורות", שחובה לקיימן, אחרת יוטל עונש על העם ועל היחיד. היא מופיעה כנספח לפרשה, ואחריה, כי אין היא דרושה על פי הדין ואין היא נובעת מדרישות הדין, אלא. היא נובעת מרחשי לב סובייקטיביים בהולם. אופייני הדבר, כי פרק זה הדן בנדבות המקדש נראה – על פי מקומו – רק כפרק סיום נספח. בפירוש נאמר כאן שאין היא בכלל החוקים, המשפטים שניתנו כתנאי שקיומם יביא לשפע ברכה והעבירה עליהם למצוקות החורבן והגלות.

□

"ומה משמעות הדבר"? – "שאלו" הנוכחים, המשתתפים ברב־שיח הדמיוני.

"פשוט מאד" – השיב רש"ר הירש והמשיך: "משמעות הדבר שאין תורת הכהנים מייחסת ערך מיוחד לנדבות המקדש, כניגוד לכל כנסיה אחרת, להבדיל, שכוהניה עסקו בצבירת רכוש, מידי מאמינים תמימים. אין התורה רואה חסידות יתירה בנדבות. אדם מרגיש צורך נפשי לבטא את עצמו על ידי מתת – יבושם לו. עליו לקיים את דיבורו. זה מה שחשוב ביותר: שמירת מוצא הפה. אבל בעצם אי־הכללת נושא זה ב"חוקים ומשפטים", אנו למדים, שעיקר יעוד המקדש התורה, שונה בתכלית.

"מקדש הכהנים" – ממשיך רש"ר הירש – רואה את שליחותו לא ברכישת נכסים, אלא ברכישת לבבות והיא מבקשת לרכוש את כל חיי הפרט והכלל לקיום החוקים, המשפטים והתורות, קידוש המוסר, שמירת המשפט בחיי החברה, הארת הרוח ועידון הלב.

□

קיים פרט מעניין בפרשת ערכים זו. פרט המחייב התייחסות. אלו המחירים השונים של המעריכים את עצמם. אמנם אין רואים חלוקה בין המעמדות, אולם קיימת חלוקה לגילים, ומה שוד שוב אף יותר: חלוקה בין גבר לאשה. ראו מה כתוב בפסוק:

"והיה ערכך הזכר מבן עשרים שנה ועד בן ששים – חמישים שקל.

ואם נקבה והיה ערכך שלושים שקל.

ואם מבן חמש שנים ועד בן עשרים שנה והיה ערכך הזכר עשרים שקל ולנקבה עשרת שקלים.

ואם מבן חודש ועד בן חמש שנים והיה ערכך הזכר חמישה שקלים ולנקבה שלושה שקלים.

ואם מבן ששים שנה ומעלה אם זכר – חמישה עשר שקלים ולנקבה עשרה שקלים" (שם, כ"ז, ג'–ח')

החלוקה ברורה. חלוקה בין גילים ובין מין.

– מה מביעה חלוקה זו? – "תמהו" הפרשנים המכונסים.

– את יעודו היהודי של האדם – הגבר והאשה כאחד.

קיים שוויון זכויות מלא בכך, שלשניהם ערך נפשות לה'. בייעוד החיים עצמם, שהם העמידה בפני ה'. אולם קיים שוני בתפקידים ובחובות, הנובעים משינויי גיל ומין. לכל נפש תפקיד ומסלול שונה, המביא את כולם בשווה אל אותו קו מטרה.

דומני, "הוסיף" רש"ר הירש, שהעיון המדוקדק בכתובים, מגביר תחושה זו. הבה נשווה את המספרים שנקבעו לזכר: חמישה, עשרים, חמישים, חמישה־עשר – למספרים שנקבעו לנקבה: שלושה, עשרה, שלושים, עשרה. נוכח שסכום הערך המלא של איש ואשה מבוגרים – מגיל עשרים ועד ששים – הוא חמישים לאיש ושלושים לאשה. שני המספרים הללו הם פי עשרה מערך הילד והילדה (חמישה ושלושה). הרי שעלינו לחפש את הצופן המפתח למשמעות הדבר בשלושת המספרים הללו.

– מה יכולה להיות המשמעות?

– פשוט מאד: שלושה היא חותמת ייעוד האשה, חמישה – יעוד הגבר. ואילו עשרה – אות לשלמות.

– הסבר נא דבריך.

– הבה נראה. הבית והמשפחה, איש ואשה וילד, מיוצגים על ידי מספר שלוש. ואילו החברה מיוצגת על ידי המספר שתיים (מינימום חברה מורכבת משני בני אדם). נמצא שהמשפחה והחברה כאחת, באות לידי ביטוי על ידי המספר חמש.

אם זה נכון, הרי שהמספר שלוש הוא חותמת של יעוד האשה, המשפחה והבית. כמובן, לא בקונוטציה השלילית של מושג זה בדורנו. ואילו מספר חמש מצביע על יעוד האיש, גם המשפחה וגם החברה.

□

– מדבריך משתמע – "קטע" אחד ה"שומעים" – שבכל מקרה היעוד בתורת התורה קשור אל הולדת.

– אכן, כן. הערך של האדם מתגלה ביותר הגבוה ליעודים שמותווה לו, מעבר לצרכיו הביולוגיים, הנפשיים האישיים. אך שימו נא לב: הילד, ערכו רק חמישה שקלים. הילדה – שלושה. בהיותם הבוגרים הם פי עשרה (קוד השלימות). אולם בתקופת ההתבגרות והחינוך – מבן חמש שנים ועד עשרים שנה – ערכה של הנערה עשרה, כי השלמתה במישור אחד בלבד (משפחה) ואילו ערך האיש עשרים, כי השלמתו בשני מישורים (בית וחברה). גם שאר המספרים תואמים תמונה זו, שציירנו עפ"י המקורות.

האם זו באמת כוונת הכתוב?

– יתכן. אולם כהערה אחרונה ב"ביגנש" זה, "העיר" הפרשן הדגול, רבי אברהם אבן עזרא: לדעת רבים גזירת המלך (האלוקים) הם דיני הערכין, וזה בלא חקר וסיבה. אולי.

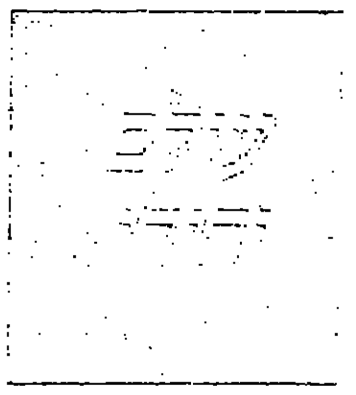

וושינגטון: האיש שרקד הורה עם בטי פורד

מאת קרלה הול, סופרת וושינגטון פוסט

בוושינגטון, כל מי שהיה לו מגע עם שועי הארץ וגדוליה, מקפיד לתעד זאת בקיר מלא תמונות. להיימן בוקביינדר, שהגיע לוושינגטון ב־1951 ושימש שם נציג הוועד היהודי־אמריקני במשך 19 השנים האחרונות, יש קיר שמעמיד בצל את כל הקירות האחרים.

בין שורות הצילומים, אפשר לראות את בוקביינדר בחברת הנשיאים טרומן, קנדי, פורד וקארטר, וסגני־הנשיאים וולטר מאנדייל ויוברט האמפרי. בצד אחר של החדר נראית אלינור רוזוולט, ותמונתה של גולדה מאיר מתנוססת בצדו השני.

בוקביינדר גם רוקד הורה עם בטי פורד בבית הלבן. הוא מפגין בבית הלבן יחד עם ג'ון באז למען המהגרים. בתמונה אחרת, שצולמה בשנות ה־60, הוא מפגין יחד עם רוי וילקינס ופיליפ רנדולף בירידי השעשועים גלן אקו, למען ביטול ההפרדה הגזעית.

בכניסה למשרדו יש תמונה שלו מ־1984, שם הוא נראה בהפגנה של הדלקת נרות מול שגרירות דרום־אפריקה. הוא מחייך למראה התמונה. "היו לי רגעים משעשעים בחיי, האין", הוא אומר.

החודש הופיעו חברי קונגרס בקבלת פנים שערך הוועד היהודי־אמריקני לכבוד בוקביינדר, הפורש מתפקידו באוגוסט. בין האורחים היו יותר מ־20 סנטורים, בהם אדוארד קנדי, גרי הארט, אלן קרנסטון, רודי בושוויץ, דן ריגל ודניאל פטריק מויניהן.

בגיל 70, בוקביינדר – הידוע בכינוי החיבה "בוקי" מאז ימי בית הספר התיכון – הוא נציגן המפורסם ביותר של השדולות היהודיות השונות בוושינגטון. הוא ליבראל, מתון, וזכה לשבחים רבים על יושרו.

מיינארד וישנר, שהיה נשיא הוועד היהודי־אמריקני, זוכר פגישה בבית הלבן עם מאנדייל. "מאנדייל אמר, 'אנחנו רגילים שאף אחד לא מסכים אתנו. אבל כשבוקי והוועד היהודי האמריקני מרימים את קולם, אנחנו מגיעים למסקנה שצריך לשקול את העניין מחדש'".

שתיים מהסוגיות העיקריות שבהן עוסק הוועד היהודי־אמריקני הן בטחון ישראל וזכויות יהודי ברית־המועצות.

"יכול להיות שאשמע רגשני מדי", אומר בוקביינדר, "אבל יהודי ברית המועצות ויהודי ישראל מונים יחד ששה מיליונים. אנחנו מוכרחים שתהיה לנו תחושת אחריות כלפיהם". בוקביינדר איבד בשואה שמונים מקרובי משפחתו.

הוא אומר כי התמיכה במדינת ישראל "היא תנאי הכרחי, אך לא מספיק, כדי לזכות בתמיכת היהודים בארה"ב". הוא מזהיר מועמדים פוליטיים כי הם מזלזלים בבוחר היהודי כאשר הם מדברים רק על ישראל. יש לו הסתייגויות משדולות יהודיות שהופכות את ישראל לסוגיה היחידה שלהן.

בוקביינדר מייחס את ההשפעה שיש לו להשקפה רחבה יותר. הוא אומר: "אם אני נהנה ממידה מסויימת של הכרה בקהילה הזאת, אם אנשים סבורים שאני אדם הגיוני, זה לא רק עניין של סגנון... זה משום שאני באמת תמיד האמנתי, כי הסוגיה היהודית החשובה ביותר היא שימורו של הפלוראליזם הדמוקראטי בארצות־הברית וחיזוקו".

רומא: יהודי איטליה מקווים לטוב

מאת עדה לוצ'אני, סופרת מעריב ברומא

יהודים אופטימיים יותר מקתולים. כך מסתבר לאור ביקור ההיסטורי של האפיפיור בבית הכנסת ברומא בחודש שעבר. סקר שפורסם בירחון היהודי־איטלקי "שלום" מורה שמעט יותר מאשר 50 אחוז מהקתולים, לעומת שלושה רבעים מהיהודים, מאמינים כי לביקור האפיפיור תהיינה תוצאות טובות.

12.4 אחוז מהקתולים ו־37.7 אחוז מהיהודים האמינו שביקורו של האפיפיור יביא לירידה במתח הגזעני. רבע מהקתולים ואולם רק שלושה אחוזים מהיהודים האמינו שלביקור לא תהיה כל השפעה. 24.7 אחוז מהקתולים ו־30.7 אחוז מהיהודים האמינו כי לביקור היו השפעות "דתיות". 25 אחוז מהקתולים ו־12.6 אחוז מהיהודים ראו את הביקור כפוליטי. עובדה שולית אך מצערת היא ש־2.4 אחוזים מהקתולים שהשתתפו בסקר מאמינים כי התוצאה של הביקור תהיה עלייה בטרוריזם.

סקר אחר שנערך על ידי ערוץ הטלוויזיה מס' 5 מראה כי 55 אחוז מהאיטלקים הקתולים מאמינים כי הכנסיה אינה אשמה במעשים נגד יהודים. 20 אחוז אמרו כי לא ידוע להם דבר בנושא.

האפיפיור מול הרב טואף בבית הכנסת ברומא: יהודים אופטימיים יותר מקתולים

אסונסיון: "מבוקשים יהודים, מתים או חיים"

מאת סופר סי"ץ באסונסיון

כרזות אנטישמיות הופיעו ברחובות אחדים בלב בירת פאראגוואי, אסונסיון. כרזות אלה היו במתכונת של הודעות המשטרה האמריקנית המחפשת אחר פושעים נמלטים.

בכרזות היה מגן דוד ובתוכו קריקטורה של דמות יהודית ומתחתיה הכתובת "מבוקשים יהודים, מתים או חיים". עוד נאמר בהן "הפרס: השלום העולמי".

בכרזות מואשמים היהודים שרצחו את ישו, ייסדו את המפלגה הקומוניסטית, גרמו את מלחמת העולם הראשונה והשניה, הפציצו את לוב והרגו ילדים וקשישים. הם גם מכינים את מלחמת העולם השלישית.

בתחילת החודש פירסם עתון באסונסיון הודעה על קיום מיסה לזיכרשל אדולף היטלר. אולם הכנסיה הקתולית סירבה לקיים טקס זה.

בפאראגוואי יש קהילה יהודית של כ–2000 נפש.

בגרות • • • **לימודים** רדיו אלקטרוניק

האוניברסיטה הפתוחה

נסגרת ההרשמה ללימודים

לסמסטר סתיו תשמ"ז (21) ספטמבר 1986 - ינואר 1987

לתואר בוגר B.A.

ההרשמה ללימודים אינה מותנית בתעודת בגרות
או בתעודה על השכלה קודמת.

- הלימודים מתבססים בעיקר על למידה עצמית בביתו של הסטודנט באמצעות חומר כתוב, מערכת מטלות הנבדקות על-ידי מנחים ובחינות גמר.
- בנוסף הסטודנט נעזר באמצעי למידה שונים ופגישות עם מנחים הנערכות אחת לשלושה ארבעה שבועות באזור מגורי הסטודנט.

לאוניברסיטה הפתוחה מסלול לימוד נוסף:

האוניברסיטה הפתוחה מסלולים לתכניות מיוחדות

מסלול לימודים להשלמת השכלה תיכונית; מסלול לימודי שפות; מסלול לימודי מינהל; הכשרה והשתלמות מקצועית; מסלול לימודי משפחה, קהילה וחברה

ניתן לקבל חומר הרשמה ודפי מידע ובהם תיאור מפורט של מספר קורסים, לעיין בחומר הלימוד ולקבל הבהרות במרכזי המידע של האוניברסיטה כמפורט להלן:

תל-אביב - האוניברסיטה הפתוחה, המחלקה למידע למירשם ולמעקב. רח' קלאוזנר 16, רמת-אביב. בימים א,ב,ג,ה בשעות 15.00-09.00, בימי ד' בשעות 18.00-09.00 בימי ו' בשעות 12.00-09.00.

ירושלים - המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין, רח' הרצל 89 (הכניסה מרחוב המעגל) בית הכרם הפעילות בימי ד' בשעות 21.00-18.00.

תל-חי - המכללה האזורית תל-חי הפעילות בימים א,ב,ד, בשעות 14.00-09.00.

קצרין - המועצה המקומית קצרין, המחלקה לחינוך. הפעילות בימים א'-ה' בשעות 15.00-09.00 ובימי ו' עד השעה 13:00.

טבריה - המרכזיה הפדגוגית, רח' ברוריה 8, קרית שמואל (מאחורי מלון אסטוריה). הפעילות בימי ד' בשעות 19.00-16:00.

נהריה - עירית נהריה, המחלקה לחינוך הפעילות בימי א' בשעות 18:00-16:30.

ראמה - מועצת ראמה, המחלקה לחינוך. הפעילות בימי ה' בשעות 13.00-09:00.

שפרעם - עירית שפרעם, הספריה הצבורית. הפעילות בימי ו' בשעות 13:00-09:00.

מגדל-העמק - הספריה הציבורית, רח' בבד עור. הפעילות בימי א' בשעות 18:30-15:30.

חיפה - בית הספר להנדסאים וטכנאים מיסודו של בטמיון ליד הטכניון, מגנן טכנולוגי לישראל, רח' בלפור. הפעילות בימים ב-ד בשעות 18.00-16.00 ובימי ו' בשעות 11.00-09.00.

נתניה - הספריה העירונית, רח' שמואל הנציב 30 (ליד משרד קצין העיר) הפעילות בימי א' בשעות 18.00-16.00.

רמלה - מרכז תקוותנו, רח' נורדאו 5. הפעילות בימים א-ה בשעות 19.00-16.00.

מכללת "אחוה" - מועצה אזורית באר-טוביה. בימים א'-ג' בשעות 13.00-9.00, בימי ד' בשעות 13.00-10.00 ובימי ב' גם בשעות 18.00-16.00.

באר-שבע - בי"ס תיכון עירוני מקיף א', שכון ג', רח' השלום 17. הפעילות בימי ד' בשעות 21.00-17.00.

אילת - מכללת אילת, רח' הסיבת הנגב (ליד ביה"ס התיכון המקיף). הפעילות בימי ג בשעות 19.00-16.00.

מרכזי לימוד ומקומות בהם ניתן לקבל חומר הרשמה בלבד:

מדרשת הגליל המערבי (מרכז לימוד) - במזכירות המדרשה בימים א-ו בשעות 13.00-08.00 ובימים א, ג, ד,ה גם בשעות 20.00-15.30.

מכללת עמק הירדן (מרכז לימוד) - המכללה האזורית בצמח. בימים א-ה בשעות 13.00-08.00 ו-17.00-15.00.

מכללת עמק-יזרעאל (מרכז לימוד) - אהל-שרה. בימים א-ה בשעות 12.00-08.00 ובימים א,ג,ה גם בשעות 17.30-15.00.

מכללת רמת הנגב (מרכז לימוד) - ירוחם, במזכירות המכללה, רח' אליהו הנביא. בימים א-ה בשעות 15.00-09.00.

פתח-תקוה - עירית פתח-תקוה, אגף החינוך, חדר 407. בימים א-ו בשעות 13.00-08.00 ובימי ב' גם בשעות 18.30-16.00.

גבעתיים - עירית גבעתיים, מינהל החינוך, רח' שינקין 2. בימים ב' ו-ד' בשעות 13.00-08.00 ובימי ב' גם בשעות 18.00-16.00.

בת ים (מרכז לימוד) - במזכירות בי"ס תיכון ע"ש שז"ר, רח' מוכרי הסיגריות 4, רמת הנשיא בימים א-ה בשעות 12.00-09.00.

רחובות (מרכז לימוד) - בספריה ובמזכירות בית-הספר התיכון ע"ש דה-שליט; רח' מנוחה ונחלה 58, בימים א-ה בשעות 13.00-09.00.

אשדוד (מרכז לימוד) - במזכירות בי"ס תיכון מקיף א', רח' מורדי הגיטאות, רובע ב'. בימים א, ב, ד,ה בשעות 12.00-09.00 ובימים א-ה גם בשעות 20.00-17.00.

ההרשמה תיסגר ב-15 ביוני 1986

עקב הזמן הקצר, מומלץ למעוניינים לפנות אישית למרכז המידע הנוח להם לקבלת חומר ההרשמה. הפונים בכתב עשויים לקבל את חומר ההרשמה לאחר סגירת ההרשמה הסדירה.

בית הספר לטכנולוגיה
של האוניברסיטה הפתוחה

נפתחה ההרשמה לקורסים
להכשרה ולהשתלמות טכנולוגית
שלבים א' ו־ג'

- **חשמלאי מוסמך שלבים א' ו־ג'**
- **טלוויזיה בצבעים**
- **מיקרופרוססורים (8085)**
- **אלקטרוניקה תעשייתית לחשמלאים**

נמשכת ההרשמה ללימודים במקצועות
אלקטרוניקה ומחשבים תוכנה

פיתוח מערכת הלימודים ע"י המרכז לטכנולוגיה חינוכית

ההרשמה תיסגר ב־14 ביולי 86

לקבלת חומר הרשמה מלא ושלח את התלוש הרצוף.

לכבוד האוניברסיטה הפתוחה, המחלקה למידע למירשם ולמעקב ת.ד. 39328 רמת-אביב, 61392
אבקש לקבל את ידיעון בית-ספר לטכנולוגיה וחומר הרשמה.
שם ______
כתובת ______

אוהלו
על חוף הכנרת

מסלול לגיל הרך

עקב הדרישה הצפויה לגננות יורחב בתשמ"ז המסלול לגיל הרך בסמינר אוהלו. הסמינר יכשיר אותך כמחנכת בגן הילדים ובכתות א', ב' של בית הספר היסודי.

מילגות והנחות בשכר לימוד מתקבלות ללימודים במסלול זה

פרטים והרשמה: סמינר אוהלו, דאר נע עמק הירדן, מיקוד 15110, טלפון 067-50330, 067-50296.

משרד החינוך והתרבות - האגף לתרבות ואמנות
בית הספר לאמנות הציור ת"א
ע"ש א. מרושילסקי

החלה ההרשמה
★ לימודי תעודה - 4 שנות לימוד, 5 ימים בשבוע
★ לימודי תעודה - 4 שנות לימוד, 2 ימים בשבוע
★ קורס למורים בשנת שבתון לצורך קבלת גמול השתלמות
★ קורסים וחוגים בשעות הערב בכל המקצועות.
המקצועות הנלמדים:
רישום, צבע, הדפס, פיסול, צילום ותולדות האמנות.

פרטים והרשמה במזכירות ביה"ס, רח' קלישר 5 ת"א. טל. 657348 בימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00
מבחני כניסה יתקיימו ביום א' 8.6.86 בשעה: 09:00

ביה"ס לקציני־ים
בעכו
קורא לך

בוגר כיתה ח', ט',
ההרשמה נמשכת לכיתות ט', י',
בוא ללמוד בבית־הספר לקציני־ים עכו

אצלנו תשלב לימודים עיוניים עם מקצועות הים במגמות שיט, מכונה ואלקטרוניקה.

שיחות הסברה להורים ולתלמידים מתקיימות מידי יום בביה"ס בשעות 08:00 עד 14:00

לפרטים נוספים יש לפנות לכ"נ יורדי הסירה, ביה"ס לקציני־ים ת.ד. 66 עכו, 24100

מבדקי כניסה יתקיימו ב־11.6.86, בשעה 9.30

כפר סילבר

בית ספר תיכון התישבותי מקיף שש שנתי

ע"ש ד"ר אבא הלל סילבר

מיסודה ובהנהלתה של ההסתדרות הציונית של ארצות הברית

פותח בהרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ז

ההרשמה מדי יום שלישי בשבוע מ־8.30 בבוקר.

אנו קולטים לתנאי פנימיה החל מכתה ט'

מסלולים ומגמות מכתה י': ביולוגיה, אלקטרוניקה־מחשבים, מדעי החברה, סיעוד, לימודי א"י, מכונאות־רכב, חינוך הגיל הרך, משקית.

להרשמה להביא: תעודת סוף תשמ"ה ומחצית (או שליש) תשמ"ז, תעודת זהות, תמונה, כלי כתיבה.

טל': 051-25141-3, ד.נ. חוף אשקלון 79295.

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעים מדוייקים
ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר

רמות – רשות אוניברסיטאית
למחקר שמושי ופתוח
תעשייתי בע"מ

הרשמה לקורסי הכנה
לקראת שנת הלמודים תשמ"ז

הקורסים יתקיימו בתחומים ובתאריכים כדלהלן:

תחום	תאריך
מתימטיקה	20.7.86 – 31.8.86
פיסיקה	21.7.86 – 10.9.86
כימיה אחה"צ	20.7.86 – 14.9.86
כימיה בוקר	21.7.86 – 10.9.86

הקורסים יתקיימו במקביל גם בשעות הבוקר ואחה"צ וינתנו ע"י מורי הפקולטה למדעים מדויקים.

להשתתפות בקורסים אחה"צ תנתן עדיפות לחיילים העומדים לפני שחרור.

הלימודים מיועדים למועמדים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה בתחום מדעים מדוייקים והנדסה ולכל המעונינים לרענן את הידיעות שנרכשו בביה"ס התיכון ולהשלימן.

פרטים מלאים בדבר סדרי הרשמה והתשלום ניתן לקבל בחברת "רמות" בטלפונים 426465, 429419, 420114 או במשרדי החברה, רח' האוניברסיטה 32, רמת־אביב.

מכללה לחינוך סמינר הקיבוצים ת"א

מודיעה

נמשכת ההרשמה לכל המסלולים
להכשרת מורים בחטיבת הביניים*

*הלימודים במסלולים אלה מקנים נק' זכות להמשך לימודי תואר ראשון באוניברסיטת ת"א.

נותרו מספר מקומות במסלולים להכשרת מורים וגננות, **חינוך מיוחד ודרמה** (במסלולים תלת שנתיים וארבע שנתיים**).

**הלימודים בכל המסלולים בתוכנית 4 שנתית הם לקראת תואר "בוגר חינוך" B.Ed (לאחר מתן ההכרה ע"י המועצה להשכלה גבוהה)

נמשכת ההרשמה למורים בשנת השתלמות.

בדבר פרטים נא לפנות לסמינר הקיבוצים ת"א
דרך חיפה 149 טל' 03-424221 היח' לרישום

هكذا من الأصل

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • **לימודים** רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

מכללת בית ברל

מכללת בית ברל מציעה לימודים באוירה אחרת למי שמחפש שילוב של המעשי והמהנה.
המקום מציע תנאים מיוחדים ללימודים:
אויר של חיק הטבע, שקט כפרי. אפשר ללמוד בו בתנאי פנימיה. תתקיים תחבורה ציבורית ישירה מת"א.
כמוסד להשכלה גבוהה מעניקה מכללת בית ברל תארים מוכרים במסלולים שונים.
למימון הלימודים ניתן להעזר בהלוואות מותנות, חונכות פר"ח ומלגות מיוחדות המוענקות ללומדים
מקצועות מועדפים כגון: ביולוגיה, כימיה, פיסיקה, מתמטיקה, מחשבים — תחומים בהם חסרים כיום מורים.
ללומדים במכללה מוצעות שפע פעילויות חברתיות, תרבותיות וספורטיביות.

נמשכת ההרשמה לקבלת תואר אקדמי ראשון בוגר בהוראה (B.Ed.)*

מסלולי הלימודים במכללה

א. חינוך בלתי פורמלי

☆1. המסלול לחינוך משלים — מכשיר לתפקידי ניהול, ריכוז והנחיה במסגרות כגון: בתי נוער, מתנ"סים, פנימיות, חינוך חברתי בביה"ס ועוד.

☆2. המסלול לקידום נוער — מכשיר עובדים חינוכיים-טיפוליים ברמה אקדמית לקידום נוער במצוקה (כולל חבורות רחוב), ונוער שנפלט ממסגרות הכשרה וחינוך.

ב. הכשרה להוראה

☆1. הוראה בכתות ז'-י' — תעודת הוראה ב-2 מקצועות מבין המקצועות הבאים: **לימודי א"י*, ביולוגיה, כימיה, מתמטיקה, פיסיקה, מחשבים, ספרות, לשון, חברה ואזרחות, מקרא, היסטוריה, גאוגרפיה ואנגלית.**

☆2. מסלול משולב — תעודת הוראה לז'-י' ב-2 מקצועות שלעיל ובשילוב לימודי חינוך בלתי פורמלי.

3. לבעלי B.A — תעודת הוראה בכתות ז'-י'.

☆4. הוראה לגיל הרך (גן ילדים או כתות א'-ב')**.

☆5. הוראה לביה"ס היסודי (מורה כולל)**.

☆6. הוראה בחינוך מיוחד (יסודי וחטיבת ביניים)**.

7. הוראת חקלאות, טבע ולימודי הסביבה — ל"מורה מוסמך בכיר".

☆8. תכנית אישית למורים "מוסמכים", "בכירים" — לימודי השלמה לתואר B.Ed. — בוגר הוראה **.

*לימודי א"י מקנים גם תואר "מורה דרך מוסמך" מטעם משרד התיירות.

**במסלול זה ניתן היתר ללמד לקראת תואר B.Ed אך עדיין לא להעניקו.

ג. תכניות אחרות

1. הסבה להוראה בחטיבת הביניים (רשיון הוראה) — תכנית אישית.

2. תרגום — מסלול תלת־שנתי (יומיים בשבוע) להכשרת מתרגמים בכתב מאנגלית לעברית ולהיפך.

המעוניינים במעטפת רישום "מדריך לנרשמים" יפנו בכתב ליחידת הרישום, מכללת בית ברל, דואר בית ברל 44905 ויצרפו המחאת דואר ע"ס 5 ש"ח.

☆לימודי תואר מתייחסים לסעיפים המסומנים בסימן זה.

מספר המקומות מוגבל.

מסלולים יחודיים למכללת בית ברל

★ **הוראת חקלאות, טבע ולימודי הסביבה.**

★ **לימודי א"י — המסלול היחיד המעניק תואר** B.Ed.**, תעודת הוראה ורשיון ל"מורה דרך" מטעם משרד התיירות ושל"ח.**

★ **ביולוגיה — הלימודים כוללים מעבדות וסיורים תוך מתן דגש מיוחד על החי והצומח בא"י.**

לימודי תואר במדעי החברה

במסגרת לימודי B.Ed יתקיימו לימודים סדירים במדעי החברה בשיתוף אוניברסיטת ת"א.
לפרטים: טל' 052-454104, 052-448727, שלוחה 34, 35.

עוברים מגבעתיים לבית ברל

המרכז להכשרת יוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים להוראה

יוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים המעוניינים בהסבה, בהכשרה לתעודת הוראה ו/או בהשתלמות לכל שלבי החינוך (גן עד י"ב) והחינוך המסייע — מתבקשים לפנות לצורך קבלת פרטים והרשמה למרכז להכשרת יוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים להוראה, רח' בורוכוב 3 גבעתיים. טלפון — 03-722207, 03-732943.
הלימודים יתקיימו בבית ברל.
סידורי הסעה מובטחים.

סמינר למלאכה

המכון להכשרת מורים לאומנויות וטכנולוגיה כללית לתלמידים סדירים ולמורים משתלמים.
בין החוגים: עץ, שרטוט, מתכת, אריגה, קרמיקה, רישום, מלאכת מחשבת, צורה וצבע, עיצוב תלת מימדי, תכשיטנות, פיסול רך, רקימה, הדפסות, חשמלטרוניקה ועוד.
הלימודים יתקיימו בחלקם בגבעתיים ובחלקם בבית ברל.
פרטים בביהמ"ד למורים למלאכה בגבעתיים, רח' פטאי 14, טל. 03-321308, 03-322408.

השתלמויות מורים

★ לתואר "מורה מוסמך בכיר", "גננת בכירה".
★ הסבה להוראה בחינוך מיוחד.
★ הסבת גננות ומורים מקצועיים להוראה כוללת.
★ התמחויות במקצועות שונים.

לימודי בוקר ואחה"צ, הלומדים עשויים לזכות במענק השתלמות ובגמול השתלמות. בין החוגים: שילוב אמנויות בהוראה; דרמה ותיאטרון בביה"ס; דמוקרטיה וחינוך חברתי; חקלאות ולימודי סביבה (הדרכת טיולים), ספרות ילדים, מחשבים, למידה פעילה ועוד. וכמובן — מגמות התמחות במקצועות הלימוד המקובלים.
השתלמויות מיוחדות למורים בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה: ביולוגיה, גאוגרפיה, ספרות, דרכים אלטרנטיביות בהוראת "יהדות בימינו" ועוד.
הלימודים מזכים בנקודות לתואר B.Ed. כל הקורסים מוכרים ע"י הפיקוח.
לפרטים: טל' 052-454104, 052-448727, שלוחה 33.

המכינה הקדם אקדמית

במסלול חד־שלבי (ספטמבר 86') או דו־שלבי (ינואר 87') ליוצאי צבא עד גיל 25 החסרים 4 בחינות בגרות ויותר.
אפשרות למגורים בפנימיה ולקבלת מילגות.
לפרטים: טל' 052-454104, 052-448727, שלוחה 73.

מרכזי פעילויות במכללה

במסגרת מכללת בית ברל מופעלים מרכזים מיוחדים בתחומים הבאים:
מחשבים
הוראת חשבון
נוער שוחר מדע
ספרות ילדים
חינוך לדמוקרטיה
מועדי ישראל
הבנת הנקרא
מעבדה לשונית לאנגלית ומיומנויות לשון
אבחון הילד החריג

לימודים באוירה אחרת

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת
עובדי הוראה
בית המדרש למורים,
לגננות ולמורים
לחינוך גופני

"אוהלו"
על שפת הכנרת

נמשכת ההרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ז

המסלולים:
א. גננות
ב. גננות ומורות לגיל הרך
ג. מורים לכתות ג'–ו'
ד. מורים לחינוך גופני.
המגמות: יהדות, מקרא, טבע, אמנויות, ספורט ימי, חינוך משלים.
● תשיבת הסבה להוראה
ליוצאי אוניברסיטאות ואקדמאים
הגיל הרך – ביה"ס היסודי ג'–ו' טבע ויהדות
ה. השתלמויות
לתואר: 1. מורה בכיר/ה. 2. גננת בכירה. 3. מורה בכיר/ה בחינוך הגופני.
לגמול: 1. החינוך הגופני בגיל הרך. 2. ספורט ימי והוראתו.
★ במוסד פנימיה משלה.
★ הזקוקים יזכו למילגות ומענקים.
★ עתודאים מתבקשים להקדים הרשמתם.
★ יוכנו הסעות מהאזור.
כתובתנו: סמינר "אוהלו" – ד.נ. עמק הירדן,
מיקוד 15118, טל. 067-50330/50296/52270.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה
המחלקה לחינוך מבוגרים

המחלקה לחינוך ע"ש שיין
רחוב קפלן 42, פתח־תקוה

החלה הרשמת
מורים בפועל
ומורים בשנת שבתון
לקורס להסבת מורים לחינוך מבוגרים (מורי תהל"ה)

פרטים והרשמה:
מכללת שיין, טל: 9224924, 03-922179

מספר המקומות מוגבל

אוניברסיטת בר־אילן

הפקולטה למדעי היהדות
מחלקה לספרות עם ישראל | הקתדרא לידיש ע"ש רנה קוסטה

מודיעים על הרשמה ללימודי יידיש

הרינו שמחים להודיע על המשך הרשמה ללימודים מתקדמים לתואר שני ושלישי לקראת שנה"ל תשמ"ז.
תלמידים שיעמדו בקריטריונים ויתקבלו יהיו זכאים למילגת לימודים החל מ־1,500 ש"ח ועד 3,000 ש"ח לשנת לימודים.
פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות המחלקה לספרות עם ישראל טל' 03-718235 וכן במזכירות הקתדרא טל' 03-718630, 03-718621.

"ווג" בי"ס למקצועות האופנה
קורסים מקצועיים לאופנה
הדמיונות בשיטת "ביליי"
תכנון וציור אופנה
תעודת הסמכה
קורסי תפירה מזורזים למתחילות בשיטת "בורדה"
קורסי תפירה למתקדמות לפי מידה וקונפקציה
תחילת ההרשמה לקורסי קיץ
ולשנת הלימודים הבאה **5.6.86**
גורדון 21, תל־אביב, טל. 235422, 238089
● מספר המקומות מוגבל ●

250,000 עברו כאן!

רבע מיליון תלמידים למדו לקראת בחינות הבגרות אצלנו,
37 שנות ניסיון, עם צוות מורים מעולה,
מעניקים גם לך את ההזדמנות לתעודת בגרות.

החלה ההרשמה למועד ינואר 87

מישלב
בגרות עם תעודות

מישלב, רשת בתי ספר למבוגרים כתות בוקר וערב.
רחוב ויצמן 53, תל־אביב טל. 263185-9
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

סימני דרך

יואב שנצר ויורם נאמן

אפשר גם אחרת

מדור זה, מהיותו חובב חוק חוקה ומשפט, התריע פעמים אין ספור בעבר מפני התמוטטות שלטון החוק במדינה. אנו גאים להמשיך במסורת מפוארת זו ולהתייצב גם הפעם לצידו של היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' זמיר.

צר לנו שעלינו לחזור ולדוש בפרשה המצערת של קו 300 – פרשה שבמהלכה קופחו חייהם של שני בני מיעוטים בנסיבות תמוהות.

מדוע צריך היה לפרוץ לאוטובוס באלימות? מדוע הבטו בחוזקה בראשיהם של בני המיעוטים? יש גם דרך אחרת!

יורשה לנו להציע כאן שיטה אלטרנטיבית לשחרור בני ערובה במקרים מהסוג הזה. השחרור התבצע במספר שלבים, בפעולה מתואמת של ארבעה כוחות: יחידה מובחרת של מלצרים תפרוץ לאוטובוס ותגיש לחוטפים מבחר גבינות ויין. הגל השני של המלצרים יגיש סנדוויצ'ים דקורטיביים, סיגרים מרוקאיים ובורקס. כשיירגעו הרוחות, תיכנס לאוטובוס תזמורת צה"ל, שתנגן מחרוזת של נעימות מזרחיות. תוך כדי הנגינה יונחת במקום האירוע מסוק שיביא עמו בחורות עובדות מחוף תל-ברוך. הבחורות יספקו למחבלים שרותי מסג' והרפייה.

רק אחר כך יעלה ויבוא לאוטובוס היועץ המשפטי, או נציג מטעמו, שיסביר למחבלים כי הם עשויים להיות מואשמים בעבירה על החוק. הוא יציע להם עיסקת טיעון עם התביעה, לפיה הם יודו בעבירה של הפרעה לנהג בשעת נהיגה – ובתמורה יקבלו ברירת קנס.

לאחר שחרור בני הערובה, היועץ המשפטי, או מי מנציגיו יסיעו במכוניתם את המחבלים לירושלים ויקחו אותם לסיור בעיר, שיכלול ביקור ביד ושם, ארוחת צהרים עם טדי קולק, ואירוח במשכן הכנסת. לבסוף יסעו המחבלים לנמל התעופה, ויטוסו ליעדים שיירצו להם.

יישומה של תכנית זו יציג את מדינת ישראל כמדינה הומנית ומוסרית יותר, המעמידה את שלטון החוק בראש סולם העדיפויות.

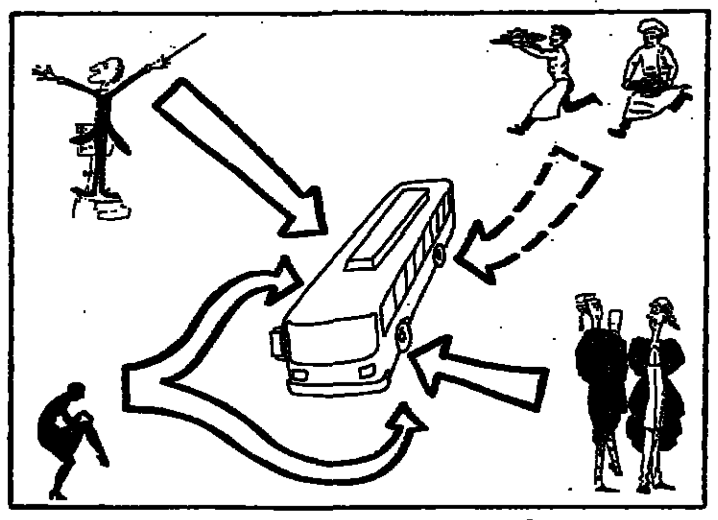

שדות בתי הסוהר, ערך אתמול מבצע הומניטרי נדיר, המעמיד בצל מבצעי צדקה דומים שנערכו בארה"ב. ב"מבצע השרשרת" שנערך למען הרעבים בכלא באר-שבע, השתתפו אלפי אסירים וסוהרים שידיהם נכבלו זו לזו באזיקים. חלק מהאסירים נכבלו גם ברגליהם, ובאופן כללי נראה כי הם קשורים מאד לסוהרים.

שורשרת הידיים החלה בבית המעצר באבו-כביר והסתיימה בשערי כלא רמלה. רב גונדר רפי סויסה שיזם את הרעיון הביע סיפוק רב מהמבצע, ואמר כי עד עתה הוא התראיין ל"מעריב" ול"ידיעות אחרונות", וכי עם קצת מזל גם הטלוויזיה בערבית תשדר כתבה על המבצע.

אמנות

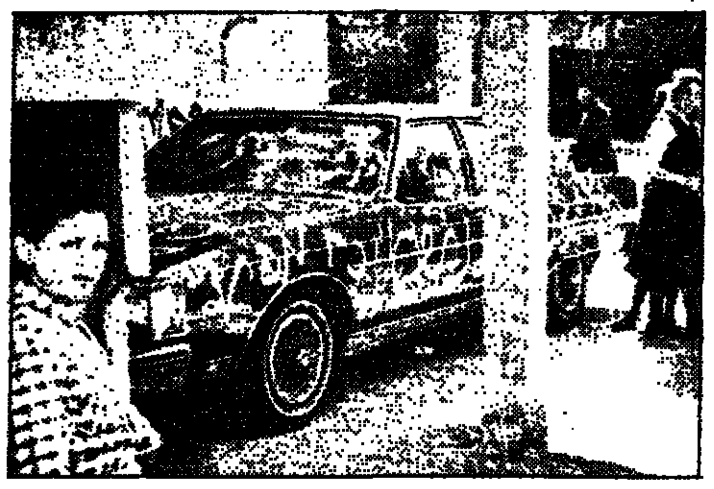

בגלריה "חומש" בבני-ברק נפתחה השבוע תערוכה רטרוספקטיבית המציגה את האוסף של האברך המצוין קידשנזף. התערוכה מעוררת סקרנות רבה בשל פריטים נדירים המוצגים בה לראשונה. קהל גדול וקדוש גודש את הגלריה מרגע פתיחתה. לעניין מיוחד זוכה היצירה "מכוניתו של הרב שך" או בשמה האחר "אולדסמוביל 83" – עבודה מרשימה של ספריי על מתכת (1.5 על 2 על 5), האמן שאב את השראתו מן המקורות ובאמצעות טכניקה מיוחדת של התזה הצליח ליצור אפקט מדהים של עוצמה וקדושה.

תחבורה

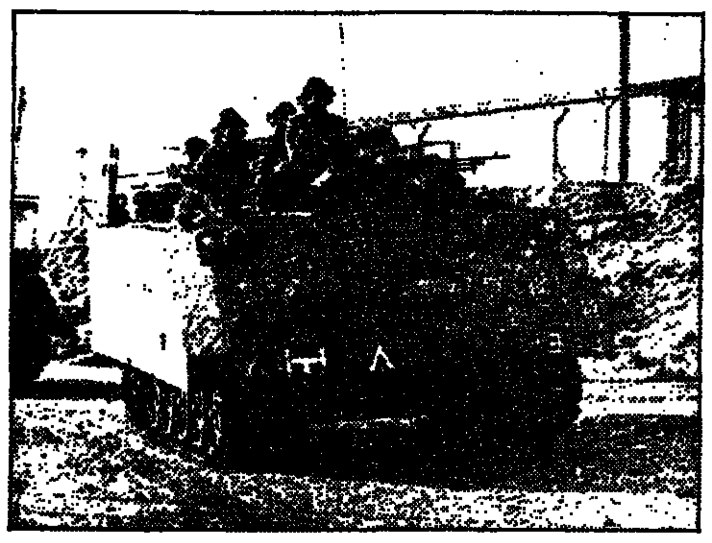

חסידיו של הרב אליעזר שך חזרו בהם מהכוונה לרכוש עבור הרב מכונית רולס רויס – במקום המכונית הישנה שקושקשה לבלי היכר. תחת זאת החליטו אנשי הרב לרכוש עבורו רכב זחלי משוריין מדגם "ולדה".

לרכב החדש דיפון בעובי 30 מ"מ, שיבטיח הגנה מירבית מפני נסיונות פגיעה נוספים ברב. הרב שך יעבור כנראה להתגורר ב"ולדה" לאחר שימתקנו בה מכשירי-קשר וארון קודש. בינתיים, הוא מתעקש לנהוג בה בעצמו, ואף אמר שאם הדבר לא יהיה כרוך בחילול שבת – בכוונתו להשתתף במרוץ המכוניות באשקלון.

הסתדרות הפקידים

מרימה כוס תה

לכבוד הפקיד הבכיר

ודוחה בשאט נפש את ההאשמות כי הפקידים בארץ מוציאים לאזרח את הנשמה

פסטיבל ישראל

עקב מחלתו של אחד מרוכשי הכרטיסים יידחה הפסטיבל למועד אחר.

על המועד החדש תימסר הודעה

ריגול: „פילגש מלכותית - ופרוצה"

מאת סנדי רובנר,
סופרת „וושינגטון פוסט",
מיוחד ל„מעריב"

מחברי ספרי הריגול הם ששיכנעו את רוב הקוראים כי הריגול הוא עסק מלוכלך, ולא משנה באיזה צד של המתרס נמצאים.

אפילו גיבורו של ג'ון לה קארה, ג'ורג' סמיילי קשישא, עשה דברים שעליהם לא היה שש לספר לאמו. ידידו, איש הקג"ב, קארלה, היה שותף לרבות מתכונותיו הפסות מצודות של אשף-הביון הבריטי.

מדוע, אם כן, אנחנו מופתעים כאשר רונלד פלטון מואשם בהכשלת מבצע ציתות חשוב מאוד של ארצות-הברית בתחום הטכנולוגיה המתקדמת? מדוע אנו מופתעים כאשר ג'ון אנתוני ווקר מודה באשמת מכירת צופנים לברית-המועצות?

כן, אנחנו מופתעים. מופתעים ועוד איך.

אבל כמה מן הסופרים שגיבוריהם בעלי החולשות האנושיות והאויבים האצילים הדירו שינה מעיניהם של מיליוני קוראים עד לשעות הקטנות של הלילה, או הצמידו אותם, בחיל ורעדה, למושבים באולם הקולנוע, יאמרו ודאי כי הם כלל לא הופתעו.

"אומר לכם משהו על מינוח", אומר טום קלנסי, מחבר "הצייד אחר אוקטובר האדום". "הברנש שעובד בשירות הביון המרכזי (CIA) נקרא 'פקיד'. האזרח הזר שהוא מגייס לעבוד בשבילו הוא 'סוכן'. והטיפוס שפועל נגדנו, בשביל הצד השני, הוא 'מרגל'."

"מאז ומתמיד היו הרוסים מרגלים טובים למדי", אומר קלנסי, "אבל יש להם בעיה. נניח שנייסת לשורות קג"ב. כל מה שמראים לך בטלוויזיה הסובייטית זה את הקו-קלאקס-קלאן ואת שכונות העוני בערים הגדולות של ארה"ב, בשעה שהם אמורים ללמד אותך מה שאתה באמת צריך לדעת".

"אחר כך אתה בא לארץ הזאת (ארצות-הברית) ורואה מהי באמת. זה ודאי מבלבל מאוד. סופרמרקט, למשל. שם המושג הזה אפילו איננו קיים".

מסיבות אידיאולוגיות איתנות, קלנסי מאמין כי "משום שהאמת בצד שלנו, הסובייטים מאבדים הרבה יותר 'פקידים' ו'סוכנים' מאיתנו".

הוא מפסיק לרגע כשהוא נזכר בפרשת ויטאלי יורצ'נקו, קולונל בקג"ב שביקש מקלט מדיני בארצות-הברית בקיץ שעבר, הסגיר אותים מה"סוכנים" שלו ואז, אולי בגלל אכזבה רומאנטית, חזר לברית-המועצות.

"אהה", הוא אומר, "אני משוכנע שהוא כבר איננו בין החיים".

"בהכללה גסה מאוד, ישנם שני סוגי מרגלים", אומר הסופר ה. ט. טיילר, מחבר "הגמלים של אלוהים" ו"מבצע הנוכלים". הוא מדבר על מרגלים שפועלים ממניעים אידיאולוגיים ועל כאלה שפועלים למען בצע כסף.

> מחברים ידועים של מותחני-ריגול אינם מופתעים מריבוי המרגלים שנחשפו באחרונה בארה"ב □ הסופר טיילר מסביר את ההבדל בין מרגל מטעמים אידאולוגיים לבין מרגל בעבור בצע כסף □ הראשון דומה בעיניו לפילגש „השייכת לחצר המלכות ונשארת במקומה" □ לעומת זאת, „הפרוצה מוכרת את גופה כל פעם מחדש ואין לדעת היכן תהיה למחרת"...

"ההבדל ביניהם הוא כמו ההבדל בין חובב למקצוען, למשל. ואולי תרשו לי הגדרה אפילו יותר בוטה – ההבדל בין פילגש בחצר המלוכה לבין פרוצה. שתיהן מוכרות את עצמן, אולם פילגש-החצר היא למעשה רכוש המלכות. היא שייכת לחצר, והיא נשארת במקומה. אולם הפרוצה נודדת ממקום למקום. היא מוכרת את גופה כל פעם מחדש, ואין לדעת היכן תהיה למחרת. זו אכזבה גסה מאוד, אולם כדאי לזכור אותה, כי שידותי בין נבדלים זה מזה באותו מישור.

"האכזבה כאן הרבה יותר ג'נטלמנית, כמובן. כלומר, סוכן המרגל למען אידיאלים או עקרונות נשלט בידי מה שמכונה 'גורמים חיוביים'. לעומת זאת, סוכן שאינו מונע על-ידי עקרונות, שפועל כמו זונה, מהווה בעיה. האיל המניעים שלו הם מה שנקרא 'גורמים שליליים' – הצורך בכסף, בנשים, או בנקמה – אלה מניעים הפכפכים למדי. הם עלולים להשתנות בן-לילה, כמו שהשתנו מניעיו של יורצ'נקו.

"קשה מאוד לשלוט עליהם. ברגע שהמניע נעלם, גם הסוכן נעלם".

ג'יימס גריידי, מחבר "ששת ימי הקונדור" (שקוצר ל"שלושת ימי"... בגירסה הקולנועית), רואה במרגל של שנות ה-80 תוצר הגיוני של עשור ה"אני". הוא רואה בו "סוג חדש של ציניות" ומסביר: "רואים את זה יותר ויותר עכשיו, משום שהשוק גדול יותר, וההזדמנויות רבות יותר. למרות מהפכת רייגן, עידן הטוהר האידיאולוגי נגמר...

"איש לא חושב שמעשיו עשויים לשנות את מהלך ההיסטוריה, אם כי בעבר נהגו המרגלים לחשוב כך. אולם מאז ביקוע האטום, הם רואים את עצמם באיזשהו מקום מחוץ למעגל הציוויליזציה".

היום, אומר גריידי, "אנשים מוציאים מזה רווח כספי או ריגושים, וזה מין בגד נפשי נגד חברה אלמונית, שבה אפילו לבגידה אין משמעות רבה".

תופעת "מרגל-החודש", אומר גריידי, משקפת את "מנטאליות ההפיזה המיוחדת של קהילות המודיעין, שמושג הקאריירים נחשב הגורם החשוב ביותר בהן. הסובייטים משלמים בעבור מידע שכנראה בכלל אין להם צורך בו".

גריידי מסביר: הפקיד מקדם את הקאריירה האישית שלו בגיוס סוכנים. זה לא משנה גם אם הסוכן הוא אידיוט, כי זה לא מגיע לטבלאות הסטאטיסטיות.

"באתי במגע עם אחדים מהאידיאולוגים הוותיקים באמת, שאכן הצטרפו לסוכנות הביון המרכזית ולבולשת הפדראלית כדי ללחום בנגעי הקומוניזם. אולם כעת חברות-הנפט האמריקניות משתפות פעולה עם המרקסיסטים באנגולה, וקצת קשה לתחום את הגבולות. התוויות מאבדות כל משמעות.

"בסופו של דבר, יכול להיות שהריגול יהיה משחק הרבה יותר נקי, אולם עד אז מה שיש לנו זה, למעשה, פקידות אחת הנלחמת בפקידות אחרת, בגלל דברים שיכולים להרוץ את גורל העולם".

מודיעים על הרשמה ללימודי יידיש

החלה הרשמה
נוודים בטעל
ומוודים בשנת ש...

נתשכת ההרשמה
לשנת הלימודים

באו!
...שלב
...ם תעודות

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

שלטון החוק וכבוד המדינה

גבריאל שטרסמן

כל מי שאינו עושה חשבון של רגע חייב לתמוך באלה הסבורים, שמעמדו של פרופ' זמיר צריך להישאר בלתי־תלוי בממשלה הממנה אותו, כאילו היה שופט

גם אם ההיסטוריה אינה חוזרת על עצמה בדיוק, הנה הפרשיה המעסיקה אותנו באלה הימים מזכירה לרבים וגם טובים פרשיות מן העבר הקצר של מדינת ישראל.

מזכירה – אך אינה מלמדת.

ב־21 באוקטובר 1964 גילה חבר־הכנסת יזהר הררי ז"ל, שלאחר קום המדינה הורה ראש השי"י (למעשה היה זה שירות הבטחון של הימים ההם) איסר בארי מתפקידו לאחר שהרג ערבי שלא כדין. מי שהזכיר השבוע את חלקו של בארי בהוצאתו להורג של מאיר טוביאנסקי – שהוצא להורג בידי כיתת יורים לאחר שהורשע בריגול ולימים הוכר כחף מפשע – לא זכר איפוא שהיה עוד מעשה הריגה לא חוקי, שראש השי"י היה מעורב בו בימים ההם. סגן־אלוף בארי הועמד לדין לפני בית־דין צבאי של שלושה קציני־צבא על הריגת הערבי הישראלי ההוא. בית־הדין הביא בחשבון את כל הנסיבות שהיה צריך להביא, אבל הרשיע את הנאשם והוריד אותו מתפקידו. רק זמן־מה לאחר־מכן היה משפט בית־דין־השדה למאיר טוביאנסקי.

הדברים שאמר יזהר הררי בכנסת הולמים מעין־כמותם את ימינו אלה: "אחד הדברים לכבוד מדינת ישראל שבעצם ימי הקרבות, כאשר אדם בעל תפקיד רם שכזה פגע בתושב ערבי של מדינת ישראל, והיו הרבה מאוד מסיבות מקילות או לכל העניין, בשום אופן לא רצתה מדינת ישראל להשלים עם כך, שללא חוק וללא בית־דין יוכל אדם לעשות כטוב בעיניו. שום אזרח של מדינת ישראל, יהיה יהודי, ערבי או מכל מוצא אחר, אף בעצם ימי הקרבות בין שני העמים, לא יהא הפקר, שיוכלו לעשות בו ככל העולה על רוחו של מישהו".

קשה להסביר מדוע חייבת מדינת ישראל להתייסר יסורים כמו אלה, שפקדוה באלה הימים. האם אי־אפשר להגיע לאמות־מידה מקובלות ותקינות לאחר שלושים־ושמונה שנות עצמאות, גם בלי ההלקאה העצמית, הבירורים הנוקבים, הספקות, החששות, ליבון השאלה הנצחית וחזרת התשובה החד־משמעית, בדבר הניגודים, או ניגודים־כביכול, בין בטחון לשלטון החוק?

האמת היא, שברגע שאנשים מתחילים להתרגז ולערב את רגשותיהם הפרטיים, הם מאבדים את שלוות־רוחם ואז גם את נימוקי ההגיון. במשך יום־יומיים נמצאנו בערפל־מידע. וכשהחל הערפל להתפזר, נתערבבו לנו השאלות הרלוואנטיות באלה שאינן נוגעות לעניין. וברור, מכל מקום, שהשאלה אינה אם ראויים שירותי הבטחון שלנו להוקרה ולתודה על מעשיהם, ולמלוא ההשאיות על פעולתם המבורכת במשך כל השנים הללו למען כולנו. אין באלה צל־צלו של ספק.

ברם, גם בעבר כבר הוכח – ועלינו לדאוג שכך יהיה גם בעתיד – שמה שעושים מדי פעם לאויב בלהט קרב, אל נעשה לעולם לעצמנו.

בלי לקבוע עמדה לגופן של טענות, משום שאלה עודן בגדר חשדות בלבד, אסור שנתיר הרוח לעדות שקר, והסתת האמת מפני הכזב, והעלמת עובדות, ורקימת מסכת שאין לה ממש, ועל־ידי כל אלה ניצור אפשרות – צל־צלה של אפשרות – שאדם חף מפשע ייענש.

אין לכך שום קשר למותם של שני המחבלים, שנתפסו באוטובוס 300.

יש לזה קשר למה שעבר עלינו בשלהי שנות החמישים ותחילת שנות הששים.

הדמיון בין הדברים מדהים.

ומפחיד.

הוא מלמדנו, שלא למדנו עדיין די ממה שעוללנו לעצמנו בשנים ההן, שהיו שנות ינקותה של המדינה. חשבנו – מן הסתם שגינו – שמחלות ינקות אסור שיפגעו בנו בהתבגרנו. גם שם, נזכורנא, דובר בהדחה לעדות שקר ובזיוף מיסמכים. גם שם דובר בנושאים בטחוניים. גם שם דובר בגילויים שלאחר מעשה.

הפרטים אינם זהים. האידיאולוגיה, שמנסים בעזרתה לכופף את החוק מול האינטרס הבטחוני של המדינה, היא המטעית.

היא גם מסוכנת.

מי שמנסה להסביר את הדברים בכך, שיש כאילו ניגוד בין שני הדברים, מסתבך בראיה חד־צדדית של העניין. נכון, שאנו מדברים בהתנהגות כלפי עצמנו, לא כלפי האויב. איש אינו מעלה על הדעת, שיש להצר את צעדי השב"כ או לצמצם את שדה פעולתו למען בטחון המדינה. אך אין באלה כדי להצדיק מעשים פסולים ואסורים כלפי עצמנו.

מה שנתגלה בימים האחרונים חושף חלק מן המניעים למסע המכוון לקצץ בסמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה. לימים עוד יתגלה, שפרופ' זמיר, חרף אופיו הנוח, למרות הופעתו בעלת הפרופיל הנמוך, בניגוד לאורח דיבורו השקט והזכו לזולת, המשיך בנאמנות במסורת היועצים המשפטיים שמיום קום המדינה עשו מה שיכלו כדי לשמור על שלטון החוק.

אל נשכח, שאנו מדברים בימים אלה על נסיון למנוע חקירה של מה שנראה חשדות לעבירות. מי שמתנגד לעריכת חקירה כזו ומניף את דגל בטחון המדינה כדי להצדיק את עמדתו, זורה חול בעיני הציבור. איש אינו מעלה על הדעת להפקיר את בטחון המדינה או להפקיע את הטיפול בעניינים אלה מן השב"כ. איש אינו מנסה לפגוע בזכויותיו בעבר ובהווה של אברהם שלום או של כל איש ש"ב אחר. אך צריך להיות ברור, שהסמכויות הרחבות, המסורות בידי אנשי השב"כ כדי להילחם באויבי המדינה, אין פירושן הזכות לפעול בניגוד לחוק כלפי אזרחי ישראל. אין אנו מדברים במחבלים. אנו מדברים בעובדים אזרחים של מערכת הבטחון, שכימים אלה יש חשד – רק חשד – שנעשו נגדם עבירות פליליות.

איך יעלה על הדעת להעלים מעשים כאלה? לחפות עליהם? מה עניין הבטחון שייך לכאן? האם אפשר להצדיק – קרוב לשלושים שנה לאחר גילויי אברי אלעד במשפטו בירושלים בקשר להדחה לעדות שקר בחקירת "העסק הביש" – מעשים פליליים של אנשים במערכת הבטחונית, שנעשו נגד חבריהם לעבודה? הרי העוול הזה זועק לשמיים! ובכלל – למה מתנגדים חסידי הנימוק הבטחוני לחקירה. וחקירה כזו אפשר היה לנהל בנושאי, בלא החשיפה, שאין עוד לעצרה, בכלי התקשורת העולמיים. כבר ניהלנו בעבר חקירות בדלתיים סגורות. אין ספק, שראש־הממשלה וממלא־מקומו והיועץ המשפטי גם יחד יכלו להגיע לנוסחה, שלפיה ילובן העניין עד תום בלי גילויי הימים האחרונים. אולי לא כל הצדק היה נראה לעיני הכל, אבל לפחות היה נעשה. שפע המלל של הימים האחרונים בנושא זה כבר אינו מבטיח אפילו זאת. במקרים מסויימים עומד לרשות המדינה אפילו מנגנון מיוחד: בית־דין משמעתי לעובדי קהילת המודיעין, שהוקם לפני שבע שנים בתוקף צו שירות המדינה (משמעת) (שירות הבטחון הכללי והמוסד למודיעין) ושדיוניו נערכים בדלתיים סגורות.

לאור ההתפתחויות של הימים האחרונים כבר ברור ללא צל של ספק, שפרופ' זמיר לא ימהר לנטוש את משרדו. וכל מי שאינו עושה חשבון של רגע חייב לתמוך בעמדתם של אלה הסבורים, כי מעמדו צריך להישאר בלתי־תלוי בממשלה הממנה אותו, בדיוק כאילו היה שופט. באווירת הלינץ' נגדו – עכשיו מאבק הכוחות כבר אינו רק נגד הסמכויות הרחבות של מישרתו אלא גם נגדו אישית – קשה להעלות על הדעת, שמישהו שראשו על כתפיו יהיה בכלל מוכן להיות יועץ משפטי לממשלה.

לפני שנה בדיוק כתב היועץ המשפטי לממשלה לאחד משרי הממשלה בעניין אחר, לאמור:

"אין זה מקובל, שחבר הממשלה יפנה אל היועץ המשפטי לממשלה, או במישרין אל פרקליטות המדינה, בבקשה המתייחסת למשפט פלילי נגד אדם מסויים או גוף מסויים. הטעם לכך הוא, שהתביעה הפלילית פועלת מאז ומתמיד על־פי שיקולים ענייניים ומקצועיים ושומרת בקפדנות על מעמד עצמאי, המחייב ניתוק מן המערכת הפוליטית. אם חברי הממשלה, או הממשלה כגוף, יתערבו בהליכים פליליים בדרך של בקשות או המלצות, צפויה פגיעה ממשית במערכת המשפטית ובעקרונות יסוד של המישטר בישראל. התערבות כזאת, יהיו מניעיה אשר יהיו, עלולה בסופו של דבר לשבש את מערכת השיקולים הראויה של הפרקליטות ואף לשבש את מערכת היחסים הראויה בין הממשלה לבין השירות המשפטי של הממשלה. ומכל מקום, היא עלולה לסכן את המעמד התדמיתי הן של היועץ המשפטי לממשלה והן של פרקליטות המדינה, שהציבור סומך עליהם כגופים מקצועיים ועצמאיים. נוסף לכך, טומנת בחובה התערבות כזאת פגיעה בעקרון השוויון בפני החוק, שהוא עקרון יסוד של מערכת המשפט...".

בכל מקום, שבו נאמר במכתבו של היועץ המשפטי לשר ההוא "נאשם" אפשר לומר "חשוד". הדין חייב להיות אותו דין. אין בנאומו הנרגש של ראש־הממשלה בכנסת כדי להצדיק הנבעות מחקירה. יודגש בהדגשה שאין גדולה ממנה: התביעה לחקירה היא על מעשים שלא ייעשו. איש אינו מבקש לחקור את דרכי הלחימה של השב"כ נגד אויבי ישראל.

מדובר בשלטון החוק ובכבוד המדינה.

פרקים במזרחנות

על קפה הפוך
ג. בנימין

ארבעה שיעורי עבודת־בית לגברת תאצ'ר

שתיים בכרס אחת: אילמלא עצרו האנגלים את עבדאללה בעיירה שכוחת־אל, שקורין בה מען, היה עולה ודאי בראש גדוד רוכבי־הגמלים שלו על דמשק ונעשה, ברצות אללה הרחמן הרחום, שליט סוריה־הרבתי, טרנס־ירדניה, או עבר־הירדן – להבדיל מטרנס־ורדניה, עבר־הקרה־הירוק – לא היתה אז ירדן והמדינה הירדנית, הממלכה הירדנית, הבנק הירדני, האומה הירדנית, לא היו אפילו ישות.

אלא שסוריה היתה כבר בידי הצרפתים ופייסל, שגורש מדמשק, נעשה שליט בבגדאד. להחזיר את עבדאללה לחיג'אז, שממנה בא, לא היה אפשר משום שהבטיחו לו, בכל־זאת, עטרת־מלכים. עמדו האנגלים דורשי־טובתו ומצאו לו בקעה להתגדר בה. ספק אם הרומאים הקדמונים, שליטי־העולם, מינו אתנרכים, או תטרארכים, על הארגוב, או על הבשן, בשרירות־לב רבה יותר. אך מקום שיש מלך, יש ממלכה. ממלכה היא מדינה ומדינה היא, כביכול, אומה.

כך יצאה האומה הירדנית וקפצה – כלץ מתיבת־עץ – לאמצע העולם!

ההבדל בין ערביה לערביי־פלשתין אינו רב מזה שבין שני בהונות רגלי. לשון אחת, מורשת אחת, צורת־חיים אחת, דיאטה אחת, מראה אחד בכסות ובמנעל, טעם אחד במוסיקה, כתב אחד, מנטליות אחת.

אך בשעה שכל אומות־ערב עשויות, למעשה, עור אחד, מראים לך מורדנים ישראלים את פלשתין האומרים: אומה לעצמה. דווקא לה יש, כביכול, ייחוד שאין בכל אחרת, גורל משלה, ייעוד משלה, בקצרה – ישות משלה!

מעבר לשלום: מעבר לשלום איני מתיירא לא מביצת־הנחש של האוטונומיה ולא מן הצפעוני העומד לבקוע מתוכה, אפילו שמו "פלשתין".

מעבר לשלום לא תהא זו אלא עוד מדינה ערבית קטנה. תותח גמוש, מימי נפוליון, על חומות עכו.

יהיו בה ודאי אלף סניפי־בנק סעודיים ומאה אלף מסעדות מזרחיות, הרבה קאסבות, הרבה באזארים, אך גם אם לא תפול מירדן ברוחן יצירה האינטלקטואליים, תמהני אם תמצה את הפוטנציות העצומות של הגניוס האוניברסאלי שלה בשכם ובחלחול!

מוזיאונים רבים, פילהרמונית, מכוני־וייצמן לא יהיו בה. ספק אם תביא גם הרבה איינשטיינים או פרוידים לעולם: מעבר לשלום תהיה פלשתין המתנחלת סוף־הדרך של הפוטיזאציה הערבית.

ישראל, אם יהיה לה אך שלום, רק תתחיל מכאן. ענק, המצמיח כנפיים!

ענק בלי סיני – בלי יהודה, שומרון, עזה – בלי רמת־הגולן – בלי איקרית ובירעם, שיש להחזירן כמובן למארונים – בלי טאבה – בלי שטח שבע, תשע, שתיים־עשרה ושאר משבצות קרטוגרפיות, שמתנגדי ייהוד הגליל טוענים כי יש לשמרן כרזרבות לצאצאי האוכלוסיה הערבית שלעתיד־לבוא – בלי הטריטוריות שהסיירת הירוקה חייבת להשאיר בידי הבדווים, משום שהנגב הוא נחלתם, או בית־בירולום, ואין אנו רשאים לעשות בו כבתוך שלנו – בקצרה, לאחר כל הצדק שנגמול למצרים, לסורים, לירדנים, לפלשתינים, לערביי ישראל, לנוצרייה הבדווים שבתוכה – לא תספיק לנו מדינת־היהודים אפילו כדי עמידה בכיפוף־ברכיים.

מצד שני נהיה אז, בלי ספק, קולוסוס של צדקה־לכל!

יום אחד תפתח הוועדה־לחקר־זכויות־העמים את מכסה הארון שלתוכו דחקנו עצמנו – תחומי הקו־הירוק למען כל מה שמגיע אפילו בתנוכי לערבים, לנוצרים ולבדווים – ותגלה שמצאה ענק, מצומצם במוזרה, כולד במעי־אמו: אציליו על ארכובותיו, עקביו על עגבותיו

הן, נוצה או שתיים זכר כנפיים שצריכות היו לצמוח!

עקרות: ירדן וסוריה, מקיימות שמועות העונה להכשיל השנה בין סורי ההורשות, יושבות בימים אלה על מרכזת הבבון הנרשה. לא לשעה, מוסרים לנו עתוני־דמשק, כי לרוב־שנים ובסוף־מעשה במחשבה תחילה.

לקיים, אולי, פסוק שנפל מפי הנרי־ערבה־הנשיא: "נישואי־מישנה הם נצחון האופטימיזם על־פני הנסיון המר".

נסיון אין סוריה, אף ירדן, חסרות ביזמי־אהבה. סוריה הלכה, כידוע, אחר מצרים והקימה את הרפובליקה־הערבית־המאוחדת. ירדן נבגשה – אם מתמת בירודות, אם על־מנת להכעיס – לחושה עם עיראק, שעימה הקימה לפנים את הפדרציה ההאשמית. אף אחת מהן לא העמידה ולדות לעולם הערבי.

זיווג ירדן וסוריה – גרוש שנשא גרושה, או, כדבר קדמונינו, ארבע דעות במיטה. ספק אם יאריכו ימים תחת שמיכה אחת: לא משום שיבגדו זה בזו – בגידה איננה עילה מספקת, על־פי דיני האיסלם, לגירושין – אלא משום שלא יביאו לעולם צאצאים חיים. לא תקווה חדשה, לא בשורה חדשה, לא סיכוי חדש לשלום – אפילו בין הערבים לבין עצמם.

פגישה לצורך פירוד. אין לך, בחוקת הערבים, עילה יפה יותר לכך מן העקרות.

„תעמלן מתל־אביב ולץ יהודי מהולנד"

דוד מארקיש

ברוסיה רווח המשיר עממי על משורר מפורסם, שהיה גם אנטישמי ידוע וסבל מעמוד־שדרה מעוקם:

גם גוו מתעקם,
גם שיריו עקומים.
ומי כאן אשם?
היהודים אשמים!

אבל הנה מתחוור, שהיהודים אשמים לא רק בזה, לא ולא, כי אם גם בכך, שאמצעי התיקשורת המערביים הפריזו בשיעור המאורעות באסון צ'רנוביל, שהוסתו בקפדנות בתחילה (וייתכן שאף פילו עד היום) על־ידי השלטונות הסובייטיים.

"מתחוור", כותב ב"ליטראטורנאיה גאזטה" המוסקואית אחד הכתבנים עזי־המצח ביותר שלהם, יונה אנדרונוב, "שאת הכזב הראשון (על אודות צ'רנוביל – ד.מ.) הגה תעמלן מסית מקצועו מתל־אביב, ואילו את הכזב השני ייצר לץ דומה לראשון, בהולנד, קפמן שמו".

שם המשפחה "קפמן" שוב אינו מותיר כל ספק בנוגע לשיוכו הלאומי של נושאו. וכך, לפי מושכתו העמוקה, מגיים של אנדרונוב, "מחול השדים האנטי־סובייטי" בוים מראש בידי שני יהודים, או, כפי שאוהבים להתבטא אנדרונובים ושכמותם, בידי "זוג פרצו־פים יהודונים". אבל מעניין מדוע לא נקב אנדרונוב בשמו של "התעמלן המ־סית" התל־אביבי?

ידוע לכל, שהעיתונות הסובייטית מתמהמהת מאוד בפירסום ידיעות כלשהן על אסונות־טבע או על תאונות אחרות בתחומי ברית־המוע־צות. וכשהיא כבר עושה זאת, הריהי עושה זאת בלאקוניות יתרה, בניגוד גמור למרץ וללהיטות, שבהם היא מפרשת מאורעות דומים במערב. כיום מגפרים את דפי העיתונים הסובייטיים דיווחים על צ'רנוביל, הכתובים בנימה פסימית למדי. את אבן־הפינה למסע עיתונאי זה הניח מיכאיל גורבאצ'וב עצמו, כאשר פנה אל האומה מעל מר־קעי הטלוויזיה.

זהו בעצם מקרה ראשון מסוגו בתולדותיה של ברית־המועצות – מנ־היג מדינה מספר לעם בפנייה מיוחדת לא על דבר "הישגי עמל", אלא על דבר אסון שפקד את הארץ. שלא כיונה אנדרונוב, לא הזכיר גורבאצ'וב את הי־הודים אף לא במלה אחת: כאשר הביע תודה לשני הרופאים מומחי מיזה־הע־צם, שטסו למוסקווה מארצות־הברית כדי לסייע בידי עמיתיהם הסובייטיים, לא נקב גורבאצ'וב בשמו של הרופא הישראלי, שהגיע לברית־המועצות לאותה מטרה עצמה.

בשטף הפירסומים, הרואים עתה אור בעיתונים הסובייטיים, נשמ־עות, כמובן מאליו, נימות ארגי־עה: הכל כבר כמעט בסדר: כבר אין, כמעט, שום סיבה להיטרד ולדאוג. הנה, למשל, דוגמה מאלפת ל"צחוק מב־עד לדמעות": בראיון שנתן סגן־הנשי־אות של אוקראינה, א. רומננקו, לכתב סוכנות הידיעות הכל־ארצית הסובייטית, אמר: "בקיפה בלתי־מבוקרת של כל מיני מזורים, מה שמכונה 'ריפוי עצמי', עלולה להזיק לבריאות... בהס־תמכם על עצות, שלא היתה אז־יתק פעמיים, נטלו אנשים 'מירשמים' שהיו אמורים לגונן עליהם, כביכול, מפני נזקי קרינה. הנה, במקום זאת, אירע ההיפך – אורחים אלה לקו בקרעלות".

כמתברר מדברים אלה של השר, פוחדים האנשים פחד מוות מפני קרי־נה ומכיוון שאינם בוטחים בהודעות הרשמיות, הריהם נחפזים לקידום טבליות ואבקות מכל הבא ליד.

יש לומר, שהופעתו של גורבאצ'וב בטלוויזיה נשמעה אחראית ומשכנעת הרבה יותר מהצהרות־ההבאי של הפ־קידונים הזוטרי־הערך הסובייטיים האח־רים.

לידיעת חברי קופת חולים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קופת חולים

1. קופת-חולים שוללת כל תופעה של ערבוב תחומים בין רפואה פרטית לבין העבודה בבתי החולים של קופת-חולים ומרפאותיה.

2. ערבוב התחומים הנ"ל מתמצה בעיקר בתופעות האסורות להלן:

א. תשלום ע"י חולה המזקק לשרותים רפואיים הניתנים תוך כדי העבודה בבתי-חולים ובמרפאות תוך שימוש במכשירים ובציוד רפואי אחר השייך לקופת-חולים.

ב. הזמנתם או הפנייתם של חולים - הזכאים בתוקף חברותם בקופ"ח לקבל שירותים רפואיים במתקניה הרפואיים ללא תשלום - למרפאות הפרטיות עבורם הם חייבים בתשלום כספי מיוחד.

ג. תשלום במסגרת פרטית תמורת הפנייתם ו/או הטיפול הרפואי אשר ינתן להם בתוך מתקניה הרפואיים של קופ"ח, אע"פ שהם זכאים לקבלו ללא תמורה בתוקף חברותם בקופ"ח.

(מתוך החלטות הוועידה ה-11 של קופת חולים).

חבר; דע את זכויותך, אל תתן יד לתופעות פסולות אותן אנו מבקשים לעקור!

כן לחקור

שמואל שניצר

יש בבולנו נטיה לדרמטיזציה, הגורמת לנו להגדיל את ממדיהם של דברים ולהבליט את חדפעמיותם ואת חומרתם. איננו עוסקים במשברים־סתם או בבעיות־בעלמא, אלא כל ענין שעלינו להתמודד אתו הוא הגדול ביותר, העקרוני ביותר, הגורלי ביותר, שנזדמן לפנינו כל השנים. כך גם המשבר הנוכחי, שהביא לעימות בין היועץ המשפטי לממשלה לבין אותם שרים, שעליהם מוטלת האחריות הישירה לעניני הבטחון של מדינת ישראל.

אולי זה יסייע לראות את הדברים בפרופורציה נכונה, אם נזכור שבהיסטוריה הקצרה והמסועפת של מדינת ישראל כבר היו דברים מעולם, לרבות משברים של אמינות, של מוסר ומצפון ושל משפט. קצתם היו נושאים של חקירה ממלכתית, ועם הנחקרים נמנו שרי בטחון, רמטכ"לים וקצינים מן הבכירים ביותר. לא בכל המקרים היו הכל מרוצים מתוצאות החקירות ולא בכולם הצליחו החוקרים לחשוף את כל האמת; ולא תמיד סייעה החקירה למניעת תקלות דומות או אחרות לעתיד לבוא. ואולם לדבר אחד סייעו החקירות בכל מקרה ומקרה: לקביעת העקרון, שאין אצלנו שטח, ויהא חיוני ככל שיהא, שאין עליו ביקורת ציבורית ואין תחום שבו לא באים חשבון, בעת הצורך, עם העומדים בראשו, אזרחים או לובשי מדים. וגם זאת הוכיחו החקירות, שאפשר לחקור תחומים בטחוניים עדינים ביותר וחסויים ביותר בלי לחשוף דברים הטעונים חיסוי ובלי לסכן את בטחון המדינה. הדבר נעשה בעבר, והוא יכול להעשות גם עכשיו.

דוד בן־גוריון: לא היה מוכן להתפשר

כאשר קם עתה ראש־הממשלה ומשמיע את הטענה הנרגשת, שאין לחקור את החשדות נגד ראש שירות הבטחון הכללי מפני שאגב כך ייחשפו דרכי הפעולה של השירות המצויין והחיוני הזה; כאשר הוא טוען שאדם אשר נגדו משמיעים טענות או טענות־לכאורה מן החמורות ביותר, לא ייתכן שלא יתנו לו את מלוא אפשרויות ההתגוננות המקובלות לכל אזרח אחר במדינה ושבמקרה דנן אי־אפשר להגיע לידי התגוננות יעילה בלי לחשוף סודות בטחוניים ובלי לפגוע בכושר הפעולה של השירות — אי־אפשר שלא לתמוה בקול איך חקרו בכל זאת את הפעולות המודיעיניות הכמוסות ביותר של מדינת ישראל אחר מלחמת יום הכיפורים ולא חששו לסכן בכך את בטחון המדינה?

במשך שנים עמדו החיים הפוליטיים במדינת ישראל בסימנה של תקלה בטחונית, שנודעה ברבים בכינוי „העסק הביש". שרשרת של טעויות־בשיקול וכשלונות של ביצוע, שעלתה בחיי אדם וגרמה נזק חמור לאמינותה של ישראל וליחסי החוץ שלה, השאירה אחריה את השאלה הלא־פתורה־עד מי, בעצם, האיש שנתן את ההוראה לפעול. שר־בטחון וקצין בכיר, שעמד בראש אגף המודיעין במטה הכללי של צה"ל, זקרו אצבע מאשימה איש כלפי רעהו. היו כמה וכמה חקירות, אך כולן נסתיימו ללא הכרעה.

את דוד בן־גוריון, ראש ממשלתה הראשון של ישראל, הטרידה יותר מכל השאלה איך ניתן לחיות כשבתוך מערכת הבטחון משתולל הכזב ואנשים בעלי העמדות הבכירות והאחראיות ביותר הם בחזקת חשודים באי־אמירת האמת ובהיותם כזב. בשעה שהארץ כולה כבר עייפה מן ההתדיינויות והחקירות והשלימה עם האפשרות, שאולי האמת לא תיוודע לעולם, יצא הוא למסע־יחיד למען כינונה של ועדת חקירה משפטית. על הענין הזה, ובראש וראשונה על ההיבט המוסרי המצפוני שלו, פילג את המפלגה שהוא היה מנהיגה הבלתי־מעורער ומהתוליו דרכה הפוליטית וההברתית והלך אל המדבר הפוליטי.

איש לא יערער על הקביעה, שבמשך שנים רבות היה דוד בן־גוריון בשמת אפו של בטחון ישראל, האיש שבנה את מערכות הבטחון מן המסד וטיפח אותן בכל השנים הרבות, שבהן קיים בגופו את האוניה הפרסונלית בין שר־בטחון וראש־ממשלה.

בן־גוריון היה תחבולן פוליטי בחסד ואמן השלטון. הרבה פשרות בחיינו היו פרי רוחו ודמיונו. ואולם בענין אחד לא היה מוכן להתפשר: בענין הצורך לשמור על היושר ועל נקיון הכפים במערכת הבטחון. וסירובו העקשני להתפשר בענין זה עלה לו במחיר יקר של מרורים ומריבות.

הוא שילם את המחיר בנפש חפצה. כי בענין זה, שהיה בבת־עינו מאז ומעולם, ידע רק שיקול אחד: זה של שמירה על טוהר־המידות במערכת הבטחון. כל שיקול אחר, של שמירה על שלטון, או על שלמות המפלגה, התבטל מול פני הצורך המוסרי הזה.

אין, כמובן, דמיון בעובדות או ברקע בין המשבר הבטחוני דאז ובין המשבר הנוכחי פרט להיבט אחד: השאלה הנוקבת מי דובר אמת ומי לא.

בשירות חיוני זה, שעל זכויותיו שום בר־דעת לא יבקש לערער, יש חשיבות עליונה לאמינות. מכורח התנאים הוא עושה את כל מעשיו בסתר, וכל הפיקוח הציבורי עליו ועל פעילותו ממוקד באדם אחד, הוא ראש־הממשלה. אין השירות מתייצב לפני הכנסת, אין הוא פועל על־פי תוכנית־עבודה הנתונה לדיון ציבורי ואין הוא חושף את עצמו ואת מעשיו ברבים. אם לא ישמור על חשאיות מוחלטת, לא יוכל למלא את המשימות הקשות שהמדינה מטילה עליו. אין הוא יכול לפעול על־פי אמות־מידה גלויות ושקופות, או לפי מערכת כללית קשוחה ומחייבת, ואיש לא יתבע ממנו כפיפות ל„קוד" של התנהגות. במאבקים שהוא עומד בהם, רק הוא לבדו יכול להחליט איך לנהוג מול סכנות אלה ואחרות.

מפני שנתונים אלה יוצרים, לפחות באופן תיאורטי, אפשרויות של שימוש־לרעה בסמכויות הכמעט־בלתי־מוגבלות הנתונות בידיו, מוכרח השירות לפעול בתנאים של אמון הדדי מלא בינו ובין ראש־הממשלה.

מנאומו של ראש־הממשלה בכנסת, בעת הדיון על הצעות אי־האמון, שהוגשו השבוע, ניתן להבין שהאמון הזה קיים.

וששמעון פרס מאמין באמונה שלמה בנאמנותו של ראש השב"כ, ביכולתו ובמסירותו לתפקידו. אם יש חשדות נגדו, או ספקות לגבי יושרו האישי, ראש־הממשלה מוכן לזכותו ללא בדיקה, על סמך שנות שירות ללא דופי — שנים של מסירות־נפש בלתי־מוגבלת והישגים מרשימים.

ואולם הטענות נגד ראש השב"כ אינן באות מבחוץ. מגורמים שאולי יש להם ענין לפגוע ביעילותו של השירות. המקטרגים אף הם אנשי שירות הבטחון הכללי הם, ולאו דווקא מן הזוטרים שבהם.

מי שנותן אמון מלא בראש השירות, מי שמאמין ביושרו ובזכויותיו, מי שרואה בו משרת ציבור העושה את עבודתו במסירות־נפש גמורה, בתנאים של אנונימיות ותוך סיכון נפשו, ובהצלחה הראויה לכל שבח, מוכרח בכל זאת להתמודד עם השאלה מה, אם כן, דינן עוררי הקרובים — האם הם אינם שותפים לאותה מסירות־נפש ואינם ראויים לאותו אמון? שהרי ברור, שבמחלוקת קשה זו אחד משני הצדדים אינו אומר אמת, ואם ראש־הממשלה משוכנע, שראש השירות מהימן עד הסוף ומה שהוא אומר ועושה נכון ומוצדק, אי־אפשר שלא לקבוע, כי במחיצתו עובדים, או עבדו, אנשים שהוא אינו יכול לסמוך עליהם וממילא גם ראש־הממשלה אינו יכול לסמוך עליהם.

מישהו שיקר כאן, ובענינים של פיקוח־נפש. מישהו העליל עלילה מכוערת על חף מפשע — או גילה מעשה של שחיתות שאין להשלים עמו, ודאי שלא בשירות, הממלא פונקציה כל כך חיונית ומקבל לשם כך סמכויות הולמות ופעולה כל כך נרחבות.

ואנחנו לא נדע לעולם מי כיחש ומי רימה? לא נברר ולא נבדוק, מפני שמדובר בשירות שהסודיות היא נשמת אפו? ולכן תישאר השחיתות חסויה?

ואיש, שהעם והארץ חייבים לו כל כך הרבה והוא אולי קורבן של עלילת־שקר זדונית, יהיה מכאן ואילך תחת צל כבד, שלעולם לא יוסר עוד?

הכרעות בענינים מן הסוג הזה כרוכות תמיד בייסורים קשים. אבל הן הכרחיות.

מדינת ישראל מצאה בעבר, בהרבה מצבים קשים, הרכבים של אנשים, שניתן היה להפקיד בידיהם את החקירות העדינות ביותר בלא חשש, שיפקירו את סודות המדינה.

ואין כל יסוד לטענה, שהיום אי־אפשר עוד למצוא הרכבים כאלה, ושכל דבר הנחקר בהכרח יהיה נחלת הרבים.

מוטב היה, לכולנו, אלמלא נולדה הפרשה הכאובה הזאת. אבל היא ישנה, והיא לא תיעלם מאליה. בנקודה, שבה היא עומדת עכשיו, אינה יכולה להסתיים בלא בירור יסודי — זהיר, דיסקרטי ומותאם לצורכי החיים של העם והארץ.

שגם בירור האמת הוא אחד מהם.

„לא יהיה סוף פסוק"

הפרדס הקטן

חנוך ברטוב

לאחר כבר אי־אפשר גם הפעם לתקן דבר. אפשר רק לתהות על ראש־הממשלה ועמיתיו, שלא הפיקו כל לקח מאותה „פרשה", ששנים על שנים הילכה כרוח־רפאים על המדינה, לא עלו מייד על הדרך, שדוד בן־גוריון נאבק עליה אז, ולא פעלו פשוט בהתאם לכללים המקובלים בחקירת חשודים בעבירות פליליות חמורות.

מוזר שבעתיים: פתאום מתגלה איזשהו היפוך־עמדות מדהים. לא אשים עצמי פה לרבים, אבל אני עצמי, שנגרפתי לפלמוס הגדול של ראשית שנות השישים, וצידדתי בהתלהבות בעמדותיו של פנחס לבון, הרהרתי מאז פעמים רבות בצדדים העקרוניים של הבירור והגעתי למסקנה, שחקירה משפטית מקיפה ויסודית היתה התשובה הנכונה. חזרתי בימים אלה ועלעלתי ב„מי נתן את ההוראה?" ספרו של חברי חגי אשד (חברי גם בימים ההם, כשנקטתי עמדות מנוגדות לשלו). משם אני מושך מובאה מספרו של בן־גוריון „דברים כהוויתם". הממשלה לא קיבלה אז את תביעת ראש־הממשלה להקמת ועדת חקירה משפטית והעדיפה ועדת שרים. על כך אמר בן־גוריון, לעמיתיו:

„לא יהיה סוף פסוק עד שוועדת חקירה תפסוק לפי החוק... אני מבין, שיש כאן חברים הרוצים, שהממשלה תהיה שופטת כאן בחומר. אני מתנגד לזאת התנגדות מוחלטת. אין הממשלה יכולה לעשות *עצמה שופטת* – אני רוצה להגיד לחברים: מדינה זו היא גאוות העם היהודי. אני מתנגד בכל תוקף, שהממשלה תיקח עליה דבר שאין היא מסוגלת לעשות. רק ועדת חקירה של יוריסטים יכולה לעשות זאת. יוריסטים שאין להם דעה ואין להם יחס לא לפלוני ולא לאלמוני, הם יודעים איך לנהל חקירה משפטית..."

גופי־העניינים של „פרשת לבון" הם סיפור סבוך וקודר לעצמו. לא כן אותה תפיסה עקרונית, שדברים אלה של בן־גוריון נותנים לה ביטוי עז. עם כל הכשלונות וההצלחות החלקיות שהיו לנו מאז בטיפול ב„נושאים בעלי עניין ציבורי", היה רצון כללי לחזק את הזרוע האחרת, המשפטית, כמשקל־נגד למפלגות, לא פחות גם כדי להגן על הפוליטיקאים. כך נחקק ותוקן חוק ועדות החקירה. כך גם נקבע מעמדו של היועץ המשפטי. כלומר, נוצר איזשהו „משקל שכנגד", אם כי אף הוא אינו חסין מפני הביקורת.

ואכן, ביקורת נמתחה, פעמים עניינית, ולא אחת במגמות הרסניות. ההתרוצצות שבין המגמות המנוגדות מרתקת: מצד אחד היינו עדים לחיזוק מעמדו של היועץ המשפטי בימי כהונתו של יצחק רבין ואף יותר מכך בימי מנחם בגין, ומן הצד האחר היו התקפות נמרצות גם עליו (בפרשת המחתרת היהודית וכן בימים אלה) וגם על ועדות החקירה המשפטית (שרון על ועדת כהן והבנקאים וידידיהם על ועדת בייסקי). אבל כולנו ראינו בצמיחת זרוע משפטית חזקה ובלתי־תלויה את לבגרותה הדמוקרטית של ישראל.

לכן, כה מוזר מה שאנחנו שומעים בימים אלה על ממשלת ישראל נגד היועץ המשפטי. הצריך לומר בפה מלא: קשה ממש להאמין, שכל זה קורה דווקא בממשלה בראשות שמעון פרס ובתמיכה מלאה של שאר חברי מפלגת העבודה בקאבינט.

פתאום אנחנו שב שלושים שנה לאחור. על הבורבונים היו אומרים: הם לא למדו דבר, ולא שכחו דבר. על פרס ועמיתיו אפשר לומר: הם שכחו הכל, ולא למדו כלום.

יתירה מזו: ל„פרשה" נצרכו כמעט שבע שנים להבקיע לרחוב וליהפך לנחלת הציבור. היו אלה ימים אחרים – העתונות היתה שונה, הזיקות לתקשורת העולמית היתה שונה. לא מיותר אולי לספר לצעירים יותר, שאז גם ניסרו באוויר דיבורים על „דמוקרטיה מודרכת", ביטוי אורווליאני טיפוסי, שמובנו האמיתי הוא פחות דמוקרטיה.

מאז חלה התפוצצות התקשורת בעולם כולו ואצלנו בבית. כך גם במקרה זה. מאז פרשת „אוטובוס 300" עברו רק שנתיים. מאז נודע לראש־הממשלה מה רוחש בצמרת השב"כ ומאז העמידו היועץ המשפטי על החשדות הטעונים חקירה, עברו רק חודשים אחדים. שלב המאמצים לטאטא הכל אל מתחת לשטיח – כלומר, למצוא תחליף לחקירה בשיטה חוקית, מינויו של איזשהו „בודק" – הסתיים ב„זבנג" לפני שבוע.

אפשר לכעוס על מי שהדליף את „הפרשה" לאמריקה. בתוך שלושה ימים התברר, שזו היתה באמת רק דליפה לעומת המבול שפרץ מכל הצדדים. עכשיו יודעים הכל כמעט הכל, אפילו שרי ממשלה, אפילו הדיוטות כמותי. הלקח הוא זה, שרשאים היינו לצפות מראש־הממשלה ועמיתיו לדעת מראש: בזמננו אי־אפשר לשמור בסוד עניין, שמעורבים בו כל־כך הרבה אנשים, יצרים, רגשות, אמונות, חשבונות. זה היה רק עניין של זמן. להשתיק את הפרשה לא היה כל סיכוי.

כלומר, אפילו נניח, שמותר היה לעקוף הליכים חוקיים, המקובלים לגבי שאר אזרחים בישראל בשם „הבטחון", אפשר רק להשתומם על אמונתם של ראש־הממשלה ועמיתיו, שזה אפשרי. שיקול־דעת זה מעורר תמיהה לא קטנה.

אבל השאלה העיקרית היא איך בכלל הגיעו לתפיסה, שקיים קונפליקט בין „מדינת חוק" ל„מדינת בטחון". איך זו מתיישבת עם הדברים, המובאים למעלה, שהשמיע בן־גוריון באוזני שריו לפני חצי־יובל שנים? הטענה, שחקירת חשדות בעבירות, כמו אלה שמדובר בהן, תסכן את בטחון המדינה, או תביא להתמוטטות השב"כ, מעוררת תדהמה. על כך כבר חיוו דעתם בכירי המשפטנים בישראל ואישי־בטחון מובהקים כמאיר זורע. בטחון ושקר אינם יכולים להתקיים יחד.

על מה שכבר היה אפשר רק לתמוה. את מה שכבר נהרס לא קל יהיה לתקן. שהרי הרס גורר הרס. ברגע שגררו את היועץ המשפטי לשוק והפכוהו לנושא להשמצה ולבת בפיהם של חברי־כנסת ושרים, כבר לא נראה אפילו קשה לשר־המשפטים החדש למנות לו לידו יועץ־שכנגד, כאילו אין מלך בישראל ומודעי הישר בעיניו יעשה.

אפשר עכשיו רק „לעצור את המגיפה", כלומר, לא לדחות, להביא לרעיון „הבודק" ולפעול באותן הדרכים המקובלות בכל חקירה פלילית בישראל. כל נסיון להוסיף ולהתנגד כם רק יוסיף מכאוב, יגדיל פלונטר.

לאנשי רפ"י בעבר ובהווה, אלה שהלכו אחר בן־גוריון בשל מלחמתו זו, מומלץ לשוות לנגד עיניהם את מה שזרק ראש־הממשלה בן־גוריון לעמיתיו:

„לא יהיה סוף פסוק עד שוועדת חקירה תפסוק לפי החוק... וזוהי ארץ של חוק".

„הפקיד הבכיר"

משה ז"ק

בוצעה עבירה. לא לכאורה, אלא במודע. היתה הדלפה מכוונת של סודות. בניגוד לתקנות ההגנה פורסמו שמות ראשי השב"כ והודלפו פרטים על דרך פעולתם. היועץ המשפטי לממשלה לא נזעק ולא הורה על חקירה לגילוי הדליפה של ידיעות מסווגות לרשת הטלוויזיה האמריקנית. לא היה זה מחדל של היועץ המשפטי. היה זה שיקול נבון, שכן רב הספק אם היה מגיע לחקר האמת. אבל אילו פקד על חקירה היה יוצר דימוי מעוות בעולם על חופש העתונות בארץ.

בעבר אירע מקרה, שעתונאי ישראלי לא יכול שנים לחזור לארץ משום שהיה צפוי לתביעה משפטית לפי פקודת הסודות הרשמיים על חשיפת שמותיהם של ראשי השירותים החשאיים בישראל. ואילו השבוע המתינו העתונים בהוצאותיהם, מתוך בטחון, שבתוך שעות מועטות מפירסום חידת „הפקיד הבכיר" בישראל תגיע מכלי התקשורת מעבר לים התשובה: שמו המדוייק.

אין ספק, כי מי שהזין למכונת התקשורת בעולם את הפתרון לתשבץ „הפקיד הבכיר", יושב בישראל. אך השיקול בדבר תדמית ישראל כמדינה השומרת על חופש העתונות עדיף על השיקולים האחרים. ולכן, לא יערער איש על זכות היועץ המשפטי להחליט שלא להורות על חקירה, כשם שקשה לערער על סמכותו של היועץ המשפטי להורות ולחקור את ראש השב"כ. אבל במקרה השב"כ לא הסתפק היועץ המשפטי בהוראת חקירה, דבר שהוא בתחום סמכותו, הוא גם הציע הצעות, שהיה בהן אלמנט של ענישה מיידית, עוד לפני התחלת החקירה. הוא הציע להשעות מתפקידו את ראש השב"כ לתקופת החקירה. לחילופין, הביע היועץ המשפטי נכונות לוותר כליל על חקירה, אם ארבעה מאנשי השב"כ יתפטרו מרצונם, או יועברו לתפקידים אחרים בשירות המדינה. הקבינט המדיני־בטחוני לא יכול לבטל את הוראת היועץ המשפטי, בראש התביעה בארץ, לערוך חקירה בתלונה שהוגשה נגד ראש השב"כ. אך כאחראי לשלטון רשאי הקבינט שלא לקבל את ההצעות, שריח של עונש נודף מהן. ועל כך יצא קצפו של היועץ המשפטי, שפירש את אי־קבלת המלצתו כלחץ של הממשלה עליו, בשעה שלמעשה הפירסום של הפרשה, שהיתה אמורה להיות חסויה, נהפך למנוף של לחץ על הממשלה.

הדימוי שנוצר, כאילו שרי הממשלה זוממים לקעקע את שלטון החוק, כאילו הם מנסים לפגוע בזכותו של היועץ המשפטי, כסמכות בלעדית בראש התביעה הכללית, ליזום חקירות, דחק את הממשלה, שלא בצדק, לפינה של התגוננות. ואילו הבעיה הקונקרטית, שהיועץ המשפטי העמיד על הפרק, היתה האם לנקוט צעדים מיידיים נגד ראש השב"כ, עוד לפני שהחלה החקירה.

השאלה שהציג היועץ לא היתה מי נתן את ההוראה, ולא מה ידע הדרג המדיני בשעת העימות עם המחבלים באוטובוס 300, אלא האם הדיח ראש השב"כ לעדות שקר, כפי שטוען עתה אחד מפקודיו. ואם צריך להשעותו לפני שהחקירה אימתה את החשדות.

חודשים רבים מצצו את דמו של תת־אלוף יצחק מרדכי. שתי ועדות חקירה טיפלו בהאשמות שטפלו עליו, כאילו הוא אשם במותם של שני המחבלים, ואפילו לאחר שצדקתו יצאה לאור והוא זוכה מכל אשמה, נמצאו עסקנים ועתונאים, שהוסיפו לכסות את הדיכוי. איש אינו יכול לגמול לאלוף מרדכי על הסבל הנפשי הרב, שסבל לוחם אמיץ זה בחודשי חקירתו. אך היועץ המשפטי, שמינה את פרקליט המדינה לעמוד בראש ועדת החקירה, זו שהמליצה להעמיד את יצחק מרדכי לדין, כנראה יודה, שאילו ידע אז מה שנראה לו, שהוא יודע היום, לא היה תובע לחקור את יצחק מרדכי ולהסב לו את הסבל הנורא.

אין זה מן הנמנע, שלאחר שמפכ"ל המשטרה יבדוק בדיקה יסודית את התלונה נגד ראש השב"כ ויחקור עדים, הוא יסיק, בסופו של דבר, מסקנה, כפי שהסיק נשיא בית־הדין הצבאי לגבי יצחק מרדכי. למה, איפוא, מתעקש היועץ המשפטי ומציע עיסקת התפטרות של ראש השב"כ תמורת ביטול החקירה? אם אכן הוא אשם באשמה כה חמורה, למה הציע תחילה, שיועבר לתפקיד ממשלתי אחר, ועל שום מה תבוטל החקירה נגדו אם יתפטר מרצונו?

סמכותו הבלעדית של היועץ המשפטי היא גם לבטל הליכים, ואין ערעור על החלטותיו, אך קשה למצוא את ההגיון ביצירת לחץ על הממשלה, שתעניש אדם לפני שהוכחה אשמתו.

פולחן ועדות החקירה צמח בשנים האחרונות בארץ בשל חולשת השלטון המבצע והמחוקק להכריע בבעיות הקיומיות. ועדה אמורה להרוויח זמן ולדחות את ההכרעה במוסדות הנבחרים. בימי המנדט ניסה השלטון הבריטי להשתמש בוועדות־החקירה כדי להשתחרר מן ההתחייבות לסייע בהקמת בית לאומי יהודי, ואילו כאשר השלטון בישראל נתקל בבעיה סבוכה, שאינה ניתנת לפתרון בדרך של הכרעה פוליטית, כמו מלחמת יום הכיפורים, או התמוטטות שוק המניות, מנסים לדחות את הדיון בדרך של ועדת חקירה משפטית. המסקנות האישיות של ועדות אלה מתבצעות, שכן הן מספקות את יצר ההמונים להענשת בכירים. לא כן ביחס למסקנות המהותיות. הזרוע המבצעת התקשתה ומתקשה ליישמן, הן מטעמים מעשיים והן מטעמים פוליטיים.

לא ועדת חקירה משפטית יכולה לתחום את התחומים המיבצעיים, המוסריים והמדיניים למלחמה בטרור, שמנהל שירות הבטחון הכללי. מאז הוקמה זרוע זו היה ראש־הממשלה האיש המנחה אותה בפעולתה. עכשיו יש מי שמנסה להרחיב את החקירה, שהיועץ המשפטי הציע לנהל נגד ראש השב"כ, לקביעת נורמות לפעילותו החשאית של הארגון. ולאור נורמות אלה, שייקבעו עכשיו, לשפוט פעולות בעבר.

אפשר, שזו דרך טובה להיפרע מיריבים פוליטיים, אך רב הספק אם זו דרך טובה לייעל את המלחמה בטרור.

מיגבלות בטחוניות אינן מאפשרות לגולל את שיקולי הבטחון, המחייבים את השב"כ להשתמש בדרכים בלתי־קונבנציונאליות: אפילו חטיפת אייכמן לא היתה לפי כל דקדוקי המשפט הבינלאומי.

לכן, לא נידרש לשאלה האם רצוי, שהיועץ המשפטי בהחלטותיו יעודד פקודים להתלונן נגד מפקדיהם. זו בעיה נוקבת, שעלולות להיות לה השלכות מרחיקות־לכת לגבי אופיו של שירות המדינה, עד כדי חיקוי השיטות, הנהוגות בפקידות של מדינות מסויימות.

גם לא ניגרר לוויכוח המיותר בין „שיקולי החוק" לבין „צרכי הבטחון". אך מי שנותן פומבי לספקותיו ביחס למהימנות העדויות, שהגיש השב"כ לוועדת חקירה, צריך לשאול את עצמו: ומה יהיה מחר? השבוע עדיין קיבל בית־המשפט הגבוה לצדק את עדות השב"כ, שנסיעתו של דובר „הרשימה המתקדמת" לחו"ל נועדה להבאת כספים מפת"ח. אבל אחר שניתן פירסום לערעור על מהימנות העדויות של השב"כ, כיצד יתייחס אליהן בית־המשפט מחר? האין בכך משום ערעור שלטון החוק?

למשפטנים אין מונופולין על הנאמנות לשלטון החוק, שהרי ככלות הכל, קונספציה זו היא בבחינת אמנה חברתית, המבטיחה שוויון הכל בפני החוק. אך בשום פנים אין ליצור את הרושם, כאילו שלטון החוק – פירושו שלטון המשפטנים. אפלטון דרש את שלטון הפילוסופים. שומרי המסורת רוצים בשלטון כהני הדת ויש ארצות, שבהן אנשי הצבא משליטים גנראלים.

לא זו היתה כוונת האבות המייסדים, שהלכו בדרך המתוקנות שבאומות. הם נתכוונו ליצירת מערכת בלמים ואיזונים, שבה יהיה היועץ המשפטי לממשלה ראש התביעה הכללית, ולא דן יחיד.

גם בבתי־משפט, שקיימת בהם זכות ערעור, קורים לעתים רחוקות טעויות אנוש, לא כל שכן אצל היועץ המשפטי, שהוא מחליט בלבדי.

תמול־שלשום נתנסינו בפרשת יצחק מרדכי, ועוד לא הספיקו כל כלי התקשורת להתנצל בפניו על העוול שגרמו לו, וכבר מוביל אותנו אותו אוטובוס־דמים להכאיב ל„פקיד הבכיר", עוד לפני שהוכחה חובתו. ותחת המטריה של דרישת היועץ המשפטי לפטר את ראש השב"כ לפני החקירה, מנסים רבים, כל אחד לפי נטיות לבו, להיפרע מיריבים פוליטיים ולהוציא נגדם גזר־דין, או ליצור נגדם איום מתמיד באמצעות ועדת חקירה.

היועץ המשפטי, האמון על שלטון החוק בארץ, חייב גם לתת את דעתו לבליטתו של סוף זה בשלטון החוק. בשלטון זה כל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא חוייב בדין.

רקים
מזרחנות

מתל־אביב
די מהולנד"

هكذا من الأصل

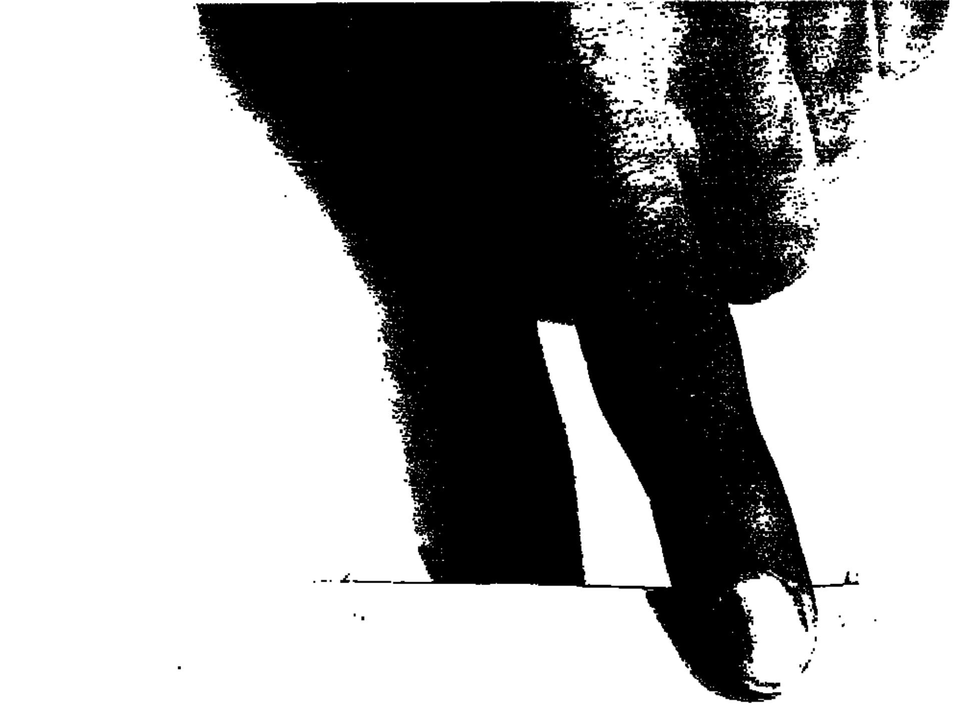

هكذا من الأصل

מעריב

ספרות • אמנות • ביקורת

„ספרות מגוייסת" בשטחים

המימשל הצבאי „מצמיח" ספרות שעיקר עניינה התחייה הלאומית

יוסף צוריאל

הכותרת הזו לא מביישת כותבי סיפורת ושירה בשטחים. עבורם היא תעודת כבוד מוכרת. והיא ההוכחה, ששלטון צבאי מתמשך מסוגל להפרות צעירים שטמונים בהם כשרונות ספרותיים, באמצעות מעצר, גירוש קרובים, הפקעת אדמות, ויציאה לעבד בישראל.

דיון ספרותי שנערך לאחרונה במכללת בירזית, איפשר לסופרים צעירים בתחילת דרכם להיטהר מכל אשמה של כתיבה בעיני השעה, מעבר לדלת, ולעיתים קרובות בתוך הבית עצמו, בסביבה הרוחשת עויינות למימשל שהכל עויינים אותו. והוא גם מיקד את תשומת הלב לתחום שמטבע הדברים במעט ואינו מעסיק את גורמי הבטחון, ולפחות בשלב זה נחשב לנחלת מעטים.

ערביי השטחים כבר התבשמו די־הצורך מהעובדה, שכיום מציה עתרה מרשימה של סופרים ומשוררים, המוגדרים כ„תוצר שלטון הכיבוש הציוני". רשומים כשמונים שכותבים ספרות, הם יודעים שיש קרקע פוריה לכתיבה ורצון עז לקרוא. והבציניות אומרים, כי על הדישא הזה ראויה ישראל לברכה.

ספירת המלאי של מה שהיה לפני מלחמת ששת הימים, ומה שיש היום, במישור הספרותי, לא משאירה את ההוגים המשכילים בשטחים אדישים. בשלהי 1967 אפשר היה למנות את כותבי הסיפורת והשירה בצד המערבי של הירדן על יד אחת, היתה, ועדיין ישנה, פדואה טוקאן. והיו אמין שנאר, יחיא יוחלוף, מאגד אבו שראר, ועז אל־דין מנאצרה.

מול דלות כזו הציבה אז ישראל רשימה קצרה, אבל מרשימה, של סופרים ומשוררים ערבים, הנחשבים עד היום למובילים בשירה ובסיפורת הפלשתינאית: מחמוד דרוויש, תאופיק זיאד, אמיל חביבי, סמיח אל־קאסם, סלים ג'ובראן.

אכרם הנייה, מצעירי הסופרים בשטחים, מתרפק על כל שם מתמשת השמות הא־לה, אבל חולם על צמיחת יוצרים חדשים שיהיו תוצר המצב הנוכחי. הוא סבר כי רק בתנאים של מצוקה נפשית קשה, יכולה לצמוח ספרות שתעסוק בעיקר – תחיה לאומית פלשתינאית.

לעומתו סבור עלי חלילי כי תשתית לשירה ולסיפורת כבר ישנה, ומונה בתנאה גלויה את היש הרב. בגדה המערבית הוא מציין במיוחד שנים־עשר שלדעתו הגיעו לבשלות. ביניהם: סחר חליפה ועבד אל־לטיף עאקל משכם, פול אל־דמאי ואסעד אל־אסעד מרמאללה, עבד אל־נאצר צאלח מטול־כרם, ג'מאל בנורה מבית־סחור, סמירה אל־שרבאתי מחברון.

מה שמתרחש ברצועת עזה, הוא בגדר אטרקציה ספרותית. חנאן אשראווי ממכללת בירזית היתה הראשונה שנתנה את דעתה למתרחש שם בתחום הסיפורת והשירה. אם לפני עשרים שנה פרח שם סופר אחד, מועין בסיסו שמו, הרי כיום ישנם לפחות עשרה הכותבים ברמה שהיא מעל לממוצע, במוניטין הספרותיים המקובלים באיזור. ביניהם: עבדללה תאייה, זקי אל־עיילה, תאופיק אל־חאג'.

סיפורת ושירה, ברמה כזו וברמה אחרת, שזורה אלמנטים פולקלוריים או שטופה עוינות למימשל הישראלי, נועדה לשרת מטרה לאומית המשותפת לכותב ולקורא מעבר לקו הירוק. השאר הוא בגדר מותרות. היו נסיונות אמיתיים או מדומים לרכך במידת־מה את התגייסות הזו, על־ידי שזירת אלמנטים הלקוחים מעולמות ספרותיים אחרים. לשוא.

הכותב בשטחים יודע כפי הנראה מה בדיוק רוצה ממנו הקורא המקומי, והוא מגיש לו את המזון הרוחני מבושל, לעיתים אפילו טחון, כדי שיהיה לו נוח, שלא יתאמץ, שיעכל אותו בקלות, ושיהיה שבע ממנו. סחר חליפה היא כזו. בספרה „הצבר" היא כותבת: „ביתה הטבון והגללים הבוערים, ומשבי הלילה הקרירים הנישאים על ענפי האפרסקים, ומתחת לעץ האגוז, נאספים הגברים. מציתים אש ומקשיבים להצהרות שר המלחמה האמריקאי הבוקעים מהרדיו. פאנטום. הרבה פאנטומים. ומיליארדים של דולרים זורמים לאוצר הישראלי".

בקובץ סיפורים של אכרם הנייה, מתואר מוכתאר זקן ורב נסיון המקבל הזמנה מידי שוטר מקומי, ובה נאמר, כי עליו להתייצב בפני קצין מימשל ישראלי. למחרת הוא מתיישב באוטובוס, ולאורך הדרך הוא מגלגל במוחו כל מיני ניחושים סביב השאלה: על מה ולמה הזמן. וכאשר הוא מגיע, ומושפל כדרך שאחרים משפלים, נמסרת לו הודעה על תפיסת אדמות לצרכים בטחוניים. הנום יצא המוכתאר מחצר המימשל הצבאי. עד לתחנת האוטובוס, וגם בדרכו הביתה, הוא מתחבט איך להודיע לבעלי הקרקעות המופקעות, וחושב על אפשרויות ריכוך הבשורה הזו. אבל כשהוא מגיע למרכז הכפר, הוא מבחין בהתקהלות גדולה. ולפני שהוא מספיק לשאול מה קרה, אחד מבני המקום מודיע לו, כי טרקטורים ישראלים השתלטו על השטח.

מה שהמשוררת פדואה טוקאן משכם יכולה להרשות לעצמה בכתיבה על ירושלים, כמי ששביה בידי אלה הרומסים אותה בעגלים מטונפות, ושוטפים אותה בעוצר וביגון, עושה זקי אל־עיילה לשלוחי המימשל הישראלי במחנות הפליטים. כמי שגדל באחד מהם, ואגר בתוכו סיפורים על מוצא דיירין, והיה עד לארועים שהתרחשו בו, הוא רואה את עצמו כשליח לאומי שצריך להעיר, כשפה קריאה, מה שנראה לו כבעל ערך לאומי. קרוב לוודאי שאת הדיוק הוא זונח לטובת הדימיון הספרותי שטמון בו.

בסביבה שבה סופר או משורר נהנה מיוקרה רבה, והכל רואים בו מתעד המציאות המעלה על הכתב את מצוקות הכלל, ממילא לא תיתכן ביקורת על איכות הסיפור או השיר. באוכלוסיה, שאין בה תרבות קריאה, מבקש הקורא לחוות שוב את אירועי האתמול. ובמידת האפשר הוא רוצה גם מעט נקמה, כזו הכתובה בחרוז או מוגשת בפרוזה, לצורך איזון מצבו הנפשי.

ג'מאל בנורה התלונן פעם, כי לעיתים קרובות חש עצמו כמי שמופקד על איזו שהיא פקעת במערכת העצבים של קוראיו. אלה רוצים שקצת יברר אותם, קצת ישקם את הגאווה שלהם, וקצת יטע בהם תקווה. לא רוצים ממנו שיכתוב בלשון שבה לב. לא משווים אותו עם סופרים בני גילו. לא מתייחסים לקשת הנושאים המעסיקים אותו.

הצירוף הזה של סלונות ומתן כבוד מיתרגם אצל עלי חלילי למעמסה שקשה לעמוד בה. בלשונו: „אולי מכיון שאני התחלתי לכתוב לפני מלחמת 1967, ואולי מפני שאני גם עורך ומור ספרותי בעיתון 'אל־פגר', יש לי הרגשה שהסופרים והמשוררים בתוכנו, בגדה המערבית וברצועת עזה, הפכו שלא מתוך בחירה, למעין הכותל המערבי של תושבי האיזור. זה ביטוי לחוסר אונים. אני משער שהיו מקלים על עצמם בצורה הרבה יותר משמעותית אילו יכלו לסמוך על פוליטיקאים. אבל הם כבר הספיקו ללמוד באיזה עולם הם חיים. או מה נשאר להם חוץ מאשר להיאחז במלים".

לאכרם הנייה יש ממי ללמוד. הוא שמע מפי ישראלים דברי ביקורת על האיכות הספרותית של הדברים הנכתבים בשטחים. באמר לו שוחרי ספרות מגוייסת, שאינה עשוייה מאותם חומרים שספר טוב ראוי להם. סענו כלפיו שהסיפורת, כמו השירה, משועבדת בפועל ליעד עיקרי אחד – השמצת המימשל הישראלי, על כל שלוחותיו.

„אינני מתכחש לכך שיש ממש בטענות המבקרים מבחוץ", אומר אכרם הנייה. „אבל זו דרכה של ספרות הנוצרת בעת מצוקה לאומית. תבין שני גורמים הכופים עלינו היום כתיבה בנושאים מוגדרים. ראשית, אנחנו בשלבים הראשונים של גיבוש כלים ספרותיים לצורך כתיבה ספרותית. רק בעשור האחרון הולך צעירים לכתוב בלשון שהיא מעבר לניסוח מתאות פליטיות. רק בעשור האחרון ישנם נסיונות לכתוב שירה מתאר, אבל בעלת רמה".

וכעת הוא מגיע לעיקר: „אינני יודע עברית, ואין לי מושג רחב על מה שנכתב לפני הקמת מדינת ישראל. אבל אני יכול לשער שכמו אצל עמים אחרים, היה טבעי שהספרות והשירה באותה תקופה יתגייסו למאבק הלאומי. כמובן שישנן הרבה צורות ביטוי. אפשר לכתוב על אהבה, אמהות, אחווה בין אחים, שנאה בין שכנים, וכל זה יתורגם אצל הכותב, וגם אצל הקורא, למושגים אנושיים המעסיקים עמים, ומשמשים חומר למאבק ביניהם. בפועל, אם כי בצורה אחרת, ובדרגות שונות של רמת כתיבה, זה מה שקורה אצלנו".

„רמת כתיבה" – מושג כל כך גמיש, במיוחד כשמדובר ביצירה ספרותית בחיתוליה הנכתבת תחת שלטון צבאי ישראלי. הנה קורא שסופר צעיר כותב סיפור על ההכנות שלו לפגישה עם מי שפעם תהיה אשתו, אבל הוא לא יכול לראותה. הוא במעצר־שוא. וסופר צעיר אחר מתאר שיחה בין פלאחית שבאה העירה למכור פירות, לבין גבר ערבי נשוא פנים. וכשהיא אצלו בבית, ואשתו לא בסביבה, הוא מנסה להתעסק אתה. והפלאחית, בת פיקחות גם נבוכה, שואלת אותו: אתה לא מתבייש? והוא משיב: אבל כן. חוזרת ושואלת: ממי למרות התנהגות מבישה כזו עונה הגבר בראש מושפל: מההדרים שבקרבתנו.

תשובה כזו, הנועלת סיפור קצר, אינה יכולה שלא לעורר טעם תפל, ובאותה עת להצביע על רמת הכתיבה של המספר. אבל אפשר לקבל כהנחייה את מה שקובע עלי חלילי: „מה שנוצר כעת בתחום הספרות בשטחים, משול בעיני לחריש ראשון בשדה בור. היתה הזנחה רבת שנים. היו איסורים מצד שלטונות ירדן. היתה אדישות. כעת צריך לחשוף כשרונות כתיבה. אלה יביאו בכתיבתם את האיכות".

בן־ציון תומר

שלושה שירים

א

עַזָּה מִמָּוֶת אַהֲבָתֵךְ
אֵלַי גַּם מִן הָעֵבֶר הָאַחֵר שֶׁל נְהַר הַלֵּתֵי
תָּבוֹאִי
עֵת רַק אֶלְחַשׁ לָךְ בִּלְשׁוֹנֵךְ הַקְּטִיפָתִית:
'לְטִי' אֵלַי 'לְטִי'*
לִבְשִׁי כְּנָפַיִם וְלְטִי
אֶל הָעֵבֶר הַזֶּה שֶׁל נְהַר הַלֵּתֵי
שָׁם יָשַׁבְתִּי גַּם בָּכִיתִי
בְּזָכְרִי אוֹתִי עִם אַתְּ

*„לטי" – עופי ברוסית

ב

וְאַתְּ תָּשׁוּבִי
אֵלַי גַּם מִנְּהַר כָּל יַרְדְּנֵי־הַיָּמָּה
תָּשׁוּבִי
הֵן לֹא תְּשִׁיבִי אֶת קוֹלִי רֵיקָם:

שׁוּבִי נָא נַפְשִׁי
שׁוּבִי לְחַיַּי
וּלְהַיַּי
הָרֵיקִים מִמֵּךְ פֹּה
בִּלְעָדַיִךְ

וְלֹא אַתְּ תְּשִׁיבִי אֶת קוֹלִי רֵיקָם

ג

וְאַתְּ תָּשׁוּבִי
הַוְאִי־לִבִּי כְּבָר מְנַבֵּא
שׁוּבֵךְ
סוֹפַת חַיַּי
בְּשַׂר וָיָם
מִשְׁבְּרֵי הַחֹשֶׁךְ הַסּוֹפִי
תָּשׁוּבִי
מְכַרְסֶמֶת רִשְׁתּוֹ שֶׁל מַלְאַךְ הָעֵינַיִם
בְּשִׁנַּיִם שֶׁהִשְׁחִיזוּ בַּחֹשֶׁךְ
תַּכְרִיכַיִךְ כִּבְרָשִׁים מֵעַל גּוּף
תַּפִּילִי
וְעֵת תַּעֲלִי בְּחַלּוֹנִי
מוֹר וּלְבֹנָה
צוֹחֶקֶת:
קִרְקָה אֲנִי!
מִן הַמִּלִּים כְּמוֹ מֵאֵפֶר לוֹחֵשׁ דִּבְרֵי שְׁמֵךְ
אָקוּם
לְהֵאָסֵף בָּךְ עַל הַסַּף
בְּחֵיק הַשֶּׁמֶשׁ וְהַקַּיִץ דְּבַשׁ וּמֶלַח בְּבִי עַל לְשׁוֹנִי
מְלַחֶכֶת אֶת פָּנַיִךְ עָפָר וָיָם

מה קורא

פרופ' יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

פרופ' יצחק זמיר עסוק עד מעל לראשו בימים אלה. ממלא בתחרות ראשית שמונות העיתונות, ומדי יום, גם בשעות הקטנות של הלילה, השולחן שבביתו [illegible] תפוס. המתעסק אותו בשעת בוקר מוקדמת: „לקריאה את שאלת בריציונות? כבר שנים אני לא קורא. העבודה לא מותירה לי מעט זמן לשום דבר. מגרות מקצועיות אני קורא, אבל לא ממצא שום דבר אחר. אני גם לא מבלה, לא הולך לתיאטרון. בלוה, רק עבודה".

דליה גולמר

מעת לעט

השותפות

הירחון „עתון 77" הוא, בלי ספק, אחת הבמות הספרותיות המרכזיות שלנו. אפשר להתבונן בקביעה זאת אפילו על רקע הזהות הארושים והמבקרים, הקיימים בקריית־הספר העברית, ואפילו נוכח ההתנגחות המתמרות בין „חבורות" ו„אסכולות", [illegible] הספרותיים המגזרים, הרואים אור בישראל.

אבן, ראוי לציין את עצם העובדה, ש„עתון 77" מחזיק מעמד זו השנה העשירית ברציפות. המאבק הקיום [illegible] – מחסור – [illegible] להכוונה [illegible]. אילמלא האמון [illegible] „עתון 77", [illegible].

[illegible]

איננו יודע, אם דווקא ההכרה הזאת היא שהוליכה בימים אלה את „עתון 77" לשותפות עם „בית ברל", המוסד העיוני, האקדמי והתרבותי של מפלגת העבודה. „עתון 77" כבר ניסה בשעתו לקיים שותפות כלשהי עם „ספריית פועלים", בית־ההוצאה של הקיבוץ הארצי, [illegible].

[illegible]

נמסר לנו, כי מטעם „בית ברל" יהי [illegible] „עתון 77" [illegible].

[illegible]

כ.ד.

עורך: משה דור • עריכה: צביה גרינת

תכלת וקוצים זכרונות ילדות

ע. הלל

צריף החומה והיונים

על מנת להבן עלינו, הילדים, מפני אויבים וזרים החלט להקיף את צריף מגורינו בחומת אבן. כי החלט וכך נעשה. אבן על אבן, נדבך על נדבך נעטף הצריף במעיל המגן המוקשה. מכול, שניצח על המלאכה, דאג שהכל יעשה כמו שצריך, והצריף אכן היה לנו למשכן נועם ומבצר עוז, לנו, וגם ליונים.

מנין נקבצו ובאו לנו היונים הללו, איש אינו יודע, אך הן קיעו, וגם איזו להן למשכן ולגוזלה את החלל שנוצר בין תקרת העץ לגג הפחים של הצריף, והפכו אותו לנחלת קינון לזן ולצאצאיהן. כאן הגו אהבה זו לזה, כאן הטילו ביציהן וגם דגירתן, כאן גידלו את גוזליהן, עד שאלה העלו נוצה ופרסו כנף ומצאו זיווגן וגידלו גוזליהן, וכך דור אחר דור, דור אחר דור.

והיונים פרות ורבות ומשכנן הלך ומתמעט, אם בשל עצמן ואם בשל קינן ואם בשל דגירתן וקליפות ביציהן ועד שרצפת השובך, לאמור: תקרת הצריף, החלה שוקעת מעל ראשינו עד כמעט והטילה עלינו פחד.

בא מכול, הסתכל וקרא לגאון, הנגר, וזה נטל פטיש ומסמרים ומסור, וניסר ודפק וחיזק פה ושם עד חלוף הסכנה, אך לא המולת היונים: אלו היו הומות ומהמות ביתר שאת וביתר עוז, אם בשל אהבתן זו לזו, ואם בשל אהבתן לגוזליהן ואם בשל אהבתן להמולה, ואם בשל שלושתן כאחת.

ועד שלא ירד הלילה אי אפשר היה לנו, הילדים, לשמוע מה אנו מדברים ומה אנו מספרים זה עם זה, כי רעשן של אלף גבר על קולנו.

ורק עם רדת לילה, כשנרגעו היונים והמייתן שככה, הגיעה שעתנו לספר ולהשיח כאוות נפשנו. ואז פתח אורי ואמר שעקבה אותו צרעה והרגל כואבת לו נורא. ואז אמר אמנון שעקרב זה הרבה יותר מסוכן. ואז אמר אוריאל שהכי מסוכן בעולם זה נחש אחד שגר באפריקה, שבולע פרות שלימות. ואז מיכה אמר שזה לא יכול להיות. אז אוריאל אמר שבאפריקה זה כן יכול להיות, כי אפריקה זה בחוצלארץ ובחוצלארץ הכל יכול להיות, ואז יעל אמרה שחוצלארץ זה בכלל לא באפריקה, שחוצלארץ זה בביאלישטוק...

אז שתקנו מיד, כי יעל אמרה לשתוק. אז יוסף אמר שחוצלארץ זה בכלל לא בביאלישטוק, שחוצלארץ זה בפולניה. והוא יודע כי הוא היה שם עם אריק, האבא שלו, ובעצמו ראה שלג שיורד ומכסה את כל פולניה.

ושפעם ירד כל כך הרבה שלג שכיסה בית שלם, עד שלא ידעו בכלל שהיה שם בית. אז איתן אמר שברטק, האבא שלו, הכי חזק בעולם. אז יוסף אמר שזה לא נכון, שבריישברט הרבה יותר, כי ברייטברט הוא האיש הכי חזק בעולם, והוא יכול לקרוע שרשרת של מרקטור. ויוסף היה בפולניה והוא יודע. אז אלישע אמר ששרה, האמא שלו, ספרה לו ששמשון הגיבור יכול לשבור עמוד מבטון, בקלות. ואז נרדמנו.

עד שהעירונו היונים, למחרת בבקר, כדי ששוב לא נשמע מה שאנחנו מדברים.

מדוע גבהל בניו

כשהיה בפולניה ראה יוסף את בריישברט, האיש הכי חזק בעולם, קורע שרשרות ומכופף ברזלים. וממה הוא כל כך חזק, תשאלו. מתברר כי אם אוכלים הרבה תרד, הסביר לנו יוסף, אז הכי חזקים בעולם. בריישברט, למשל, אחרי שהיה אוכל תרד היה נשכב על הכביש ואוטומובילים היו עוברים עליו בלי שהרגיש, כמעט.

וזה עשה עלי רושם כביר. ובארוחות צהריים ביקשתי הרבה תרד, למרות שזה המאכל הכי גועלי בעולם. ואחרי שגמרתי מנה גדולה של תרד ירדתי ושכבתי לי באמצע הכביש, לראות מה יקרה לי אם האוטו של ראובי מבניין יעבור עלי.

בניו, שראה מרחוק מה אני עושה, רץ בבהלה ולקח אותי במהירות, משם, בלי שהספקתי אפילו להסביר לו.

דבע

פעם בלילה, סיפר איתן שדבע (צבוע) טרף ילד מכפר יחזקאל.

הדבע בא בלילה ונעמד מתחת לחלון של הילד מכפר יחזקאל והתחיל לצחוק. הילד נמשך אחרי הצחוק של הדבע והלך לאן שהוא הלך. הדבע הלך אחורנית, עם החתולת שלו לכוון הגלבוע והפה שלו מקדימה, מלא צחוק. שמוסר ילדים, תוסף להם לדבע יש עיניים ענקיות כמו שתי קופסאות של משחת נעליים „קיווי", מי שמסתכל בעיניים של הדבע אז הדבע מהפנט אותו ואז הוא עושה מה שהדבע אומר לו. כל הדרך לגלבוע הדבע הלך אחורנית וצחק, הלך אחורנית וצחק, והפנט את הילד מכפר יחזקאל. עד שהגיעו לגלבוע, למערה של הדבע, הדבע משך את הילד מכפר יחזקאל לתוך המערה שלו ושמה הוא טרף אותו.

המרגל ששידר יותר מדי

גבריאל שטרסמן

שמואל שגב: בודד בדמשק, חייו ומותו של אלי כהן/ בית הוצאה „כתר", ירושלים/ 203 עמ'

קשה להעלות על הדעת בדידות מפחידה יותר מישיבה בכלא, לא כל שכן כשמדובר במאסר בשל אשמה של ריגול לטובת ישראל, על אחת כמה וכמה בכלא בדמשק.

גיהינום זה כבר תואר לנו פעמים אין ספור, מפי כל מי שנאלץ „לבלות" שם אי־פעם בחייו וחזר לישראל כשהוא שלם בגופו וברוחו גם יחד.

מספרם של אלה מועט.

אחד שלא חזר, ושאף את עצמותיו לא זכינו להביא לקבר ישראל, הוא אלי כהן הי"ד, האיש שלנו בדמשק במשך שלוש שנים ומעלה, הסוכן שלדעת כל המבינים הגדולים היה מגדולי המרגלים בני־זמננו, לא רק במישור היחסים בין ישראל לארצות ערב אלא בתחום הריגול הבינלאומי בכלל. שפע המידע שעלה בידי אלי כהן לספק למפעיליו ב„מוסד" בישראל עלה על כל המשוער, הן בכמות והן באיכות. „הוא הצליח במידה שכמעט לא היה איש לפניו שהצליח בה" (עמ' 201) ולפיכך לכידתו על־ידי המודיעין הסורי „היתה מכה אנושה למודיעין הישראלי" (שם). ולא פלא הוא, ש„פועלו כמרגל משמש חומר לימוד בכל שירותי המודיעין בעולם..." (עמ' 9).

ספרו של שגב אינו הראשון שנתפרסם על אלי כהן, ועל אף העובדה שחלפו כבר למעלה מעשרים שנה מאז שנתלה הגיבור הישראלי בכיכר מרג'ה בלב דמשק, לא פג הקסם שבסיפור חייו ומעלליו. איני בוש להודות, כי למרות שהפרשה מוכרת לי כמו לכל מי שעקב אחרי הפרשה בזמנה וקרא ספרים אחרים, בלעתי את ספרו של שגב כמעט בנשימה אחת. זהו ספר־מתח מאותם ספרים, שאתה יודע את סופם ואף על פי כן אתה מבקש לקרוא בו עוד ועוד. למען האמת, חשתי כאילו חסרו לי פרטים נוספים מן העלילה הזו. אולי ביקשתי לקרוא במלואם את פרטי דו"חותיו של „כמאל אמין ת'אבת" – שמו המושאל של הסוכן הישראלי כמהגר החוזר מארגנטינה לסוריה „מולדתו" – אולי רציתי לשמוע במו אוזני את שידורי המורס שלו מלב בירתה של סוריה.

עד היום ממאן השכל להאמין שאדם אחד, בלי ספק הודות לתושיתו האישית ולעומק תבונתם וכשרונותיהם של מפעיליו ב„מוסד", הצליח להציג כך את ממשלת סוריה במערומיה, ולהעביר לישראל למעשה את רוב סודות המדינה שלה. לא היה אפשר להפריז בערך המידע ההוא, וכממריץ כך גם העלבון שספגה ההנהגה הסורית. זו מן הסתם הסיבה, שהתעללו בו כפי שרק הסורים מסוגלים להתעלל ומנעו ממנו מינימום הגנה משפטית לפני שתלוהו.

שמואל שגב

יש בספרו של שגב כמה וכמה מעלות שאין לקודמיו: הוא הראשון המפרסם למעשה את פרוטוקול משפטו של אלי כהן.

ומופלא הדבר, כמה חידוש אפשר למצוא בקריאת אותם פרקי גבורה עילאית גם מקץ שני עשורים, ולאחר שתי־זוהי מלחמות בין ישראל לבין סוריה. שגב ראיין את אלמנתו של כהן, נדיה, וגם את אחיו ואישים ששרתו ב„מוסד" ובראשם מאיר עמית, שעמד בראשו בשנים ההן. וגם בראיונות אלה יש גילויים עוצרי־נשימה, כשמתגלם בהם, לדעתי, כיצד עלה בידי אחיו הצעיר של אלי, מוריס, לגלות כי אחיו הוא הסוכן הנושאי של ישראל בלב הבירה הסורית. היתה זו תוצאה של „פאשלה" מקצועית: למוריס אסור היה לדעת שאחיו הוא הסוכן הנושאי של ישראל בדמשק, אבל בהיותו עובד במחלקת הצופן של „המוסד" באותה עת, צירף פרטים מבודמים במברקים שלא ידע מי חתום עליהם, ואלה התאימו בדיוק נמרץ לאשתו של אלי, נדיה, ולאירועים משפחתיים שפקדוה בתקופה ההיא.

על „פאשלה" בטחונית נוספת מספר לנו שגב, כיצד זה איפשר לאשתו לגלות את מקום שהותו כל אימת שסיפר לה שנסע לאירופה. „למרות הבדיקה הקפדנית שערך בבגדיו לפני בואו מבריסל לישראל בסוף מארס הוא הביא עמו לבתים כתונת לבנה שעל צווארונה היה רשום בערבית שם הכובס שלו בדמשק. הרישום נעשה על ידי המכבסה. שבה נהג למסור את בגדיו לכביסה ולגיהוץ. בימי שהותו בישראל הצליח אלי להסתיר את החולצה מעיני אשתו, אך בבואו לאירופה שכח את הכתונת בישראל. ימים מעטים אחרי כן גילתה נדיה את הכתונת באחת הפינות בארון והדבר זה לא הותיר עוד ספק בליבה שאלי עוסק בריגול במדינה ערבית. נדיה שומרת על כתונת זו עד עצם היום הזה – עדות אילמת נוספת לגבורתו של בעלה."

סיפורים שוליים אלה אינם כה שוליים, לאור מסקנתו העיקרית של שגב ונו קשה היא, ומשיבה על השאלה: מדוע בעצם נפל אלי כהן בידי הסורים? האם היה חייב להכשל במשימתו לאחר שהגיע לפיסגת הצלחתו? אין ספק שכהן היה להוט מאד לקבל את המשימה האמורה ולעבוד ב„מוסד". לימים, כאשר עמד על דוכן הנאשמים בבית־המשפט בדמשק, סיפר כי אמר במפגש לאיש המוסד „סלמאן", שפוטר מעבודה שעבד בה באותו זמן וכך זכה לעבודה המיוחלת. אולם „למען האמת" – מסביר לנו שגב – „אלי כהן לא פוטר כלל מעבודתו... אך... היה חסר סיפוק. הוא הרגיש עצמו מבוזבז וחיפש עבודה שיש עמה אתגרים..."

מסקנתו של שגב, המבוססת גם על תחקירו וגם על שיחות שניהל עם אנשי „המוסד" לשעבר היא, שאלי כהן נפל לידי הסורים משום שלא ציית להוראות, מפני שלא נזהר דיו, מפני שהאריך בשידורים ומיהר מדי בהעברת המידע שצבר. לעתים היה מעביר למפעיליו תשובה ממש שעות ספורות לאחר שנשאל. האם להתעלם מעצם עלילות הגבורה והריגול של אלי כהן, נראה לנו הקטע הדן באי־זהירותו של הגיבור קשה ביותר,

אלי כהן

אחד החשובים בספר: ... גם היום, עשרים ואחת שנים אחרי כן, אין על כך תשובה חדה וברורה. אלי היה שאפתן ורצה לסיים את שליחותו בהצלחה... אלי היה ידוע גם כבעל מוטיבציה גבוהה ותחושת שליחות לאומית. תחושה זו גברה בו על כל שיקול תועלתי והיא שקבעה את התנהגותו. והעיקר, אלי היה במידה רבה קרבן הצלחתו. יכולתו המדהימה לחדור לצמרת השלטון הסורי... הדהימה את ערנותו ואת ערנות הממונים עליו. גם כאשר התגלו סימני האזהרה הראשונים נטה אלי להתעלם מהם ושכנע את הממונים עליו שהוא מחוסן מפני כשלון, הוא מעל לכל חשד. כל אלה עלו בקנה אחד עם חוות־דעתם של הפסיכולוגים שבדקוהו לפני שגוייס על־ידי יחידה 131 במודיעין. הם קבעו במפורש שאלי כהן ניחן ברמת־מישכל גבוהה, אך אינו מסוגל להבחין באמת סכנה מתקרבת. עקב זאת נדחה גיוסו למודיעין פעמיים, ורק בפעם השלישית – בגבור המתיחות בגבול ישראל־סוריה – התקבל לשרות" (עמ' 14). אלה דברים קשים ולאמיתו של דבר הם מכוונים גם כלפי מעסיקיו של אלי כהן ב„מוסד". עם זאת, אין בהם כדי לעמעם את גבורתו של האיש ולא להמעיט מהישגיו, ואולי אף יש בהם לקח לעוסקים בדבר.

ספרו של שגב מצטיין בכתיבה שוטפת וקריאה. הרקע הפוליטי שהוא שוזר פה ושם משמש לקורא רקע חשוב, דבר המאפשר הבנת הנסיבות הפוליטיות של הימים ההם, גם בזירה הבין־ערבית, גם ביחסי ערב־ישראל, ובמיוחד בתככי השלטון הדמשקאי העשיר בהפיכות. זה סיפור שיש בו כל המעלות: הוא קצר ותמציתי, הוא מספר עלילות גבורה של פטריוט ישראלי רב־תושיה, שהביא למדינה תועלת רבה ונפל על משמרתו. יש בספר כל סממני הדרמה האישית של יחסי הגיבור ורעייתו, ניתוקו ממנה ומילדיו, שאותם בקושי הכיר אגב ביקוריו החטופים בישראל. פרקי תקופה של ישראל הנאבקת באויב מצפון, שעד היום לא הקהה את שיניו.

טראומות של מיפגש

המיפגש בין הסופרים הישראלים והגרמנים בנושא „הכתיבה הטראומאטית", שהתקיים בראשית השבוע ליד בון, עמד בסימן אי־בואם של הסופרים ממזרח גרמניה. ההודעה על כך פורסמה כמעט ברגע האחרון והפתיעה את המארגנים, אנשי „קרן נאומן" – הקרובה לחוגי המפלגה הדמוקראטית־החופשית, מפלגתו של שר־החוץ המערב־גרמני הנס דיטריך גנשר – שקודם לכן „בנה" על ייצוגן של שתי הגרמניות.

אגב, בין המשתתפים הישראלים – או לפחות אחדים מהם – של המיפגש שררה מבוכה מסויימת בקשר עם הנחייתו. היו בהם שטענו, לפני צאתם מהארץ, שלא נמסר להם, כי מן הצד הישראלי ינחו את המיפגש ח"כ מרדכי וירשובסקי מ„שינוי" ויוסף לפיד, מנכ"ל „המרכז הליבראלי" החדש.

„סימן קריאה" בלשכת רה"מ

ראש הממשלה שמעון פרס אינו מחמיץ הזדמנות להפגין את יחסו האוהד לספרות. ביום שני הקרוב תיערך בלשכתו שבירושלים „הרמת כוסית" לרגל הופעת החוברת החדשה – מס. 18 – של כתב־העת „סימן קריאה".

אמנם, „סימן קריאה" מוגדר כרבעון, אך מדוייק יותר יהיה לומר שהוא מופיע „לעתים מזומנות". לפני כחצי שנה פורסמה חוברת מס. 19 שלא נערכה בידי העורך הקבוע, פרופ' מנחם פרי. זה חזר ונטל את שרביט העריכה לגבי החוברת ה־18, לאחר הפסקה של כשלוש שנים בהופעתו הסדירה של כתב־העת.

בין כתב־העת „סימן קריאה", עורכו וחבורת הסופרים המתרכזת סביבו ובין ראש הממשלה קיימים מכבר יחסי ידידות, המוצאים לא־פעם את ביטויים גם במישור הפוליטי. „הרמת הכוסית" היא איפוא חוליה נוספת בשלשלת.

עמיחי בגבוה

במוצאי יולי עומד להופיע בארה"ב, בהוצאת הארפר אנד ראו, מיבחר משירי יהודה עמיחי בתרגומם של סטיפן מיטשל וחנה בלוך. השבועון „פאבלישרס' וויקלי", כתב־העת של תעשיית הספר האמריקנית, מקדים לדווח לקוראיו על הספרים הצפויים ובכללם על ספרו של עמיחי.

מה נאמר? עלינו ועל צאצאינו. „המשורר הידוע ביותר של ישראל" זוכה לשבחים מפליגים, שגולת־הכותרת שלהם היא הקביעה, כי „בעושר ההיסטוריה שלהם, במסד הפוליטי הקיים־תדיר, במכנה המשותף שיש להם עם קהלם במה שנוגע למקורות־היניקה, מיתמרים שירים אלה לגובה של מילין כמעט מעל לכל מה שמצוי בשירה האמריקנית בת־זמננו".

וכל המוסיף – גורע.

מילגות־מחקר בארה"ב

המשורר וחוקר הספרות ד"ר אברהם בלבן, העושה באחרונה בשבתון בארה"ב, נזדמן בימים אלה לחופשת מולדת והביא עמו בשורה מן האוניברסיטה האמריקנית שלו:

המרכז ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת מישיגן באן ארבור, ארה"ב, פותח תכנית לספרויות המזרח התיכון. המרכז, במימון קרן רוקפלר, יעניק מילגות מחקר שמטרתן לקדם מחקר הקשור לספרות ערבית, עברית, תורכית ופרסית, או תרגום לאנגלית של יצירות מספרויות אלה. נושא התכנית הוא „ספרות: אשנב להבנה במזרח התיכון". החוקרים האורחים יקבלו מענק בסך 20־25 אלף דולאר לתקופה של תשעה חודשים.

חתני פרס ברנשטיין

ביום פתיחת שבוע הספר העברי – 18.6.86 – יוענקו הפרסים ע"ש מרדכי ברנשטיין לביקורת ספרותית במוספים הספרותיים בעתונות העברית היומית.

חתני הפרסים השנה הם: פרופ' אריה זקס על מאמריו ב„הארץ"; א"ב יפה על תרומתו לביקורת הספרותית החדשה בעתונות היומית ועל מאמר ב„על המשמר"; ורות שנפלד על מאמריה ב„משא". כן יוענק פרס הוקרה לעלי מוהר על רשימה ב„הארץ" שעניינה ספרו האחרון של אמיר גלבע.

הפרסים יימסרו לזוכים בטקס שיתקיים בבית עיריית תל־אביב. השופטים הם: דוד גלעזרי (יו"ר), אלישע פורת וד"ר זיוה שמיר.

ספרי הראשון

אות לאות, מלה למלה

נתן יונתן

עשר שנים ועוד אחת חלפו בין שירי הראשון שנדפס בעתון „על המשמר" של תנועת השומר הצעיר ב־1940, לבין ספר שירי הראשון, „שבילי עפר", שראה אור ב־1951, בהוצאת ספריית פועלים. כנראה שהיו דרושות לי שנים אלה, קודם כל לכתיבת השירים. מעולם לא הרביתי בכתיבה, וצבירת השירים היתה איטית ומהוססת. עולמי הרוחני היה מלא מכל מה שהעניק הזמן: לבטי גיבוש של השקפת עולמי הלאומית והחברתית, נסיון להבין את תנועת הנוער, לחוות את שנות הנעורים חוויה מלאה, מודעת. את לימודי כיוונתי לחקלאות, לעבודת אדמה. לא עולם הספרות הזין את חיי הרוח שלי. וכשפלש, במלוא עוצמתו, בשירת טשרניחובסקי וביאליק ושניאור, ולאחר מכן שלונסקי ואלתרמן, חולל בי מהומה, זרע בי את גרעיני השירה שבריבות הימים הניבה את קובץ שירי הראשון.

רתיעה, ביישנות, פחד מפני כבד האחריות לשאת בתואר של משורר, דחו משנה לשנה את הגשת הספר למו"ל. ומשהוגש לעזריאל אוכמני ז"ל, שהיה אז עורך הספרות היפה בבית ספריית פועלים, עברו עוד חודשים רבים עד שראה אור. דרכו אל הדפוס היתה רצופה מיכשולים. לאחר חודשים של ציפיה אבד ה„מבקר" ונתבקשתי להכין עותק אחר. לא היו מכונות צילום באותן שנים, גם לא עמדה לרשותי מכונת כתיבה. ואולי אחראית לכך איזו קלות־דעת נערית, שבעטיה לא היה בידי עותק. חודשים רבים טרחתי ללקט את השירים שחלקם ראו אור במדורי הספרות וחלקם היו פזורים במחברות או בדפים תלושים. הרבה עוגמת נפש, ואפילו תחושת עלבון, על אותה רשלנות שגרמה לאבדן קובץ השירים, העיקו עלי ואף ריפו את ידי. ולבסוף, כשעלה בידי לכנס מחדש את השירים, נתגלו קשיים אחרים.

לבסוף בא קץ לציפיה המציקה והגיע תור הסדר וההגהות. הייתי בא לדפוס „אחדות" ויושב שעות עם סדר בשם עמיאל, והיתה זו חוויה בלתי נשכחת ושיעור חשוב בלשון, אותו מיפגש עבודה עם עמיאל בר־אוריין, חכם לשון ואוהב ספר, אוהב מלים ואותיות. באותם הימים ראיתי שם, באחד החדרים, בין ערימות ספרים וניירות, את המשורר יעקב פיכמן, רכון על עלי הגהה, מצמיד את עיניו העששות כדי לצוד את שגיאות הדפוס. בהתרגשות גדולה, אפשר להודות, בהתפעמות של מעריץ אוהב של שיריו הליריים, התבוננתי בו שעה ארוכה, מנסה לצלם את התמונה ולהצפינה אותה בתאי הזכרון של נפשי.

וכשתמו ימי ההגהות והכל היה מוכן לדפוס, נתבקשתי להכין את העטיפה. לא ידעתי איך ומה. לעזרתי בא אז חניך שלי במוסד החינוכי בשריד, אלכס לוי, שהיה צייר עשיר דמיון, והוא הציע לי שיכין את העטיפה: שירת נעורים מתפתלת בין הרים גבוהים, בצבעי חום־שחור־לבן. עטיפה זו היא גם מזכרת שנשארה לי מאלכס, שדרך חייו הנפתלת הטריפה עליו את דעתו וסופו שנמצאו שרידי גופו ובגדיו אי־שם בין הרי קדש ברנע, ליד אילת.

העניין צפה מכשול בלתי צפוי – לא היה נייר להדפסת הספר. וכשנמצא נייר במחסני דפוס מרחביה, לא היה מי שיעביר את הנייר לבית הדפוס בתל־אביב. הימים נקפו ושום דבר לא קרה. ואז, בצר לי, סיפרתי את הדבר לחניכי־תלמידי בקבוצת „לפיד", והם התנדבו להעביר את חבילות הנייר מקיבוץ מרחביה לתל־אביב, על גגו של אוטובוס. והם, לאחר שהשלימו את מלאכתם והביאו את גלילי הנייר להדפסת ספרי, סיפרו לי את תלאותיהם, כי בפעם הראשונה גילו שהנייר הוא חומר כבד מאד, ומעולם לא העלו על דעתם שאותם דפים, שכל רוח מצויה מעיפה אותם, הופכים למסה כבדה כעופרת בהיותם ארוזים ודחוסים בחבילות.

ראוי להזכיר לטוב את סדרי הדפוס, אותם אשפים שהיו מרכיבים את השיר אות לאות, מלה למלה. שהרי כל אות היו לה סימני ניקוד אחרים, ועליהם היה לברור מתוך מאות תאי־אותיות את הנחוצה להם. ועד כמה שזכור לי, לא היו או בעלי ההגהה של השירים יותר שגיאות משאתה מוצא בעידן הדפוס האלקטרוני שלנו.

שלושים ושש שנים חלפו מיום שיצא ספרי הראשון לאור, ארבעים ושש שנה מיום שנדפס שירי הראשון. חליפות ותמורות עברה השירה, הזמנים השתנו ואני – אתם. אבל כמדומני שעד היום, בהיותי מדפדף מתוך סקרנות או מגעגועים ב„שבילי עפר", אני יכול להשתיק ולמלמל לעצמי, מתוך הודות שלמה, שורות החותמות את השיר הראשון, „כשספינות הולכות הימה":

לְבָבוֹת גּוֹבְהִים עִם עֶרֶב
אֵיךְ זֶה עָשָׁן בָּבוֹת
כְּשֶׁסְּפִינוֹת הוֹלְכוֹת הַיָּמָּה וְאֵינָן שָׁבוֹת

מול הציונות החולמת

נתן רענן

מאיר אביזוהר: „הציונות הלוחמת", אוני' בן־גוריון וקריית שדה־בוקר, תשמ"ו, 157 עמ'.

הציר עליו סובבת עלילתו של הספר היתה שרשרת השיחות המאראתוניות שהתקיימה בפברואר 1939 בארמון סנט ג'יימס הבריטי, בין ראשי הממלכה המאוחדת לבין משלחת הסוכנות היהודית. המועד הוא קריטי, שכן בעיצומה של השנה האמורה פרצה מלחמת העולם השניה. יושב הראש היה צ'מברליין, מלווה בכמה משרי הממשלה שעמד בראשה, ומן העבר האחר: משלחת הסוכנות, אשר הדמויות הבולטות בה היו חיים וייצמן ודוד בן־גוריון.

על עתידה של מדינת ישראל האפשרית נוהל גם משא־ומתן מקביל עם משלחות ערבית, והשנה המתוארת בספר זה איננה רק קריטית בשל ראשיתה של מלחמת העולם השניה. מן הבחינה הציונית, ובהיבט לטווח ארוך, זה המעבר רצוף־הקשיים מהצהרת בלפור – תוך חרדה לגורל המפעל הציוני כולו – אל מדינה ריבונית אפשרית, אך העתיד דאז היה מכוסה ענן כבד של אי־ודאויות.

למעשה, מספר מאיר אביזוהר כיצד פעלה „הציונות הלוחמת", וכיצד ניהל בן־גוריון את המהלכים בהתמודדות עם מכשולים שהעמיד המימשל הבריטי, תוך עימות עם מכשלות מבית. לתמרן בין עמדות ממשלת בריטניה הנתונה ללחצים [illegible] מן העבר הערבי, ולגרום להתקבלות התוצאה המדינית המבוקשת תוך עקיפת הפייסנות הוייצמנית מכאן, והעמדות הניציות של מתנגדי ה„חלוקה" כברל כצנלסון מכאן – זוהי מלאכת מחשבת של מדינאי אמיתי ומרחיק ראות.

בן־גוריון מהלך כלוליין על חבל דק ומתוח, והופך את „המשימה הבלתי אפשרית" לתוצאה פוליטית בנוסח השיגרתי של „אמנות האפשרי". הדראמה היא כפולת־פנים לפחות, שכן גם בעמדה הנוגעת אך ורק למימשל הבריטי, המצב הוא סבוך. בשלב הראשון הוא מתואר במכתבו של בן־גוריון המצוי בלונדון, אל משה שרתוק בירושלים:

דוד בן־גוריון

„...הממשלה החליטה להסגיר אותנו לערבים... הסגרה זו עולה בקו ההתנהגות האנגלית בעניינים עולמיים: חבש, ספרד, סין, צ'כיה..."

על רקע פיוסו של צ'מברליין את היטלר על חשבון קיומה של צ'כוסלובקיה, קובע בן־גוריון עמדה נחרצת, אותה הוא מבטא בשתי מלים המאופיינות לציונות סקפטית, אד־יניתו של הלורד בלפור. כאשר מדווח בן־גוריון על ידי וייצמן השב מפגישה נוגה עם שר המושבות הבריטי, פוסק בן־גוריון באוזני הליידי הסקפטית: „היהודים ילחמו".

מורכבותה של מלחמה זאת, קרי: „הציונות הלוחמת", ניכרת נוכח מיגוון המילכודים הניצבים כאתגר למנהיגותו של בן־גוריון, הניחן ביכולת פיענוח הצופן ההיסטורי לטווח ארוך. מצד אחד מתבהר פישרה האמיתי של „הציונות הלוחמת" בלא לחלום: „אני רואה סיטואציה שבה אולי נילחם באנגליה – מלחמה פוליטית ואולי גם אחרת – אבל היעד של המלחמה מוכרח להיות: לרכוש את עזרת בריטניה", מחליט בן־גוריון.

המצב מסתבך והולך, כלשון השיר: מצד אחד מלחמת עולם נגד הנאצים, ומן העבר האחר כניעה בריטית ללחצי הערבים לאיסור עלייה יהודית ארצה ופירסום הספר הלבן. ושוב נראה בקליידוסקופ ההיסטורי כפל־פנים דראמאטי, הנפתר על־ידי בן־גוריון בנוסחה הידועה: „עלינו לעזור לצבא (הבריטי, הנלחם בנאצים) כאילו לא היה ספר לבן, ועלינו לעמוד נגד הספר הלבן כאילו לא היתה מלחמה".

ותהא זאת תמימות להניח כי שתי הנוסד את המורכבות, המהלכים המדיניים המורכבים עוד יותר נוכח הלחץ הערבי על הבריטים מכאן ומלחמת העולם מכאן, הן המכשלות היחידות המעמידות במבחן את יכולת הניווט והמנהיגות של דוד בן־גוריון. נוסף לכך צורך התימרון להפעלת לחץ היהודים מארצות־הברית ומחלוקות בקרב המשלחת עצמה, וגם בכך לא די. בן־גוריון מבקש גיבוי ממפלגתו, מפא"י, ונוחל אכזבה: „תבע ולא קיבל". אז הוא מבצע מעקף ופונה ישירות אל המוסדות הציוניים.

מחקרו ההיסטורי של מאיר אביזוהר, לבד מהיותו מעוגן בפרטי־פרטים ומבוסס היטב על כל חומר ארכיוני, הוא גם מרתק. ואין זאת גוזמה לקבוע כי הוא קריא כמותחן. אך האיסור החל על היסטוריון, מעצם הגדרה המיקצועית, לשאול: מה היה קורה אילו היה בן־גוריון חי עימנו כיום, מתמענה באופן מפורש לפי המיסמכים: „למען הסכם ושלום עם הערבים, אנחנו מוכנים לפשרות על יסוד ויתורים הדדיים..." כאילו הדברים אמורים באפריל 86' ולא באפריל 39'.

האנלוגיה לכאן ולעכשיו, כאילו לקראת ועידתה המתקרבת של מפלגת העבודה במחצית השנייה של אפריל, מצויה בהתייעצות מפא"י דאז, בקביעתו של יצחק בן־צבי הגורס „כי איננו מכיר עדיין דרך, כיצד להילחם באפשרות של מדינה פלשתינאית..." (עמ' 114).

לבד מן הערך ההיסטורי של מחקרו של מאיר אביזוהר, ובנוסף להנאת הקריאה, יש לספר גם משמעות אקטואלית, עכשווית. ב„ציונות הלוחמת" ניתן למצוא יותר מסמך של רמזים כיצד לצאת ממצבים מדיניים סבוכים ולסלול דרך לריבונות תוך הידברות, למדינאות שאינה נטולת חזון אך גם איננה נעדרת גמישויות נחוצות בעיצובם של משברים ובעיצובו של [illegible]. לא רק להיסטוריונים ולתאבי קריאתנו זהו ספר־חובה: ראוי להמליץ על קריאתו גם לפוליטיקאים ישראלים בני הימים האלה.

هكذا من الأصل

مكز. من الاجيال

עיון ראשון

מב"ל

סיפורת

מקבילות השנאה והאהבה

אלבר כהן / הו, אחי בני התמותה / מצרפתית: ניצה בן־ארי / עטיפה: לוי פריצקר / זמורה ביתן / 1986 / 145 ע'.

כך כותב האיש הזקן על בדמותו, הילד בדיהעשה: „אם יצליח ספרי לשנות ולו שונא אחד, אם אחד למות, הרי שלא כתבתי לשווא, נבון, אמא נפתחת שלי! (...) אני זוכר איך יום אחד, כדי להוכיח את גדולת הבורא, הסבירה לי שאפילו את הזבובים הוא אוהב, כל זבוב וזבוב, ועוד הוסיפה: ניסיתי לנהוג כמותו בזבובים אבל לא הצלחתי, הם רבים מדי". כי ביום הולדתו העשירי יוצא הילד, תמים ונוח להתרשם, להתעמת בפעם הראשונה בחיים עם האנטישמיות. הסיסמא „מוות ליהודים" זועקת אליו מכל קיר ומכל בית. הילד, בדרך ילדים, מנסה לרדת לפישרה של השנאה, אך הזקנה היא זו המאפשרת את הפנייה אל האחים בני־התמותה להביה בצר את „אהבת הזולת", שהזכילה לכבשני אושוויץ, ולהסתפק באי־שנאה. כי „אבוי לאותו דרקום מהריד של אהבת־זולת ואי־צדק" ו„אבוי לו לדרקיום מהריד זה של אהבת־זולת ושל השנאה".

נעורי הסופרת

מארגריט דיראס / המאהב / מצרפתית: אביטל ענבר / עטיפה: ג'ורג' ירנס / מעריב / 1986 / 103 ע'

דיראס נודעה בצרפת ובעולם כבמאית וכתסריטאית. „הירושימה אהובתי" ו„סכר נגד הים" היו לשם דבר. במשך השנים נודעה דיראס גם כמחברת של ספרים עם מאפיינים אוטוביוגרפיים מובהקים, שזכו לקהל קוראים רחב וקבוע. בזכותם היא ידועה בצרפת כאחת הדמויות הבולטות בחיי הרוח של צרפת מאז מלחמת העולם השנייה. בישראל נודעו ספריה אך בקרב חוג מצומצם של יודעי התרבות הצרפתית, ורק ספרה „מודרטו קאנטבילה" תורגם בעבר, בידי ק.א. ברתיני. „המאהב"

הפתיע את קהל הקוראים הצרפתי, בהיותו וידוי הושני גלוי ואינטימי של המספרת הקשישה המסכרת על אהבת נעוריה הנדירה.

מן הזכרון גולה בירוסקטס הסיפור של נערה צרפתיה בהודו־סין, ואהבת הבוסר שלה לגבר סיני קשיש ואמיד. יחסיה של הנערה עם משפחתה (האם הצבועה והאח המבוגר לסמים) ועם אהבה הקשיש מאירים בקונטראפונקט את תהליך התפוררותה של המשפחה הזעיר־בורגנית המנוונת בתוך הנוף הקולוניאלי במאיבגן של שנות השלושים. תרגומו של אביטל ענבר הוא הישג ספרותי ניכר, בשל הסגנון התמציתי של דיראס, שהוא יוצא־דופן בספרות הצרפתית בת־זמננו באשר המתרגם יצר מקבילה נכונה בלשון העברית. המתרגם גם נסתייע במתכונת ופסקה אחת, הערבית בתבלית הכתיבה הספרותית, נכתבה במיוחד בידי דיראס עבור המהדורה העברית. „המאהב" זכה עד כה בפרס „גונקור" (1984) ובפרס „המינגוויי־ריץ" (1986) ותורגם ל־27 שפות.

עדות חקר עיון

לשון כפולה

יצחק בקון / ברנר וגנסין כסופרים דו־לשוניים / אוניברסיטת בן־גוריון / 1986 / 227 ע'

עובדה היא, שכמעט כל היוצרים העבריים במזרח אירופה היו דו־לשוניים. בספן סוגן שאי־אפשר להבין את הספרות הזאת – ובה יוצרים כמנדלי, ברדיצ'בסקי, פרץ, פרישמן וביאליק – בלי לבחון את יצירותיהם באותן הלשונות לאור היצירות בלשון השניה. על ידי הבחינה הלשונית ניתן להעמיק בהבנת היצירה ולעמוד על התפתחות טעמו של היוצר. במסגרת דיון ביקורתי זה בחן בקון את „ביגון לביגר" של ברנר ואת „בגנים" של גנסין. עניין מיוחד תופס הדיון ב„רי שפריייצריך" שעיקרו הוי המשורר. בין ברנר לגנסין מעריך בקון את הגירסה, שהיידיש נכתבה בידי גנסין.

ספרי ילדים ונוער

החתול המלבט

תמר אדר / חתול, ספן, פסיק ליצן / בעקבות משל משל דליה הורביץ / ציורים: עידית פאלק / ספרית מעריב / 1986 / 80 עמ'

נעים לקרוא בספר שכתיבתו רהוטה ומוצה, ציוריו נאים והפקתו בסימן טוב. עלילות הספן הבודד והחתול המאומץ מגוללות ידיעת משל של חיים אמיתיים. וכאשר ספר לילדים מצליח להמחיש היי־נפש, הרי זה טוב מאוד. החתול המאומץ מתלבט בין נאמנותו לספן ובין חיבתו לליצן, המופיע בשוק אחד בנמל ומאמץ את החתול להופעה בקרקס. והנה, מן הספינה אל הנוף והליצן, ומן הנוף אל הספינה והספן, החוזר הלילה, החתול נמצא עם הליצן ומתגעגע אל הספן; וכשהוא חוזר אל הספן נפשו יוצאת אל הליצן. לא נגלה את הסיום, רק נאמר שהוא אומר אמת שאיננה מייפה את המציאות. את הטעם הטוב שמעמנו משכיחים ציוריה של עידית פאלק באווירתם הצבעונית הפיוטית.

מקרא וחוכמת ישראל

בין דין להוויה

יעקב כ"ץ / הלכה וקבלה – מחקרים בתולדות דת ישראל על מדוריה וזיקתה החברתית / הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית ירם / תשמ"ד (מהדורה ראשונה, תשמ"ד) / 396 עמ'

בקובץ אתה למד על תולדות הדת היהודית בימי הביניים. כוחות המחשבה הדמיון היו בשיאם, והיה לאל ידם לגבש כיוון חדש בהוויה הדתית לסוגיה. „לפי התבלית האחרונה של הקבלה – קירוב דעת האדם להבנת האלוהות בדרך השתקעות האדם בעולם האלוהי והתהליכי אצילתו – נעה הקבלה במסלול שלא יגע בתחומה של ההלכה", כך מעריך יעקב כ"ץ את „יהודיותה של הקבלה כתפיסת־עולם הוויתית של האלוהות.

חיבורו של כ"ץ הוא מן הספרים המונומנטליים המדברים בהתפתחותה של המחשבה הדתית בדורות של תסיסה הפרייה. בלי הגיתות שלו הם מן המיוחדות של המחקר ההיסטורי. חידושו של הספר הוא בשימוש במקורות ההלכה כעדויות על תהליכים היסטוריים־חברתיים ביחס העדה היהודית לסביבה הלא־יהודית, שלטון הקהילה בחיי היחיד והציבור, מעמד האישה וכיוצ"ב.

איכות כתיבתו של יעקב כ"ץ וההיות רעיונותיו וניתוחיו הן ערובה לקריאה מהנה בספר, שהוא מדעי בעיקרו. זוהי הוכחה נוספת לאמתנתי, שספר מדע טוב יכול בהחלט להיכתב בספרות יפה.

רפואה

דמוב שברופאים?

רם ישי / שביתת הרופאים – 2.3.83–27.6.83 / עטיפה: אורי של־זינגר / זמורה ביתן / 1986 / 279 עמ'

כתב ב. מיכאל ב„הארץ": „שביתה? אני בכלל לא רואה פה שביתה... איפה נשמע דבר כזה שאנשים שובתים באים לעבודה!". אך מאז שביתת הרופאים לא היתה שביתה כה עקרונית כשביתת הרופאים הגדולה השניה (הראשונה, אני מציין למען ההיסטוריה, היתה בשנות החמישים). שביתת הרופאים השניה היתה פרשת דרכים ברפואה הציבורית ובמאבקי שביתה בכלל. היא ביקשה לקבוע את מקומו הראוי של הרופא במסגרת הרפואה הציבורית, כי הולידה אותה התחושה שבין המעסיק הציבורי לבין הרופאים המשרתים אותו שוררים יחסי אי־כבוד, וכי יש התמקחות מקבלת החלטות עקרוניות לגבי מהותם של שרותי רפואה. ההסכם הסופי שהחזיר את השובתים לעבודה לא היה בגדר כשלון לרופאים, אם כי קשה לומר שהוא השתית את הרפואה הציבורית על בסיס עקרוני חזק יותר.

תהיה גבר ותפחד!

שלמה רייצ'/ נירורוה דריפוי/ הוצאת ה„סייברנאוטים"/ 1985/ 56 עמ' כתרב אנגלית

האזהרה על גב הספר אומרת הכל: „הבנת ההשקפות שבספר, כשלעצמה, אינה יכולה להביא תועלת או לגרום לנזק מתמשך. יתכן שהיא תגרום לזעזוע שיתבטא באופן בוטה חד מ הגיון". בדרום בענייני נירוזות עלי להטיל את כל האחריות על הקורא. אם יודעים, אולי ימצא בספר הסבר של הטיפול בזעזוע כזה.

הזכרון במולקולה

ידין דודאי / ביולוגיה של זכרונות – פרקים במחקרן של למידות פשוטות־יותר ופשוטות־פחות / ספרית „אוניברסיטה משודרת", גלי צה"ל ומשרד הבטחון / 1986 / 91 עמ'

החיים הינם זכר של דברים שהיו, משולבים ללא הפרד בתהליך האבולוציה. כל יצור חי – רכיכה, פרוק־רגליים, ארנב, פיל, אדם – בא לעולם כשהוא מצוייד בזכרון אישי ובזכרון תורשתי.

ידין דודאי מתאר טכניקות של מחקר בזכרון, ומסביר את נושאי המחקר השונים – הרגלות, ריגוש, התניה וכו'. דודאי מזהיר מפני הגומה בהערכת התוצאות, שהרי לא ניתן להבין את כל רזיו של זכרון האדם עפ"י מחקר המופעים הפשוטים. אך כבר עתה ניתן להבין תופעות בסיסיות אחדות שעוצבו במהלך האבולוציה, זמן רב לפני שמוח האדם החל לחקור את עצמו.

נתקבל במערכת

מקרא וחוכמת ישראל: עיוני מקרא ופרשנות / העורך: אוריאל סימון / אוניברסיטת בר־אילן / 1986 / 282 ע'.

ברוך בלומנטל / המאבק על השם באספקלריה מקראית / הוצאת המחבר / 1985 / 92 ע'.

ארץ ישראל: שלמה אריה בראלקנה / סיפורה של חקירה (כפר יונתן) / הדר / 1986 / 176 ע'.

עדות חקר עיון: אהרון רפאלוביץ / בירורים – מפגשים עם נביים בתנועה הקיבוצית / עטיפה: מיכל לשם / ספריית פועלים / 1986 / 92 ע'.

תמורות חברתיות בחברות דרום אמריקניות / עורכים: ש"נ אייזנשטדט, מ. ברונר, ה. כהן, ב. זיבנצר / מאגנס / 1986 / 283 ע' (אנגלית)

חינוך: ערכים דמוקרטיים־חברתיים בראי ספרות הילדים / עורך: שלמה הראל / איורים: אריה מרקוביץ / 1985 / 111 ע'.

סיפורת: טל יערי / חוליה (שלושה סיפורי מתח) / עטיפה: אורית גמה / זמורה ביתן / 1986 / 167 ע'.

הזימה פריבס / חגיה הביתה / מיידיש: יוסף כרוסט / שער: ניצה סייכמן / י"ל פרץ / 1986 / 131 ע'.

ויקטור מועלם־דרור / עבר לא רחוק / הוצאת המחבר / תשמ"ו / 128 ע'.

שירה: דן הופרט / מאחור / הוצאת המחבר / 53 ע'.

כתבי עת: תלמים – בטאון תנועת המושבים / גליון 407, קיץ תשמ"ו / העורך: יצחק לב־טוב / תנועת המושבים בישראל / 92 ע'.

סקירה תורנית – ירחון לעניני צה"ל / כרך 33 מס' 2־ג, 1986 / עורך: שמואל סטמפלר / גרפיקה: יצחק קאופמן / מטכ"ל / 82 ע'.

כותבים לנו

החרמת מחאה

לפני שלושה שבועות פורסם במדור „ור־זירימי" על „מדרי סופרי הדרום המחרימים האסיפה השנתית של עמותת אגודת הסופרים העבריים, שהתקיימה בתל־אביב מסוף תשמ"ו. הבנן, כדי להשיב על השאלה שהועלתה במדור זה (את מי מייצג בדיוק שמריר באשר הוא חותם „אימפוטנטי" בשם „הר רוסי), הנני מבקש לציין את העובדות הבאות:

עוד בתחילת 1982 יזמנו, יוסף אורן ואנוכי, פניה אל חברי אגודת הסופרים, שמקומות מגוריהם בראשל"צ ודרומה, שבה הם מתבקשו להצביע (ולחתום על פטיציה להנהלת האגודה) להקמת סניף אגודת הסופרים בדרום הארץ, כפי שהוא קיים לסופרים בצפון, בחיפה. לפי מיטב זכרוני 26 סופרים נענו לנו במכתבים, שבהם הרוב חתם על הפטיציה המקימת, שלא חתם, הביע עם זאת הסכמה מסויגת לפעול במסגרת סניף זה, לכשיוקם. מכתבים אלה, הכן התחייבות של המסכימים, העברתי אל יו"ר האגודה דאז שמואל בולן, אך לאכזבתנו העניין לא נסתיים: הסניף לא הוקם, וחברי האגודה מדרום הארץ הוסיפו להשתייך, פורמלית, למרכז בתל אביב, מקום שבו אינם רצויים ביותר (ולכך יש דוגמאות רבות שיקצר פה המצע לפרטם). יתר על כן: בוועידות אגודת הסופרים, שהתקיימה במסה תשמ"ו, גם נמנע משום מה שמי מבני הדרום מרשימת המועמדים לוועד המרכזי, בבחירות שנערכו אז.

השנה, לאחר שקיבלתי הזמנה לאספה השנתית, פניתי אל חברים שחתמו, בטענתם, על העצומה הנ"ל, הבעצה אחת, אתם הוהלם להחרים את פעולות הועד המרכזי ב„בית הסופר", כמחאה על ההתעלמות מעצם קיומם בכל הנוגע להכרזותיהם, הן כחברי האגודה והן כיוצרים.

משה שפריר

ליקוטים מספרות העולם

[illegible]

גבריאל גארסיה מארקס

[illegible] Stallion Gate [illegible]

באמנות

רחל אנגל

פרנק סטלה במוזיאון תל־אביב

את התערוכה של פרנק סטלה האמריקני, במוזיאון תל־אביב, מקדימה תצוגה של דפי גאוש, שיצר אל ליסיצקי היהודי־הרוסי עוד ב־1919 בקייב: איורים ל„חד גדיא". וכה הדף הראשון, איור השער. אל תאור דמות ה„גדיא" מתלווה הכתב, מידו של האמן, באידיש: „קיינה... אליעזר ליסיצקי, תרע"ט".

הגימה המסקרנית העולה מן הדף הזה, מאפיינת את ציורי הסדרה כולה. סיפור המעשה מסופר בהם בשורה של תמונות בצבעים עזים עליזים – כחול וארום וירוק וצהוב־אוכר – באורח תואר במעט באיורי במידת הריאליזם שלה.

למטה, כעולם שלפתח הקומפוזיה – הציורים הגדולים של פרנק סטלה, שנעשו על פי אותם איורי „חד גדיא" של אל ליסיצקי, וההשראתם, עד שדומה כי יש כאן כמו המשימה של האיורים הקטנים. גם הקומפוזיציות של סטלה חוזרות והספרות את סיפור המעשה ברצף, אף כי הדפים הגדולים של סטלה מתבטאים, כמובן, בלשון המופשט, או הפוסט־מופשט. אתה יכול לעקוב אחר רצף סיפור המעשה. תמונה מס' 1 מגישה לך את „חד גדיא", ולו בצורות גיאומטריות־מופשטות. „חד גדיא דזבין אבא בתרי זוזי", מגלה המדבקה. התמונה, כשאר תמונות סדרתו של סטלה, שעשייתן הושלמה ב־1984, מצטיינת במיזוגן של טכניקות אחדות: צביעה ידנית ותרביק של הדפסאבן, וחותך ליטוגרפיה רשת. רשם בעלי תצורות גדולות, שופעות צבעים עזים. בולטים ביותר בעיקר הרגים מס' 1, שכבר הזכרו; 2, „ואתה שונרא ואכלה לגדיא", רנ, „ואתא כלבא ונשך לשונרא".

רבות מן היצירות כאן רוצות למעין פסישים, אורות למיני תבשישים מזוספסים, שהשכבים הפרימיטיביים מייחסים להם כוחות מאגיים. יש וביצירה אחת שכואת משבשים חמרים מחמרים שונים כגון הרוזים, פיסות פשתן, חוטי ריקמה בשלל צבעים, נוצות, צדפים, חוטי צמר, ובתוספות – קצת שערות, פה שם.

התכשיטים קרויים כאן „אורנמנטים של גוף", והם עשויים בבעיות פסטליים מוזרים כמינם. האמן „רוקם" לך את הצבעים במו ידיו.

גלריה של הזמנים הצבעונים ועשירי הדמיון עד להפליא.

שחקני העץ של אריק סמית

בגלריה 13 1/2 ביפו העתיקה – ריכוז מפסלותיו של אריק סמית. השואל תלבושות להצגות בתיאטרון הבובות שלה: ל„ריקמוץ", למשל: ל„שלמה המלך ושלמי הסנדלר", ל„בלט „לורג' סנד", „סונג". ציורי התופעת התלבושות ל„ר"ד פרוספוס" ריכום מכנה „ברוך ושו". מרשימות יותר מסלה הן התאורות, כמו זו ל„הנס כריסטיאן אנדרסן", לאגדה „נערה גלקה מאליך".

אך היצורת מבולן הן הבובות עצמן. הבובותיו, דמויות ה„שחקנים" עצמם, שחקני העץ בעלי האופי. דמות „הטבח", למשל: בובת המכשפה הזקנה על מקל. בובת הגירת, הדומה למיס פיני האגדות.

בלי פולחן מפוסלים

בגלריה של הדים ריכטר ביפו העתיקה מצפה לך תערוכה כבשתילב. מרק יוזל, יליד ארה"ב (1956), שעלה לארץ ב־1973, מציג כאן מה שהוא מכנה בשם „בלי פולחן".

חמישים הארבעה אובייקטים של פיסול קימי צבעוני (ללא גלזורה). „הדגמים הגבעים הם תמיד מרכיבים עיקריים בעבודותי", אומר האמן. „אני משתמש בבמה המים שרגים בכל אחת מן היצירות שלי, כדי לשוות לה אופי אינדיבידואלי משלה..."

ספרות ישראלית בגרמנית

חוברת ישראלית של כתב־העת הגרמני החשוב „ליטפאס", היוצא לאור במינכן מטעם המו"ל ר. פיפר, הופיעה באחרונה בעריכת אהה הלדט. החוברת מוקדשת כולה לספרות הישראלית החדשה והוצאתה נסתייעה בידי המכון שלנו לתרגום הספרות העברית.

את המבוא לחוברת כתבה ד"ר ענת פיינברג. העורך הגרמני הוסיף אחרית־דבר, שבה נאמר, כי בעת תיכנון החוברת עדיין לא היתה פרשת פאסבינדר אקטואלית, אבל כשנתחוללה זו, אפשר היה לעמוד על עומק האנטישמיות בגרמניה. „החוברת שלפניכם", כותב הלדט, „אינה יכולה לשנות את המצב הזה, אך העורכים מקווים שמו"לים נוספים יתנו דעתם על הרעיון לשתף סופרים ישראליים וגרמנים, כדי שמה שקרה בגרמניה לא יקרה, אולי, שנית. הספרות אינה יכולה לסייח סדקים; היא רוצה לחדד את ההסתכלות במציאות, שאותה נגזר עלינו להיות".

בחוברת מובאות יצירותיהם של 15 מספרים ומשוררים: ס.כרמי, ילדה, דוד שחר, דוד אבידן, רות אלמוג, נתן זך, יעקב שבתאי, יהודה עמיחי, יונה וולך, יצחק בן־נר, אמנון שמאס, שולמית הראבן, דוד גרוסמן, משה דור ואבא קובנר.

מן הרשימה הביבליוגראפית של תרגומי ספרות עברית חדשה לגרמנית, המצורפת לחוברת „ליטפאס", אפשר ללמוד עד כמה השדה הזה זנוח באופן יחסי. בפרוזה תורגמו עד כה לגרמנית, נוסף על ש"י עגנון, רק רומאן אחד של משה שמיר, שניים של אהרן אפלפלד, אחד של יורם קניוק, שניים של עמוס עוז, שלושה של דוד שחר ושניים של א"ב יהושע. בשירה המצב עוד יותר עגום: נוסף על כמה אנתולוגיות, יש רק מיבחר קטן של שירי עמיחי, שראה אור בוירצבורג, עיר־הולדתו, ב־1981 לרגל הפרס שהוענק לו שם – ואמנם, מיבחר רציני של שירים עומד להתפרסם בקרוב אצל המו"ל של „ליטפאס": „בוש הנטושה" של ט. כרמי, שיצא ב־1964; וחמישה מיבחרים של שירי דוד רוקה המנוח.

אשפואטיקה בגבעתיים

המשורר חיים נגיד הוא גם צלם. תערוכת צילומים שלו – הראשונה שערך אי־פעם – נפתחה במוצאי שבת, בשעה 8 בערב, ב„גלריה שרת" שברחוב משמר הירדן 18 בגבעתיים, במעמד מזכיר מועצת הפועלים המקומית וקהל סופרים ושוחרי צילום.

התערוכה קרויה „כאשפה על פני האדמה". לדברי המשורר־צלם „תחת המעטה המרכא של אי־הסדר יש מיבנים גבישיים להפליא...האשפואטיקה היא בת־מלכה נרדמת המתעוררת מתנומתה רק בשעות הדמדומים".

לזכר אבא

לזכרו של המשורר ב. מרדכי עורך בנו, אורציון ברתנא, פגישות עם סטודנטים. הפגישות יתקיימו באוניברסיטת בר־אילן, ב־5.6.86, בשעה 16.00 בבית בגין, ובאוניברסיטת תל־אביב ב־8.6.86, בשעה 16.00, בבנין גילמן, אולם 496.

האוניברסיטה הפתוחה

כנס בנושא:

„תרבות וחברה בתקופת היישוב והמדינה"

יום שני, 2 ביוני 1986

9.00 דברי פתיחה: פרופ' אברהם גינזבורג; יו"ר: פרופ' דן מירון
פרופ' נורית גוברין: „חיפוש המוטיב" בסיפורת הארץ־ישראלית בראשיתה. המקרה: א"ד גורדון
פרופ' יהואש הירשברג: תהליך גיבושם של מוסדות מוזיקה וקהל מוזיקלי ביישוב בשנות העשרים והשלושים – אידיאולוגיה, תנאים כלכליים והעתקת דגמים
מר אליק מישורי: „לידה מחדש" של „אמנות עברית": אידיאולוגיה, אוטופיה וחיפושים
11.00 הפסקה
11.30 יו"ר: פרופ' יוסף גורני
פרופ' משה ליסק: אסכולות שונות של תפיסות בנין היישוב
פרופ' שלום רייכמן: פריסה התיישבותית על־פי אידיאולוגיה או על־פי נסיבות חיצוניות
מר שאול כץ: ברל כצנלסון ומעשיו לשם אינטלקטואליזציה של העבודה החקלאית
13.30 הפסקה
14.30 יו"ר: פרופ' שלום רייכמן
פרופ' בנימין הרושובסקי: התחדשותה של ארץ ישראל במסגרת המהפכה היהודית המודרנית
פרופ' מנחם ברינקר: ארץ ישראל ב„מכאן ומכאן"
פרופ' דן מירון: המשמעות הספרותית והתרבותית של הרחיקה מן המימד האפי בספרות העלייה השנייה

יום שלישי, 3 ביוני 1986

9.00 יו"ר: פרופ' מנחם ברינקר
פרופ' גרשון שקד: התקבלות של הספרות העברית ומקומו של קורצוויל בתהליך
ד"ר יהודה מעגן: קיצור הקולנוע הישראלי: האידיאולוגיה של ייצוג המציאות
ד"ר אברהם עוז: מיתוס ואידיאולוגיה בדרמה הישראלית של שנות העשרים
11.00 הפסקה
11.30 יו"ר: פרופ' גבי מתן
פרופ' אריק כהן: אזרחות (civility) וקונפליקט של ישראל בת זמננו
ד"ר בנימין נויברגר: ישראל, דמוקרטיה ליברלית
ד"ר מיכאל קרן: האינטלקטואל העברי והלם המדינה
ד"ר משה ויסמן: שמות פרטיים וזהות לאומית בישראל, 1882–1980
14.15 הפסקה
15.30 יו"ר פרופ' ישראל שנמן
ד"ר דן לאור: רומאן ההגירה הישראלי: פתיחה לדיון
מר יחיעם וייץ: השואה: מיתוס ומציאות
גב' אביבה חלמיש: המעפלה: ערכים, מיתוס ומציאות
ד"ר נורית גרץ: מיתוסים ציוניים בספרות ובפוליטיקה
17.30 הפסקה
19.00 תרבות וחברה והיום: הרצאות ודיון
פרופ' אסא כשר; מר משה שמיר; פרופ' אריה לקס

הכנס יתקיים בימים ב' וג', כ"ד–כ"ה באייר תשמ"ו, 3–2 ביוני 1986, בבית התפוצות, רח' קלאוזנר, רמת־אביב.

לתעשיה הצבאית באזור המרכז

דרושים/ות

★ משרה 66/25
מהנדס/ת מכונות — מהנדס פרויקט במשרד הנדסי
לתיכנון ופיתוח מוצרים לשימושים בטחוניים, תיכנון אמצעי ייצור מגוונים, ותהליכים בלתי שגרתיים.
נדרשת יכולת לריכוז צוות, היכרות טובה עם שוק היצרנים המקומי ונסיון של 3 שנים לפחות בתחומי תיכון ומעורבות בייצור.

★ משרה 66/26
מהנדסי/ות אירונאוטיקה לצוות פיתוח
לתיכנון ופיתוח של מערכות תעופתיות מתקדמות בעזרת מחשב.
יועדפו בעלי נסיון של שנתיים בנושאי פיתוח. יתקבלו גם מועמדים ללא נסיון בעלי פוטנציאל כישורים גבוה.

★ משרה 66/27
מכנאי/ת כימיה
לעבודה במעבדה המתמחה בדבקים שונים, חומרי איטום וחומרים פלסטיים.
דרוש ידע באנגלית מקצועית, רצוי בפלסטיקה ובפולימרים.

★ משרה 66/28
מנהל/ת חשבונות סוג 3
בעלי נסיון של 3 שנים בתחום התעשיה, רצוי ידע בתמחיר.

★ משרה 63/21
ה נ ד ס א י מחשבים/תעשיה וניהול
לתפקיד מנהלן בסיס נתונים DBA.
דרוש נסיון בתפקיד DBA או תפקידי SYSTEM, בעל גישה לשפות תכנות ותוכנה, יתרון לבעלי רקע במחשב IBM—43XX. נדרשת שליטה באנגלית וכושר לבטוי בכתב ובע"פ.

על המועמדים/ות המתאימים/ות לפנות בצרוף קורות־חיים ליחידת התעסוקה, ת.ד. 1044, רמת־השרון, מיקוד: 47100, בציון מספר המשרה המבוקשת ומספר תעודת־זהות.

התעשיה הצבאית

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

בחדרה
בית־ספר תיכון מקצועי עירוני „עמל"
שכון עמל, רחוב האלון 45
חדרה — 38244, טלפון 063־33991

לקראת שנה"ל תשמ"ז
דרושים/ות **מורים/ות** במקצועות:
★ **אנגלית** – משרה מלאה
★ **אלקטרוניקה — מהנדס** – משרה מלאה
★ **חשמל — מהנדס/הנדסאי** – משרה מלאה
★ **מכניקה** – משרה מלאה
★ **היסטוריה** – משרה מלאה
מועמדים/ות בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים/ות לפנות להנהלת בית"ס.

לעיצוב דור חדש, במדע, בטכנולוגיה ובחברה
„עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי־ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי־ספר לתיכונים ובתי־ספר תעשייתיים, מרכזים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

בצלאל
אקדמיה לאמנות ולעיצוב ירושלים

דרוש/ה
עוזר/ת לראש אגף לקשרי ציבור ולהסברה

תיאור התפקיד:
קיום המפעלת קשר שוטף עם אמצעי התקשורת.
ארגון אירועים, טקסים ותערוכות ופיקוח עליהם.
הוצאת ידיעון האקדמיה בעברית ובאנגלית.
ריכוז הוועדה לחלוקת פרסי לימודים.
קיום קשר שוטף עם המחלקות והיחידות באקדמיה.
תיאום ביקורים באקדמיה – אירוח ולווי אישים ותורמים פוטנציאליים.
ריכוז, עיבוד ומעקב אחר התרומות ואחזקת תורמים בפועל הבנות.
כל משימה אחרת שתוטל על ידי ראש האגף.

דרישות התפקיד:
השכלה אקדמית מלאה בתחום רלוונטי.
נסיון קודם בתחומים של הסברה, עיתונות ויחסי ציבור.
שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, רצויה שפת אם אנגלית ושליטה בשפות נוספות.
הדרוג ויקבע עפ"י כישורי המועמד/ת.

נא לפנות בכתב אל אגף כח־אדם ת.ד. 7314 ירושלים, 91072, עבור „עוזר לראש אגף".

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה
מנהל/ת מרכז המחשבים

תאור התפקיד:
אחריות להפעלה שוטפת של מרכז המחשבים.
ניהול כח האדם של המרכז מבחינה מקצועית ומנהלית.
דאגה לשרות היעוץ לצרכנים.
ניהול מערך החומרה והתוכנה של מרכז המחשבים.
ייעוץ להנהלת הטכניון בנושא פיתוח מערך המחשבים.

הכישורים הדרושים:
בעל תואר שני לפחות (רצוי תואר שלישי) בתחומי מדעי המחשב, הנדסת חשמל, הנדסת מערכות.
בעל ידע בתחומי החומרה והתוכנה של מחשבים גדולים, מיני מחשבים ומיקרו מחשבים.
רצוי בעל נסיון בציוד י.ב.מ. או תואם, ציוד דיגיטל ו־CDC.
בעל נסיון קודם בניהול מרכז מחשבים.
בעל הבנה בבעיות המיוחדות של שרותי המחשב להוראה ומחקר במוסד אקדמי.
בעל כושר ארגוני ונסיון בניהול וצוות עובדים.
על המועמד להיות בעל יכולת בניהול משא ומתן עם חברות המשווקות חומרה, תוכנה ושרותי אחזקה למחשבים ובעל יכולת לניתוח כדאיות השימוש באלטרנטיבות השונות.
הערה: המועמד יועסק על פי חוזה מיוחד.

מספר המשרה: מז/123
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 9.6.86 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000.

לקונצרן תעשיתי באזור המרכז
דרוש/ה
רואה־חשבון/מבקר

לעריכת בקורת פנימית בתחומים הבאים: חשבונאות, תמחיר ותקציב.

דרישות המשרה:
מהעובד/ת נדרשת יכולת לעריכת ביקורת בתחומים הנ"ל באופן עצמאי, עליו/ה להיות בעל/ת תעודת רואה־חשבון ובעל/ת נסיון בתחומי החשבונאות והתמחיר.
עדיפות לבעלי ידע בביקורת מערכות ממוחשבות.

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב בפרוט נסיון קודם לת.ד. 32365, ת"א, מיקוד: 61031. נא לציין מספר תעודת זהות.

לכפר הילדים והנוער „נוה מיכאל"
בפרדס חנה מ. 37000
דרושים

★ **מדריכים** לקבוצות ילדים גילאי 10—12.
★ **מדריכות — מטפלות** לקבוצות בבי"ס יסודי.
★ **מדריכות — מחנכות** קבוצתיות, לבי"ס על יסודי.
★ **אמהות בית** דיור במקום.
★ **עובדים סוציאליים**
★ **אחות מוסמכת**

מועמדים דתיים יפנו בכתב בציון פרטי השכלה ונסיון.

לטופר – ורונלד ששון
דרוש/ה
תדמן/ית
להגדלות והקטנות
נסיון קודם הכרחי
משרה מלאה. תנאים טובים.
סודיות מובטחת.
נא לפנות לעמליה טלפון: 9—03/254678.

אשד רובוטק (1982) בע"מ
דרושים

מהנדס מכירות (משרה מס' 1)
לשיווק מערכות אוטומציה ורובוטיקה בארץ ובעולם.
הכישורים: מהנדס מכונות או מהנדס תעשיה וניהול בעל רקע של הנדסאי או טכנאי מכונות; נסיון של 3 שנים ויותר באפיון, ניתוח ותיכנון מערכות ייצור אוטומטיות; רצוי ידע ברובוטיקה; כושר ניהול מו"מ; שליטה בשפה האנגלית, רצוי שפות נוספות (גרמנית, צרפתית).
נא לפנות טלפונית אל עוז 052/454801 או 03/340860 או בכתב, אל ת.ד. 28346, ת"א 61282.

מנהל שיווק (משרה מס' 2)
לשיווק מוצרי החברה בארץ ובאירופה.
הכישורים: מהנדס מכירות בעל רקע טכני ושיווקי; נסיון של 3 שנים בשיווק מוצרים עתירי טכנולוגיה בארץ ובחו"ל; כושר ניהול מו"מ; שליטה בשפה האנגלית ובשפה אירופאית נוספת (גרמנית, צרפתית).
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 28346, ת"א 61282.

לקייטנת צבר
באלוני יצחק
דרושים
סטודנטים/ות, סמינריסטים/ות
לעבודה בחדשי יולי—אוגוסט
לקייטנה בתנאי פנימיה
בפרטים 063־99871

דרושים
★ **אחיות מוסמכות ומעשיות**
★ **כח עזר**
עם אפשרות למגורים.
לפנות לאחות הראשית בי"ח ליבנשטדטר למחלות כרוניות
תל־אביב, יד אליהו, שד' הזייל 4,
03־331414

להברה ישראלית הפועלת באפריקה
דרושים

1. **מכונאי דיזל** – רכב קל ומשאיות.
2. **מכונאי בנזין** – רכב קל ומשאיות.
3. **חשמלאי רכב** – רכב קל ומשאיות.
4. **פחח רכב.**
5. **צבעי רכב.**

דרישות התפקיד:
א. שליטה מוחלטת בצרפתית חובה (שפות נוספות יתרון).
ב. בוגרי בתי ספר מקצועיים השתלמויות במשרה הנדסה, תעודות המלצות, בעלי ידע ונסיון בעבודה בחו"ל יתרון.
ג. בעלי יכולת לעבוד באופן עצמאי להלוטין.
ד. על המועמדים למשרה 1+2 להיות מסוגלים לנהל מוסך לרכב קל ומשאיות.

מועמדים מתאימים יפנו להברת מלרסון בסחר ביולאמי בע"מ החל מיום ב' 2.6.86 לטלפון 84—451092/3/4 ולבקש את מר אייל מיק – סודיות מובטחת.

למוסד חינוכי לתלמידים מחוץ לארץ
דרושים מדריכים/ות

הכישורים:
1. השכלה תיכונית מושלמת (תעודת בגרות).
2. לאחר שרות צבאי או שרות לאומי (מלא) מקביל.
3. שליטה טובה בשפה האנגלית.
4. רקע מסורתי.
5. נסיון בעבודת הדרכה עם נוער.
6. גיל 20—25.

★ העבודה במשרה מלאה ומחייבת מגורים במקום.
★ תחילת העבודה אוקטובר 1986.

על המעוניינים להתקשר טלפונית: 02־717421 או 02־721375.

עליית הנוער
הדסה־נעורים
הגורם הכפרי לחינוך מקצועי
הדסה עליית הנוער

דרושים/ות:
★ **מדריך חברתי בפנימיה** (חובת מגורים במקום)
★ **מורה / מדריך למקהלה**
★ **גנן ראשי** ★ **גנן**

נא לפנות בכתב למחלקת כח־אדם „הדסה־נעורים", דאר נעורים, מיקוד 40298, טלפון: 053־96831.

למשרד שמאים בת"א
דרוש
שמאי אלמנטרי
מנוסה
טל. 615275, 615271.

Liz claiborne
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות

כישורים נדרשים:
☆ ידיעת השפות האנגלית והעברית
☆ יכולת עבודה עצמאית כולל הכנת מאזנים חודשיים במתכונת המקובלת.
☆ הכרה בסיסית של תכנית „לוטוס" (IBM PC)

נא לפנות בכתב יד אל: ליז קלייבורן (ישראל) בע"מ, רח' קויפמן 2 קומה 7, תל־אביב 68012.
סודיות מובטחת

אפקון
אפקון בקרה ואוטומציה בע"מ
מקבוצת פוליסונגר תעשיות
דרושה פקידה
★ בעלת כושר הבעה וניסוח באנגלית (רצוי שפת אם).
★ ידע בהדפסה עברית־אנגלית.
לטלפן: 03־299617, פנימי 69.

דרוש/ה
איש/ת ביטוח
אלמנטרי ו/או חיים
רצוי נסיון בתפעול מחשב ובהדרכה.
נא לפנות לטל. 238356, 03־231710.
5 ימים בשבוע ● סודיות מובטחת

להברה לשיווק תוספות מזון לבעלי חיים
דרוש
איש מכירות למכוני תערובת
הכישורים:
★ השכלה אקדמאית בחקלאות
★ היכרות עם קהל הלקוחות הפוטנציאלי
★ נסיון במכירות למכוני תערובת – יתרון
— סודיות מובטחת —
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7108 ת"א 61070 ולציין עבור „מכוני תערובת". רק המועמדים המתאימים ייענו.

RAD
data communications ltd.
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
לעבודה במחלקת הנה"ח

הכישורים הדרושים:
● בעל/ת סוג 3 בהנה"ח.
● לפחות 3 שנים נסיון בהנה"ח.
● ידע באנגלית.
● השכלה תיכונית מלאה.
נסיון בספקים בתעשיה ו/או ידע ביבוא ויצוא – יתרון.

תחילת העבודה מיידית – משרה מלאה.

מועמדים מתאימים בלבד מוזמנים לכתוב אלינו ולפרט קורות חיים ונסיון מקצועי לפי הכתובת: רח' המושה 8, תל־אביב 69710.
כל הפונים ייענו – סודיות מובטחת

רד תקשורת מחשבים בע"מ... חברה צעירה ודינמית.
אנו מפתחים, מייצרים ומייצאים מוצרים ומערכות בתחום תקשורת מחשבים

להקמת מדור שיווק
דרושה
מזכירה
עם ראש
נסיון של 6 שנים לפחות
שליטה טובה באנגלית
רצוי ידע בהפעלת טלקס ומחשב P.C.
יום עבודה מלא
03־810082 מ־15.00

למוסד ציבורי רפואי דתי בירושלים
דרושים לעבודה מיידית
★ **דובר/ת** במשרה חלקית
★ **מזכירה בכירה** (דתיה)
עברית – אנגלית + הדפסה
למחלקת יחסי ציבור
★ **עובד/ת מעבדה לרפואה גרעינית**
העבודה עם חומרים רדיואקטיביים.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים מלאים לת"ד 7555 ירושלים, 91074.

לנציגות של חברות רב־לאומיות
דרוש
איש מכירות לחומרים מרוכבים
הכישורים:
★ השכלה אקדמאית בהנדסה
★ ידע טכני בקשר עם השימוש בחומרים מרוכבים
★ נסיון בעבודה עם חומרים מרוכבים – יתרון
★ נסיון בשיווק – יתרון
★ מגורים במרכז הארץ.
— סודיות מובטחת —
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7108 ת"א 61070 ולציין עבור „חומרים מרוכבים". רק המועמדים המתאימים ייענו.

לחברת ביטוח
דרוש/ה
עורך/ת דין
★
לפנות לרחל
03־614531

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

בטייבה
בית־ספר תיכון מקצועי „עמל" – טייבה
ת.ד. 18 טייבה – 40450, טלפון 025־61141

לקראת שנה"ל תשמ"ז
דרושים/ות **מורים/ות** במקצועות:
★ **פקידות** – 2 משרות
★ **אופנה** – 2 משרות
★ **אנגלית** – משרה מלאה
מועמדים/ות בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים/ות לפנות להנהלת בית"ס.

לעיצוב דור חדש, במדע, בטכנולוגיה ובחברה
„עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי־ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי־ספר לתיכונים ובתי־ספר תעשייתיים, מרכזים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

לסוכנות ביטוח
דרושים סוכנים
בענף ביטוח חיים
● תנאים טובים למתאימים ●
לקביעת ראיון להתקשר 03־281438 לשרה.

לטופר
דרושים
1. **קלדנית** עם נסיון של שנתיים ובוגרת תיכון
2. **פורס בד** למכונה אוטומטית
3. **גזרנים**, רצוי עם נסיון בציור
טלפון: 03־217737, 03־216778

נרז
NEREZ
מוצרים תרמופלסטיים
קבוץ ארז
דרוש
הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
ידע ונסיון במערכות בקרה וזרם ישר.
עדיפות למועמדים בעלי רצון לנסיון קליטה בקבוץ.
בפרטים נא לפנות למפעל, קבוץ ארז, ד.נ. חוף אשקלון 79150, טל' 051־21200.

למשפחה מחו"ל
דרושה בתל־אביב
אשה אחראית
לניהול משק בית באופן עצמאי, כולל בישול.
נסיון קודם במלון או במשפחה דיפלומטית – רצוי.
תנאים טובים ושכר הולם לאורך הטווח.
אפשרות מגורים במקום.
לפנות בכתב בהזדמנות בציון שם, כתובת, טלפון ורצוי ציון מקומות עבודה קודמים לת.ד. 6030 תל־אביב, 61060, בציון על המעטפה מפורשות „ניהול בית".

דרושה בחצי משרה
דיאטיקנית מוסמכת
לפנות: לאמרכל בי"ח ליבנשטדטר למחלות כרוניות ת"א, יד־אליהו, שד' הזייל 4, 03־331414.

משרד הבריאות
נציבות שירות המדינה

נציבות שירות המדינה מודיעה כי
למשרד הבריאות דרושות
אחיות מוסמכות או מעשיות
לעבודה בבי"ח „איתנים"
(קיימת אפשרות של עזרה בדיור).
בדבר פרטים יש לפנות לאחות הראשית בביה"ח, בין השעות 8.00 עד 13.00, טלפון 02־543211.

באמנות

הכזה מן الاصل

هكذا من الاصل

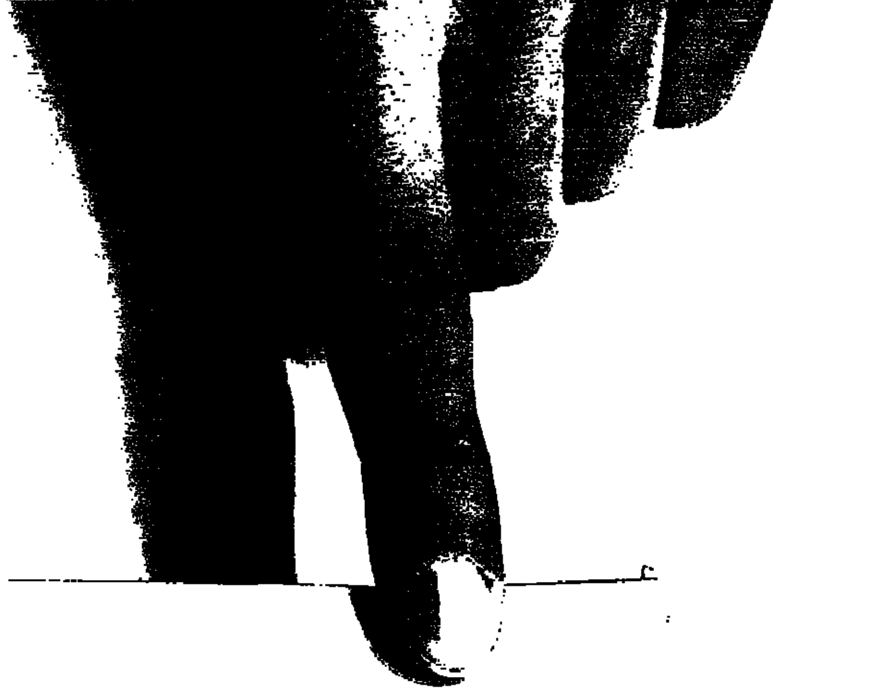

אנשי מכירות בענף הפרסום

הכישורים: השכלה תיכונית
ידע ונסיון הכרחיים
בעלי רכב
המתאימים יועסקו על בסיס שכר, אחוזי תמריץ, בונוסים.

נ.ת. נת פרסומת בנקודות מכירה
רח' דיזנגוף 50 (דיזנגוף סנטר) ת"א 24312 טל: 204707/8

עבוד
בנק משכנתאות
בת"א
דרושים:

1. כתבנית עברית מעולה

★ השכלה תיכונית מלאה.
★ בעלת נסיון קודם.

2. פקידת קהל

★ בעלת השכלה תיכונית מלאה.
★ בעלת ידע בהנהלת חשבונות ו/או מיכון.
★ בעלת נסיון בעבודה על מסוף.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 29600, ת"א מיקוד 61294 ולציין על המעטפה את המשרה המבוקשת.

– סודיות מובטחת –

א.ו.ת.

אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ

★ **רואה חשבון** לאגף כספים בקונצרן גדול, בתפקיד בכיר
★ **מחסנאי בכיר** למחסן תוצרת גמורה
★ **קדם שווק** מנוסה ובעל יוזמה

תנאים טובים למתאימים!
טל' 03-203053, 03-203052

למחלקה משפטית של מוסד פיננסי גדול בת"א
דרוש/ה

משפטן/ית

בעל/ת רשיון עו"ד או העומד/ת לקבלו עד חודש יוני 1986

נא לפנות בכתב עם פרוט תולדות חיים, נסיון מקצועי ושטחי התמחות וכן לצרף לפנייה גליון ציונים מהפקולטה למשפטים לגבי כל שנות הלימוד לת.ד. 7095 תל אביב עבור מספר 62 מיקוד 61070.

למועמדים בעלי כישורים מתאימים יינתנו תנאים טובים.

לחברה צעירה ודינמית בתחום האלקטרוניקה
– דרוש –

איש מכירות רציני

בתחום האלקטרוניקה לתעשיה
כישורים:
★ נסיון מוכח במכירות/מעגלים מודפסים.
★ יכולת יצירת קשר עם גורמים מינהליים.

בדבר פרטים לפנות בטלפון:
לרמה 03-242834, 03-223483

למוסד ציבורי גדול דרושים אקדמאים

עדיפות לבעל תואר בהנדסת תעשיה וניהול לקורס תכנות ונתוח מערכות לקראת הכשרתם לעבודה כתוכניתנים ולאחר מכן כמנתחי מערכות.

המועמדים יתחייבו להמשך שירות במקום העבודה.

לפנות בטלפון: 205-838, 205-693.

עיריית חיפה

אגף כח־אדם – המחלקה למנגנון
מכרז 7/86
מכריזה בזה על משרה פנויה של:

מבקר העיריה

דרישות התפקיד:
א. כלכלן או רואה חשבון מוסמך בעל נסיון של 5 שנים לפחות בביקורת מוסדות ציבוריים, או בעלי תפקידים בכירים בעלי 10 שנות נסיון לפחות בתחום הניהול או הביקורת.
ב. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ג. כושר ניהול מו"מ עם גופים מבוקרים.
ד. כושר ניהול צוות עובדים.
ה. ידע רחב בחוקי ותקנות העיריה.
ו. ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת שפות נוספות רצויה.

פרטים נוספים ניתן לקבל אצל מנהל המנגנון, טל' 640775, קו פנימי 332.

העונים לדרישות הנ"ל יגישו מועמדות במעטפה ובכתב יד אישי, בצירוף קורות חיים ותעודות המעידות על כישוריהם לעיריית חיפה – אגף כח אדם – המח' למנגנון, רח' ביאליק 4, חיפה.

תאריך אחרון לקבלת הצעות מועמדים/ות לא יאוחר מיום ב', 16.6.86, שעה 12.00.

א. גוראל
ראש העיר

לבנק בת"א
למחלקה לביקורת פנימית
דרוש

תכניתן

עדיפות לבעלי נסיון קודם, בתחום של עיבוד נתונים או בביקורת ענ"א.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 50166 ת"א מיקוד 61500 ולציין על המעטפה "תכניתן".

סודיות מובטחת

בן־יקר גת

חברה להנדסה ולבנין בע"מ

דרושים:
★ **מהנדסי ביצוע** בעלי נסיון בפרוייקטים מיוחדים.
★ **חשב/ת כמויות** בעל/ת נסיון מאזור אשקלון

לפרטים נא לפנות לטל. 03-332614, 03-332901, 03-331307

סולוג
דרוש

מנהל מחסן

בעל נסיון מוכח של:
א. 3 שנים לפחות בניהול מחסן גדול.
ב. ניהול מלאי ידני וממוחשב.
ג. ניהול צוות כח אדם.
ד. טקסטיל – יתרון.

יתקבלו פניות בכתב בלבד. רק פונים מתאימים ייענו.

סולוג-מפעלי סריגה בע"מ
רח' המלך 3, ת"א, טל': 824121 ליד אצטדיון בלומפילד.

תרכובות ברום

עתירת ידע בכימיה
25
למפעלנו דרושים:

כימאי/מהנדס כימאי

למחלקת תהליך:
* לשיפור תהליכים כימיים
* לפתרון בעיות תהליכיות
* להשתלבות בהכנסת תהליכים חדשים

כישורים דרושים:
* בעלי התמחות בכימיה אורגנית
* תואר שני M.Sc או PHd מועדף
* נסיון בתעשיה הכימית רצוי

כימאי

לפתוח שיטות אנליטיות/אורגניות
* תואר ראשון או שני בכימיה
* נסיון בשיטות אנליזה אנסטרומנטלית/אורגנית
* עצמאות ויוזמה

ראש מדור חשמל

* מהנדס חשמל
* ידע רחב במערכות חשמל (מתח נמוך וגבוה עד 22 KV)
* ניסיון מוכח בפיתוח ובתחזוקת מערכות חשמל במפעל כימי
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידע טוב בשפה האנגלית

מכשירנים

* טכנאי/הנדסאי מכשור או אלקטרוניקה
* נסיון של 3 שנים בבקרת תהליכים בתעשיה הכימית – רצוי

עבוד היום בטכנולוגיות המחר

סודיות מובטחת
מועמדים העונים לכישורים המבוקשים מוזמנים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון למדור כח אדם ת.ד. 180 באר־שבע 84101 (נא לציין ת.ז)
מודעה זו מתייחסת לנשים וגברים כאחד

למפעלנו ברמת גן
דרושים/ות
עובדים/ות ייצור
להרכבת מכשירים
לפרטים לפנות לכתובת אבא הלל 19, ר"ג, "אלקטסר".

למוסד כלכלי בתל־אביב
דרוש פקיד
בוגר תיכון לאחר שרות צבאי
רצוי סוג 2 בהנהלת חשבונות
טל. 03-430198

NCR
י.א. מיטמן ובניו בע"מ
לסניפנו בירושלים
דרושים

מנתחי מערכות

בעלי נסיון מוכח של מספר שנים, הגרים באזור ירושלים.

נא לפנות טלפונית לסניפנו בירושלים, 02-810163.

הקדם את המחר עם מחשב NCR

מפעל בדרום אמריקה
מעוניין **במומחה ליצור בגדי"ים לנשים**

על המועמדים לשלוח פרוט קורות חיים לת.ד. 31296 ת"א "עבוד בגדי"ים".

דרוש

איש ביטוח

להקמת סוכנות ביטוח באשדוד

הכישורים הדרושים:
★ השכלה רלוונטית
★ נסיון קודם בענף הביטוח
★ אישיות דינמית

מתאימים יפנו בצרוף קורות חיים מלאים לת.ד. 2047 רחובות.

– סודיות מלאה מובטחת –

לחברה גדולה בתל־אביב
דרוש/ה

מנהל/ת מחלקת קידום מכירות

נסיון רב ברכישת מטעני אויר/ים.
★
לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים, נסיון והמלצה לת.ד. 14142 ת"א, עבור "מנהל/ת מכירות".

לסוכנות ביטוח גדולה
דרושות

1. למשרד הראשי בתל־אביב דרושה

פקידה ראשית

בעלת השכלה תיכונית לפחות ונסיון בניהול משרד

2. לסניף ירושלים דרושה

מקדמת מכירות

בעל השכלה תיכונית, נכונות לפעול על בסיס עצמאי (עם גיבוי פיננסי) מול אוכלוסית יעד קבועה.
יתרון לבעלת רכב פרטי.
ידע בביטוח אינו הכרחי.

נא להתקשר לטלפון 03-283512 למירי.

לחברה גדולה בחדרה
דרושים

★ **סגן חשב**
★ **מנהל חשבונות ראשי**
★ **מנהל חשבונות** סוג 2, 3
★ **מנהל מחלקת לקוחות/ספקים**
★ **כלכלן** למחלקה הכלכלית

נא לפנות לת.ד. 3288 חדרה

לאלון מחשבים בע"מ
דרוש

מתכנת

עם נסיון מוכח ב־UNIX
ידע במודמן הכרחי

בדבר פרטים טלפונית:
03-7511893 – 03-7517828

לחברה תעשייתית גדולה

דרושה מזכירה

עברית/אנגלית
בעלת ידע בהדפסה בשתי השפות.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
לפנות בכתב לת.ד. 20521 ת"א – עבור "מזכירה".

מבוקש/ת

איש/ת מכירות מעולה בענף מודעות ופרסום לעבודה עם צוות צעיר ודינמי. אם את/ה:
בעל/ת הופעה נאה; כושר ניהול משא ומתן; כושר שכנוע; בעל/ת "ראש פתוח" עם רעיונות ו"פלפל"; לא נרתע/ת מעבודה קשה (גם בשעות לא מקובלות) ובעל/ת נסיון קודם

אנחנו דורשים מכירות של 500 איטמים בחודש
אנחנו משלמים עבור זה מינימום של 2500$ בחודש

זה כדאי! בוא/י אלינו! (רק אם את/ה עונה על כל הדרישות)
03-622704

ארטל פרסומים בע"מ מקווה ישראל 14 ת"א

אסם

תעשיות מזון בע"מ
לרשת המכירות של פרוביון
דרושים/ות

סדרנים/יות
מדגימים/ות

לסידור והדגמת מוצרים ברשתות השיווק
* דינמיים/יות המרצים/ות * בעלי/ות הופעה נאה * מגורים בגוש־דן ונתניה

מלגזן/ית

* בעל/ת נסיון מוכח של 3 שנים לפחות בהפעלת מלגזות * לעבודה במשרה מלאה * מגורים בגוש־דן

נא לפנות למיכל גולדין טלפון 03-7512826.

רשת עמל

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

בי"ס "עמל" מכס־מיין מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית
בתל־אביב

לקראת שנה"ל תשמ"ז
דרושים **מורים/ות** במקצועות:
★ מתמטיקה
★ חשמל (הוראה והדרכה)
★ היסטוריה ואזרחות
★ תנך – עברית
★ איש אחזקה – בעל נסיון בחשמל
★ עובד/ת קהילתי

ללימודי ערב דרושים/ות
מהנדסים ו/או הנדסאים
בכל המקצועות הטכנולוגיים ומקצועות הרכב

המעוניינים/ות בעלי/ות הכשרה ונסיון מתבקשים/ות לפנות רק בכתב לכתובת: ת.ד. 7311 תל־אביב – 61072.

לעיצוב דור חדש, במדע, בטכנולוגיה ובחברה

לחברת השקיה גדולה

דרוש

מומחה חקלאי

בעל נסיון בקידום מכירות
לעבודה בארה"ב

★ תואר ראשון בחקלאות – הכרחי.
★ נסיון מוכח בהשקיה ודישון ירקות ופרדסים באמצעות מערכות טפטוף.
★ יכולת ניהול משא ומתן באנגלית.
★ נסיון בהדרכה חקלאית.
★ נסיון בעבודה בחו"ל.
★ [illegible]

מועמדים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 33263 ת"א. לציין על המעטפה עבור "מומחה חקלאי".

"אלקו" בע"מ
למפעלנו ברמת השרון דרושים

1. נגרים תעשייתיים
2. מסגרים/רתכים
3. חשמלאים מוסמכים
4. בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון ברתוך

לפרטים, נא לפנות לטלפון 03-484146 ולבקש את המנהל.

לכפר־ויתקין דרוש

רכז לענף הרפת ומרכז המזון

לפנות בכתב למזכירות כפר־ויתקין מיקוד 40200.

שרות בתי הסוהר
מחלקת כוח-אדם

דרושים

1. **עובדים/ות סוציאליים/ות** כל הארץ
הכישורים הנדרשים:
תואר אקדמי בעבודה סוציאלית
נסיון בעבודה טיפולית, רצוי בתחומי תקון ועבריינות

2. **רכז/ת ומדריך/ה** לאיזור הדרום
הכישורים הנדרשים:
תואר אקדמי בעבודה סוציאלית
נסיון של 3 שנים לפחות בטיפול ישיר
נסיון בהדרכת עובדים ו/או ליוזמי הדרכה
התמחות בתחומי תקון ועבריינות

3. **מדריכים/ות חברתיים** כל הארץ
הכישורים הנדרשים:
רצוי בעל תואר אקדמי
בעל נסיון בחינוך ועבודה עם מבוגרים

4. **קצינ/ות חינוך** – כל הארץ
הכישורים הנדרשים:
מורים מוסמכים ו/או
בוגר החוג לחינוך באוניברסיטה ו/או
בוגר קורס רז שנתי למדריכי נוער,
נסיון בעבודה חינוכית 3 שנים לפחות.

המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון אל לשכת הגיוס רח' מקלף 3 הקריה תל-אביב או למחלקת חטו"ש נציבות רמלה, טלפון: 08-239885/6 – יהודית.

איגוד משקי עופות לרביה

דרושה: **קלדנית** למחשב I.B.M 34/36

בעלת נסיון, למשרה מלאה.

נא לפנות לאיגוד משקי עופות לרביה, ת"א רח' ביאליק 12, או ליהושע, טלפון: 03-653072.

"משואה" המכון לעדות השואה קבוץ תל-יצחק (ליד נתניה) | משרד החינוך והתרבות אגף הנוער

דרושים מורים

לשנה"ל תשמ"ז לסמינרים בנושא השואה לתלמידי כיתות י"ב וסטודנטים.

הכישורים הנדרשים:
1. תואר ראשון או שני בהסטוריה של עם-ישראל.
2. שליטה מלאה באחת השפות הבאות, חובה: אנגלית, גרמנית, צרפתית, ספרדית.
3. עדיפות תנתן לבעלי תעודת הוראה לתיכ"ע.

המעוניינים בעבודה בלתי שגרתית ובעלת אתגר חינוכי יתאמו מועד לראיון, בטלפון: 053-99997 בימים א'-ב' (2–1) בימי ש.נ) בין השעות 8.00–12.30, 14.00–16.00 או בכתב: "משואה" – הנהלה פדגוגית, קבוץ תל-יצחק מיקוד: 45805

מחפשים מקום מיוחד ובשבילו דרוש
– בוא אלינו

לעזוז בארוחתיים

ישוב חדש בנגב ליד תל נצנה

דרושות לנו

משפחות

בלי או עם ילדים עד גיל 4.
תעסוקה אפשרית, חקלאות יהודית, תעשיה ותיירות.

כתבו לעזוז בארוחתיים, ד.נ. חלוצה 84900,
טלפון בערב 057-74372

למפעל מקסטיל לבדי ריפוד בקראקוב ובצפון
דרוש

הנדסאי/טכנאי מכונות טקסטיל

בעל ידע במכונות טקסטיל מסוגים:
1. שואר – לבדי ריפוד לריהוט
2. שומט – אוטלקי
3. תדיוויל בלגי – לבד קטיפה
4. איזור ספרדי – לבד סטנדרטי
חמש שנות נסיון הכרחי
★ משכורת טובה, רכב צמוד, תנאים סוציאליים הרמטיים.

המתאימים יפנו לטל' 04-384487.

לצה"ל דרוש/ה

קליטאי/ת תקשורת

(אודיו-לג)

עבודה במרכז הארץ

פרטים בטלפון 03-349913, 03-346866

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ

למשתתפן בעמליות עם אתגר.
באזור הדרום לרווצה ומוכן לתרום בתחום הקהילתי-חברתי

מוצע התפקיד של

מנהל/ת מתנ"ס באופקים וערד

דרישות התפקיד:
★ השכלה אקדמית (ב.א. לפחות). יועדפו בעלי השכלה בתחום החינוך, מדעי ההתנהגות ובוגרי תכנית שורק.
★ נסיון בניהול בהיקף ברחב: ניהול עצמאי של תקציב וצוות.
★ נסיון קודם בחינוך ו/או מנהל חינוכי; רצוי בתחום החינוך הלא-פורמלי והעבודה הקהילתית.
★ נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות.

מגורים במקום תנאי הכרחי

יש לפנות בצרוף קורות חיים המתייחסות לדרישות התפקיד, שמות ממליצים ופרוט מקומות עבודה קודמים, מוסדות ותחומי הלימוד.
המעוניינים יפנו בכתב עד 6.6.86 אל אגף מינאי החברה למתנ"סים, גבעת גיורא ירושלים 91034 – בציון המקום המבוקש.
ייענו מועמדים מתאימים בלבד.

לצה"ל דרושים לשרות קבע

קצינים בדרגת סרן/רס"ן

כישורים:
א. תואר אקדמי בכלכלה/מנהל עסקים או הנדסת יצור.
ב. רצוי נסיון בתפקידי פיקוד ביחידת שדה.

מועמדים יפנו ליח' ד.צ. 02243/צה"ל עבור משרת כלכלן.

הפניה תכלול:
א. פירוט קורות חיים (בכתב יד).
ב. נסיון קודם.
ג. שמות ממליצים.

פונים מתאימים יענו.

לצה"ל דרוש קצין לתפקיד באזור ת"א

בעל הכישורים הבאים:
א. דרגת סרן/רס"ן.
ב. אקדמאי בתחום כלכלה, חשבונאות או סטטיסטיקה.
ג. בעל נסיון בתחום ניהול תקציב.

המעונינים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 7081 ת"א מיקוד 61070 (עבור ע"ג).

"אמנה" אולפנת בני עקיבא
רח' תל-חי 6, כפר-סבא, ת.ד. 144
טלפון 2–052-26121

לשנת הלימודים תשמ"ז דרושים:

★ **מרכז/ת פנימיה**
בעל/ת השכלה תורנית ונסיון בחינוך ובהדרכה.
מגורים במקום.

★ **אם בית**

★ **אחראית חדר אוכל**

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים והמלצות.

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות

כתבנ/ית עברית

נסיון – רצוי במעבד תמלילים,
למשרה מלאה או חלקית.

על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על נסיון בעבודה ושמות ממליצים למדור תעסוקה, יחידת המנגנון אוניברסיטת ת"א.

למוסד ציבורי גדול

דרושים:

כלכלנים/תמחירנים

סטודנטים לכלכלה

(לקראת סיום B.A)

מצפון הארץ והמרכז
למבצע זמני-מיידי

נא לפנות לברוך מימון טל' 03-657194/5.

לחברה בנקאית

דרושים רווקים יוצאי צבא עד גיל 25

לתפקידי אבטחה ושרות טכני

המשרה המוצעת:
★ עבודה בשלושה משמרות הכרוכה בנסיעות למתקני החברה.
★ הכשרה תינתן ע"י החברה תוך כדי עבודה.
★ המשרה אינה מתאימה לסטודנטים.
★ המשרה הינה בתל-אביב.

דרישות:
★ בוגרי 12 כיתות.
★ שרות צבאי מלא.
★ רשיון נהיגה תקף.
★ ידיעת אנגלית בסיסית.
★ מגורים בגוש דן.
★ התחייבות לשנת עבודה.

המתאימים ייענו.

לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים
אל ת.ד. 11361,
מיקוד 61-113 תל-אביב

למפעל גדול בתעשיה כימית באזור חיפה

דרוש/ה

מתכנת/ת מנוסה

להשתתפות בפיתוח תוכנה לבקרה האוטומציה ממוחשבת של תהליך ייצור.

דרוש: נסיון מעשי של 5 שנים לפחות בפיתוח תוכנה למערכות זמן-אמת. ידיעה טובה באנגלית (הכרחי), מגורים באזור חיפה.

העובד יעסוק במשך כשנתיים בחוזה אישי או באמצעות בית תוכנה.

נא לפנות לת.ד. 767 חיפה בצרוף קורות חיים ופרוט של הנסיון המקצועי ורשימת ממליצים.
סודיות מובטחת

בסמ"ת בית הספר להנדסאים וטכנאים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה

חשב/ת משכורות

* אחראי(ת) לניהול מערכת משכורות ממוחשבת.
* השכלה ונסיון בעריכת משכורות, בחשבונאות ובנושאי תקציב וכספים.
* כושר לקיים מגע נאות עם ציבור עובדים.
* עדיפות לבעל(ת) נסיון בשכר מורים

מועמדים(ות) מתאימים(ות) מתבקשים(ות) לפנות בכתב יד לכח אדם בסמ"ת ת.ד. 4651 חיפה 31046 עד ליום 13.6.86.

דרושים

סורגים

מנוסים למכונות עגולות

– תנאים טובים –

03-611617, 03-621387

אלחוט ים

למשרה חלקית דרוש

טכנאי אלקטרוניקה

לעבודה בציוד שמע וטלויזיות צבעוניות

המשרה מתאימה לפנסיונר בעל הכישורים הדרושים

טלפון: 671607, 671603

דרושים

רופאים

בכל חלקי הארץ
עם או בלי מכשיר א.ק.ג.
לבדיקות בשעות הפנאי.
הכנסה גבוהה!

03-243130

דרוש

מכנאי/הנדסאי מכונות

להתקשר למנמא – קבוץ גשר
טלפון: 067-52472

לחברה בענף מוצרי הדברה בחקלאות ובתברואה

דרוש

מנהל אגף

לפיתוח ושיווק:

★ מוצרי הדברה בחקלאות
★ דשנים
★ מוצרי תברואה

הכישורים הדרושים:
★ השכלה רחבה בנושא הגנת הצומח
★ נסיון בפיתוח, שיווק והפצה
★ שליטה מלאה בשפה האנגלית
★ כושר ארגוני
★ ניידות גבוהה

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב-יד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 5113 רמת-גן, 52150 ולציין ע"ג המעטפה: עבור מס' 600.

– סודיות מובטחת –

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

בתל-אביב

מכללה טכנולוגית "עמל" א'
ע"ש לידי דיווויס
רחוב בני אפרים 226 תל-אביב – 69107
טלפון: 476160, 479752

לקראת שנה"ל תשמ"ז

דרושים **מורים/ות** במקצועות:
★ **מתמטיקה** – 2 משרות
★ **אלקטרוניקה** – משרה מלאה
★ **כימיה** – חצי משרה
★ **מחשבים** – חצי משרה
★ **חשמל** – משרה מלאה
★ **התכתבות** – עברית אנגלית – משרה חלקית
★ **מזכירות** – משרה חלקית
★ **חשבונאות** – משרה חלקית

מועמדים/ות בעלי/ות הכשרה ונסיון מתבקשים/ות לפנות להנהלת בית"ס.

לעיצוב דור חדש במדע, בטכנולוגיה ובחברה

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי-ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי-ספר לצוערים בתי-ספר תעשייתיים, נתיבים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

אסם

תעשיות מזון בע"מ

למפעלנו בתל-אביב

דרוש

מסגר/מכונאי אחזקה

* בוגר בי"ס מקצועי
* בעל נסיון בתעשיה
* מגורים בגוש-דן

נא לפנות טלפונית לחביבה אשל, טלפון 03-336902.

לחיל האויר

דרושים לגיוס לקבע

● קציני אג"מ בעלי התמחות חי"ר (דרוש נסיון פקודי). ● חובשים. ● מכונאי מסוקים. ● חשמלאי ומכשירני מטוסים. ● טבחים. ● מכונאי רכב. ● מנועים. ● מצפי מתכת. ● טכנאי והנדסאי גאודזיה (ידע בפוטוגרמטריה – יתרון).

הכישורים הנדרשים:
יוצאי צבא ● פרופיל 65 ומעלה ● עד גיל 30.

המעונינים יפנו לטלפונים 03-693800, 03-234735 (בין השעות: 08.00–17.00) או בכתב לד"צ. ה/02348.

למפעל תעשייתי באזור תל-אביב

דרוש/ה

הנדסאי/ת

לנהל יחידה להרכבת נשק.

נדרש נסיון קודם של נהול סדנא לתיקוני נשק בדרג שיקום.

נא לפנות בפרוט קורות-חיים לת.ד. 32365, ת"א, מיקוד: 61031.
נא לציין מספר תעודת-זהות.

דרושים מורים מנוסים
מאזור ראשל"צ

להלמידת תיכון י"א, בביתה
הכנה לבחינות הבגרות

טלפון 03-995969

מקור

למפעל תעשייתי בצפון הארץ

דרוש

מנהל כללי

המפעל, בעל פוטנציאל יצוא מרשים מעסיק כ-100 עובדים, מחליף בעלים. מושקעים בו עתה משאבים גדולים כדי לעבור בהשיטת הסבת המכירות מהשוק המקומי לשוקי יצוא.

על המועמד להיות אקדמאי, רצוי מהנדס תעשיה וניהול, בעל נסיון מוכח בניהול חברות או מפעלים בתחום התעשיות הקלות.

הכרחי נסיון אישי רב בפריצת שווקים חדשים בחו"ל, דגש מיוחד על אירופה וארה"ב.

לקביעת ראיון נא להתקשר
לטלפון 03-248211

סודיות מלאה מובטחת

מקור, שרותי מידע ישראליים בע"מ
רחוב מלכי ישראל 19 תל-אביב טל. 228487

25 שנות נסיון
בשיבוץ לתפקידי מפתח

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה על משרה פנויה של:

עובד ביקורת בלשכת המבקר

(100% משרה)

מכרז 2/86

הכישורים הדרושים
★ יכולת לבצע עבודות ביקורת באופן עצמאי.
★ כושר לקיים מגע נאות עם עובדים ועם ממונים.
★ ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה בשפה האנגלית.
★ ידע בהנהלת חשבונות.
★ רצוי נסיון קודם בעבודת ביקורת.
★ רצויה השכלה אקדמית.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, תעודות, המלצות ומספר המכרז אל: מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בר-אילן.
הדרגה תקבע בהתאם לכישורים ולנסיון.

א.ו.ת.
אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ

★ **מנהל משמרת**
לנהל צוות עובדים במרכז לשווק מוצרי צריכה

★ **מזכירה**
עברית + אנגלית

★ **מתכנת/ת**
נסיון על I.B.M. גדולים, PL/1 ו-COBOL

תנאים טובים למתאימים!

טל' 03-203053, 03-203052

דרושים/ות

א. **מנהל חשבונות ראשי** – מנהל המחלקה להנהלת חשבונות עם 3 בהנהלת חשבונות, נסיון בהנהלת חשבונות מוניציפלי.

ב. **עובד קהילתי** – למחלקה לשירותים חברתיים. תואר ראשון בעבודה סוציאלית-קהילתית.

המעוניינים יפנו למזכירות המועצה ביקנעם עלית, טל. 04-993127, 04-993128, 04-993129 או בכתב, ת.ד. מס' 1.

אילן גבריאלי
ראש המועצה המקומית
יקנעם עלית

לכפר נוער דתי "ימין אורד"
ד.נ. חוף הכרמל – 30895

דרוש

מנהל חשבונות

סוג ג'–ד'

מועמדים בעלי נסיון ורקע בהנה"ח ממוחשבת יפנו בכתב בצירוף תעודות והמלצות.

לחברה לשיווק ביניקלים דרוש

עובד לחלוקה ללקוחות

הכישורים הדרושים:
● בוגר תיכון, בעל כושר גופני מעולה.

המעוניינים יפנו בכתב, בצרוף המלצות לת.ד. 11109 ת"א מ. 61110

מבוקש/ת

אסם
תעשיות מזון בע"מ

סדרנים/יות
מדריכים/ות

פלגון/ית

לחברת השקיה גדולה

מומחה חקלאי

רכז לענף ה...
ומרכז ה...

מכרז מן הארשיף

هكذا من الأصل

תרכובות ברום
עתידה ידע בכימיה

25

לאגף מחקר דרושים:

כימאים בעלי תואר שלישי לניהול פרוייקטים

בתחומים הבאים:

(1) סינתזות אורגניות.
(2) שימושי חומרים חקלאיים.
(3) כימיה אנליטית.
(4) כימיה איראורגנית/ אלקטרוכימיה – רצוי ניסיון במחקר שימושי

(מועמדים בעלי תואר שני עם נסיון יישקלו על־פי כישוריהם)

(פרטים נוספים לגבי מישרה זו ניתן לקבל בטל: 057 – 74917).

למטה שווק דרוש:

מנהל מרכז מידע עיסקי

התפקיד כולל:
* רכוז מידע שווקי, כלכלי וטכנולוגי
* טיפול בנושא פטנטים
* ביתוח פעילויות של מתחרים
* ניהול ספריה מדעית

כישורים נדרשים:
* תואר ראשון לפחות בכימיה או במדעי ההתנהגות
* נסיון בניהול צוות עובדים
* כושר הבעה טוב מאוד בעברית ואנגלית
* נסיון קודם בתחום המידע – יתרון

למפעלנו דרוש:

טכנאי/ הנדסאי כימיה

* בוגר מכללה מוכרת להכשרת הנדסאים/ טכנאים לכימיה
* ידע בסיסי באנגלית טכנית
* רצוי נסיון בסינטזה אורגנית/אנליטית
* העבודה במשמרות

עבוד היום בטכנולוגיות המחר

סודיות מובטחת
מועמדים העונים לכישורים המבוקשים
מוזמנים לפנות בכתב יד ובצירוף קורות חיים (נא לציין ת.ז)
למדור כח אדם ת.ד. 180 באר־שבע 84101
מודעה זו מתייחסת לנשים וגברים כאחד

לעתון ג'רוסלם פוסט

דרוש/ה

מנהל/ת יחידת מחשב י.ב.מ. 36

תאור התפקיד: ניתוח והפעלת מערכות נהול יחידת המחשב.

דרישות התפקיד:
נסיון שנתיים לפחות בתפקיד דומה.
מגורים בירושלים.
גיל 30–40.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 81, ירושלים 91000 (נעמי).

דרוש

מנהל לשבועון דתי

תאור התפקיד:
רכישת מודעות ממשרדי פרסום ומפרסמים. תאום הפצה והדפסת השבועון.

דרישות התפקיד:
נסיון קודם בשטח פרסום או מכירת מודעות.
נסיון אדמיניסטרטיבי.
רקע דתי.
עדיפות למגורים בירושלים.
לשם קביעת מועד לראיון נא להתקשר בימים א'–ה' בשעות לפנה"צ טל. 02-551690 (נעמי).

לחברה העוסקת באחזקת ציוד אלקטרוני תעשייתי

דרוש

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

עם ידע ונסיון באחזקת ציוד ממוחשב

טל: 04-671603 04-671607

לקיבוץ בית קשת

דרושה

אחות

עדיפות לרווקה, או נשואה + 1.
להתקשר לטלפון 067-67921

רשות שמורות הטבע

לרשות שמורות הטבע
דרושים:

1. מנהל מרכז מבקרים חבל אילות

אחריות למרכז ולצוות העובדים, הגברת ביקורים בשמורות ובאתרים באזור, ריכוז הפעלת הדרכות וסיורים במרכז.
דרישות: רקע בטבע וידיעת הארץ, נסיון בניהול צוות עובדים, הכרת האזור, ידיעת שפות זרות. עדיפות לבעלי נסיון קודם בענף התיירות, רשיון נהיגה, עבודה בשעות לא מקובלות, מגורים באזור.

2. רכז הדרכה במצפה רמון

אחריות ניהולית על צוות מדריכות במקום, קשר עם בתי־ספר ומוסדות חנוך אחרים, יעוץ בכתיבת תכניות הדרכה, ריכוז והפעלת הדרכות במרכז המבקרים ובשמורות הרמון.
דרישות: נסיון בהפעלת צוות עובדים, רקע בטבע וידיעת הארץ. עדיפות למועמדים בעלי רקע חינוכי, נסיון בהדרכה בשדה ובכתיבת תכניות הדרכה. עבודה בשעות לא מקובלות. יוסדרו מגורים במצפה רמון.

המעונינים יפנו למשרדי רשות שמורות הטבע, ירושלים – רחוב ירמיהו 78, אילת – שמורת האלמוגים, באר־שבע – רחוב האבות 19.
המועד האחרון להגשת הבקשות עד 23.5.86.

לשנת הלימודים תשמ"ז

דרוש

פסיכולוג חינוכי

עם נסיון

לעבודה בגני־ילדים ובבתי ספר יסודיים

הקף משרה מלאה,
תחילת העבודה 1.9.86.

הגשת המועמדות עד 10.6.86.

לפרטים נוספים מועצה אזורית מטה בנימין 02-976111 (למנחם צברי).

דרושה בדחיפות בתל־אביב למשפחה אירופאית

מטפלת מנוסה

לטיפול ב־2 ילדים בגילאי גן,
עם לינה.
נסיון קודם בטיפול בילדים הכרחי.

לפנות בכתב דחוף לת.ד. 6030 תל־אביב, 61060 בציון ע"ג המעטפה "טיפול בילדים".

למפעל מתכת
באיזור התעשיה בחולון
דרוש

נגר – תבניות

טל' 03-809555

לעבודה מעניינת
הקשורה ביחסי ישראל והתפוצות
דרושות:

מזכירות

עברית במשרה מלאה
אנגלית חצי משרה

עדיפות למזכירה עברית אנגלית למשרה מלאה.
קורות חיים ת.ד. 7131 ת"א 61610.
טל. 03-219626

דרוש/ה

גרפיקאי/ת

לבית דפוס לעבודות גרפיקה ומונטז'.

להתקשר לטלפונים:
03-331361, 03-332648.

לרהיטי אלקל

דרושה

מזכירה למנכ"ל

עם נסיון
למשרה מלאה
+ ידע בהנהלת חשבונות
רצוי שליטה בשפה האנגלית

טל 827949, 824230

לחטיבת עלומים ברמת השרון

דרושים

1. מורה למתמטיקה
2. לבורנטית

להתקשר לטלפון
03-491474

למפעל חדש ביבנה
דרוש

אחראי
להפעלת מכונות לייצור קלקר

- בעל ידע בחשמל ואלקטרוניקה;
- בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשייה;
- מגורים באיזור הסרכ.

טל. 08/4368767

למשרד חקירות
דרוש

חוקר
+ רכב

03-293218

למשרד עורכי־דין
שעיסוקו בתחומי הנזיקין והמסחרי

דרוש

עורך־דין

בעל נסיון בהופעות

טלפון: 03-284845

דרוש

מרכז ענפים

בעל נסיון בפרדס וכרם למושב מהיזק.
נא לפנות בערב 03-912521

דרוש

מונטג'ר

מעולה תנאים טובים 03-812693

דרוש

פסיכולוג

בעל תואר שני
לעבודה דיאגנוסטית במגדל העמק
לפנות טלפונית: 065-41426 או 065-40764

רשת עמל

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

בטבריה

בית הספר התיכון המקיף בגליל "עמל"
ובי"ס למכונאים טבריה
רח' רבי עקיבא שכון ב' טבריה – 14387
טל' 067-94803, 067-94990

לקראת שנה"ל תשמ"ז

דרושים **מורים/ות** במקצועות:

★ תנ"ך – משרה מלאה
★ תולדות עם ישראל ואזרחות – משרה מלאה
★ מתמטיקה – משרה מלאה
★ פיסיקה – משרה מלאה
★ אנגלית – משרה מלאה
★ ביולוגיה – חצי משרה
★ תנועת העבודה – חצי משרה
★ יועצת חינוכית – משרה מלאה
★ מורה למקצועות המכניקה – משרה מלאה
★ השתבצאות ומינהל – משרה מלאה

למועמדים המתאימים מובטח אתגר חינוכי, הטבות ותמריצים.
לבעלי נסיון יוצעו תפקידי ריכוז.
בעלי הכשרה ונסיון יפנו בכתב להנהלת ביה"ס

בצפת

בית הספר התיכון המקיף השש־שנתי – צפת
בשיתוף רשת "עמל"
רחוב ירושלים 8 צפת – 13206
טל' 069-30144, 069-30284

לקראת שנה"ל תשמ"ז דרוש/ה

★ מורה לגרפיקה – משרה חלקית

מועמדים/ות בעלי/ות הכשרה ונסיון מתבקשים/ות לפנות להנהלת ביה"ס.

לעיצוב דור חדש, במדע, בטכנולוגיה ובחברה

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי־ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי־ספר לנוער ובתי־ספר תעשייתיים, נתיבים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

דרוש לעבודה בקפריסין

קונדיטור מומחה

לאפיה בסיגנון אירופאי

לחוזה של שנה
בחברה גדולה
בעלת קשרים עם ישראל

★

תנאי שכר בהתאם לכישורי המועמד

★

פרטים והצעות ניתן להגיש לשגרירות ישראל בניקוסיה, כתובת:
EMBASSY OF ISRAEL
44 MAKARIOS 3 AVE
NICOSIA, CYPRUS

להיפרשוק "תנובה" כפר סבא

דרושים

עובד
למחלקת ירקות–פירות

עובדת
לחדר אוכל

גרפיקאית-שרטטת
למשרה חלקית

מועמדים מתאימים, תושבי כפר־סבא וסביבתה הקרובה, מתבקשים לפנות ישירות למנהל החנות מר א. שטיינפלד רחוב המייסדים 9 כפר־סבא, טלפון 052-22468, לצורך ראיון וקבלת פרטים בקשר לעבודה.
– סודיות מובטחת –

לבית־הספר החקלאי עיינות – נעמ"ת

דרושים לשנת תשמ"ז

★ **מורים** במקצועות:
עברית, אנגלית, תנ"ך, חינוך גופני, כלכלת בית, תפירה, ריתמיקה.

★ **מדריך חברתי**
לפנימיה – מגורים במקום.

מעומדים בעלי נסיון והכשרה יפנו מיידית בכתב להנהלת עיינות, דואר עיינות 70490

לביה"ס החקלאי עיינות-נעמת
דרוש/ה לשנת תשמ"ז

מדריך/ה חברתי/ת

מועמדים בעלי נסיון והכשרה יפנו בכתב להנהלת עיינות, דאר עיינות 70490.

לבית מלאכה לייצור אבי טיפוס

בגוש דן

דרושים

☆☆☆ **מתכני מכניקה כלליים – הנדסיים**
☆☆☆ **מבלטנים**
☆☆☆ **כרסמים**
☆☆☆ **מסגרים מכניים – נסיון בריתוך**

אנו מציעים עבודות מעניינות ומגוונות לבעלי מקצוע טובים ובעלי ידע ונסיון.

אנו גם מציעים תנאי שכר טובים למועמדים מתאימים.

אם הצעתנו מעניינת אתכם, אנא כתבו לנו בהתב"ד לת.ד. 39395 תל־אביב מיקוד 61393, בצירוף תולדות חיים ומספר טלפון.

– סודיות מובטחת –

חברה תעשייתית ליצוא מערכות הפקת חשמל מאנרגיה סולרית

דרוש

מנהל רכש ולוגיסטיקה

התפקיד כרוך בתכנון וניהול מערך הרכש ותנועת חומרים, בתחומי המכניקה אלקטרומכניקה ואלקטרוניקה, אל/מספקים וצרכנים של החברה בישראל ובחו"ל

דרישות התפקיד:
- השכלה אקדמית בתחום הטכני, רצוי בוגר מנהל עסקים
- 10 שנות ניסיון ברכש בינלאומי למערכות רחבות היקף
- ניסיון מוכח בתפקידי ניהול
- שליטה מלאה באנגלית ועברית. ידיעת שפות נוספות יתרון

מקום העבודה ירושלים

נא לשלוח פירוט קורות חיים למחלקת כוח־אדם,
חברת לוז,
ת"ד 7929 ירושלים 91079

LUZ
INDUSTRIES ISRAEL

עתידך אתנו!

אותך אנו מחפשים

★ עצמאי/ת דינמי/ת בעל/ת יוזמה ומעוף
★ גיל: 27-47
★ השכלה תיכונית מלאה/אקדמית רצויה
★ תנתן עדיפות לבעלי נסיון מוכח במכירות ובשווק / תחום החינוך וההוראה

●

לקביעת ראיון נא להתקשר: גב' גילי גוטפלד, מר שלמה אהרונוביץ. טל. 03-614740, 03-622586.

אגודת שוחרי המכללה לחינוך ע"ש לוינסקי

דרוש/ה מנהל/ת חשבונות

עצמאי/ת בעל סוג 3 בהנה"ח
טל' 03-426162 אפשרי פנסיונר/ית

★ ★ ★

דרוש דפס על מכונת אופסט

½ גליון
טל' 03-426162 אפשרי פנסיונר/ית

רח' שושנה פרסיץ 15, קרית החינוך תל־אביב טל. 426162, ת.ד. 48130 תל־אביב, מיקוד 61480.

לכפר נוער דתי "ימין אורד"

ד.נ. חוף הכרמל 30895

דרושים מורים לשנה"ל תשמ"ז

במקצועות:

★ ביולוגיה (חקלאות)
★ כימיה כללית, אנליטית ומכשירים
★ פיסיקה – מתמטיקה
★ חשמל, מיתוג ובקרה, סדנאות ומעבדות

בעלי נסיון יפנו בכתב בצירוף תעודות המלצות